

Job

Job 1

1. Er was een man in het land Uz, Hebreeuws, *Uts*, of *Huts*. Versta, een landschap, zo genaamd door een man van denzelfden naam. Drie hebben dezen naam gehad, van welken de Heilige Schrift vermeldt: I. De zoon van Aram, den zoon van Sem, Gen. 10:23; II. De eerstgeboren zoon van Nahor, den broeder van Abraham, Gen. 22:21; III. een der nakomelingen van Ezau, Gen. 36:28. De eerste is geweest de vader der inwoners van het land *Thrachonitis*, anders genaamd naar hem *Ausitis*, alsof men zeide *Usitis*. Van dit land, hetwelk een deel was van het land der Israëlieten, houden enige uitleggers dat hier gesproken wordt. Doch anderen menen dat men hier verstaan moet een landschap in Syrië gelegen, hebbende zijn naam van den tweeden *Uz*. Ook zijn er, die deze plaats nemen van een streek in Idumea, waar de derde *Uz* woonachtig was; zie Klaagl. 4:21. **zijn naam was Job**; Hebreeuws, *Ijob*. Zie Ezech. 14:14,20; Jak. 5:11. **en dezelve man was oprecht**, Of, *eenvoudig*; dat is, ongeveinsd in het geloof en vertrouwen op God, en rechtuit in de liefde, tegen zijn naaste. Zie van dit woord Gen. 6:9. **en vroom**, Hebreeuws, *recht*, of *gerechtig*; te weten, tegen zijn naaste. Het woord ziet hier meest op de geboden der tweede tafel. Evenwel wordt het veel in het algemeen genomen, betekenende een, die nocht ter rechter- noch ter linkerhand wijkt van den rechten weg, maar daarin blijft, schuwende alle kromme wegen, die hem daarvan zouden mogen afwenden. Alzo onder, Job 4:7, en Job 8:6, en Job 17:8. Zie ook Ps. 7:11. **en godvrezende**, De ware vreze Gods is het beginsel aller deugden, Spreuk. 8:13, en Spreuk. 15:33. Doch deze lof ziet hier meest op de godsdienstigheid en de geboden der

eerste tafel. **en wijkende van het kwaad**. Te weten, de zonde, verboden in de eerste en tweede tafel der tien geboden.

2. En hem werden zeven zonen en drie dochteren geboren.
3. Daartoe was zijn vee Zie van het Hebreeuwse woord *mikneh*, Gen. 4:20. **zeven duizend schapen**, Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen schapen, maar ook geiten, dat is allerlei klein vee, voornamelijk als het tegen grote beesten gesteld wordt. Zie Gen. 12:16, en Lev. 1:2. **en drie duizend kemelen**, **en vijfhonderd juk ossen**, **en vijfhonderd ezelingen**; ook was zijn dienstvolk Of, *dienstwerk*, *landbouwerij*. **zeer vee** Zie van het Hebreeuwse woord *mikneh*, Gen. 4:20. I; **zodat deze man groter was dan al die van het oosten**. Of, *lieden van het oosten*. Hebreeuws, *kinderen van oosten*; dat is, die ten aanzien van Judea oostwaarts woonden. Vergelijk Gen. 29:1; Richt. 6:3, en zie de aantekening.
4. En zijn zonen gingen, en maakten maaltijden in ieders huis op zijn dag; Te weten, zijner beurt om zijn maaltijd te geven; want hiervan ging zekere orde onder hen om. En misschien kwam de orde op elkeen, ten dage zijner geboorte. Want Job noemt dezen *zijn dag*; Job 3:1. **en zij zonden henen**, Te weten, boden, die de zusters ter maaltijd zouden noden. Alzo in Job 1:5. **en nodigden hun drie zusteren**, om met hen te eten en te drinken.
5. Het geschiedde dan, als de dagen der maaltijden omgegaan waren, dat Job henezond, en hen heiligde Dat is, verzorgde en belastte dat zij zich heiligen zouden, opdat zij bekwaam zouden zijn tot het aanstaande offer. Alzo Exod. 19:10. Deze heiliging bestond wel voornamelijk in de verzaking van alle geestelijke onreinheid der zonden, maar ook in de onderhouding van zekere lichamelijke ceremoniën, als tekenen der inwendige heiligmaking, welke in die tijden onder de vromen plaats had. Vergelijk Gen. 35:2 *waar is het woord reinigen* en de aantekening daarop. **en des morgens**

vroeg opstond, en brandofferen offerde *naar* hun aller getal; want Job zeide: Te weten, bij zichzelf, dat is, hij dacht; zie Gen. 20:11. Misschien hebben mijn kinderen gezondigd, Te weten, door onmatige vrolijkheid, lichtvaardig wezen, verkwisting van Gods gaven, vergeting van de armen en andere zonden van vleselijke onbedachtzaamheid. en God in hun hart gezegend. Dat is, niet gezegend, geheiligd, of geëerd, gelijk het betaamde, maar de geboden des Heeren in hun vreugde en overvloed klein geacht en als in den wind geslagen. Zo is het woord *zegenen*, hetwelk anders betekent *prijzen* en *loven*, hier genomen voor het tegendeel, *vloeken*, *misprijzen*, *versmaden*. Want het betekent hier de zonden voor welke Job offerande deed. Alzo wordt dit woord ook gebruikt onder, Job 1:11, en Job 2:9. Zie ook 1 Kon. 21:10, en de aantekening daarop. Alzo deed Job al die dagen. Te weten, als zijne kinderen hun maaltijden hadden gehouden.

6. Er was nu een dag, als de kinderen Gods Hebreuws, *zonen*; dat is, de engelen Gods, gelijk onder, Job 38:7; niet omdat zij van nature zonen of kinderen Gods zijn, gelijk de Eniggeborene van den Vader, maar omdat zij deze waardigheid hebben uit de gave der schepping, zijnde gemaakt naar Gods beeld en gelijkenis, om zijn aangezicht geduriglijk te aanschouwen, hem en zijn gemeente te dienen en eeuwiglijk met hem te leven. kwamen, Dit wordt gezegd bij gelijkenis van wereldse prinsen, die om rekenschap te eisen van hun dienaren over hetgeen zij hun belast hebben, dezen voor zich ontbieden. Vergelijk 1kon. 22:19, en de aantekening. om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan Dat is, wederpartijder. Zie 1 Kron. 21:1. Zo wordt de boze geest genoemd, omdat hij uit onverzoenlijke vijandschap de gelovigen haat, die verklagende voor God, Openb. 12:10, en als een briesende leeuw rondom hen lopende, en zoekende wien hij zou mogen verslinden; 1 Petr. 5:8. ook in het midden van hen kwam.

7. Toen zeide de HEERE tot den satan; Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken Des duivels werk is alles te doorlopen en te doorsnuffelen, om degenen, die op hun hoede niet zijn, te grijpen, en die nog enigszins wacht houden te kwellen en te bespringen. op de aarde, en van die te doorwandelen.

8. En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij ook Hebreuws, *hebt gij uw hart gelegd*, of *gesteld*; dat is, hebt gij achtgegeven, of opmerking genomen? Dezelfde manier van spreken is te vinden 2 Sam. 18:3, en onder, Job 2:3, en Job 7:17, en Job 23:6. acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand Of, *dat niemand zijns gelijke is op de aarde*, enz. is op de aarde gelijk hij, een man oprecht en vroom, godvrezende en wijkende van het kwaad.

9. Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Is het om niet, dat Job God vreest?

10. Hebt Gij niet een betuining gemaakt voor hem, en voor zijn huis, en voor al wat hij heeft rondom? Het werk zijner handen hebt Gij gezegend, Zie van dit woord *zegenen* Gen. 12:2. en zijn vee is *in menigte* uitgebroken in den lande.

11. Maar toch strek nu Uw hand uit, en tast aan Te weten, om dat te beschadigen en hem alzo te plagen. Zie Gen. 26:11. alles, wat hij heeft; zo hij U niet in Uw aangezicht Dat is, stoutelijk zonder schroom en schaamte. zal zegenen? Zie boven, Job 1:5.

12. En de HEERE zeide tot den satan: Zie, al wat hij heeft, zij in uw hand; Dat is, in uw macht, onder uw geweld. Zie Gen. 16:6. alleen aan hem Dat is, aan zijn persoon. Versta, zijn lichaam en ziel. strek uw hand niet uit. En de satan ging uit van het aangezicht des HEEREN.

13. Er was nu een dag, als zijn zonen en zijn dochteren aten, en wijn dronken in het huis van hun broeder, den eerstgeborene.
14. Dat een bode tot Job kwam, en zeide: De runderen waren ploegende, en de ezelinnen weidende aan hun zijden. Dat is, nevens deze runderen. Hebreeuws, *aan hun handen*. Zie het woord *hand* voor *zijde* gebruikt 2 Kron. 21:16, enz. Anders, *op hun plaatsen*; dat is, waar zij plachten te weiden. Dit woord is somtijds voor *plaatsen* genomen gelijk Num. 2:17; Jer. 6:3.
15. Doch de Sabeers Hebreeuws, *Scheba*; dat is het heir der Sabeërs. Dezen waren de nakomelingen van Scheba, den zoon van Joksan, den zoon van Abraham uit Ketura, Gen. 25:1,2,3. Zij woonden in woest Arabië. Zie van hen Ezech. 27:23. Deze Scheba is te onderscheiden van een anderen van dezen naam, welke was de zoon van Raema, de zoon van Cus, den zoon van Cham, den zoon van Noach, Gen. 10:7, wiens nakomelingen het Morenland bewoonden. Zie de aantekening op Gen. 10:7 en op Gen. 10:28. deden Hebreeuws, *Scheba viel*. een inval, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpste Hebreeuws, *mond*. Alzo in het volgende. des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
16. Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: Het vuur Gods Dit is, een groot, geweldig en verschrikkelijk vuur. Vergelijk de aantekening Gen. 13:10, of dat God van den hemel gezonden heeft, zo zij meenden. viel uit den hemel, en ontstak onder de schapen en onder de jongeren, en verteerde ze; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
17. Als deze nog sprak, zo kwam een ander, en zeide: De Chaldeen stelden drie hopen, Hebreeuws, *hoofden*; maar het Hebreeuwse woord betekent somtijds een schare of bende, of

- hoop volks, gelijk hier; Richt. 7:16; 1 Sam. 11:11. en vielen op de kemelen aan, en namen ze, en sloegen de jongeren met de scherpste des zwaards; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
18. Als deze nog sprak, Het Hebreeuwse woord is aldus genomen Spreuk. 8:26, en Jona 4:2. zo kwam een ander, en zeide: Uw zonen en uw dochteren aten, en dronken wijn, in het huis van hun broeder, den eerstgeborene;
19. En zie, een grote wind kwam van over de woestijn, en stiet Hebreeuws eigenlijk, *raakte*; dat is, trof. aan de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, De zonen van Job. Zie Gen. 22:5. dat ze stierven; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen.
20. Toen stond Job op, en scheurde Zie Gen. 37:29. zijn mantel, Dit is een opperkleed geweest, hetwelk de voornaamsten onder het volk droegen. en schoor zijn hoofd, Dat is, liet zijn hoofd scheren. Alzo Gen. 41:14; 2 Sam. 14:26, en zie Gen. 40:22. Het scheren nu was een teken van droefenis en rouw; Lev. 21:5; Jer. 41:5, en Jer. 48:37; Micha 1:16. Anders heeft men zich ook laten scheren als men zijn lichaam reinigen wilde; hetwelk, naardien het tegen den tijd van vreugde placht te geschieden, zo is het ook een teken geweest van verkwikking en blijdschap, Gen. 41:14, en het nalaten daarvan een teken van ontsteltenis en droefheid; 2 Sam. 19:24. # Ge 41.14 2Sa 19.24 en viel op de aarde, en boog zich neder; Het Hebreeuwse woord betekent *zich nederbuigen*, òf voor God om Hem godsdienstige eer te bewijzen; van welke betekenis, zie Gen. 24:26, òf voor de *mensen* om hun burgerlijke eer aan te doen; van welke betekenis, zie Gen. 18:2. De eerste heeft hier plaats, gelijk af te nemen is uit de volgende woorden, in welke hij God dankt voor al wat Hij hem toegezonden had.

21. En hij zeide: Naakt ben ik uit mijner moeders buik gekomen, en naakt zal ik daarhenen Dit zeide hij, zo het schijnt, wijzende op de aarde, naar welke hij zich neergebogen had. wederkeren. De HEERE heeft gegeven, en de HEERE heeft genomen; Hoe de kwade werken des Satans en der boze mensen, den goeden God toegeschreven worden, zie Gen. 45:5, en 1 Kon. 12:15. de Naam des HEEREN zij geloofd! Hebreeuws, *gezegend*. Zie Gen. 14:20, en de aantekening.

22. In dit alles zondigde Noch met woord, noch met daad. Job niet, en schreef Of, *eigende toe*. Hebreeuws, *gaf*. Gode niets ongerijmds Hebreeuws, *onsmakelijk*; dat is ongerijmds, onredelijks, te weten, hetwelk zou mogen strijden tegen Gods natuur en eigenschappen en tegen de eer zijns naams. toe.

Job 2

1. Wederom was er een dag, als de kinderen Gods Dat is, de heilige engelen Gods; zie boven, Job 1:6. kwamen, Zie boven op de voorgemelde plaats. om zich voor den HEERE te stellen, dat de satan Zie ook boven, Job 1:6. ook in het midden van hen kwam, om zich voor den HEERE te stellen.

2. Toen zeide de HEERE tot den satan: Van waar komt gij? En de satan antwoordde den HEERE, en zeide: Van om te trekken Zie boven, Job 1:7. op de aarde, en van die te doorwandelen.

3. En de HEERE zeide tot den satan: Hebt gij ook Zie boven, Job 1:8. acht geslagen op Mijn knecht Job? Want niemand is op de aarde gelijk hij, een man, oprecht en vroom, Zie de betekenis van al deze woorden, boven, Job 1:1. godvrezende en wijkende van het kwaad; en hij houdt nog vast aan zijn oprechtigheid, hoewel gij Mij tegen hem Versta mede, zijn beesten en

kinderen. opgehitst hebt Dit is menselijker wijze gesproken van God, die de beweging der oorzaken, die buiten hem Versta mede, zijn beesten en kinderen. zijn, niet is onderworpen, want hem Versta mede, zijn beesten en kinderen. zijn al zijne werken van eeuwigheid af bekend, Hand. 15:18, en Hij doet alle dingen naar den raad van zijnen wil; Ef. 1:11. Maar dit wordt zo gezegd om aan te wijzen I. dat de Satan altijd genegen is om de kinderen Gods te beschadigen; II. dat God hem Versta mede, zijn beesten en kinderen. gebruikt om hen te beproeven., om hem Versta mede, zijn beesten en kinderen. te verslinden Dat is, te verderven en als in te slokken, hetwelk was in dit werk het doel des Satans; gelijk het einde van Gods werk was zijn knecht te beproeven. zonder oorzaak. Dit is, niet om zijn voorgaande zonden en boos leven. Want opdat wij dit verstaan zouden, zo geeft God van zijn vroomheid getuigenis in dit boek; Job 1:1,8, en hier Job 2:3. Evenwel is hij niet vrij geweest van de overblijfselen der zonde, die in alle heiligen gevonden worden, ook naar zijn eigen bekentenis. Zie onder, Job 7:20,21, en Job 9:2, en Job 13:23,26. Het Hebreeuwse woord *hinnam* is in denzelfden zin, alzo het hier overgezet is, genomen 1 Sam. 19:5, en 1 Sam. 25:31, en Ps. 35:7, enz.

4. Toen antwoordde de satan den HEERE, en zeide: Huid voor huid, Dat is, den mens is zijn eigen huid, of lichaam, waardiger dan de huis of het lichaam van een ander. Hierom, wil de Satan zeggen ofschoon Job zijn kinderen verloren heeft, zo gaat het hem evenwel niet ter harte zolang hij met zijn eigen huid of leven ontkomen mag. en al wat iemand heeft, zal hij geven voor zijn leven. Hebreeuws, *voor zijn ziel*. Zie Gen. 19:17, of *voor zichzelf*; dat is voor zijn eigen persoon en welvaren. Zie Gen. 12:5.

5. Doch strek nu Uw hand uit, en tast Dat is, beschadigd. Zie Gen. 26:11. zijn gebeente en zijn vlees aan; zo hij U niet in Uw aangezicht zal zegenen! Dat is, vloeken. Zie boven, Job 1:5.

6. En de HEERE zeide tot den satan: Zie, hij zij in uw hand, Dat is, vermogen en geweld; zie Gen. 16:6; te weten, om hem te

kwellen en te beschadigen. Vergelijk boven, Job 1:12. **doch verschoon** Hebreeuws, *bewaar, of wacht u van zijn leven.* Hebreeuws, *ziel; gelijk boven, Job 2:4. De zin is dat hij hem niet zou doden.* **zijn leven.** Hebreeuws, *ziel; gelijk* boven, Job 2:4. De zin is dat hij hem niet zou doden.

7. Toen ging de satan uit van het aangezicht des HEEREN, en sloeg Job met boze zweren, van zijn voetzool af tot zijn schedel toe.

8. En hij nam Namelijk, Job. zich een potscherf, Hebreeuws, *aarden vat.* Dewijl zijn vingers zonder twijfel mede verzworen waren, dat hij zich daarmede niet kon schrabben, zo heeft hij zich met een potscherf moeten behelpen, om daarmede zijn zweren te wrijven en den knagenden etter uit dezelve weg te nemen. Waaruit te verstaan is, niet alleen de grootheid van Jobs gezweer; maar ook dat hij beroofd was van de hulp der mensen, die zich schroomden voor de ijselijkheid van zijn kwaad; zie onder, Job 19:13,14,15, enz. **om zich daarmede te schrabben, en hij zat neder** Dit was bij de ouden een teken der droefenis, treurigheid, leedschap en vernedering des harten; onder, Job 42:6; Jona 3:6; Matth. 11:21; Luk. 10:13. **in het midden der as.**

9. Toen zeide zijn huisvrouw tot hem: **Houdt gij nog vast aan uw oprechtheid? Zegen God, en sterf.** Zie boven, Job 1:5. *Of, zegen God, al is het dat gij sterft;* dat is, dewijl gij zo genegen zijt om God in alles te zegenen, dat is te loven en te danken, gelijk gij nog onlangs tevoren gedaan hebt **Job 1:21**, ga daarin voort en zie hoe Hij het u vergelden zal, namelijk, met een pijnlijken dood, dien gij niet ontgaan kunt. Zij bespot zijn vertrouwen op God.

10. Maar hij zeide tot haar: **Gij spreekt als een der zottinnen spreekt; ja, zouden wij het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen? In dit alles zondigde Job met zijn lippen niet.** Dat is, met zijn woorden, of met zijn spreken, gelijk hij wel daarna niet geheel vrij van deze zonde is

geweest. Het woord *lip* is aldus genomen onder, Job 11:2, en Job 12:20; Spreuk. 7:21, en Spreuk. 12:19, en Spreuk. 24:28, enz. Vergelijk Gen. 11:1, en de aantekening.

11. **Als nu de drie vrienden van Job** Men houdt dat deze drie vrienden van Job uit Arabië en Idumea geweest zijn, afkomstig van Abraham. **gehoord hadden al dit kwaad, dat over hem gekomen was, kwamen zij, ieder uit zijn plaats, Elifaz, de Themaniet, Zo genoemd, omdat hij was van de nakomelingen van Theman, den zoon van Elifaz, die de zoon was van Ezau, den zoon van Izak; Gen. 36:10,11. Deze woonde in woest Arabië. en Bildad, de Suhiet, Een nakomeling van Suah, den zoon van Abraham uit Ketura; Gen. 25:1,2. Deze woonde ook in woest Arabië. en Zofar, de Naamathiet; en zij waren het eens geworden, Vergelijk Amos 3:3. Anders, *tezamen vergaderd, of bijeengekomen.* dat zij kwamen om hem te beklagen, Anders, *medelijden te hebben, of bewogen te worden over hem, of met hem bedroefd te zijn.* Alzo onder, Job 42:11. **en om hem te vertroosten.****

12. En toen zij hun ogen van verre ophieven, kenden zij hem niet, en hieven hun stem op, en weenden; Hier en in Job 2:13 worden verhaald vijf tekenen van zeer grote droefheid, die deze vrienden van Job vertoonden, namelijk: I. hun geweent; II. de verscheuring van hun kleed; III. de strooiing van het stof op hun hoofden; IV. het nederzitten op de aarde; V. hun stilzwijgen. Zie van gelijke treurige gebaren, Gen. 21:16, en Gen. 37:34; Joz. 7:6; 2 Sam. 12:16,17; Esth. 4:1,2,; Jes. 47:1; Klaagl. 2:10; Ezech. 27:30. # La 2.10 Eze 27.30 **daartoe scheurden zij een ieder zijn mantel, Zie boven, Job 1:20. en strooiden stof op hun hoofden naar den hemel.** Dat is, de aarde en het stof opwaarts werpende, hebben hun hoofden daarmede bestrooid.

13. Alzo zaten zij met hem op de aarde, zeven dagen en zeven nachten; en niemand sprak tot hem

een woord, want zij zagen, dat de smart zeer groot was.

Job 3

1. Daarna opende Job zijn mond, en vervloekte zijn dag. Te weten, den dag zijner geboorte. Ten volle wordt deze dag genaamd *de dag der geboorte*; Gen. 40:20.
2. Want Job antwoordde Dat is, begon, of ving aan te spreken. Zie Richt. 18:14; 1 Kon. 13:6. en zeide:
3. De dag verga, waarin ik geboren ben, en de nacht, *waarin* men zeide: Een knechtje is ontvangen; Dat is, *geboren*; gelijk het Hebreeuwse woord zo genomen wordt 1 Kron. 4:17; ook kan de tijd der ontvangst niet zekerlijk bekend worden, veel min welke persoon ontvangen is, te weten, een knechtje of een meisje. Anderen zetten dit over: *Toen God zeide, of, beval, dat een mannetje ontvangen worde, of ontvangen zou worden.*
4. Diezelve dag zij duisternis; Dat is, hij verdonkere, dat het licht der zon hem niet beschijne, of zij uit de natuur der dingen weggenomen. dat God naar hem niet **vrage** Of, *hem niet zoeken, bezorgen*; te weten, om hem gelijk andere dagen het licht te vergunnen, of in het wezen der dingen te laten. Welken zin de voorgaande en volgende woorden van Job 3:4 medebrengen. Vergelijk de manier van spreken met Deut. 11:12, en zie de aantekeningen daarop. **van boven; en dat geen glans over hem schijne;**
5. Dat de duisternis en des doods schaduw Versta, een zeer dikke en bijna tastelijke duisternis, wier ijslijkheid den mensen den dood zou kunnen aanbrengen; also onder, Job 16:16; Ps. 23:4, en Ps. 44:20. **hem verontreinigen; dat wolken over hem wonen; dat hem verschrikken de zwarte dampen** Of, *de brandende hittigheden des dags*. Versta, de dikke en donkere nevelen, die, door de hitte der zon uit de aarde en de wateren getrokken zijnde, in de lucht opstijgen, waardoor de dag mistig en het licht deszelfs droevig en duister gemaakt wordt; welke

verklaring bevestigd wordt door hetgeen in Job 3:5 voorgeat. Anderen: *Dat zij hem verschrikken, gelijk de bittere, of de bitterheden des dags*. Dat is, dat de duisternis en de schaduw des doods dezen dag schrikkelijk maken, gelijk de mensen plegen te doen, die in gruwelijke plagen stekende, met hun gehuil en gekerm anderen een bittere vrees aanjagen; of versta de plagen, die den dag den mensen bitter maken. **des dags!**

6. Diezelve nacht, donkerheid neme hem in; dat hij zich niet verheuge Anders, *niet gevoegd, of verenigd worde*. onder de dagen des jaars; dat hij in het getal der maanden Hebreeuws, *manen*. Want bij deze volken werden de maanden naar den loop der maan gerekend. Hij wenste dat die nacht nooit geweest was, of ook nimmermeer wederkwam, maar uit het register der nachten geschrappt was. **niet kome!**
7. Ziet, diezelve nacht zij eenzaam; Dit is, dat geen mensen daarin tot vreugde bijeenkomen. **dat geen vrolijk gezang daarin kome;**
8. Dat hem vervloeken de vervloekers des dags, Dat is, die van de grootheid des kwaads, dat zij lijdten, overwonnen zijnde, den dag, op welken hun dat overkomen is, vervloeken; of op dien dag zichzelf, of den dag hunner geboorte vervloeken; of die hun werk daarvan maakten, dat zij zich lieten gebruiken tot verwekking van rouw Het woord in het oorspronkelijke schijnt te komen uit de Syrische taal van het woord *levijah*, betekenende *rouw, leed, droefheid*. De *rouw* nu te *verwekken* is die met velerlei klacht, gekerm en gehuil te vernieuwen. Anderen behouden hier het woord *leviathan*, verstaande daardoor het zeegedierte, waarvan onder, Job 40:20, en Job 41:1, en door *die bereid zijn hem te verwekken*, de stormwinden, die de zee beroeren. Sommigen zette het over: *hun gezelschap*. **die bereid zijn hun rouw** Het woord in het oorspronkelijke schijnt te komen uit de Syrische taal van het woord *levijah*, betekenende *rouw, leed, droefheid*. De *rouw* nu te *verwekken* is die met velerlei klacht, gekerm en gehuil te vernieuwen. Anderen behouden hier het woord *leviathan*, verstaande daardoor het

zeegedierte, waarvan onder, Job 40:20, en Job 41:1, en door *die bereid zijn hem te verwekken*, de stormwinden, die de zee beroeren. Sommigen zette het over: *hun gezelschap. te verwekken*;

9. Dat de sterren van zijn schemertijd verduisterd worden; hij wachte Te weten, dezen nacht. Anders, *men wachte. naar het licht, en het worde niet; en hij zie niet de oogleden* Zo worden genaamd de stralen der zon, die in den morgenstond zich uitbreiden en openen eer de zon opgestaan is; gelijk de oogleden zich opendoen eer het oog dat ziet. Vergelijk onder, Job 41:9. **des dageraads!**

10. Omdat hij niet Te weten, die nacht. toegesloten heeft de deuren mijns buiks, Dit verstaan sommigen van zijns moeders lichaam, gelijk boven, Job 1:21, waar het woord *moeders* in den tekst uitgedrukt staat; gelijk ook onder, Job 31:18; in enige andere plaatsen wordt het verzwegen, gelijk Job 10:19; idem Ps. 58:4, en Ps. 71:6; Jes. 48:8; Jer. 1:5. Sommigen verstaan door de *deur des buiks* de lippen, uit vergelijking van onder, Job 32:18,19,20, alsof hij zeide: Dat ik niet verstikt ben. Anderen verstaan den navel, waardoor het kind zijn voedsel trekt in moeders lichaam. # Job 32.19,20 **noch verborgen** Dat is, weggenomen. Vergelijk de manier van spreken met die, welke onder is, Job 33:17. **de moeite van mijn ogen.**

11. **Waarom ben ik** Hij wenst van twee dingen één, te weten dat hij vóór de geboorte gestorven, of een misgeboorte geweest was, Job 3:10, en vervolgens nooit levend ter wereld gekomen; of dat hij na zijn geboorte straks gestorven was, Job 3:11. **niet gestorven van de baarmoeder af, en heb den geest gegeven, als ik uit den buik voortkwam?**

12. **Waarom zijn mij de knieen** Te weten, van de vroedvrouw, die de nieuwe vrucht ontvangt. Hij gaat voort in het verhaal van den tweeden wens, welchen hij in Job 3:11 voorgesteld had. **voorgekomen, en waartoe de borsten, opdat ik zuigen**

zou? Te weten, om in dit ellendige leven gevoed en onderhouden te worden.

13. **Want nu zou ik nederliggen, en stil zijn; ik zou slapen, dan zou voor mij rust wezen;**

14. **Met de koningen** Hij wil zeggen: zo hij na zijn geboorte gestorven ware, dat zijn staat nu enerlei zou geweest zijn met de voornaamsten der aarde, die vóór dezen tijd waren overleden, en hadden zich, toen zij leefden, een naam willen maken door grote werken, als woeste plaatsen te betimmeren en grote steden te bouwen; Gen. 10:10,11, en Gen. 11:3; onder, Job 15:28; Jes. 23:13. **en raadsheren der aarde, die voor zich woeste plaatsen bebouwden;**

15. **Of met de vorsten, die goud hadden, die hun huizen met zilver vervulden.**

16. **Of als een** Hij komt hier tot zijn eersten wens, waardoor hij gewent had in zijner moeders lichaam, als een misgeboorte, gestorven te zijn, boven, Job 3:10. Anders, *of waarom ben ik niet geweest als een verborgen misval?* **verborgene** Te weten, in zijner moeders lichaam, waar zij sterft en daarom *verborgen* geheten wordt, overmits zij niet levend tevoorschijn komt. **misdraacht, zou ik niet zijn;** Dat is, niet geleef hebben op de aarde onder de mensen. *Niet zijn*, is dikwijls zoveel als *niet leven*. Zie Gen. 42:13, onder, Job 7:8; Ps. 39:14; Jer. 31:15; Matth. 2:18. De zin is, zo hij een wangeboorte ware geweest, hij zou nooit onder de mensen geweest zijn, of dit licht aanschouwd hebben, gelijk de vrucht, die dood ter wereld komt. **als de kinderkens,** Het Hebreeuwse woord betekent wel eigenlijk de kinderkens, die geboren zijnde, wat beginnen te doen, Ps. 8:3, maar wordt hier ook gebruikt van de dracht, die in moeders lichaam sterft, gelijk wij die ook kinderkens noemen. *die* het licht niet gezien hebben.

17. **Daar houden** Dat is, in het graf, of in den dood. **de bozen op van beroering,** Dat is, van de mensen te beroeren, te kwellen en te verschrikken. **en daar rusten de**

vermoeden Dat is, die door den overlast dergenen, die hen beroerden of verdrukten, afgemat zijn in hun sterkte. **van kracht;**

18. **Daar zijn de gebondenen** Dat is, de slaven, die, als zij in het leven waren, door geweld van banden en slagen tot het werk moesten gedwongen worden. Vergelijk Richt. 16:21. **te zamen in rust; zij horen de stem des drijvers** Of, *eischers*; dat is, van de opzieners, die de slaven tot hun werk drijven, en hun daarvan rekening afeisen. Vergelijk Exod. 5:6. **niet.**

19. **De kleine** Dat is, de arme en de rijke, de edele en de onedele. **en de grote is daar; en de knecht vrij van zijn heer.** Hebreeuws, *zijne heren*, gelijk elders.

20. **Waarom geeft Hij** Namelijk, God, want hoewel Job den Heere tegenspreekt, zo wil hij nochtans deszelfs naam verschonen, tonende also dat de kracht der wedergeboorte hem nog intoomde. Zo moet met het woord *God* de zin der Heilige Schriftuur somtijds aangevuld worden. Zie Num. 23:20, onder, Job 16:7, en Job 20:4; Hab. 2:1; 1 Cor. 1:8; Hebr. 3:16, enz. **den ellendigen het licht,** Te weten, van den dag of der zon, of het *licht*; dat is, het leven, gelijk de volgende woorden verklaren. Vergelijk Ps. 56:14. **en het leven den bitterlijk** Hebreeuws, *den bitteren van ziel*; dat is, zeer innerlijk en smartelijk bedroefden. Vergelijk 2 Kon. 4:27, en zie de aantekening daarop. Hij verstaat degenen, die in dit leven veel ellende en verdriet zouden onderworpen zijn. **bedroefden van gemoed?**

21. **Die verlangen naar den dood, maar hij is er niet; en graven daarnaar meer dan naar verborgene schatten;**

22. **Die blijde zijn tot opspringens toe, en zich verheugen, als zij het graf vinden;**

23. **Aan den man,** Versta hierop uit Job 3:20: *Waarom geeft Hij het licht? wiens weg verborgen is,* Dat is, bezet met zo velerlei kwaad, dat hij geen uitkomst ziet om te kunnen uitworstelen. **en dien God** God

wordt gezegd *onzen weg te overdekken* als Hij ons niet enig middel toont om het ongeluk te ontgaan. Vergelijk onder, Job 19:8; Klaagl. 3:7,9. **Anders, om welken God omtuind heeft; te weten, met ellenden. overdekt heeft?**

24. **Want voor mijn brood** Dat is, eer ik eet komt mij het zuchten over, zodat ik geen tijd vrij van droefheid heb. **komt mijn zuchting; en mijn brullingen worden** Of, *vloeien uit*. Versta, het geschrei en het gehuil, hetwelk deze bedroefde en beangstigde mensen plegen uit te werpen. **uitgestort als water.**

25. **Want ik vreesde een vreze,** Dat is, een vreeslijke zaak. **en zij is mij aangekomen; en wat ik schroomde, is mij overkomen.**

26. **Ik was niet gerust; en was niet stil, en rustte niet; en de beroering is gekomen.**

Job 4

1. **Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:**

2. **Zo wij een woord** Het Hebreeuwse woord *nasah* is voor *opheffen* genomen, Ps. 4:7, gelijk manieren van spreken zijn Num. 23:7, onder, Job 27:1. **Anders, zo wij een woord verzoeken tot u, of aan u; namelijk, te spreken. opnemen tegen u, zult gij verdrietig** Hebreeuws eigenlijk, *moede, of vermoeid worden?* dat is, kwalijk tevreden zijn? Dit vrezen zij, merkende in Job enige tekenen van ongeduld, van welke zij begonnen kwalijk te oordelen. **zijn?**

Nochtans wie zal Te weten, die achtgeven op de woorden, die gij uit uw mond hebt laten gaan, en op de eer des Allerhoogsten, die wij voorstaan. Onder een schijn van goddelijken ijver strijkt Elifaz een verkeerd oordeel over zijn vriend, den vromen Job. **zich van woord** Het Hebreeuwse woord *nasah* is voor *opheffen* genomen, Ps. 4:7, gelijk manieren van spreken zijn Num. 23:7, onder, Job 27:1. **Anders, zo wij een woord verzoeken tot u, of aan u; namelijk, te spreken. en kunnen onthouden?**

3. Zie, gij hebt velen onderwezen, en gij hebt slappe handen Versta, de mensen, die traag waren in het volbrengen van hun schuldigen plicht, voornamelijk wanneer hun een zwaar kruis en lijden bejegend was. Vergelijk Jes. 35:3. *De handen* worden gezegd *te verslappen* als der mensen moed en kracht vergaan. Zie 2 Sam. 4:1. **gesterkt;**
4. Uw woorden hebben den struikelende Dat is, die door ongeloof, mistrouwen, ongeduld en murmuring op den weg der godzaligheid gevallen waren, dat is gezondigd hadden. Zie van zulken geestelijken val, Spreuk. 25:26; 1 Cor. 10:12; Gal. 6:1. **opgericht, en de krommende** Die vanwege haar grote zwakheid door sterke vertroostingen moesten ondersteund worden om onder het kruis niet te bezwijken. Vergelijk Jes. 35:3. **knieen hebt gij vastgesteld;**
5. Maar nu komt het aan u, Te weten, het kwaad der straf, in hetwelk, als gij anderen placht gesteld te zien, gij dezelve onderwezen, gesterkt, vermaand en getroost hebt; daarom is het wonder dat gij dit nu aan uzelf niet weet te doen. **en gij zijt verdrietig;** Of, *bezwijkt;* te weten, onder den last des lijdens. **het raakt tot u, en gij wordt beroerd.**
6. Was niet uw vreze Dat is, uw godvruchtigheid en religie. *Gods uw hoop,* Te weten, waarop gij steundet, dat is een oorzaak om loon voor uw godvruchtigheid te hopen en te genieten. De zin is: Hebt gij niet gehoopt, als gij God zoudt vrezen, dat Hij u altijd goeddoen zou? Maar dat is nu niet geschied. Bedenk dan dat uw vreze Gods niet oprecht is geweest, maar een geveinsde huichelarij. Het Hebreeuwse woord is ook voor *hoop* genomen, onder Job 8:14, en Job 31:24; Ps. 78:7; Spreuk. 3:26. **en de oprechtheid uwer wegen uw verwachting?**
7. Gedenk toch, wie is de onschuldige, die vergaan zij; en waar zijn de oprechten verdelgd?
8. *Maar gelijk als ik gezien heb: die ondeugd* Dat is, die goddelooslijk leven en anderen mensen kwaaddoen, zullen eindelijk om hun misdaden van God gestraft worden. Zie gelijke manier van spreken onder, Job 15:35; Ps. 7:15; Spreuk. 22:8; Jes. 59:4; Hos. 10:13; Gal. 6:7,8. **ploegen, en moeite zaaien, maaien dezelve.**
9. Van den adem Dit wordt van God bij gelijkenis gesproken, om zijn kracht en rechtvaardigheid te beter uit te drukken. De *adem Gods* betekent zijn kracht, die Hij gebruikt naar zijn wil, en zo licht kan uitvoeren als een mens zijn adem kan laten gaan. Vergelijk onder Job 33:4, en Job 37:10; Jes. 30:33. **Gods vergaan zij, en van het geblaas** Versta, zijn gramschap en toornigheid. Vergelijk onder, Job 15:30, en de aantekening. **van Zijn neus worden zij verdaan.**
10. De brulling De zin is: Gelijk God de wrede en gruwzame dieren bedwingt en verdoet, dat Hij ook alzo de boze tirannen en goddeloze mensen, die hier bij leeuwen vergeleken worden, weet in den toom te houden en te verdoen. Anders, *van de brulling des leeuws en de stem des fellen leeuws vergaan zij, en van de tanden, enz. worden zij gemaald;* te weten, de goddelozen. De zin is, zo God hen niet verderft door zichzelf, òf door anderen, òf door enige levenloze schepselen, Hij verderft hen door de wilde dieren. **des leeuws, en de stem des fellen leeuws, en de tanden der jonge leeuwen worden verbroken.**
11. De oude leeuw Dat is, gelijk de leeuwen, hoewel zij geweldig en moedig zijn, onder, Job 39:1, nochtans eindelijk vergaan door het ene of het andere middel, alzo nemen ook de goddeloze tirannen door Gods rechtvaardig oordeel hun einde. **vergaat, omdat er geen roof is, en de jongens eens oudachtigen leeuws worden verstrooid.**
12. Voorts is tot mij een woord Dat is, een leer en openbaring Gods, op dezen handel wel passende. **heimelijk** Hebreeuws, *gestolen, of steelsgewijze gekomen;* dat is,

heimelijk en in het verborgen toegebracht om van mij waargenomen en wel bewaard te worden. **gebracht, en mijn oor heeft een weinigje** Of, *stukje*. daarvan gevat;

13. Onder de gedachten Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *takken*; gelijk Jes. 17:6 en Jes. 27:11, maar hier wordt het genomen bij gelijkenis voor *gedachten*, gelijk onder, Job 20:2. Zie ook 1 Kon. 18:21, en de aantekening daarop; want gelijk de takken van den stam des booms voortkomen, alzo ook komen de gedachten voort van den zin of het hart des mensen. **van de gezichten** Of, *uit de gezichten*; dat is, die uit de gezichten des nachts voortkomen. Anders, *naar de gezichten des nachts*. Versta door deze, die des nachts den mensen in den slaap, of buiten denzelfden verbeeld worden. Zie van de gezichten Gen. 15:1, en Gen. 46:2. **des nachts, als diepe slaap valt op de mensen;**

14. Kwam mij Welke pleegt te bejegenen dengenen, wien God, òf zelf, òf door zijne engelen verschijnt, om hem tot aandacht en eerbied te bereiden. Vergelijk Exod. 3:6, en de aantekening. **schrik en beving over, en verschrikte de veelheid** Dat is al mijn beenderen. **mijner beenderen.**

15. Toen ging Alzo wordt het Hebreeuwse woord ook genomen onder Job 9:11,26, en Job 11:10. **voorbij mijn aangezicht een geest;** Dat is, een goede engel des Heeren, om hem te verklaren hetgeen volgt, Job 4:17. **hij deed het haar mijns vleses** Dat is, van mijn hoofd. **te berge rijzen.**

16. Hij stond, Te weten, de geest. **doch ik kende zijn gedaante niet; een beeltenis was voor mijn ogen; er was stilte, en ik hoorde een stem, zeggende:**

17. Zou een mens Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk den mens, die vol zwakheid en boosheid en aan vele ellendigheden onderworpen is, na welke eindelijk de dood volgt. **rechtvaardiger zijn dan God? Zou een man reiner zijn dan zijn Maker?** Dat is, God, die hem gemaakt en

geschapen heeft. Alzo Deut. 32:15, onder, Job 35:10; Spreuk. 14:31, en Spreuk. 22:2; Jes. 17:7; Hos. 8:14.

18. Zie, op Zijn knechten Versta, de heilige engelen, die voor hem staan om zijn wil uit te voeren; Ps. 103:20,21. **zou Hij niet vertrouwen;** Dat is, Hij zou niet steunen op de kloekheid en de gaven, die in hen geschapen zijn, wanneer zij afgezonderd waren van de gedurige zorg en bewaring, waardoor Hij hen in hun staat onderhoudt. Gelijke manier van spreken is onder, Job 15:15. **hoewel Hij in Zijn engelen klaarheid** Waardoor verstaan wordt de volmaaktheid der gaven en deugden, die God in de heilige engelen heeft geschapen. Want hoewel zij uitnemend zijn, zo zijn zij nochtans niet te vergelijken met de volmaaktheid des Scheppers, omdat zij zonder deze gedurige genade en kracht in zichzelf veranderlijk zijn. In welken zin Elifaz ook onder, Job 15:15, zegt dat *de hemelen in de ogen des Heeren niet zuiver zijn*; namelijk met zijn oneindige volmaaktheid vergeleken zijnde. Anders, *en zijnen engelen zou Hij dwaasheid opleggen*; dat is, Hij zou hen voor dwaas houden indien zij zich rechtvaardiger zouden houden dan God; gelijk Elifaz meende dat Job van zichzelf gezegd had. Of Hij zou hun dwaasheid kunnen toeschrijven, wanneer Hij van hen oordeelde naar hun natuur buiten zijn gave, waardoor Hij hen geduriglijk in hun staat onderhoudt; anders bevindt Hij dat zij wel tot zottigheid en onzinnigheid zouden kunnen vervallen; of, Hij zou hun dwaasheid kunnen toeschrijven in vergelijking van zijn oneindige wijsheid en majesteit. **gesteld heeft.**

19. Hoeveel te min op degenen, Te weten, vertrouwt Hij, namelijk, God. Anders, *hoeveel te meer, verlegt Hij dwaasheid op degenen*, enz. **die lemen huizen** Hebreeuws, *huizen des leems*. Versta door deze de lichamen der mensen, die oorspronkelijk uit aarde en slijk gemaakt zijn; Gen. 2:7; 1 Cor. 15:47. Zo worden ook de lichamen bij huizen en woningen vergeleken; 2 Cor. 5:1. Sommigen verstaan het van de aardse woning der mensen gesteld tegen de

hemelse woningen der engelen. **bewonen, welker grondslag in het stof is? Zij worden verbrijzeld** Hebreeuws, *verbrijzelen*; dat is, verbrijzeld worden. Alzo onder, Job 7:3, *hebben mij besteld, voor zijn, of worden mij besteld*; en Job 34:20, *nemen weg, voor wordt weggenomen*; Spreuk. 6:30, *verachten, voor veracht wordt*; Luk. 12:20, *zal eisen, voor zal geëist worden*, enz. **voor de motten.** Hebreeuws, *voor het aangezicht ener mot*; dat is, zeer haastelijk, eerder en lichter dan een mot verteerd wordt, welke door een kleine aanwrijving verbroken wordt. De woorden *voor het aangezicht* betekenen hier niet de plaats, maar den tijd, gelijk Gen. 27:7, en Gen. 29:26, en Gen. 36:31. Anderen verstaan daardoor *van de motten*.

20. Van den morgen Dat is, geduriglijk door, den gansen tijd huns levens worden zij door allerlei ellende en plagen verpletterd. **tot den avond worden zij vermorzeld; zonder** Dat is, zonder dat iemand zulks waarneme of enige remedie daartoe brenge. Hebreeuws, *omdat niet is, die zijn hart tot zich stelt*. Vergelijk Job 23:6, en zie deze manier van spreken in haar geheel boven, Job 1:8, en in de aantekening. **dat men er acht op slaat, vergaan zij in eeuwigheid.**

21. Verreist niet hun uitnemendheid Versta hierdoor al hetgeen, waardoor de mensen hier onder elkander plegen uit te steken en verheven te worden. **met hen?** Of, *die in hen is*. **Zij sterven, maar niet in wijsheid.** Dat is, zonder de ware kennis en vreze Gods, die het beginsel, ja de hoofdzaak is van de ware wijsheid; Spreuk. 1:7. Vergelijk Ps. 49:21.

Job 5

1. Roep nu, zal er iemand zijn, Anders, of er iemand is, die u antwoordt. die u antwoorde? Of, *verhore?* te weten, uit de heiligen Te weten, mensen, die nog in het leven zijn. Sommigen verstaan dit van de heilige engelen, gelijk onder, Job 15:15, in dezen zin, dat die zelf, hoewel zij hogelijk begaafd zijn, Jobs zaak niet zouden kunnen verdedigen; maar de omstandigheden van den tekst

geven te verstaan dat hier van vrome mensen gesproken wordt, die tegen de dwazen gesteld worden; en Elifaz neemt voor zeker op dat die vromen de bescherming zijner zaak niet zouden willen aannemen., die hier op de aarde zijn, of uit de onheiligen Te weten, mensen, die nog in het leven zijn. Sommigen verstaan dit van de heilige engelen, gelijk onder, Job 15:15, in dezen zin, dat die zelf, hoewel zij hogelijk begaafd zijn, Jobs zaak niet zouden kunnen verdedigen; maar de omstandigheden van den tekst geven te verstaan dat hier van vrome mensen gesproken wordt, die tegen de dwazen gesteld worden; en Elifaz neemt voor zeker op dat die vromen de bescherming zijner zaak niet zouden willen aannemen. en onvromen. De heiligen Te weten, mensen, die nog in het leven zijn. Sommigen verstaan dit van de heilige engelen, gelijk onder, Job 15:15, in dezen zin, dat die zelf, hoewel zij hogelijk begaafd zijn, Jobs zaak niet zouden kunnen verdedigen; maar de omstandigheden van den tekst geven te verstaan dat hier van vrome mensen gesproken wordt, die tegen de dwazen gesteld worden; en Elifaz neemt voor zeker op dat die vromen de bescherming zijner zaak niet zouden willen aannemen. zullen u niet willen voorspreken; de anderen zullen niet kunnen. Tot wien dan zult gij u keren als gij God zo tegenspreekt? Hij wil zeggen: Niemand. **En tot wien van de heiligen** Te weten, mensen, die nog in het leven zijn. Sommigen verstaan dit van de heilige engelen, gelijk onder, Job 15:15, in dezen zin, dat die zelf, hoewel zij hogelijk begaafd zijn, Jobs zaak niet zouden kunnen verdedigen; maar de omstandigheden van den tekst geven te verstaan dat hier van vrome mensen gesproken wordt, die tegen de dwazen gesteld worden; en Elifaz neemt voor zeker op dat die vromen de bescherming zijner zaak niet zouden willen aannemen. **zult gij u keren?**

2. Want den dwaze Zo worden meest genaamd degenen die met valse opiniën ingenomen zijnde, God naar behoren niet kennen of vrezen. Alzo in Job 5:3, idem Ps. 107:17; Spreuk. 1:7, enz. **brengt de toornigheid om,** Te weten, des Heeren. Versta ook alzo in het volgende *den ijver*, dien de Heere heeft om de eer zijns naams voor te staan. Alzo wordt het woord *toorn*, of *gramschap*, alleen gesteld zonder bijvoeging van het woord *God*, 2 Kron. 28:13. Zie de

aantekening. Of men kan door den toorn en ijver verstaan de ongeduldigheid en roekeloze hittigheid der dwazen in het lijden en onder de straf van God. Sommigen stellen voor het woord *ijver, nijdigheid*; te weten, der onverstandigen en slechten. **en de ijver doodt den slechte.** Versta, dengene, die door zijne domheid lichtelijk gelooft, lichtelijk zich laat omzetten en van het goede verleiden. Sommigen maken tussen dezen en den *dwazen* voormeld dit onderscheid, dat die tot het rechte einde des levens niet tracht door de behoorlijke middelen, en dat deze het rechte einde niet begrijpt.

3. Ik heb gezien een dwaas wortelende; Dat is, voorspoedig, machtig en weelderig zijnde. **doch terstond** Te weten, als ik kort daarna zag dat zij uitgeroeid was. Vergelijk Ps. 37:35,36, of terstond als ik ze gezien had, heb ik ze geoordeeld vervloekt te wezen. **vervloekte ik zijn woning.**

4. Verre waren zijn zonen van heil; en zij werden verbrijzeld in de poort, Dat is, in het rechthuis, want in de poorten der steden werd gericht gehouden, ten aanzien en aanhore des volks, dat uit- en inging. Zie **en er was geen verlosser.**

5. Wiens oogst Te weten, des goddelozen, die recht tevoren, Job 5:3, de *dwaze* is genaamd geweest. **de hongerige verteerde, dien hij ook tot uit de doornen** Dat is, uit de akkers, niettegenstaande zij met doornen bezet en betuind waren. **gehaald had; de struikrover** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk een, die lang en wild haar heeft, gelijk moordenaars en struikrovers plegen te hebben. Alzo onder, Job 18:9. **slokte hun vermogen in.**

6. Want uit het stof De zin is dat men de oorzaken der menselijke ellenden niet moet zoeken in het ijdel geval, òf het vliegende ongeluk, òf enkel in den ordinair loop der natuur, maar in de zonde des mensen, die God naar zijn rechtvaardig oordeel straft en tehuiszoekt. **komt het verdriet** Het Hebreeuwse woord betekent wel meest het kwaad der schuld, dat is, der ongerechtigheid,

maar het wordt ook genomen voor het kwaad der straf. Zie Ps. 90:10, en Spreuk. 12:21. **niet voort, en de moeite spuit niet uit de aarde;**

7. Maar de mens wordt tot moeite geboren; gelijk Hebreeuws, *en*. Alzo wordt de Hebreeuwse *vau* dikwijls genomen, gelijk onder, Job 12:11, en Job 14:12, en Job 16:21, en Job 34:3; Spreuk. 25:25. **de spranken** Hebreeuws, *de zonen der vurige kolen*. Alzo wordt bij de Hebreëen een pijl genoemd *de zoon van den boog*, onder, Job 41:19; idem, *een zoon des pijlkokers*, Klaagl. 3:13; de tarwe, *een zoon van den dorsvloer*, Jes. 21:10. De zin nu hier is, gelijk uit een brandende kool de spranken en vonken opvliegen, die dan schade verwekken, dat ook alzo uit de aangeboren zonde voortkomen de dadelijke zonden, die dan vele ellenden, kwalen en plagen in de wereld veroorzaken. Of, gelijk het den spranken natuurlijk is opwaarts te vliegen, alzo is het den zondigen mens natuurlijk tot ellendigheid in deze wereld voort te komen. **der vurige kolen zich verheffen tot vliegen.**

8. Doch ik zou Elifaz raadt Job dat hij zich liever verzoene met God door bekentenis van zijn zonden en de aanroeping der goddelijke genade, dan dat hij zo tot ongeduld zou uitvaren. **naar God zoeken, en tot God mijn aanspraak richten;**

9. Die grote dingen doet, die men niet doorzoeken kan; Hebreeuws, *en daar is geen doorzoeking*; te weten, der grote dingen, die de Heere doet. Alzo Job 9:10. **wonderen, die men niet tellen kan;** Hebreeuws, *totdat er geen getal is*. Alzo onder in de voor-aangewezen plaats.

10. Die den regen geeft op de aarde, Hebreeuws, *op het aangezicht der aarde*. Alzo in het volgende lid van Job 5:10, en onder Job 18:17. **en water zendt op de straten;** Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen straten, die buiten de huizen zijn, maar ook andere plaatsen, die buiten de steden zijn, als velden, akkers, weiden, herenstraten, tuinen, hoven, enz., gelijk dat af te nemen is uit Ps. 144:13.

11. **Om de vernederden** Dat is, die verkleind zijn door armoede en allerlei ellende, komende voornamelijk uit gebrek van Gods zegen. **te stellen in het hoge; dat de rouwdragenden** Hebreeuws, *zwarte*; dat is, welke in het zwart gekleed zijn, als degenen, die treuren of rouw dragen. Versta dan, bedroefden en treurigen. **door heil verheven worden.**
12. Hij maakt te niet de gedachten der arglistigen; dat hun handen niet een ding uitrichten. Of, *niet dat wezen heeft, niets wezenlijks, niets bestendigs, of deugdzams, of niet dat iets bijzonders is, of hun voornemen niet uitrichten.* Het Hebreeuwse woord betekent *wezen, bestendigheid, iets dat waarlijk is*, gelijk hier, en onder, Job 11:6, en Job 30:22; idem *wet, wijsheid, rede, deugd*; overmits deze dingen bestendig, vast en duurzaam zijn, gelijk onder, Job 6:13, en Job 12:16; Spreuk. 2:7, en Spreuk. 3:21, en Spreuk. 8:14.
13. Hij vangt de wijzen Dat is, die menen wijs te wezen, of die wijs zijn naar de wereld. Alzo Jes. 44:25; Obad.:8; Matth. 11:25. **in hun arglistigheid; dat de raad der verdraaiden** Of, *tegenworstelenden.* Versta, degenen, die met verkeerde zinnen woelen en worstelen om hun schalksheden in het werk te stellen. Alzo *verdraaid*, voor *verkeerd*, Spreuk. 8:8. **gestort** Hebreeuws, *verhaast*; dat is, over hoop geworpen en verstoord. **wordt.**
14. **Des daags** Versta hiermede dat zij in de allerklaarste zaken blind zijn en zonder beleid van een recht verstand, hoewel zij zich gelaten zeer wijs en scherpzinnig te wezen. Vergelijk Deut. 28:28. **ontmoeten zij de duisternis, en gelijk des nachts tasten zij in de middag.** Dat is, als het allerklaarst is. Vergelijk Deut. 28:29; onder, Job 11:17; Jes. 50:10; Jer. 15:8. Alzo wordt de *middag* genomen voor hetgeen zeer klaar is; Ps. 37:6.
15. **Maar Hij verlost den behoeftige** Dat is, den armen mens, die van de goddelozen verdrukt zijnde, de hulp des Heeren van doen heeft, en wordt in Job 5:16 *arm* genaamd, met een woord, in het oorspronkelijke betekende, niet alleen schaarsheid van middelen, maar ook zwakheid des lichaams; 2 Sam. 13:4; Ps. 41:2. **van het zwaard, van hun mond,** Te weten, der waanwijzen en listigen, van welke in Job 5:13 gesproken is, kwade lasteringen, dreigementen en wrede raadslagen. **en van de hand des sterken.**
16. Zo is voor den arme verwachting; Dat is, goed, dat te verwachten is; alzo onder, Job 8:13, en Job 11:18, en Job 17:15. **en de boosheid** Dat is, de bozen staan verstomd en bedwelmd, door de verwondering van Gods oordelen als voor het hoofd geslagen zijnde. Zie deze manier van spreken ook Ps. 107:42. **stopt haar mond toe.**
17. Zie, gelukkig is de mens, Van het Hebreeuwse woord, zie boven, Job 4:17. **denwelken God straft; daarom verwerp de kastijding des Almachtigen** Zie Gen. 17:1. **niet.**
18. Want Hij doet smart aan, en Hij verbindt; Hij doorwondt, en Zijn handen helen.
19. In zes Een zeker getal van een onzeker. Zie Lev. 26:8. De zin is dat God den zijnen in vele benauwdheden bijstand zal bewijzen; ja in zeer vele zijn hand zo laten blijken dat het kwaad, hetwelk men vreesde, niet over hen zal komen. Zie gelijke manier van een groot en onzeker getal zekerlijk te stellen, Spreuk. 6:16, en Spreuk. 24:16, en Spreuk. 30:18,29. **benauwdheden zal Hij** Te weten, zo gij op hem door het geloof vertrouwt, hem door den gebede aanroept en door ware bekering uw leven naar zijn geboden aanstelt. **u verlossen, en in de zevende** Anders, *in zeven.* Dat hier eerst het getal van zes, en daarvan van *zeven* gesteld wordt, dient eigenlijk tot uitbreiding en versiering der taal. Vergelijk Spreuk. 6:16, en Spreuk. 30:15,18,21,29. **zal u het kwaad niet aanroeren.**
20. In den honger zal Hij u verlossen van den dood, en in den oorlog van het geweld Hebreeuws, *van de handen des zwaards*; dat is, van het geweld van den

oorlog, of der wapenen; alzo Ps. 63:11; idem, *van de hand des grafs*, Ps. 49:16; *van de hand des striks*, Ps. 141:9, nog *van de hand des grafs*, Hos. 13:14; alzo *van de hand des leeuws en des beers*, 1 Sam. 17:37; *van de hand des honds*, Ps. 22:21, enz. **des zwaards**.

21. Tegen den gesel Dat is, tegen de lasterwoorden, achterklappingen en leugentalen, waardoor de kwaadspekende mensen tegen de vromen overal uitbreken en woeden. Anders, *in*; dat is, als gij gelasterd wordt, of *van*. **der tong zult gij verborgen wezen, en gij zult niet vrezen voor de verwoesting, als zij komt.**

22. Tegen de verwoesting en tegen den honger zult gij lachen, Dat is, gij zult hen belachen, verachten, en daarom niet bezwaard zijn. *Lachen*, voor *verachten*, gelijk onder, Job 39:10,25; Ps. 2:4, en Ps. 37:13; Spreuk. 31:25. **en voor het gedierte der aarde zult gij niet vrezen.**

23. Want met de stenen des velds Te weten, opdat gij u aan dezelve niet stoot. De zin is dat hij van alle gevaren vrij zou zijn, voornamelijk gaande en reizende achterlands. Sommigen verstaan door de *stenen*, harde, wrede en moedwillige mensen, die God de Heere in den toom zou houden, opdat de vromen daarvan geen schade zouden lijden. Vergelijk Ps. 91:12. **zal uw verbond** Dat is, gij zult geen schade daarvan lijden. Zie dezelfde manier van spreken Jes. 28:15, waar de goddelozen zeggen dat zij met den dood en de hel een verbond gemaakt hadden, willende zo te verstaan geven dat zij daarvan niet zouden beschadigd worden. Zie ook Hos. 2:17. **zijn, en het gedierte des velds zal met u bevredigd zijn.**

24. En gij zult bevinden, Alzo wordt het Hebreeuwse woord genomen, Gen. 3:7, en Gen. 8:11; Num. 14:34, alzo in Job 5:25. **dat uw tent** Dat is, huis, of woning, gelijk het volgende woord uitwijst; alzo onder, Job 8:22, en Job 11:14, enz. Zie ook 2 Kon. 13:5. **in vrede is; en gij zult uw woning verzorgen,** Hebreeuws, *bezoeken*; dat is voorzien, gadeslaan en acht daarop geven,

volbrengende uw schuldigen plicht jegens uw huisgezin. Alzo wordt God gezegd *te bezoeken zijn volk*; Ruth 1:6, als Hij het spijs heeft gegeven; *den mens*, Ps. 8:5, als Hij zorg voor hem draagt; *zijn wijnstok*, Ps. 80:15, als Hij hem beschermt tegen de vijanden. Vergelijk Gen. 21:1. **en zult niet feilen.** Dat is, doende uw schuldigen plicht. In het voorstaan en verzorgen van uw huis, zult gij geen fout hebben, aangezien de Heere al uw doen wel zal laten gelukken. Het Hebreeuwse woord *chata* wordt ook voor *feilen*, of *missen* genomen, Richt. 20:16. Zie de aantekening aldaar.

25. Ook zult gij bevinden, dat uw zaad menigvuldig wezen zal, en uw spruiten Dat is, kinderen, die uit u en de uwen zullen voortkomen. Alzo onder, Job 21:8, en Job 27:14; Jes. 22:24, en Jes. 48:19. **als het kruid der aarde.**

26. Gij zult in ouderdom ten grave komen, gelijk de korenhoop te zijner tijd opgevoerd wordt. Hebreeuws, *opgaat, opklimt*. Deze gelijkenis wordt genomen van vruchten, welke in den tijd des oogstes uit den akker verzameld zijnde, tezamen in grote hopen opeengelegd en daarna ingevoerd worden; want gelijk deze niet dan vol rijp zijnde zo opeengestapeld worden, en op den dorsvloer gebracht, alzo is het, dat de vromen in hun vollen ouderdom, wanneer die hun tot een zegen verstrekt, onverdroetelijk geraken tot hun graf, hetwelk een *aardhoop* genaamd wordt; onder, Job 21:32.

27. Zie dit, wij hebben het doorzocht, het is alzo; hoor het, en bemerk gij het voor u. Dat is, tot uw best.

Job 6

1. Maar Job antwoordde en zeide:

2. Och, of mijn verdriet Of, *mijn ontsteltenis, beroering en ongeduld* veroorzaakt door mijn lijden. **recht gewogen wierd,** Of, *nauw, scherpe*. Hebreeuws, *wegende gewogen worde*; te weten, met iets dat zeer zwaar is, als het zand aan den oever der zee, waarvan in Job 6:3

gesproken wordt. en men mijn ellende Of, *pijn, torment, katijvigheid*. Alzo onder, Job 6:30, en Job 30:13; Spreuk. 19:13. **samen in een weegschaal ophief!** Hebreeuws, *zij hieven op, of haalden op*; dat is, dat men ophieve of ophaalde. Zie boven, Job 4:19.

3. **Want het zou nu zwaarder zijn dan het zand der zeeën; daarom worden mijn** Dat is, door de grootheid mijns lijdens kan ik mijn woorden niet ten volle noch naar behoren voortbrengen, om mijn ellendigen staat uit te drukken. **woorden opgezwolgen.**

4. **Want de pijlen** Versta, de kwalen en ellenden, die hem van God overkwamen en zeer geweldig waren. Die noemt hij pijlen, omdat zij hem haastelijk en buiten verwachting hadden getroffen, en scherp zijnde, zijn hart zeer diep hadden doorwond. Zie Deut. 32:23; Ps. 38:3, en Ps. 45:6, en Ps. 91:5. **des Almachtigen zijn in mij, welker vurig** Enige volken plachten hun pijlen met vergif te bestrijken, hetwelk door het gehele lichaam, dat geschoten was, zich uitspruitende en indringende, zeer haastelijk al de krachten des levens verteerde. Daarom zijn door deze vergiftige pijlen te verstaan zulke plagen, die een zeker en snel verderf aanbrenge. **venijn mijn geest uitdrinkt; de verschrikkingen Gods** Dat is, geweldige en gruwzame plagen, waarmede mij God verschrikt. Alzo onder, Job 9:34; Ps. 88:17. Zie Gen. 35:5. **rusten zich** Het Hebreeuwse woord is zoveel als zich in krijgsordening tegen iemand stellen, in welken zin het ook genomen wordt, Jer. 50:9. Het wordt van Petrus zeer wel uitgedrukt met het Griekse woord *antitassesthia*, 1 Petr. 5:5. **tegen mij.**

5. **Rochelt ook de woudezel bij het jonge gras? Loeit de os bij zijn voeder?**

6. **Wordt ook het onsmakelijke** Job vergelijk Elifaz' rede bij smakeloze spijs en bij het wit van een ei; verklarende alzo dat hij in zijn woorden geen smaak vond. **gegeten zonder zout?** Of, *dat zonder zout is*. Is er

smaak in het witte des dooiers? Dat is, dat om den dojer is.

7. **Mijn ziel weigert uw woorden aan te roeren;** Te weten, als een spijs om die te nuttigen. Hij blijft in de voorgaande gelijkenis, verklarende dat hij gans geen lust had tot hun woorden, om zich daarmede te vertroosten, maar dat hij daarvan een afkeer had als van een laffe, onaangename en walgelijke spijs. *Anders, wat mijn ziel weigerde aan te roeren, dat is als mijn laffe spijs.* De zin is, dat de zeringheid en de zweren, die hij door deze zijn bezoeking in anderen niet zou hebben willen aantasten, nu als zijn spijs waren, doch een onaangename spijs. **die zijn als mijn laffe spijs.** Hebreeuws, *als de ziekten, krankheden; dat is, lafheden mijns broods.*

8. **Och,** Hebreeuws, *wie zal geven?* Een manier van wensen bij de Hebreëen zeer gebruikelijk. Zie van dezelve ook onder, Job 11:5, en Job 13:5, en Job 14:13, en Job 19:23, en Job 23:3, enz.; idem Exod. 16:3, Num. 11:29, en de aantekening. **of mijn begeerte kwame, en dat God mijn verwachting** Dat is, dat ik verwacht, te weten, den dood; gelijk in Job 6:9 verklaard wordt. Vergelijk boven, de aantekening Job 5:6. **gave;**

9. **En dat het Gode beliefte, dat Hij mij verbrijzelde, Zijn hand** Welke nu schijnt gebonden te wezen, dewijl hij dezelve niet gebruikt om mij te doden. Van de *hand Gods* vergelijk dat onder is, Job 13:21. **losliet, en een einde** Zo wordt het Hebreeuwse woord genomen, Jes. 10:12; Klaagl. 2:17; Zach. 4:9. Of, *mij afsnede, of afhieuwe.* **met mij maakte!**

10. **Dat zou nog mijn troost zijn, en zou mij verkwikken** Anders, *terwijl, of hoewel ik brand van droefheid, en God niet spaart, of verschoont.* **in den weedom, zo Hij niet spaarde;** Dat is, indien God met mij een einde maakte en mij uit deze ellendige wereld wegnam. **want ik heb** Dat is, want ik heb het woord Gods en de heilige leer vrijmoediglijk beleden en met mijn ganse leven nagevolgd, zulks dat ik niet twijfelen zou van den lichamelijken dood over te gaan in het eeuwige leven. **de redenen des**

Heiligen Te weten, van God, wiens naam heilig, of die de *Heilige* is, Jes. 57:15; want Hij alleen is volkomen heilig, ja de heiligheid zelve. Zie Lev. 19:2. **niet verborgen gehouden.**

11. Wat is mijn kracht, dat ik hopen zou? Dat is, dat ik op enige uitkomst zou mogen hopen; alsof hij zeide: Mijn kracht is te klein om deze droevige ellende lang te kunnen dragen en wederom tot gezondheid te geraken, en ofschoon ik dit nog hopen kon, nochtans is het einde mijns levens zo ver niet, dat ik zou kunnen begeren veel langer te leven. Daarom bid ik u, o God, dat Gij mij uit de wereld wegneemt en van deze ellende verlost. **Of welk is mijn einde, dat ik mijn leven verlengen zou?**

12. Is mijn kracht stenen kracht? Is mijn vlees staal?

13. Is dan mijn hulp Dat is, mijn verantwoording, waardoor ik mij zou mogen helpen en verdedigen tegen het verkeerd oordeel, dat tegen mij gestreken wordt. **niet in mij, en is de wijsheid of, deugdzaamheid, onnozelheid, vroomheid.** Zie van de betekenis des Hebreeuwsen woords, boven, Job 5:12. Anders, *is het niet zo, dat mijn hulp niet in mij is? en het wezen of de kracht uit mij verdreven?* verstaande dat Job hier vervolgt de kracht van zijn ellende, nietigheid en krachteloosheid. **uit mij verdreven?**

14. Aan hem, die versmolten is, Dat is, vergaan en uitgeteerd door tegenspoed en droefheid. De zin is, dat het recht der vriendschap vereist dat men zijn vriend, die verarmd, verdrukt en vernederd is, hulp zal bewijzen, en dat hij, die dat nalaat, de vreze Gods heeft verlaten. Anders hangen deze woorden aan Job 6:13 aldus: *Is niet mijne verdediging bij mij? enz. tegen hem wiens weldadigheid gesmolten is aan zijn vriend, en die de vreze des Almachtigen heeft verlaten.* Hij berispt Elifaz van onbeleefdheid, ontrouw en wreedheid tegen zijn vriend bewezen. **ZOU van zijn vriend** Dat is, behoorde. Anders, *zou zijn vriend weldadigheid bewijzen.*

weldadigheid geschieden; of hij zou de vreze des Almachtigen verlaten.

15. Mijn broeders Namelijk, Elifaz, Bildad en Zofar. **hebben trouwelooslijk gehandeld als een beek;** Hij neemt een gelijkenis van de beken, welke in den winter, als zij vol zijn en bevrozen, het water, dat zij van den regen en sneeuw hebben, schijnen bij zich te willen houden, om dat in den zomer uit te geven, als zij nodiger zijn, en dan nochtans, door de grote hitte uitdrogende, de hoop er mensen bedriegen. Bij deze wateren vergelijkt Job zijn drie vrienden, omdat hij aan hen, toen hij hen niet grotelijks van doen had, vriendschap gevonden heeft, en schein dezelve op andere tijden te mogen verwachten, maar daarna in de hitte van zijn tegenspoed weinig troost en hulp van hen heeft verkregen. **als de storting der beken gaan zij door;**

16. Die verdonkerd Of, *bedekt;* te weten, als met een rouwkleed overtrokken. **zijn van het ijs, en in dewelke de sneeuw zich verbergt.**

17. Ten tijde, als zij van hitte vervlieten, worden zij uitgedelgd; als zij warm De zin is, als zij door de hitte en de droogte des tijds ophouden te vloeien. **worden, verdwijnen zij** Hebreeuws, *worden uitgeblust.* **uit haar plaats.**

18. De gangen haars wegs Dat is, van haar waterloop, of kanaal. **wenden zich ter zijde af; zij lopen** Anders, *zij klimmen op tot niet en vergaan;* wordende tot dampen, en alzo vernietigd. **op in het woeste, en vergaan.**

19. De reizigers Hebreeuws, *paden.* Versta door dezen de scharen en hopen der lieden, reizende op de gemene wegen en straatbanen. Vergelijk Gen. 37:25; Richt. 5:6; idem onder, Job 31:32; Jes. 21:13. In de volle manier van spreken worden zij genaamd, *die over weg gaan;* Jes. 33:8. **van Thema** Zo wordt *Arabië* genoemd, omdat het bewoond was van de nakomelingen van *Thema*, den zoon van Ismaël, Gen. 25:15, die te onderscheiden is van *Theman*, een zoon van Ezau, naar welken Elifaz vernoemd wordt, Job

- 2:11. **zien ze**, Te weten, die stromen en beken, meenden, daarin water tot lavenis en verversing te vinden, maar werden bedrogen. *Zien* is hier iets met grote begeerte verlangen, gelijk Ps. 34:6, en Ps. 92:12. **de wandelaars** Hebreeuws, *de wegen*, of *gangen*. Vergelijk de voorgaande aantekening op het woord *reizigers*. van Scheba Zie boven, Job 1:15. **wachten op haar**.
20. **Zij worden beschaamd, omdat elkeen** Te weten, van de voormelde reizigers en wandelaars. **vertrouwde**; Te weten, op die stromen en beken, menende daarin water te vinden. **als zij daartoe** Dat is, tot die beken. **komen, zo worden zij schaamrood**.
21. **Voorwaar, *alzo*** Dat is, gelijk die loze en uitgedroogde waterbeken den reizenden en vermoeiden lieden geen nut toebrengen, *alzo* doet gij mij ook niet. Het is de toepassing der voorgestelde gelijkenis. **zijt gijlieden mij nu niets geworden; gij hebt gezien de ontzetting**, Te weten, die mij door dit lijden overkomen is. **en gij hebt gevreesd**. Te weten, de oordelen Gods tegen de goddelozen, valselijk gevoelende dat gij daarvan een exempel aan mij zaagt. Of, *gij hebt gevreesd*; te weten, dat ik u lastig zou zijn, gelijk in Job 6:22.
22. **Heb ik gezegd: Brengt mij**, Hij wil zeggen dat hij niet van zijn vrienden heeft begeerd, dat zij enige moeite of onkosten doen zouden om hem uit zijn lijden te helpen, hoewel den vrienden toestaat zich in zulk geval vanzelf naar hun vermogen te kwijten: overzulks dat zij te meer moesten genegen zijn om hem met enige vertroosting, die zonder kosten en grote moeite geschieden kon, bij te staan; zodat, dewijl zij niets deden, maar wel door de verkeerdheid huns oordeels het tegendeel, zij niet waren te ontschuldigen. **en geeft geschenken voor mij van uw vermogen?**
23. **Of bevrijdt mij van de hand des verdrukkers, en verlost mij van de hand der tirannen?**
24. **Leert mij, en ik zal zwijgen, en geeft mij te verstaan, waarin ik gedwaald heb**.
25. **O, hoe krachtig zijn de rechte redenen!** Hebreeuws, *de woorden der richtigheid*, of *rechtzinnigheid*; dat is, die oprecht en waar zijn. Vergelijk onder, Job 33:3; Pred. 12:10. **Maar wat bestraft** Dat is, wat kracht heeft uw berisping om te berispen? Hij wil zeggen, gene. **het bestraffen, dat van ulieden is?**
26. **Zult gij**, Dat is, zult gij woorden opzoeken en verzinnen, opdat gij moogt bestraffen? Anders, *zult gij om te bestraffen op woorden achtgeven?* Dat is, wilt gij in het berispen van iemand, die zeer verdrukt en bedroefd is, zo nauw achtgeven op al zijn woorden, en zult gij zijn redenen van verantwoording voor niets achten? Anders, *denkt gij woorden te bestraffen; en houdt gij voor wind de redenen des mismoedigen* Dat is, *wiens moed en hoop, zoveel dit leven aangaat, door de zwaarheid des lijdens zeer neergestort is. Hij meent zichzelf.*? Dat is, zijt gij vanzins blote woorden te achterhalen en te beknabbelen, en niet acht te geven op de zaak zelve, die ik tot mijn verantwoording voortbreng? Anders, *denkt gij dat de woorden bestraffing zijn?* **om te bestraffen, woorden bedenken, en zullen de redenen des mismoedigen** Dat is, wiens moed en hoop, zoveel dit leven aangaat, door de zwaarheid des lijdens zeer neergestort is. Hij meent zichzelf. **voor wind zijn?** Dat is, voor een nietige en onwaardige zaak. Voor zodanige dingen, mitsgaders, die zeer ongestadig zijn en haast vergaande, is het woord *wind* genomen, onder, Job 7:7, en Job 15:2, en Job 16:3; Spreuk. 11:29; Pred. 5:15; Hos. 12:2; Ef. 4:14.
27. **Ook werpt gij u op een wees;** Zo noemt Job zichzelf omdat hij van aller mensen hulp verlaten was. Van zulke wezen mag men enigszins verstaan hetgeen de kerk Gods klaagt, Klaagl. 5:3. **en gij graaft** Te weten, een put, of kuil, waarin gij hem vangt. De manier van spreken vindt men vol Ps. 57:7; Jer. 18:20, enz. Job beklagt zich dat zijn vrienden hem door listige redenen zochten te verstrikken en te bezwaren. Doch dewijl het

Hebreeuwse woord ook somtijds betekent *maaltijd bereiden* of *houden*, gelijk onder, Job 40:25, en 2 Kon. 6:23, zo wordt deze plaats van anderen overgezet: *Gijlieden houdt maaltijd over uw vriend*; dat is, gij zijt verblijd over zijn lijden. *Graven* zou hier ook kunnen genomen worden voor enig kwaad berokkenen of bedenken, gelijk Spreuk. 16:27. **tegen uw vriend.**

28. Maar nu, belijft het u, wendt u tot mij, Dat is, geeft acht op mijn redenen, en wilt dezelve naarstiglijk overwegen. **en het zal** Dat is, het zal voor u openbaar zijn, en gijzelven zult daarvan getuigen en rechters mogen wezen. Anders, *en beziet of ik voor u zal liegen.* **voor ulieder aangezicht zijn, of ik liege.**

29. Keert toch weder, Te weten, van uw onbillijke handeling tegen mij, en van de wrede twisting, waarmede gij tegen mij uitvaart. **laat er geen onrecht wezen,** Te weten, bij u, mits zo kwalijk van mij te oordelen en tot mij onvriendelijk te spreken. **ja, keert weder; nog zal mijn gerechtigheid daarin zijn.** Te weten, indien gij afstand doet van zo verkeerdelijk te oordelen en beter achtgeeft op de redenen mijner verantwoording.

30. Zou onrecht op mijn tong wezen? Zou mijn gehemelte Dat is, *blijken*; te weten, indien gij afstand doet. **niet de ellenden** Dat is, de kwalen, pijnen en kwellingen, die mij zijn overkomen; gelijk boven, Job 6:2. Anders, *verkeerdheden verstaan*; dat is, zou mijn verstand niet kunnen oordelen wat verkeerd is of niet? Of, *raak*; dat is mond. Zou die niet de verkeerden kunnen oordelen en verklaren? Anderen verstaan door het gehemelte den zin en het verstand des mensen, waardoor het waarachtige van het valse en het goede van het kwade onderscheiden wordt, gelijk door het gehemelte des monds het zoete van het zure onderscheiden wordt. **te verstaan geven?**

1. Heeft niet de mens een strijd Het Hebreeuwse woord, hier overgezet, wordt zeer dikwijls gebruikt voor een *strijd*, of *kamp*, of *heir*, die òf werelds is, Num. 1:3, enz., òf kerkelijk, gelijk Num. 4:3, enz., òf geestelijk, 2 Cor. 10:4; 1 Tim. 1:18. Anders, *gezetten tijd.* **op de aarde, en zijn zijn dagen** Versta, den tijd zijns levens, welke hier bij de dagen eens dagloners vergeleken wordt, omdat hij zeker en gesteld is, kort, vol arbeid en moeite, nochtans achtervolgd van enige rust; want een dagloner, des daags gewrocht hebbende, rust des nachts. Hieruit wil Job besluiten, naardien de gesteldheid van des mensen leven zodanig is, dat hij niet zo gruwelijk behoorde geplaagd te wezen, maar wel enige rust te hebben, voornamelijk als hij den Heere zijn God recht gevreesd en gediend had. **niet als de dagen des dagloners?**

2. Gelijk de dienstknecht Te weten, die vermoeid is door den arbeid des dags. **hijgt** Of, *haakt*; dat is, ernstiglijk begeert en verlangt. Alzo onder, Job 36:20. **naar de schaduw,** Versta, den ondergang der zon en de rust des nachts. Vergelijk Ps. 102:12, en Ps. 109:23. **en gelijk de dagloner verwacht zijn werkloon;** Hebreeuws, *zijn werk*; dat is het loon zijns werks; vergelijk Lev. 19:13; Jer. 22:13.

3. Alzo zijn mij maanden Hebreeuws, *Ik ben gemaakt te erven voor mij maanden der ijdelheid* Dat is, die zeer ijdel, moeilijk en verdrietig zijn geweest. Vergelijk onder, Job 7:16, en Job 15:31.. Hieruit blijkt dat Job enige maanden in dit verdriet geweest is. Vergelijk onder, Job 29:2. **der ijdelheid** Dat is, die zeer ijdel, moeilijk en verdrietig zijn geweest. Vergelijk onder, Job 7:16, en Job 15:31. **ten erve geworden,** Hij wil zeggen dat zijn arbeid en lijden zwaarder is dan van den knecht en den dagloner, want deze met het einde des werks en met den nacht rust krijgen, daar hem de kwalen zelfs ook in de nachten bijbleven. **en nachten der moeite zijn mij voorbereid.** Hebreeuws, *hebben mij voorbereid.* Zie boven, Job 4:19.

4. Als ik te slapen lig, dan zeg ik: **Wanneer zal ik opstaan, en Hij den avond** Te weten, God. Of aldus: *Wanneer zal de avond afgemeten zijn?* dat is wanneer zal hij geëindigd worden? Door den *avond* is hier te verstaan de nacht, die alzo wordt genoemd omdat hij van den avond begint; Gen. 1:5. **afgemeten hebben?** En ik word zat *Zat van enige kwaad te zijn*, is daarvan overlast te zijn, dat men des niet meer vermag. Zie onder, Job 10:15, en Job 14:1; Ps. 88:4, en Ps. 123:3,4; Spreuk. 1:31, en Spreuk. 28:19; Klaagl. 3:15; Hab. 2:16. **van woelingen** Dat is, van mij om en om te keren in het bed. **tot aan den schemertijd.** Te weten, van den morgenstond; dat is, als het des morgens vroeg tussen donker en licht is. Alzo kan het Hebreeuwse woord ook genomen worden 1 Sam. 30:17, en Ps. 119:147. Van de avondschemering, zie 2 Kon. 7:5, en de aantekening.
5. **Mijn vlees is met het gewormte** Te weten, door de zweren, die aan mijn lichaam zijn, uit wier etter en bloed wormen voortkomen. **en met het gruis** Versta, de roven, die van zijn zweren afgeschraapt werden. Anderen verstaan *aardkluiten*, die aan zijn lijf hingen, omdat hij op de aarde zat of lag. **des stofs bekleed;** Dat is *gelijk enigen verstaan*, des lichaams; zo wordt het genoemd Pred. 12:7, omdat het oorspronkelijk uit het stof der aarde genomen is; Gen. 2:7. **mijn huid is gekleefd en verachtelijk** Anders, *gesmolten*; dat is, vloeïende van etter en vuile vochtigheid. **geworden.**
6. **Mijn dagen** Te weten, mijns levens. **zijn lichter** Dat is, sneller; alzo wordt *licht* voor *snel* genomen, onder, Job 9:25; Jes. 5:26, en Jes. 18:2; Jer. 2:23. **geweest dan een weversspoel, en zijn vergaan zonder Hebreeuws, met niet hoop, of met het einde der hoop;** dat is, dat de hoop, van die wederom te krijgen, ophoudt en een einde neemt. **verwachting.**
7. **Gedenk,** Job keert zijn aanspraak tot God, van wien hij begeert, dewijl ons leven in

- zichzelf zeer kort en ellendig is, dat Hij hem tenminste voor den tijd, die hem hier nog overig was, zijn tijdelijken zegen wilde vergunnen, gelijk welke hier maar genoten kon worden. **dat mijn leven een wind is;** Dat is, zeer nietig, ongestadig en haast vergaande. Zie boven, Job 6:26. **mijn oog zal niet wederkomen, om het goede** Te weten, van dit vergankelijke leven. *Het goede te zien*, is het te genieten, of te krijgen. Alzo onder, Job 9:25; Ps. 128:5; Pred. 5:17. In denzelfden zin wordt men gezegd *de rust te zien*, Gen. 49:15; *het licht te zien*, onder, Job 33:28; *het leven te zien*, Joh. 3:36; *goede dagen te zien*, 1 Petr. 3:10, enz. **te zien.**
8. **Het oog desgenen, die mij nu ziet,** Te weten, hier op de aarde. Anders, *het oog des gezichts*; dat is, die een scherp gezicht heeft. **zal mij niet zien;** Te weten, als ik van hier door den dood zal gescheiden zijn. **uw ogen** Te weten, om mij wel te doen, maar evenwel zal ik hier beneden op de aarde niet zijn om uw goederen zo lichamelijk als geestelijk te genieten. Hiertoe waren de heiligen belust, eensdeels om God alhier nog te dienen en zijn naam groot te maken, anderdeels om zich door het gebruik der tijdelijke weldaden van de liefde Gods en de eeuwige goederen te verzekeren. Zie Ps. 6:6, en Ps. 88:11,12,13, en Ps. 122:1,2, en Ps. 128:5. **zullen op mij zijn; maar ik zal niet meer zijn.** Te weten, in dit leven. Zie boven, Job 3:16.
9. **Een wolk vergaat en vaart henen; alzo die in het graf daalt,** Zie de betekenis van het Hebreeuwse woord *scheol*, Gen. 37:35, en in de aantekening daarop. **zal niet weder opkomen.** Te weten, in deze vergankelijke wereld; want dat Job de opstanding uit de doden vastelijk gelooft heeft, blijkt onder, Job 19:25,26,27.
10. **Hij zal niet meer wederkeren tot zijn huis, en zijn plaats** Dat is, zijn vrienden, medeburgers en bekenden, die in zijn huis, stad en land woonachtig zijn. Aldus wordt de plaats genomen voor degenen, die daarin zijn. Alzo onder, Job 8:18, en Job 20:9; Ps. 37:10. Desgelijks worden de *paden* en *wegen* genomen voor degenen, die daarop

wandelen en reizen; boven, Job 6:19. **zal hem niet meer kennen.**

11. Zo zal ik De zin is, naardien het leven des mensen in het algemeen vol ijdelheid en katijvigheid is, en ik mij in het bijzonder nog daarenboven in deze extraordinaire droefheid bevind, zijnde beroofd van alle tijdelijke welvaart en vertroosting, zo moet ik tenminste mijn treurig gemoed door den mond ontledigen. **ook mijn mond niet wederhouden, ik zal spreken in benauwdheid mijns geestes; ik zal klagen in bitterheid** Dat is, in zeer grote droefenis des harten. Zie 2 Kon. 4:27. **mijner ziel.**

12. Ben ik dan een zee, of walvis, Zie van diens kracht en geweld onder Job 41. **dat Gij om mij wachten zet?** Te weten, door dit grote lijden, hetwelk mij van alle kanten omsingelt en mijn gemoed dag en nacht pijnigt; hij wil zeggen dat God daardoor scheen hem te willen intomen, opdat hij niemand kwaad deed, gelijk alsof hij een zee of zeemonster ware, die door de duinen, klippen en diepten binnen haar palen gehouden moet worden, opdat zij den mensen geen schade aandoen.

13. Wanneer ik zeg: Te weten, bij mijzelfen; dat is, als ik denk; zie Gen. 20:11. **Mijn bedstede zal mij vertroosten, mijn leger zal van mijn klacht wat wegnemen;**

14. Dan ontzet Gij mij met dromen, Te weten, schrikkelijke, die God den melankolieken of zwaarmoedigen laat overkomen, of door de natuur hunner ziekte, die de verbeelding des mensen verderft, of ook door middel van den Satan, die zijn gelegenheid waarnemende, door de melankolieke humeuren, welke hij in den mens vindt, vreemde gezichten in hem veroorzaakt. **en door gezichten verschrikt Gij mij;**

15. Zodat mijn ziel de verworping Versta, een geweldigen en haastigen dood; te weten, door deze gedurige kwelling. **kiest; den dood meer dan mijn beenderen.** Dat is, dan het leven des lichaams. Hij wil

zeggen dat hij liever had te sterven, dan zodanig verrotte, stinkende en van etter overvloeiende beenderen lang te hebben. Hij maakt gewag voornamelijk van zijn beenderen, omdat zijn kwaal tot het binnenste zijns lichaams toe ingedrongen was; *beenderen* voor de kracht, het leven en het binnenste des lichaams; Spreuk. 14:30, en Spreuk. 17:22; Jes. 38:13.

16. Ik versmaad ze, Te weten, mijn beenderen. **ik zal toch in der eeuwigheid niet leven; houd op van mij,** Te weten, aldus te plagen en te beroeren. **want mijn dagen zijn ijdelheid.** Of, als een wind, gelijk boven, Job 7:7. *Ijdelheid* wordt het leven des mensen genaamd, niet alleen omdat het kort is en haast verdwijnt, onder, Job 15:31, maar ook omdat de mens daarin, als in hetgeen vol moeite en verdriet is, het rechte goed, dat hem ten volle gelukkig maakt, niet vindt. Vergelijk boven, Job 7:3, en de aantekening.

17. Wat is de mens, dat Gij hem Dat is, dat Gij op hem, die zo broos en nietig is als ik nu ben, achtgeef, en hem waardig houdt zo met hem gemoeid te wezen. Vergelijk de manier van spreken, boven, de aantekening Job 1:8. **groot acht, en dat Gij Uw hart op hem zet?**

18. En dat Gij hem bezoekt Te weten, met kastijdingen en straffen. Zie Gen. 21:1. **in elken** Dat is, dikwijls, doorgaans, onvoorziens, haastelijk. **morgenstond; dat Gij hem in elken** Dat is, dikwijls, doorgaans, onvoorziens, haastelijk. **ogenblik beproeft?** Hoe God de Heere de zijnen beproeft, zie Gen. 22:1.

19. Hoe lang keert Gij Te weten, dat Gij een einde maken zoudt van mij aldus te straffen. **U niet af van mij, en laat niet van mij af, totdat ik mijn speeksel** Het is een algemene manier van spreken, betekende een zeer korten tijd, gelijk is zijn adem te halen, alsof hij zeide: Houd tenminste een ogenblik op van mij te slaan, opdat ik ademhale. Vergelijk Job 9:18. **inzwelge?**

20. Heb ik gezondigd, Versta, enige zekere zonde hem onbekend, om welke dit lijden hem zou overkomen zijn. **wat zal ik U doen,** Te weten, om met U verzoend en bevredigd te worden, teneinde ik uit dit lijden geraken mocht. **o Mensenhoeder?** Dat is, die zeer nauw waarneemt wat de mensen doen, of die ook huns levens bewaarder zijt, daar Gij nu mijn leven schijnt te willen verderven. **Waarom hebt Gij mij U tot een tegenloop gesteld, Of, tegenmerk, of doel, of wit,** waartegen Gij uw pijlen uitschiet. Vergelijk onder, Job 16:12. Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk hetgeen, waartegen iemand geweldiglijk aanloopt, om dat te schenden, te breken, of om te werpen. **dat ik mijzelf tot een last zij?** Te weten, door al het lijden, dat Gij mij in en buiten mijn lichaam zo vreeslijk aandoet, dat het mij als een onverdragelijke last is.

21. En waarom Hij wil zeggen: Indien het voorgeven mijner vrienden waarachtig is, dat ik om mijner zonden wil aldus geplaagd ben *hoewel mijn conscientie anders getuigt,* waarom vergeeft Gij mij die zonde niet, opdat ik niet langer aldus geplaagd worde? Want ik zal nu haast sterven, zodat Gij, mij alhier zoekende om mij nog wel te doen, mij niet zult vinden. **vergeeft Gij niet mijn overtreding, en doet mijn ongerechtigheid niet weg?** Hebreeuws, *voorbijgaan, over, of doorgaan.* Zie 2 Sam. 12:13. Want nu zal ik in het stof liggen; en Gij zult mij Vergelijk boven, Job 7:8, en zie de aantekening. **vroeg zoeken,** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk in den morgenstond zoeken; maar omdat de dingen, die in den morgenstond gedaan worden, met groteren vlijt worden uitgericht, zo wordt het voor alle naarstige onderzoeking genomen; zie onder, Job 8:5; Ps. 63:2; Spreuk. 7:15. **maar ik zal niet zijn.** Zie boven, Job 3:16.

Job 8

1. Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:

2. Hoe lang zult gij deze dingen spreken, en de redenen uws monds een geweldige Hier worden Jobs redenen bij een sterken wind vergeleken, omdat zij, uit heftige bewegingen voortkomende, tegen de behoorlijke zedigheit en de eer Gods schenen aan te lopen. **wind zijn?**
3. Zou dan God het recht verkeren, en zou de Almachtige de gerechtigheid verkeren?
4. Indien uw kinderen gezondigd hebben tegen Hem, Hij heeft hen ook in de hand hunner overtreding geworpen.
5. *Maar* indien gij naar God vroeg zoekt, en tot den Almachtige om genade bidt;
6. Zo gij zuiver en recht zijt, gewisselijk zal Hij nu opwaken, om uwentwil, en Hij zal de woning uwer gerechtigheid volmaken.
7. Uw beginsel zal wel gering zijn; maar uw laatste zal zeer vermeerderd worden. Dat is, zal u van klein groot, van vernederd verhoogd, van arm rijk, van tegenspoed voorspoedig maken, u en de uwen meer en meer zegenende.
8. Want vraag toch naar het vorige geslacht, Versta, een menigte van mensen, die in een eeuw of sommige jaren tezamen leven; zie Gen. 6:9; Ps. 12:8. **en bereid u tot de onderzoeking hunner vaderen.** Te weten, die in de vorige geslachten geweest zijn en verkregen hadden, zo door de langheid huns levens en grote ervaring als door verscheidene openbaringen Gods, groot verstand en wijsheid.
9. **Want wij zijn** Die met die voorvaderen niet te vergelijken zijn, hebbende een korter leven, mindere ervarenheid, en niet zoveel openbaringen van God. **van gisteren en weten niet; dewijl onze dagen op de aarde een schaduw zijn.** Dat is, zeer vergankelijk, ijdel en nietig. Vergelijk de aangewezen plaatsen.
10. Zullen die u niet Te weten, die voorvaderen, tot welken Job van Bildad

gewezen was, boven, Job 8:8. Deze manier van vragen heeft macht om zeer te verzekeren; zie Gen. 13:9. **leren**, Te weten, van de voorzienigheid en oordelen Gods, die wonderbaar zijn, en van de uitkomsten der goeden, die goed, en der kwaden, die kwaad zijn. **tot u spreken, en uit hun hart** Dat is, niet dat hun haastelijk uit de lippen valt, maar dat zij tevoren wel rijpelijk met het verstand bedacht en met de daad bevonden hebben. **redenen voortbrengen?**

11. Verheft De zin is, gelijk een bies niet kan opwassen zonder slijk, noch het wier zonder water, maar haastelijk verdroogt; also kan de mens geen welstand hebben zonder godvruchtigheid. **zich de bieze zonder slijk? Groeit het rietgras** Anders, *sek*, of *slag*, of *meergras*. Vergelijk Gen. 41:2, en de aantekening daarop. **zonder water?**

12. Als het nog in zijn groenigheid is, hoewel het niet afgesneden wordt, nochtans verdort het voor alle gras. Zie 1 Kon. 18:5.

13. Alzo zijn Dat is, alzo gaat het hun, of zodanig is het leven, de macht en de uitkomst dergenen, die God verachten; want hoewel zij voor een tijdlang groenen en bloeien, en hoog opgaan, en vast schijnen te wezen, zolang de tijdelijke voorspoed hen toelacht, nochtans, wanneer deze ontbreekt, vergaan zij zeer haastelijk, ja eer dan anderen; Ps. 37:2,35. **de paden van allen, die God vergeten; en de verwachting des huichelaars** Versta, een mens, die in zijn hart goddeloos is voor God, maar zich voor vroom uitgeeft met woorden, gebaren en werken voor de mensen, om die te bedreigen. Alzo onder, Job 13:16, en Job. 15:34, en Job 17:8; Spreuk. 11:9; Jes. 9:16, enz. **zal vergaan.**

14. Van denwelke zijn hoop Dat is, het goed dat hij hoopt; hetwelk gezegd wordt een verdriet of walg van den huichelaar te zullen hebben, omdat het hem niet aankomen, maar van hem vlieden zal. Vergelijk Ps. 95:10. Anders, *wiens hoop zal afgesneden worden.* **walgen zal; en zijn vertrouwen zal zijn een huis** Versta, het web der spinnekop, dat zeer zwak en teer is en

lichtelijk gebroken wordt. De zin is, gelijk de spinnekop zich niet met haar weg tegen enig geweld kan bewaren, also kan de goddeloze zich tegen de straffen Gods met zijn tijdelijke middelen niet beschermen. **der spinnekop.**

15. Hij zal Te weten, de huichelaar en goddeloze. **op zijn huis leunen, maar het zal niet bestaan; hij zal zich daaraan vasthouden, maar het zal niet staande blijven.**

16. Hij is sappig Dat is, de goddeloze is te vergelijken bij een groenen en vochtigen boom, die wel geworteld is, maar als hij van den eigenaar afgehouden en uitgeroeid is, zeer haastelijk vergaat; want alzo vergaan ook de huichelaars, als zij van God uitgeroeid worden, hoewel zij van groot vermogen zijn, en door rijkdom hoog verheven. **voor de zon,** Dat is, zo vochtig dat hij ook door de brandende hitte der zon niet verdroogt. **en zijn scheuten gaan over zijn hof** Dat is, rekken uit en verheffen zich over den hof door zijn weelderigheid en overgroten wasdom; sommigen menen dat Bildad in Job 8:16 begint te spreken van de vromen of godvruchtigen, en zetten voorts Job 8:18 aldus over: *Zal iemand hem verslinden uit zijn plaats, zodat zij hem loochenen*, enz. **uit.**

17. Zijn wortelen worden bij de springader Te weten, waar de wateren hun oorsprong nemen, hobbelen, wellen en zich omwentelen, en vervolgens daar geen vochtigheid ontbreekt. Het Hebreeuwse woord is voor een springader genomen, Hoogl. 4:12, gelijk ook het woord *gullat*, dat van denzelfden oorsprong is; Joz. 15:19. Anderen zetten het Hebreeuwse woord hier over *een hoop*; te weten van stenen, gelijk het ook genomen wordt Gen. 31:46, en de zin is dan hier enerlei met den zin der volgende woorden van Job 8:17. **ingevlochten; hij ziet** Dat is, hij breidt zijn wortelen zo ver en krachtig uit, dat hij ook aan den steenachtigen grond gerakende, evenwel zijn kracht behoudt. Hij wil zeggen dat de huichelaar voor een tijd alle beletselen en tegenstoot overkomt, die zijn tijdelijken welstand

schenen te zullen verhinderen. **een stenige** Hebreeuws, *het huis der stenen*. Alzo is het woord *huis* bij de Hebreëen voor een plaats, oord, ruimte of wijde genomen, 2 Sam. 15:17. Anders, *hij ziet uit naar een steenachtige plaats*; te weten, om een vaste woning aldaar te zetten. **plaats**.

18. **Maar als God** Of, *de verslinder*, welke God is, die de goddelozen uitroeit. **hem verslindt** Te weten, den goddelozen huichelaar, die bij een groenenden boom vergeleken wordt. **uit zijn plaats**, Te weten, waar de stam des booms was. Versta, de woning, den staat, de heerlijkheid en regering van den goddeloze. Vergelijk onder, Job 18:21, en Job 27:21, en de aantekening. **zo zal zij hem** Te weten, de plaats, dat is de inwoners derzelve. Zie boven, Job 7:10. **loochenen**, Dat is, hij zal zo uitgeroeid worden, dat men niet zal bekennen noch gedachtig wezen dat hij daar ooit geweest was. **zeggende: Ik heb u niet gezien**.

19. **Zie**, Schimpender wijze past Bildad de voorgaande gelijkenis op den huichelaar en goddeloze, alsof hij zeide dat hij wel een schonen luister heeft voor een tijd, maar dat hij ten laatste ellendiglijk verdwijnt en niet meer gekend wordt. **dat is vreugde zijns wegs**; Dat is, van zijn wezen, leven, staat en conditie. Vergelijk Gen. 6:12. **en uit het stof** Dat is, uit degenen, die vervallen en verarmd zijn. Of, uit anderen, waar men het niet van verwacht, kunnen anderen opstaan, die vroom zijn en in de plaats van den vorigen den zegen Gods genieten. **zullen anderen voortspruiten**.

20. **Zie, God** Bildad troost Job met Gods belofte; maar hier intussen dreigt hij hem ook, zo hij zich van de huichelarij of boosheid, die hij meende in hem te zijn, niet bekeerde; anderszins zou hem alle goed en vreugde overkomen. **zal den oprechte niet verwerpen**; Hij vat Dat is, Hij helpt de bozen niet, dat Hij hen uit hun verdriet en lijden trekken zou. **ook de boosdoeners niet bij de hand**;

21. **Totdat Hij uw mond met gelach vervulle, en uw lippen met gejuich**. Versta, vreugdegeluid; zie 2 Kron. 15:14.

22. **Uw haters** Of, *totdat uw haters met schaamte* Dat is, gans zeer beschaamd worden. Zie gelijke manier van spreken Ps. 35:26, en Ps. 109:29; Ezech. 7:27, en Ezech. 26:16. **bekleed worden, en de hutten der goddelozen niet meer zijn. zullen met schaamte** Dat is, gans zeer beschaamd worden. Zie gelijke manier van spreken Ps. 35:26, en Ps. 109:29; Ezech. 7:27, en Ezech. 26:16. **bekleed worden; en de tent** Dat is, huis en woning. **der goddelozen zal niet meer zijn**.

Job 9

1. **Maar Job antwoordde en zeide:**
2. **Waarlijk, ik weet, dat het zo is**; Te weten, gelijk gij zegt, namelijk dat God rechtvaardig is, straffende de kwaden en de goeden voorstaande. Dit weet ik zo wel, dat ik nooit gedacht heb God van ongerechtigheid te beschuldigen. **want hoe zou de mens rechtvaardig zijn bij God?** Dat is, voor God. Alzo wordt het Hebreeuwse woord genomen, 1 Sam. 2:26; Ps. 130:4.
3. **Zo Hij lust heeft, om met hem te twisten, niet een** Dat is, duizendmaal zal de mens schuldig bevonden worden, dat is, zeer dikwijls, ja bijna oneindelijk. Een zeker getal voor een onzeker. Zie Lev. 26:8. **uit duizend zal hij Hem beantwoorden**.
4. **Hij is wijs** Te weten, God. Zie boven, Job 3:20. **van hart**, Bij de Hebreëen wordt het woord *hart* genomen voor de plaats des verstands, en vervolgens ook voor het verstand en de wijsheid zelve; Exod. 28:3; onder, Job 11:12, en Job 34:34; Spreuk. 2:10, en Spreuk. 6:32, en Spreuk. 19:8; Hos. 4:11. **en sterk van kracht; wie heeft zich tegen Hem verhard, en vrede gehad?**
5. **Die de bergen verzet, dat zij het niet gewaar worden**, Dat is, onvoorziens en buiten alle verwachting, te weten, der mensen, die daarop wonen. Vergelijk boven, Job 7:10; of den levenlozen dingen wordt hier bij gelijkenis leven en gevoel toegeschreven.

- Zie onder, Job 28:14. **Die ze omkeert in Zijn toorn;**
6. **Die de aarde beweegt uit haar plaats, dat haar pilaren** Dat is, hun onderste grondslagen en fundamenten. **schudden;** Dat is, gelijk van verschrikking hutsen. Vergelijk hiermede Job 26:11.
7. **Die de zon** Hebreeuws, *tot de zon zegt. Zeggen, of spreken,* voor gebieden. Zie 2 Kron. 29:24. **gebiedt, en zij gaat niet op;** Te weten, gewoonlijk, zolang de nacht over den horizon van een land duren moet, of buitengewoon als het God belieft in den loop der zon verandering te brengen; Joz. 10:12, en 2 Kon. 20:11. **en verzegelt** Te weten, door het licht des daags, hetwelk de sterren verbergt, even gelijk door een zegel het ingeslotene verborgen wordt, dat men het niet zien kan. De zin is, dat God den dag maakt; gelijk in het eerste lid van Job 9:7 Hem toegeschreven wordt het maken van den nacht. Of men kan het verstaan van buitengewone en wonderbare verduistering of ophouding van het licht der sterren. Alzo wordt het woord *zegelen* genomen, Jes. 29:11; Dan. 9:24, en Dan. 12:4,9. **de sterren;**
8. **Die alleen de hemelen uitbreidt, en treedt op de hoogten** Dat is, op den vloed en de hooglopende baren der zee, die God stilt en effent, alsof Hij ze met zijn voet nederzette en gelijk maakte. **der zee;**
9. **Die den Wagen** Een gesternte des hemels, hedendaags ook alzo genaamd, en anders geheten *Arctos*, of *Ursa*; sommigen verstaan het gesternte genoemd *Arcturus*. Zie hiervan ook onder, Job 38:32. **maakt, den Orion,** Een gesternte, zich vertonende in *December* tot de *lente* toe. Zie ook hiervan onder, Job 38:31, en Amos 5:8. **en het Zevengesternte,** Ook een gesternte, of teken des hemels, genaamd van de Latijnen *Virgiliae*, van de Grieken *Pleiades*, van de onzen het *Zevengesternte*, met de *lente* voortkomende; waarvan zie mede onder, Job 38:31. **en de binnenkameren** Of, *vertrekken*, of *heimelikheden*. Versta hiermede de sterren, welke zijn omtrent den
- zuidpool, en omdat zij ten meeste van ons, die omtrent den noordpool wonen, niet gezien worden, *de heimelikheden, binnenkamers, of vertrekplaatsen* genaamd worden. **van het Zuiden;**
10. **Die grote dingen doet,** Zie boven, Job 5:9, en de aantekening daarop. **die men** Hebreeuws, *tot geen onderzoek toe.* **niet doorzoeken kan; en wonderen, die men** Hebreeuws, *tot geen onderzoek toe.* **niet tellen kan.**
11. **Zie, Hij zal voor mij** Te weten, met getuigenissen zijner wijsheid, mogendheid, goedheid en rechtvaardigheid, die Hij in zijn werken alleszins uitdrukt, en van ons laat aanschouwen, die nochtans ten volle van ons niet kunnen doorgrond worden; Rom. 11:33. **henengaan, en ik zal Hem niet zien; en Hij zal voorbijgaan,** Hebreeuws, *veranderen;* te weten, van plaats; menselijk van God gesproken, ten aanzien van zijn werken, die Hij doet in toorn of genade. Zie boven, Job 4:15. **en ik zal Hem niet merken.**
12. **Zie,** Dat is, Hij zal den mensen, om hunner zonden wil, hun goed en leven, dat Hij hun gegeven had, ontnemen. **Hij zal roven,** Vergelijk 2 Sam. 16:10; Jes. 45:9; Jer. 18:6; Rom. 9:20. **wie zal het Hem doen wedergeven? Wie zal tot Hem zeggen: Wat doet Gij?**
13. **God zal Zijn toorn** Dat is, zijn straf niet inhouden als Hij dezelve voorgenomen heeft naar zijn rechtvaardig oordeel uit te voeren, hoezeer ook de goddelozen daartegen worstelen, zoekende die met geweld te ontgaan, of van anderen af te keren. **niet afkeren; onder Hem worden gebogen de hovaardige** Hebreeuws, *de helpers der hovaardigheid;* dat is, die stoutelijk vermeten zichzelf en anderen te helpen. **helpers.**
14. **Hoeveel te min zal ik Hem antwoorden,** Dat is, antwoorden kunnen, te weten, indien Hij mij in het gericht riep. Alzo in Job 9:15. **en mijn woorden uitkiezen tegen Hem?** Het Hebreeuwse

woord *him* wordt somtijds voor *tegen* genomen, gelijk Deut. 9:7, onder, Job 10:17; Ps. 94:16; Spreuk. 30:31.

15. Denwelken ik, zo ik rechtvaardig ware, niet zou antwoorden; mijn Rechter zal ik om genade bidden.

16. Indien ik roep, en Hij mij antwoordt; ik zal niet geloven, Te weten, niet geheel vastelijk. Want Job, tenonder geworpen zijnde door de zwaarheid zijns lijdens en verschrikt door de grootheid der goddelijke majesteit, heeft zich voor een wijle niet kunnen inbeelden een haastige verlossing uit zijn ellende. **dat Hij mijn stem ter ore genomen heeft.**

17. Want Hij vermorzelt mij door een onweder, Te weten, der straffen en bezoeken, die over hem gevallen waren, welke hij bij een onweder vergelijkt, vanwege haar snelle, onverwachte, vreeslijke en geweldige overkomst. Vergelijk onder, Job 27:20; Ps. 83:16; Spreuk. 10:25; Ezech. 13:11,13,14; Amos 1:14. **en vermenigvuldigt mijn wonden** Versta, de ellenden, die hij in zijn lichaam, goed en huisgezin door de bezoeken des Heeren gekregen had. **zonder oorzaak.** Dat is, waardoor ik zulke straf meer zou verdiend hebben dan andere mensen, of iets gruwelijks bedreven, dat een extraordinaire straf verdienen zou. Zie boven, Job 2:3.

18. Hij laat mij niet toe mijn adem Hebreuws, *mijn geest weder te brengen*; dat is, enig respijt of verlichting te hebben, maar Hij houdt doorgaans aan om mij met deze plagen op te vullen en gelijk te verstrikken. Vergelijk boven, Job 7:4, *geest* voor adem. Alzo onder, Job 19:17. **te verhalen; maar Hij verzadigt mij met bitterheden.** Dat is, droevige plagen. Vergelijk 2 Kon. 4:27.

19. Zo het aan de kracht Dat is, zo het geschil tussen God en mij door kracht moet geëffend en geëindigd worden. **komt, zie, Hij is sterk; en zo het aan het recht komt, wie zal mij dagvaarden?** Hebreuws, *doen vergaderen?* dat is, wie zal maken dat wij bijeenkomen om samen te

rechten, en dat eindelijk een vonnis tussen ons beiden geweest worde?

20. Zo ik mij Te weten, voor God. Anders, *hoewel ik rechtvaardig ben. rechtvaardig, mijn mond* Dat is, ik zal evenwel moeten bekennen dat ik een arm zondaar ben; of, uit hetgeen mijn mond zal spreken, zal God evenwel mij nog van zonde kunnen overtuigen. Van het woord *verdoemen*, zie onder, Job 10:2. **zal mij verdoemen; ben ik oprecht, Hij zal mij** Dat is, God of mijn mond zal mij bewijzen verkeerd te zijn; want Hij zal mij zo wijselijk ondervragen, dat Hij nog bij mijn ontschuldiging stof zal vinden om mij te veroordelen; en hoewel ik in dit geschil een goede zaak tegen mijne vrienden heb, nochtans weet ik dat ik voor God een zondig mens ben, en daarom ook verdoemelijk. **toch verkeerd verklaren.**

21. Ben ik oprecht, zo acht Hebreuws, *ken*; dat is, acht, bezorg, gadesla. Vergelijk de aantekening Gen. 18:19. Anders, *ik zal mijn ziel, of mijzelf niet kennen*, alsof ik bij mijzelf niets ware voor de vrees der goddelijke majesteit. **ik toch mijn ziel niet;** Dat is, leven. Zie Gen. 19:17. De verklaring volgt in het einde van Job 9:21. Of, *mijzelf niet.* Zie 1 Kon. 19:4. **ik versmaad mijn leven.**

22. Dat is een ding, Te weten, dat ik kwalijk verzwelgen kan; hetwelk dit is, dat ik, vroom zijnde, nochtans mijn leven versmaden moet, uit oorzaak van het menigvuldige kwaad en verdriet, dat mij daarin overkomt. **daarom zeg ik: Den oprechte en den goddeloze verdoet Hij.**

23. Als de gesel haastelijk doodt, Te weten, de goeden tezamen met de kwaden. **bespot** Te weten, naar de uiterlijke gedaante dezes levens, en niet naar de verborgen waarheid der zaken; want naar de uitwendige gedaante schijnt hier geen onderscheid te wezen tussen goeden en kwaden, hetwelk vele vromen, hier altijd zeer bekommerd heeft; Ps. 37:1, en Ps. 73:2, enz.; Pred. 8:14; Jer. 12:1; Hab. 1:13,14. Maar anders is het waarachtig wat wij lezen Ps. 73:17,18; Jer. 12:3; Mal. 3:16,17; 1 Cor. 11:32; Hebr. 12:10,11. # Mal 3.16,17 1Co 11.32 Heb

- 12.10,11 Hij de verzoeking Zie Gen. 22:1. der onschuldigen.
24. De aarde wordt gegeven Te weten, door Gods regering. in de hand Dat is, in het geweld des bozen, daar het den mens dunkt dat de vromen veel meer behoorden de overhand en het opperste gebied te hebben in de wereld. des goddelozen; Hij overdekt Versta, dat God de ogen des verstands van de regeerders der wereld verblindt, dat zij niet kunnen onderscheiden het goede van het kwade, om de boosheden te straffen en de deugden te vereren. het aangezicht harer rechteren; zo niet, wie is Hij Te weten, die het doet. Anders, waar en wie is Hij? Hoe nu God gezegd wordt het kwade te doen, zie Gen. 45:5, en 1 Kon. 12:15. dan? Hebreeuws, *Efo*. Zie Hos. 13:10.
25. En mijn dagen Alsof hij zeide: Heb ik enigen voorspoed gehad, die is haast vergaan; maar der goddelozen welstand is langdurig; Ps. 73:4. zijn lichter Dat is, sneller. Zie boven, Job 7:6. geweest dan een looper; zij zijn weggevloten, zij hebben het goede niet gezien. Dat is, niet genoten. Zie boven, Job 7:7.
26. Zij zijn voorbijgevaren met Dat is, gelijk; blijkende zulks uit het andere lid van Job 9:26. jachtschepen; Hebreeuws, *schepen der begeerte*; dat is, die zo snellijk voortzeilen, dat zij een begeerte en lust schijnen te hebben tot de plaats waar zij wezen moeten. Of, versta, schepen, die met begeerlijke, dat is kostelijke dingen geladen zijnde, hunnen weg kort zoeken te maken om hun waren buiten gevaar te brengen en geld daarvan te maken. gelijk een arend naar het aas toevliegt.
27. Indien mijn zeggen is: Ik zal mijn klacht vergeten, en ik zal mijn gebaar Hebreeuws, *aangezicht*; dat is mijn ongesteld wezen en droevig gelaat. laten varen, en mij verkwikken;
28. Zo schroom ik voor al mijn smarten; Te weten, dat zij mij verhinderen zullen naar mijn zeggen te doen. ik weet, dat Gij mij niet onschuldig Dat is, niet ongestraft laten. Zie 1 Kon. 2:9. zult houden.
29. Ik zal *toch* goddeloos Of, *schuldig, strafbaar*; idem, *goddeloos*, of *schuldig verklaard worden*, omdat Gij altijd met recht behouden zult, hoezeer ik mij ook poog te verdedigen. zijn; waarom dan zal ik ijdelijk Dat is, waarom zal ik mij nu tevergeefs vermoeien? of, moeite tevergeefs doen, met mijn zaak voor te staan? arbeiden?
30. Indien ik mij wasse met sneeuwwater, en mijn handen zuivere met zeep; Anders, *in reinheid*.
31. Dan zult Gij mij in de gracht Te weten, die modderig, slijmerig en zeer drekkig is, en uit welke ik zeer onrein en stinkende zal voortkomen. Hij spreekt bij gelijkenis. De zin is dat zijn verantwoording, hoe schoon zij ook met redenen bekleed en versierd ware, niet zou helpen, als de Heere met hem in zijn gericht treden wilde. induiken, en mijn klederen Dat is, al wat mij naast is en toebehoort, zal een walg hebben van mijn onreinheid. Het is een overtollige manier van spreken. zullen van mij gruwen.
32. Want Hij is niet een man, als ik, dien ik antwoorden zou, zo wij te zamen in het gericht kwamen.
33. Er is geen scheidsman Of, *rechter*. tussen ons, *die* zijn hand Te weten, zowel ook door zijn autoriteit orde te stellen en wetten voor te schrijven, die wij in het pleiten volgen zouden, als om ons geschil door zijn uitspraak te eindigen. Merk, dat de oplegging der handen een teken van macht en gebied geweest is. Anders, *die zijn hand aan ons beiden legge*; dat is, het vonnis ter executie stelle. op ons beiden leggen mocht.
34. Dat Hij Alsof hij zeide: Indien ik van dit lijden ontslagen ware, en dat ik maar met mijns gelijke te doen had, die mij door zijn majesteit niet verschrikte, ik zou haast doen blijken dat deze plagen mij niet overgekomen zijn om enige grove zonden en boosheden, gelijk gijlieden meent. van op mij Zijn roede Dat is, zijn straf en kastijding. Alzo 2

Sam. 7:14, onder, Job 21:9, en Job 37:13; Ps. 89:33; Jes. 10:5; Klaagl. 3:1. **wegdoe, en dat Zijn verschrikking mij niet verbaasd make;**

35. Zo zal ik spreken, en Hem niet vrezen; want zodanig Te weten, gelijk ik ben afgemaald van mijn vrienden. **ben ik niet bij mij.** Dat is, mijn eigen conscientie, gevoel en bevinding. Anders, *aldus ben ik niet bij mijzelfven.*

Job 10

1. **Mijn ziel is verdrietig over mijn leven;** Versta, over de ellende mijns levens. **ik zal mijn klacht op mij laten;** Dat is, ik zal dezelve niet laten ophouden, maar wil den toom losgeven, dat ik mijn hart met treuren en kermen uitstort. **ik zal spreken in bitterheid** Zie boven, Job 7:11, en de aantekening daarop. **mijner ziel.**

2. **Ik zal tot God zeggen: Verdoem mij niet;** Dit woord betekent iemand onrechtvaardig en strafbaar verklaren. Zie Deut. 25:1; alzo 1 Kon. 8:32; Ps. 94:21; Spreuk. 17:15; Rom. 8:34. **doe mij weten, waarover** Dat is, welke de reden is van den twist. Want ik heb U gevreesd en gediend met een goede conscientie, en evenwel hebt Gij mij al deze ellende laten overkomen. **Gij met mij twist.**

3. **Is het U goed,** Dat is, eerlijk, profijtelijk of gemakkelijk. **dat Gij verdrukt, dat Gij verwerpt den arbeid** Dat is, mij, uw schepsel, dat Gij gemaakt hebt. Het Hebreeuwse woord betekent een werk, dat zeer naarstiglijk voltrokken is, als tot vermoeidheid toe. **Uwer handen, en over den raad der goddelozen schijnsel** God wordt gezegd over iets of iemand te schijnen, of schijnsel te geven, als Hij zijn zegen geeft en weldadigheid bewijst. Alzo onder, Job 29:3. Vergelijk Num. 6:25. **geeft?**

4. **Hebt Gij vleselijke** Hebreeuws, *ogen des vleses*; dat is, ogen der mensen, die naar het uiterlijke plegen te oordelen en door driften gedreven worden, zonder wel acht te geven

op de waarheid der zaak en den eis des rechts. **ogen, ziet Gij, gelijk een mens ziet?**

5. **Zijn Uw dagen** De zin is, hebt Gij tijd van doen, als een werelds rechter, om kennis van zaken te nemen, eer Gij uw oordeel kondt strijken? **als de dagen van een mens? Zijn Uw jaren als de dagen eens mans?**

6. **Dat Gij** Te weten, door deze bittere smart, die ik lijd, en al de andere straffen, die Gij mij toegezonden hebt, welke mij allen gelijk pijnigingen zijn, waarmede Gij mij schijnt te pijnigen om mij de bekentenis mijner misdaden uit te persen. **onderzoekt naar mijn ongerechtigheid, en naar mijn zonde verneemt?** Even alsof alle dingen U niet ten volle bekend waren.

7. **Het is** Dat is, Gij weet het, dat ik, enz. Vergelijk de manier van spreken met Hos. 10:10, en zie de aantekening aldaar. **Uw wetenschap, dat ik niet goddeloos ben;** Dat is, geen huichelaar of heimelijke booswicht, gelijk ik gescholden word. **nochtans is er niemand, die uit Uw hand verlosse.** Te weten, mij, die onschuldig ben van de lasteren, waarmede mijn vrienden mij bezwaren.

8. **Uw handen** De zin is, dat de handen Gods, die Job gemaakt hadden, nu hem door deze gruwelijke straffen, niet alleen schenen te willen bedroeven, maar gans te willen verderven. Anderen zetten het Hebreeuwse woord over, *maken, formeren, bearbeiten, of fatsoeneren*; waaruit dan de overzetting aldus staat: *Uw handen hebben mij bearbeid en gemaakt*; te weten, met grote kunst en naarstigheid. **doen mij smart aan, hoewel zij mij gemaakt hebben, te zamen rondom** Te weten, om mij smart aan te doen; of om mij, dien Gij gemaakt hebt, te onderhouden en te regeren in dit leven; Ps. 139:3; Hand. 17:27,28. Anders, *tezamen om en om, al wat ik ben*; te weten, heeft Hij mij gemaakt. Dit gehele vers wordt ook aldus overgezet: *Uw handen hebben mij bearbeid en mij gemaakt; nochtans tezamen rondom heen verslindt Gij mij.* Of, *en mij*

gemaakt, tezamen om en om; en zult Gij mij verslinden? mij zijn zij, en Gij verslindt mij.

9. Gedenk toch, dat Gij mij als leem bereid hebt, Dat is, uit het zaad mijner ouders voortgekomen van Adam, wiens lichaam uit de aarde was geschapen en gefatsoeneerd, gelijk een pottenbakker uit het leem een vat toemaakt, en dat Gij mij wederom in stof en aarde veranderen zult. De zin is: Gedenk, dat ik van een zwakke en tedere conditie ben, en handel daarom met mij zachtelijker. **en mij tot stof zult doen wederkeren.**

10. Hebt Gij mij niet als melk Dit is gesproken bij gelijkenis, om uit te drukken een zeer wonderbare werking des Heeren, waardoor de mens naar de orde van God in de natuur gesteld, in zijner moeders lichaam ontvangen wordt. Vergelijk Ps. 139:14,15,16. **gegoten, en mij als een kaas doen runnen?**

11. Met vel en vlees hebt Gij mij bekleed; met beenderen ook en zenuwen hebt Gij mij samengevlochten; Te weten, gelijk de omtuiningen en heiningen met wissen en buigzame tenen tezamen gehecht worden. Anders, *overdekt.*

12. **Benevens** Dat is, Gij hebt mij niet alleen het leven gegeven, maar ook in hetzelfde vele weldaden bewezen, rakende zowel de bewaring en onderhouding deszelfs als de gedurige regering. **het leven hebt Gij weldadigheid aan mij gedaan, en Uw opzicht** Of, *bezoek*; dat is, zorg en toezien. **heeft mijn geest** Dat is, mijn ziel, waardoor ik leef. **bewaard.**

13. Maar deze dingen hebt Gij verborgen in Uw hart; ik weet, dat dit Dat is, dat Gij in Uzelven besloten hadt, mij deze straffen toe te zenden en dit grote verdriet aan te doen. **bij U geweest is.**

14. Indien ik zondig, zo zult Gij mij waarnemen, Te weten, om mij te straffen. Vergelijk onder, Job 14:16, en Job 31:4. Anders, *zo ik gezondigd heb, zult Gij daarom over mij de wacht houden en mij van mijn*

misdaad niet onschuldig Of, zuiver. verklaren? Vergelijk boven, Job 7:12. en van mijn misdaad zult Gij mij niet onschuldig Of, zuiver. houden.

15. Zo ik goddeloos ben, wee mij! En ben ik rechtvaardig, ik zal mijn hoofd Die worden gezegd hun *hoofd op te heffen*, welke goeden moed gekregen hebbende, wat beter verwachten; Luk. 21:28. **niet opheffen; ik ben zat** Dat is, vervuld en overstelpt van schande. Zie boven, Job 7:4. Anders, *wordt verzadigd met de schande*, te weten, die ik nu lijd, *en aanziet*, enz. **van schande, maar aanzie mijn ellende.**

16. Want zij verheft Te weten, de ellende. **zich; gelijk** Het is een gelijkenis, genomen van de leeuwen, die het wild met groot geweld en gruwzaamheid najagen. **een felle leeuw jaagt Gij mij; Gij keert weder** Hij klaagt dat God niet alleen met een of twee vreeslijke plagen over hem gekomen was, maar dat Hij daarna wedergekeerd zijnde, met andere plagen zich in het straffen van zijn persoon zeer vreemd en zeldzaam vertoond had. **en stelt U wonderlijk tegen mij.**

17. Gij vernieuwt Uw getuigen Dat is, straffen en plagen, die van uw gramschap getuigenis geven. **tegenover mij, en vermenigvuldigt Uw toorn tegen mij; verwisselingen,** Te weten, der kwalen; dat is, verscheidene ellenden en katijvigheden, die al bij beurten op elkander gehoopt en getast worden. Anders, *uitdelgingen*. Zo zou hij zijn plagen noemen, omdat zij hem uitroeiden. **ja, een heirleger,** Zo worden zijn ellenden genaamd, vanwege haar menigte, geweld en gruwzaamheid. **zijn tegen mij.**

18. En waarom hebt Gij mij uit de baarmoeder voortgebracht? Och, dat ik den geest Te weten, in mijner moeders lichaam, eer ik ter wereld kwam. **gegeven had, en geen oog mij gezien had!** Te weten, levend.

19. Ik zou zijn, alsof ik niet geweest ware; van *moeders* Zie boven, Job 3:10.

buik zou ik tot het graf gebracht zijn geweest.

20. Zijn mijn dagen niet weinig? Houd op, Te weten, van mij dus te straffen. zet van mij af, Dat is, houd op van mij te belegeren. Vergelijk Ps. 3:7; Jes. 22:7. dat ik mij een weinig verkwikke;

21. Eer ik henenga (en niet wederkom Te weten, in dit tijdelijke leven.) in een land Dat is, in het graf, hetwelk ook *duisternis* genaamd wordt, onder, Job 17:13. der duisternis en der schaduwe Dat is, dodelijke schaduw; versta, een zeer dikke en donkere schaduw, die met den dood verenigd is, gelijk er is des grafs schaduw. Alzo in Job 10:22. des doods;

22. Een stikdonker land, als de duisternis zelve, de schaduwe des doods, en zonder ordeningen, Te weten, van dag en nacht, licht en duisternis, zomer en winter, lente en herfst, hitte en koude. De zin is, dat deze veranderingen der lucht en van den tijd, die bij beurten elkander achtervolgen, in de donkerheid des grafs niet gezien worden, zijnde daar anders niet dan enkel verwarring. en het geeft Dat is, het klaarste, dat in het graf is, is anders niet dan dikke, tastelijke en ijslijke donkerheid. schijnsel als de duisternis.

Job 11

1. Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide:

2. Zou de veelheid Anders, die veel van woorden is, of een veelspreker. der woorden niet beantwoord worden, en zou een klapachtig Hebreeuws, *man der lippen*; dat is, een klapper en zwetser. Alzo wordt een *man der tong* genaamd een man die tot kwaadspreken en lasteren genegen is, Ps. 140:12. Daarentegen *een man der woorden* wordt genaamd een, die welsprekend is; Exod. 4:10. man recht hebben? Of, rechtvaardig zijn?

3. Zouden Anders, zouden o uw leugenen Het woord in het oorspronkelijke betekent verscheidene

dingen, maar voor leugenen wordt het genomen Jer. 48:30. de lieden zwijgen? uw leugenen Het woord in het oorspronkelijke betekent verscheidene dingen, maar voor *leugenen* wordt het genomen Jer. 48:30. de lieden doen zwijgen, en zoudt gij spotten, en niemand u beschamen?

4. Want gij hebt gezegd: Mijn leer Te weten, waardoor Job geleerd had dat God de goeden zowel gestraft als de kwaden, boven, Job 9:22, hoewel Hij zulks rechtvaardiglijk doet, in hetzelfde hoofdstuk, Job 9:2,3, doch niet altijd acht hebbende op de zonde *gelijk wanneer Hij de goddelozen straft*, boven, Job 10:7. Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen het onderwijs, dat gegeven wordt, maar ook de wetenschap, die ontvangen wordt. Vergelijk Spreuk. 1:5, en Spreuk. 4:2, enz. is zuiver, en ik ben rein Zie boven, Job 10:7, waar Job wel zegt dat hij *niet goddeloos was*, maar niet, gelijk Zofar hem hier verwijt, dat hij zuiver was in des Heeren ogen. Het eerste verstond Job van gruwelijke goddeloosheid, die zijn vrienden hem oplegden; en dit andere, dat Zofar hem hier ten laste legt, verstaat zich van een volkomen reinheid, die Job noch zichzelf, noch iemand toegeschreven heeft. Zie boven, Job 9:2. in uw ogen. De ogen Gods betekenen hier zijn oordeel; alzo 1 Sam. 15:19; 1 Kon. 11:6.

5. Maar gewisselijk, och, Hebreeuws, *wie zal geven dat God spreke?* Zie boven, Job 6:8. of God sprak, en Zijn lippen tegen u opende;

6. En u bekend maakte de verborgenheden der wijsheid, omdat zij dubbel Dat is, nog eens zo groot in der daad en waarheid. De zin is, dat in Gods wijsheid nog veel meer reden was om Job harder te straffen, dan hij gestraft was, indien Hij tegen hem het hoogste recht had willen gebruiken; vergelijk Ezra 9:15. Anders, *want der wijsheid is nog eens zoveel. zijn in wezen!* Anders, *bij de wet*, die nog eens zoveel vereist dan gij gedaan hebt. Zie van het Hebreeuwse woord *touschijah*, boven, Job 5:12. Daarom weet, dat God voor u

vergeet Dat is, afstaat, of vermindert. Of aldus: *Dat God u vergeet dat is, geen weldadigheid bewijst vanwege uwe ongerechtigheid, of dat God u afvordert,* enz. Anders, *van u min eist, dan uw ongerechtigheid verdient.* van uw ongerechtigheid. Dat is, straf uwer ongerechtigheid. Zie Lev. 5:1.

- 7. Zult gij de onderzoeking** *Onderzoeking* wordt genaamd hetgeen door onderzoeking verkregen wordt, als verstand, wijsheid en oordeel; want hoewel deze dingen door zulk middel in God niet zijn, nochtans menselijker wijze worden zij also genoemd. Gode nu en zijnen Geest wordt onderzoeking toegeschreven, onder, Job 28:27; 1 Cor. 2:10. Versta hier door deze de heimelijke, doch rechtvaardige oordelen Gods, die Hij gebruikt in het straffen. Anders, *zult gij door onderzoeking God vinden? Gods vinden? Zult gij tot de volmaaktheid toe den Almachtige* Dat is, de verborgenheden van de wijsheid des almachtigen Gods, of zijn volmaaktheid. **vinden?**
- 8. Zij is als de hoogten der hemelen, wat kunt gij doen?** Te weten, om die ten volle te onderzoeken en uit te vinden. Dieper dan de hel, Vergelijk onder, Job 26:6, en zie Gen. 37:35. **wat kunt gij weten?**
- 9. Langer dan de aarde is haar maat, en breder dan de zee.**
- 10. Indien Hij voorbijgaat,** Dat is, zo Hij, te weten, God, zich vertoont in zijne werken. Alzo boven, Job 9:11. Zie de aantekening. Anders, *zo Hij verandert;* te weten, zijn werk. **opdat Hij overlevere** Of, *besluite;* te weten, in het geweld der straf, die Hij rechtvaardiglijk tegen hem uitvoert. **of vergadere,** Versta, tot de genieting zijner weldaden, die Hij bewijst aan degenen, welke Hij genadiglijk aanneemt. **wie zal dan Hem afkeren?**
- 11. Want Hij kent de ijdele lieden** Hebreeuws, *mensen der ijdelheid, of valsheid;* dat is, die tot ijdelheid en valsheid genegen zijn. Versta, ijdele leer en onnutte werken, welke gevonden worden in degenen, die

zonder het geloof, de vreze Gods en ware boetvaardigheid zijn. Alzo Ps. 26:4. In gelijken zin worden genaamd onder, Job 22:15, *lieden der ongerechtigheid,* en Job 34:8, *mannen der goddeloosheid;* Spreuk. 24:1, *lieden der boosheid.* en Hij ziet de ondeugd; zou Hij dan niet aanmerken? Dat is, bedenken, verstaan, achtgeven en voornemen die naar zijne rechtvaardigheid te straffen. Zie van het Hebreeuwse woord 1 Kon. 3:21.

- 12. Dan zal** Te weten, als God zijn straffen en oordelen uitvoert. Anders, *maar de mens is ijdel en verstandeloos* Hebreeuws, *ledig., en als het jong van een woudezel is de mens geboren.* een verstandeloos Hebreeuws, *ledig.* man kloekzinnig Dat is, niet alleen genegen zijn om wijsheid te leren, maar zal ook dezelve begrijpen en aannemen; want het hart wordt in de Heilige Schrift voor den zin en het verstand des mensen genomen. Zie boven, Job 9:4. **worden; hoewel** Dat is, al is het dat de mens van het begin zijns levens af zeer plomp en onverstandig is, gelijk het veulen van een wilden ezel, nochtans kan hij door de overlegging van Gods werken enige wijsheid vatten, welverstaande door den Geest Gods verlicht en geleid zijnde. **de mens als het veulen eens woudezels geboren is.**
- 13. Indien gij uw hart bereid hebt,** Te weten, door oprechte bekering. Zie 2 Kron. 12:14. **zo breid** Zie van deze ceremoniën in het bidden gebruikelijke, 1 Kon. 8:22. **uw handen tot Hem uit.** Namelijk, tot God.
- 14. Indien** Dat is, zo gij een voornemen hebt om uw naaste kwaad te doen, of alreeds dat gedaan hebt. In zulk een manier van spreken betekent het woord *hand* het *voornemen* of *de daad* des mensen, of beide. Vergelijk 1 Sam. 26:18; 1 Kron. 12:17; Ps. 26:10. **er ondeugd in uw hand is, doe die verre weg; en laat het onrecht in uw tenten niet wonen.**
- 15. Want dan zult gij uw aangezicht opheffen uit de gebreken,** Dat is, uit de menigerlei ellenden, in welke gij nu steekt, en

de straffen, die gij nu lijden moet. **en zult vast wezen, en niet vrezen.**

16. **Want gij zult de moeite vergeten, en harer** *Dat is, der voorgemelde moeite, of ellende.* **gedenken als der wateren,** Te weten, die zeer snellijk weggevloed en voorbijgelopen zijn, op welke men niet meer denkt. Hij wil zeggen dat hij gans geen gedachtenis zijner ellende zou hebben. **die voorbijgegaan zijn.**

17. **Ja,** *Of, ouderdom;* vergelijk Ps. 39:6, en Ps. 89:48. **uw tijd zal klaarder** *Dat is, klaarder dan het schijnsel der middagzon. De middag* betekent hier zeer grote klaarheid. Zie boven, Job 5:14. De zin is: Wat gij nog overig te leven hebt, zal van God grotelijks gezegend worden; want *middag* betekent somtijds in de Heilige Schriftuur groten voorspoed; Jes. 58:10; Amos 8:9. **dan de middag oprijzen; gij zult uitvliegen,** *Dat is, uit kruis en lijden verlost worden, en u als het morgenlicht uitbreiden. Anders, zijt gij duister, zo zult gij als de morgenstond zijn. als de morgenstond zult gij zijn.*

18. **En gij zult vertrouwen, omdat er verwachting zal zijn; en gij zult graven,** Te weten, om uw hut of huis te bouwen en te verzekeren. De zin is dat hij een zekere plaats van woning zou hebben, in welke hij stil en gerust zou wonen. **gerustelijk zult gij slapen;**

19. **En gij zult nederliggen, en niemand zal u verschrikken; en velen zullen uw aangezicht smeken.** *Dat is, de mensen zullen zich voor u vernederen, verzoekende met allen eerbied en ernst uw gunst, uit oorzaak van uw hoogheid, eer en vermogen. Het Hebreeuwse woord is ook in gelijken zin genomen, Exod. 32:11; 1 Sam. 13:12; 1 Kon. 13:6; Ps. 45:13, en Ps. 119:58; Spreuk. 19:6; Zach. 7:2.*

20. **Maar de ogen der goddelozen zullen bezwijken, en de toevlucht zal van hen vergaan; en hun verwachting zal zijn de uitblazing** *Versta hiermede den dood, welke, als hij den goddelozen overkomt, hun alle hoop beneemt, niet alleen omdat zij hier al hun*

goed en heerlijkheid laten moeten, maar ook omdat het gevoel van Gods toorn hen verschrikt, waardoor zij beroofd worden van hun troost, ten aanzien van dit en het toekomstige leven. Vergelijk Jer. 15:9. der ziel.

Job 12

1. **Maar Job antwoordde en zeide:**
2. **Trouwens, omdat gijlieden** Hij spreekt spottenderwijze, alsof hij zeide: Gij zijt de lieden, bij welke de wijsheid te vinden is; anderen, bij u vergeleken, zijn maar beesten, en ik bijzonderlijk, gelijk gij zegt, ben maar als een jonge woudezel; boven, Job 11:12. *Anders, omdat gijlieden een volk zijt;* dat is, zijnde weinig mensen, houdt gij u zo verstandig alsof gij een geheel volk waart. **het volk zijt, zo zal de wijsheid met ulieden sterven!**
3. **Ik heb** *Dat is, ik heb mede verstand om tussen de waarheid en de valsheid, tussen het goede en het kwade te onderscheiden. Hart voor verstand;* zie boven, Job 9:4. **ook een hart even als gijlieden, ik zwicht** *Hebreeuws, ik val niet voor u, of meer dan gij;* te weten, van de trap des verstands en der wijsheid, dat is, aangaande het verstand; ik behoef mij voor ulieden niet te schamen, zijnde daarin niet lager noch minder dan gijlieden zijt. *Vallen* is bij de Hebreëen somwijlen klein, onwaardig en veracht te zijn. Vergelijk Neh. 6:16, en onder, Job 13:2. **niet voor u; en bij wien** *Dat is, wie weet die dingen niet, die gij voortgebracht hebt van Gods rechtvaardige regering, waardoor Hij de goeden pleegt wel te doen en de kwaden te straffen? Daar is niets bijzonders in uwe redenen, dat een ieder van de geringsten niet zou weten. zijn niet dergelijke dingen?*
4. **Ik ben het, die zijn vriend een spot is,** *Of, gelach;* dat is, die om zijn ellendigen staat beschimpt wordt, zelfs van degenen, die met hem vriendschapshalve medelijden moesten hebben en hem vertroosten. **maar roepende** *Versta dit roepen van den vriend, die bespot wordt. Job wil zeggen: Ik ben nu wel van ulieden veracht en bespot, maar*

evenwel ben ik niet zonder troost bij God, omdat Hij mij verhoort als ik Hem aanroep. Dit kan ook verstaan worden van den vriend, die zijn naaste bespot. De zin zou zijn, dat hij met zijnen naaste niet alleen in zijnen tegenspoed spot, maar ook zichzelf wijsmaakt in Gods gunst te staan en van Hem verhoord te zijn, omdat hij op zijn gemak in weelde en voorspoed leeft. **tot God, Die hem verhoort; de rechtvaardige en oprechte is een spot.** Te weten, den bozen en verkeerden, die door voorspoed verheven en dartel zijn geworden.

5. **Hij is een verachte fakkel,** Dat is, als een verachte fakkel, die bijna uit is en afgebrand, en die men pleegt weg te werpen als onnut zijnde om meer te lichten. **naar de mening desgenen, die gerust is;** Te weten, van alle vrees des kwaads, gelijk Spreuk. 1:33. Dat is, die op zijn gemak is en in voorspoed zit, zonder enige moeite of kweuling van iemand te lijden of te verwachten. **hij is gereed** Dat is, die nabij den val schijnt te wezen, door het menigerlei kruis en verdriet, dat hem overkomen is. Job verstaat dit van zichzelf; vergelijk Ps. 35:15, en Ps. 38:18; Jer. 20:10. **met den voet** Hebreeuws, *tot de struikeling des voets*, of, *om te zijn onder de struikelenden met den voet.* te struikelen.
6. **De tenten der verwoesters hebben rust,** Of, *zijn voorspoedig.* Dit gaat tegen hetgeen de vrienden van Job geleerd en gedreven hadden van den tegenspoed en de straffen der goddelozen. Zie boven, Job 4:8,9, en Job 5:3, en Job 8:13,14,15, en Job 11:11,20. **en die Gode tergen, hebben verzekerdheden,** Dat is, als vaste plaatsen en sterkten, waarop zij zich verlaten. **om hetgene God met Zijn hand** Versta, de hand Gods. Anders, *voor hem dien God in zijn hand alles toebrengt.* Versta, *allerlei tijdelijke zegeningen.* **toebrengt.** Versta, *allerlei tijdelijke zegeningen.*
7. **En waarlijk, vraag** Dat is, aanmerk het gedierte, en verzin hoe het, door de voorzienigheid Gods, den goddelozen tot vele bekwame en profijtelijke gebruiken dienstelijk

is, en den vromen dikwijls ondienstig en schadelijk; of, sla ook gade, hoe het klein gedierte van de grote, de tamme van de wilde, de domme van de listige verdrukt worden. **toch de beesten, en elkeen** Hebreeuws, *het zal u leren; Te weten, niet met rede en spraak, die zij niet hebben, maar met hun doen en hetgeen hun wedervaart.* Alzo in het volgende. dat is, elkeen daarvan zal u leren. Zie Gen. 47:3. **van die zal het u** Te weten, dat het hier menigmalen den goeden kwalijk en den kwaden wel gaat. **leren;** Te weten, niet met rede en spraak, die zij niet hebben, maar met hun doen en hetgeen hun wedervaart. Alzo in het volgende. **en het gevogelte des hemels, dat zal het u** Te weten, dat het hier menigmalen den goeden kwalijk en den kwaden wel gaat. **te kennen geven.**

8. **Of spreek tot de aarde, en zij zal het u leren; ook zullen het u de vissen der zee vertellen.**
9. **Wie weet niet uit alle deze,** Te weten, schepselen. Hij wil zeggen dat zij allen getuigen zijn dat God zijn weldaden en straffen vrijwilliglijk uitdeelt, zonder altijd op de hoedanigheid der mensen acht te nemen. **dat de hand des HEEREN dit doet?** Te weten, dat den vromen meest velerlei ellende, en den bozen allerlei voorspoed overkomt.
10. **In Wiens hand** Dat is, macht en gebied; zie Gen. 16:6. **de ziel** Dit woord betekent hier het leven, of de gevoelende ziel, die in alle dieren is. **is van al wat leeft, en de geest** Dit woord ziet op den mens, die een redelijke en onsterflijke ziel heeft, die een *geest* genaamd wordt; zie Num. 16:22, en de aantekening. **van alle vlees** Versta, het menselijke lichaam, waarin de redelijke ziel des mensen woont. Alzo Gen. 17:13; Lev. 19:28; Ezech. 11:19. **des mensen.** Hebreeuws, *mans*; welk woord dikwijls niet alleen het mannelijk, maar ook het vrouwelijk geslacht, dat is alle mensen, betekent. Alzo Exod. 19:13, en Exod. 21:16, hier onder, Job 15:16, en Job 34:11, enz.
11. **Zal niet het oor** Dat is, het verstand, door middel van de oren; de zin is: Begrijpt

het verstand niet de redenen en gezegden of zij vals of waar, redelijk of onredelijk zijn? Job geeft zijnen vrienden te verstaan, dewijl zij hun uiterlijke zinnen wel wisten te gebruiken, dat zij ook wel hun verstand behoorden aan te leggen om zijn redenen, en uit die de wonderbare regering Gods te begrijpen. Onder, Job 34:3, is dezelfde gelijkenis. **de woor** Dat is, het verstand, door middel van de oren; de zin is: Begrijpt het verstand niet de redenen en gezegden of zij vals of waar, redelijk of onredelijk zijn? Job geeft zijnen vrienden te verstaan, dewijl zij hun uiterlijke zinnen wel wisten te gebruiken, dat zij ook wel hun verstand behoorden aan te leggen om zijn redenen, en uit die de wonderbare regering Gods te begrijpen. Onder, Job 34:3, is dezelfde gelijkenis. **den proeven, gelijk het gehemelte voor** Dat is, het verstand, door middel van de oren; de zin is: Begrijpt het verstand niet de redenen en gezegden of zij vals of waar, redelijk of onredelijk zijn? Job geeft zijnen vrienden te verstaan, dewijl zij hun uiterlijke zinnen wel wisten te gebruiken, dat zij ook wel hun verstand behoorden aan te leggen om zijn redenen, en uit die de wonderbare regering Gods te begrijpen. Onder, Job 34:3, is dezelfde gelijkenis. **zich de spijs smaakt?**

12. In de stokouden Alsof hij zeide: Het is wel waar, dat de ouden uit oorzaak van de ervarenheid, die zij van vele dingen hebben, behoorden wij te zijn, maar niettemin merk ik dat men van God beter dan van de ouden onderwezen wordt. Anders, *is in de stokouden de wijsheid?* enz., waarmede Job zou schijnen te willen voorkomen hetgeen hem boven, Job 8:8,9,10, tegengeworpen was, zeggende: Gij, mijn vrienden, behoort wel vanwege uw ouderdom en ervarenheid de orde van Gods wijze regering te begrijpen, maar de rechte wijsheid is bij God, die gij niet kunt vatten, en niet alleen deze, maar ook zijn sterkte, om krachtiglijk uit te voeren al hetgeen Hij wijselijk besloten heeft. **is de wijsheid, en in de langheid der dagen het verstand.**

13. Bij Hem Namelijk, bij God. Van het onderscheid van het woord *wijsheid* en

wetenschap, of *verstand*, zie 1 Kon. 3:12. **is wijsheid en macht; Hij heeft raad en verstand.**

14. Ziet, Hij breekt af, Te weten, huizen, paleizen, sterkten, steden, enz. **en het zal niet herbouwd worden; Hij besluit** Versta dit in het algemeen van gevangenissen, belegeringen en allerhande plagen, waarin men zo vast besloten ligt, dat men geen opening of uitkomst ziet om daaruit te geraken. Vergelijk Jes. 22:22; Openb. 3:7. **iemand, en er zal niet opengedaan worden.**

15. Ziet, Hij houdt Zie hiervan exempelen Gen. 8:2; 1 Kon. 17:1,7. **de wateren op, en zij drogen uit; ook laat Hij** Hiervan is een exempel te zien Gen. 7:11. **ze uit, en zij keren de aarde om.**

16. Bij Hem is kracht en wijsheid; Of, het wezen der zaken. Zijns De zin is, dat zonder Gods voorzienigheid niemand kan dwalen, noch een ander in dwaling brengen; hetwelk in het algemeen te verstaan is van de dwaling, niet alleen des lichaams, maar ook des geestes; van de lichamelijke kunnen wij zien Ps. 107:4, van de geestelijke Deut. 13:1; 1 Kon. 22:20; Ezech. 14:9; 2 Thess. 2:11, waar zij Gode toegeschreven worden; niet als een werker der zonden, maar als een wijs en heilig regeerder en rechtvaardig Rechter daarvan. **is de dwalende, en die doet dwalen.**

17. Hij voert de raadsheren Versta, elkeen der goddeloze raadsheren; dat is, wie of hoe groot hij zou mogen zijn. Een gelijke manier van spreken is boven, Job 12:7, en onder, Job 12:19. **beroofd weg,** Te weten, van verstand, wijsheid en oordeel. **en de rechters** Zie hiervan exempelen 2 Sam. 17:14,23; Jes. 19:12; 1 Cor. 1:19. **maakt Hij uitzinnig,**

18. Den band Versta, het juk der tirannie, waarmede zij hun onderzaten tenonder houden en verdrukken. Deze maakt Hij los, dat is, te niet. **der koningen maakt Hij los, en Hij bindt** Dat is, Hij beneemt hun niet alleen hun macht, die zij misbruiken, maar als het hem belieft, stelt Hij hen weder in dezelve; want de *gordel* betekent hier hun

volle macht, sieraad en heerlijkheid, die zij hebben in hun regering. Vergelijk Jes. 11:5; Jer. 13:1,2, enz. Anderen verstaan dat Hij de koningen als gevangenen en gebondenen wegvoert. **den gordel aan hun lenden.**

19. Hij voert de oversten Versta, elkeen der goddeloze oversten, of vorsten. Zie boven, Job 12:17, en van het Hebreeuwse woord, zie Gen. 41:45. **beroofd weg, en de machtigen keert Hij om.** Dat is, al hun raadslagen, voornemens, middelen en bedrijf werpt Hij om en stoot ze te gronde.

20. Hij beneemt den getrouwen Of, *welsprekenden*. Versta, degenen, die benevens dat zij kloek van verstand zijn om goeden en getrouwen raad te kunnen geven, ook gestadig zijn om daarbij te volharden, en welsprekend, om denzelven anderen vastelijk aan te raden; onder dezen zijn de getrouwe gezanten, van wie gesproken wordt Spreuk. 25:13. **de spraak**, Hebreeuws, *lip*. Zie Gen. 11:1, en boven, Job 2:10. **en der ouden oordeel** Hebreeuws, *smaak*; maar bij gelijkenis wordt het woord ook gebruikt voor des mensen verstand, rede en oordeel, waardoor hij het goede van het kwade, en het eerlijke van het oneerlijke onderscheidt. Alzo Ps. 119:66; Spreuk. 11:22, en *smaken* voor *oordelen*, Spreuk. 31:18. **neemt Hij weg.**

21. Hij giet verachting over de prinsen uit, Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *die vanzelf en vrijwilliglijk milddadig zijn*; Exod. 35:5. Zo worden de prinsen, edelen en machtigen genaamd, omdat zij met goeddoen een naam willen krijgen en beroemd worden; vergelijk Ps. 83:12; Spreuk. 19:6, en Luk. 22:25. **en Hij verslapt** Dat is, Hij verzwakt de allersterksten; want een losse riem maakt den mens slapper van leden, maar stijf aangebonden zijnde, maakt hij hem vaster en wakkerder. **den riem der geweldigen.**

22. Hij openbaart de diepten Dat is, de allerverborgenste zaken. Deze worden ook elders *diepten* genaamd, gelijk Pred. 7:24; Dan. 2:22; 1 Cor. 2:10. **uit de duisternis, en des doods** Versta, het allerduisterste, dat niet scheen immermeer in het licht te

zullen komen. Alzo onder, Job 34:22. **schaduwe brengt Hij voort in het licht.**

23. Hij vermenigvuldigt Gelijk voor den zondvloed; Gen. 5, Gen. 6. **de volken, en verderft ze; Hij breidt** Gelijk na den zondvloed; Gen. 10, Gen. 11. **de volken uit, en leidt ze.** Dit verstaan sommigen ten goede, als een zegen, sommigen ten kwade, als een straf.

24. Hij neemt het hart Dat is, het verstand en oordeel. Alzo boven, Job 12:3. **van de hoofden** Te weten, van de regeerders en oversten der volken of landen, die aldus dikwijls genaamd worden. Zie Exod. 6:13; Num. 1:16; Deut. 1:13; Richt. 11:8, enz. **des volks der aarde weg, en doet hen dwalen** Dat is, leidt hen met hun onderzaten door hun aanslagen in het verderf. **in het woeste, waar geen weg is.** Zijnde zonder goed beleid en regering.

25. Zij tasten in de duisternis, Versta, de duisternis des verstands. De zin is, dat zij door Gods rechtvaardig oordeel gans verblind en radeloos worden, zulks dat zij geen weg weten in te gaan om het verderf te ontkomen. **waar geen licht is; en Hij doet hen dwalen,** Vergelijk Gen. 19:11, en 2 Kon. 6:18. **als een dronkaard.**

Job 13

1. Ziet, dat Te weten, dat ik van de wijze en machtige regering Gods nu verhaald, en hier tevoren geleerd heb, niet alleen uit de algemene ervarenheid, maar inzonderheid uit de openbaring en onderwijzing des Heeren. **alles heeft mijn oog gezien, mijn oor gehoord en verstaan.** Hebreeuws, *voor zich verstaan*, naar den aard der Hebreeuwse taal.

2. Gelijk gijlieden het weet, weet ik het ook; ik zwicht niet Hebreeuws, *ik val niet voor u*. Zie boven, Job 12:3, en de aantekening. **voor u.**

3. Maar ik zal tot den Almachtige spreken, en ben belust Hiermede ziet hij op hetgeen dat Zofar gezegd had, boven, Job

11:5. Hij wil zeggen dat hij liever met God zou handelen dan met deze zijne vrienden. Want God, op Jobs conscientie ziende, zou hem beter verstaan dan dezen, die hem als een huichelaar achtende, het recht Gods met kwade redenen verdedigden. **mij te verdedigen voor God.**

4. **Want gewisselijk, gij zijt leugenstoffeerders;** Dat is, gij verzint leugens *gelijk Ps. 119:69*, omdat gij met leugens Gods recht wilt voorstaan, drijvende dat God de bozen alleen, en niet de vromen straft, en dat ik daarom boos moet zijn, omdat ik dus gestraft word, en dat Hij niet rechtvaardig zou zijn, indien Hij mij, vroom zijnde, aldus strafte. **gij allen zijt nietige** Dat is, onbekwame troosters, die inplaats van mij te verkwikken met Gods beloften, die voor de vromen zijn, mij voorhouden de strenge oordelen Gods en de rechtvaardige straffen, die tegen de goddelozen gaan. **medicijnmeesters.**

5. **Och, Hebreeuws, wie zal geven dat gij,** enz. Zie van deze manier van wensen, boven, Job 6:8. **of gij gans stilzweegt!** Hebreeuws, *zwijgende zweegt.* Dat zou ulieden voor wijsheid wezen. Dat is, voor wijsheid gerekend worden; Spreuk. 17:28.

6. **Hoort toch mijn verdediging,** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *bestrafing*, of *berisping*. Versta hier, de verdediging, die hij op hun voorgestelde redenen in te brengen had. Zo is het woord genomen onder, Job 23:4. **en merkt op de twistingen** Dat is, de verhandeling mijner tegenreden, waarmede ik mijne zaak tegen u wil verdedigen. **mijner lippen.**

7. **Zult gij voor God** Dat is, ten gevalle van God, of tot zijne bescherming; also in het volgende. Job beschuldigt hen, omdat zij de gerechtigheid Gods wilden voorstaan, mits hem voor een goddelozen schijnheilige en huichelaar te scheiden. Want zij wilden niet verstaan, dat in dit leven de straffen Gods gewoonlijk zo wel vallen over de goeden als over de kwaden. Zie boven, Job 5:3, enz., en Job 8:11, enz., en Job 11:13,20. **onrecht spreken,** Hetwelk was, dat God

ongerechtiglijk zou handelen, zo Hij de vromen strafte, even alsof God daartoe geen recht, noch vrijheid had. **en zult gij voor Hem bedriegerij spreken?**

8. **Zult gij Zijn aangezicht** Dat is, zijn persoon aanzien om zijne hoogheid en mogendheid, zonder op de zaak zelve naar behoren wel te letten. Hij wil zeggen dat God zo niet behoorde verdedigd te worden. Alzo onder, Job 13:10. Zie Lev. 19:15. **aannemen? Zult gij voor God twisten?** Te weten, op zulke wijze, gelijk gij doet. De zin is, dat zij niet behoefden voor God enige moeite te doen, om zijne gerechtigheid voor te spreken, dewijl Hij zelf genoegzaam was om zich te verdedigen.

9. **Zal het goed zijn,** Dat is, zal het eerlijk en voordelig zijn voor u? Hij wil zeggen: Neen, maar veel meer verenigd met schande en schade. Het is ene vraag, die sterkelijk loochent. Zie Gen. 18:17. **als Hij u zal onderzoeken?** Dat is, uwe harten en verstanden, die in dezen handel van hem niet recht gevoelen, naarstiglijk ondertasten; want gij oordeelt dat Hij onrechtvaardig zou zijn, indien Hij de vromen strafte. **Zult gij met Hem spotten,** Dat is, zult gij Hem bedriegelijk en met leugens wijsmaken dat Hij rechtvaardig is, omdat Hij de goddelozen alleen *gelijk gij gevoelt* straft, en dat ik goddeloos ben, omdat ik van Hem gestraft word? **gelijk men met een mens spot?**

10. **Hij zal u gewisselijk bestraffen, zo gij in het verborgene** Hebreeuws, *bestraffende, bestraffen;* dat is, Hij zal u zekerlijk van huichelarij en geveinsde heiligheid overtuigen. **het aangezicht** Dat is, bedektelijk en lozelijk. Want uiterlijk houdt gij u, dat gij de gerechtigheid Gods verdedigt, tegen mij, die nochtans mijner oprechtheid wel bewust ben, en die u niet onbekend behoort te wezen. **aanneemt.**

11. **Zal u niet Zijn hoogheid** Dat is, de grootheid en voortreffelijkheid zijner majesteit. Zie boven, Job 13:8. **verschrikken, en Zijn vreze** Te weten, waarmede God de mensen bevreesd maakt,

of de mensen God vrezen moeten. **over u vallen?**

12. Uw gedachtenissen Dat is, al wat men u heerlijk bedenken mag, als uw staat, macht, naam, leven. **zijn gelijk as**, Hebreeuws, *gelijkenissen van as*. De zin is: Wat in u groots en voortreffelijks zou mogen wezen, is in vergelijking met God niets dan as, die lichtelijk verwaait of vervliegt, en als een hoop leem, die van kleine waarde is; hoe ontziet gij dan God niet? En zou Hij uw onnutte, krachteloze en onbillijke voorspraak behoeven? **uw hoogten als hoogten** Anders, *uwe ruggen*; dat is, *lichamen, als de lichamen van leem*; dat is, tezamen van een aarden en slijkerige stof; hoe zoudt gij dan u voor God niet ontzetten? **van leem**.

13. Houdt stil Anders, *zwijgt en houdt op van mij*; dat is, houdt uwen mond toe en laat mij met vrede. Dezelfde manier van spreken is 1 Sam. 7:8; Ps. 28:1; Jer. 38:27. **van mij, opdat ik spreke, en er ga over mij, wat het zij.**

14. Waarom Hij wil zeggen: Zo God de goddelozen alleen straft, hoe komt het dan dat Hij mij straft, die niet goddeloos ben, ja zo straft, dat ik mijn huid en vlees, dat door de verzwering gans geschonden en verbroken is, met mijn tanden bij stukken zou kunnen afrukken; of zo straft, dat ik gelijk de razende mensen mijn eigen ledematen door wanhoop en vertwijfeling zou kunnen beschadigen, en alzo mijn ziel Dat is, duizend gevaren begeven. Zie deze manier van spreken Richt. 12:3, en in de aantekening. in het uiterste gevaar stellen; of, ***zou ik mijn vlees in mijn tanden nemen?*** dat is, ik zou mijzelf als verscheuren en ellendiglijk sterven, indien ik zou moeten zwijgen; vergelijk Job 13:13,19. **zou ik mijn vlees in mijn tanden nemen, en mijn ziel** Dat is, duizend gevaren begeven. Zie deze manier van spreken Richt. 12:3, en in de aantekening. **in mijn hand stellen?**

15. Ziet, Of, ziet, dat Hij mij doodde; te weten, God. De zin is: Het is zover vandaar, dat ik zou wanhopen, dat ik niet wil laten op God te vertrouwen, ofschoon Hij mij in dit verdriet uit het leven wegrukte. Anders, *zo Hij mij doodt, ik zal op Hem hopen*. De zin is

enerlei. **zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?** Evenwel Dat is, hoewel ik weet dat God mijn toeverlaat altijd blijven zal in leven en in sterven, nochtans kan ik niet nalaten het recht mijner zaak tegen het gevoelen dezer vrienden te verweren. **zal ik mijn wegen voor Zijn aangezicht verdedigen.**

16. Ook zal Hij mij Te weten, God. **tot zaligheid zijn; maar een huichelaar** Te weten, waarvoor gij mij houdt, hoewel ten onrechte, gelijk God mijn hart kent en mij mijn conscientie getuigt; vergelijk boven, Job 8:13, en de aantekening. **zal voor Zijn aangezicht niet komen.**

17. Hoort Hebreeuws, *horende hoort*. **naarstiglijk mijn rede, en mijn aanwijzing met uw oren.**

18. Ziet nu, ik heb het recht Te weten, mijn recht. Versta, het geschil en de rechtzaak, waarin hij verklaarde, dat hij zodanig niet was als hij wel van zijn vrienden afgemaald werd. **ordentelijk gesteld; ik weet, dat ik rechtvaardig zal verklaard worden.** Te weten, bij God in dit geschil, hetwelk ik heb tegen mijn vrienden.

19. Wie is hij, die met mij twist? **Wanneer** Dat is, indien ik nu, als ik zo schandelijk afgeschilderd ben, niet mocht ijveren in het verdedigen van mijn onnozelheid, ik zou van droefenis en benauwdheid sterven. **ik nu zweeg, zo zou ik den geest geven.** Of allengskens afnemen, en eindelijk door den dood tenonder gaan.

20. Alleenlijk doe twee dingen Te weten, welke in Job 13:21 verhaald worden; waarvan het ene is, dat Hij hem met de plaag, die hij nu had, niet geduriglijk drukken zou; het andere, dat Hij hem niet steeds verschrikken zou met zijne majesteit, als voor welke hij niet kon bestaan, om zijn recht te verhandelen. Deze twee dingen heeft hij ook tevoren verhaald, Job 9:34. Zij worden ook vermeld van Elihu, onder, Job 33:7. **niet met mij; dan zal ik** Dat is, ik zal mij voor U niet verstemmen of zoek maken, maar zal mij

vrijmoediglijk vertonen om mijn recht te verdedigen. **mij van Uw aangezicht niet verbergen.**

21. Doe Uw hand Dat is, straf, plaag. Alzo Richt. 2:15; Ruth 1:13; 1 Sam. 5:6,7,11; Ps. 81:15; Klaagl. 2:8, enz.; Hand. 13:11. **verre van op mij, en Uw verschrikking make mij niet verbaasd.**

22. Roep dan, en ik zal antwoorden; of ik zal spreken, en geef mij antwoord.

23. Hoeveel Alsof hij zeide: Ik weet wel dat ik een arm zondaar ben, maar hoe vele en hoedanig zijn mijne zonden, dat ik aldus zwaarlijk om dezelve moet gestraft worden, dewijl mijn vrienden oordelen dat naar de grootheid der plagen de zonde ook groot moeten zijn. **misdaden en zonden heb ik? Maak mijn overtreding en mijn zonden mij bekend.**

24. Waarom verbergt God wordt gezegd *zijn aangezicht* van de vromen *te verbergen*, als Hij op hen in den nood geen acht schijnt te geven, hun gebeden niet te verhoren en alle hulp te weigeren. Zie Deut. 31:17. Gelijke manier van spreken zijn Ps. 13:2, en Ps. 69:18, en Ps. 102:3; Jes. 54:8; Micha 3:4. **Gij Uw aangezicht, en houdt mij** Dat is, handelt met mij zo strengelijk door al de plagen, die mij overkomen, dat Gij mij voor uw vijand schijnt te houden; daar ik nochtans uw kind en dienaar ben. **voor Uw vijand?**

25. Zult Gij Dat is, zal uw hoge en almogende majesteit zodanig geweld in het straffen gebruiken omtrent mij, die maar bij een dor blad en drogen stoppel te vergelijken ben? **een gedreven blad verbrijzelen, en zult Gij een drogen stoppel vervolgen?**

26. Want Gij schrijft Dit wordt gezegd naar de wijze der rechters, die hun vonnissen en besluiten over de misdadigers schriftelijk laten aantekenen. Daarom is *schrijven* hier zoveel als besluiten, ordineren en besluiten vast maken. **tegen mij bittere dingen; en Gij doet mij erven de misdaden** Dat is, de straffen, die ik van mijn jonkheid af door mijn misdaden verdiend heb. Alzo is

ongerechtigheid voor de straf der ongerechtigheid genomen. Zie Lev. 5:1. **mijner jonkheid.**

27. Gij legt Dat is, gelijk men de misdadigers gevangen legt, alzo ben ik door al mijn plagen zo besloten, omsingeld en vastgemaakt, dat ik niet weg kan en uit mijn verdriet geen uitkomst zie. Vergelijk onder, Job 36:8 en de aantekening. **ook mijn voeten in den stok, en neemt** Dat is, ik ben niet alleen rondom besloten, maar Gij hebt mij nog met wachten bezet, opdat ik geenszins ontkomen zou; vergelijk boven, Job 7:12. **waar al mijn paden; Gij drukt** Dat is, Gij hebt mij niet alleen met wachten bezet van verre, maar Gij komt mij zo nabij, dat uw voetstappen, dat is de getuigenissen uwer strenge oordeeln, recht nevens mijn voeten uitgedrukt staan; dat is, zo nabij als zij immers kunnen. **U in de wortelen** Dat is, het onderste van mijn voeten. Hij wil zeggen dat God hem niet nader kon benauwen dan Hij deed, hem als bij de voeten vast hebbende, dat hij uit zijn lijden niet één stap ontgaan kon. **mijner voeten,**

28. En hij veroudert Hij verstaat zichzelf, wijzende met den vinger op zijn eigen lichaam. De zin is dat God, onaangezien zijn verzwakking en uittering, evenwel niet ophield hem ten uiterste toe te beangstigen. Anderen verstaan het van zijn lichaam, of van den mens in het algemeen, gelijk volgt, Job 14:1. **als een verrotting, als een kleed, dat de mot opeet.**

Job 14

1. De mens, van een vrouw geboren, is kort van dagen, Dat is, heeft een kort leven. Alzo is *langheid van dagen* een lang leven. Zie Spreuk. 3:2, en de aantekening. **en zat van onrust.** Hebreeuws, *beroering*; dat is, vol van beroering, woeling, verdriet en kwelling, die hem doorgaans overkomen vanwege de ellenden dezes levens; vergelijk Pred. 2:23. Zie gelijke manier van spreken boven, Job 7:4, en de aantekening.
2. Hij komt voort als een bloem, en wordt afgesneden; ook vlucht hij als een schaduw, en bestaat niet.

3. Nog doet Gij Uw ogen over zulk een

Te weten, die zo ellendig is. Want de mens schijnt in zichzelf te onwaardig en te verachtelijk te zijn, dat God, in zulke hoge majesteit zijnde, zich zozeer met hem zou willen bemoeien, veelmin zodanig geweld tegen hem aanleggen, om hem met zijn straffen zodanig te overvallen. **open; en Gij betrekt** Hebreeuws, *brengt mij, of doet mij komen.* mij in het gericht met U.

4. Wie zal een reine geven uit den

onreine? Niet een. Dat is, niemand kan een mens bekomen, die zuiver en zonder zonde, naar den algemenen loop der natuur, uit een zondigen mens geboren is. Zo bekent hij dat hij mede onrein en zondig was, wensende dat God hem niet minder dan andere boetvaardige zondaren, genadig wilde wezen en hem niet meer dan anderen straffen.

5. Dewijl zijn dagen

Dat is, de tijd zijns levens. Alzo Gen. 5:4,5, en Gen. 11:32, enz. Vergelijk boven, Job 14:1, en de aantekening. In denzelfden zin worden straks *zijn maanden* genoemd. Alzo noemt hij onder, Job 29:2, den voorgaanden tijd zijns levens, *vorige maanden.* **bestemd zijn, het getal zijner maanden bij U is, en Gij zijn bepalingen** Te weten, van den voortgang en het einde zijns levens. **gemaakt hebt, die hij niet overgaan zal;**

6. Wend U van hem af,

Te weten, van hem dus te straffen. **dat hij rust hebbe,** Of, *ophoude;* te weten, van treuren, om zijner grote smarten wil. Anders, *totdat hij ophoudt;* te weten, van leven, gelijk het Hebreeuwse woord zo genomen wordt, Deut. 15:11. **totdat hij als een** Hij vergelijkt zich bij een arbeider, die voor een dag of zekeren bestemden tijd gehuurd is; overmits de mensen hier voor een tijd, die van God verordend is, gesteld zijn om den arbeid hunner beroeping met den dood af te doen. **dagloner aan zijn dag** Te weten, den dag zijns stervens, gelijk onder, Job 15:32. Dat is, totdat hij dezes levens zat zijnde, wensden zou te sterven en in de eeuwige rust te wezen; gelijk een huurling, die moede gearbeid is, met een zonderling welgevallen het loon des

arbeids en de rust des nachts begeert. Anders, *zijn dag afdoe;* dat is, zijn leven eindige. Alzo zou hij den tijd zijns levens noemen *een dag,* gelijk boven, Job 14:1,5, *dagen;* en dat uit oorzaak van de kortheid van hetzelve; in welken zin de mensen ook van de Grieken genaamd worden *hemerioi;* dat is, *dagelijkse.* Anders kan het woord *dag* hier ook genomen worden voor een dagwerk, of het werk van zekeren bestemden tijd; of van het einde van den dag, des dagloners, wanneer hij komt tot rust van zijn arbeid, en zijn loon ontvangt. **een welgevallen hebbe.**

7. Want

De zin is dat een boom, afgehouden zijnde, nog uitspruiten mag; maar dat een mens, door vele plagen nedergeveld en gedood zijnde, niet weder tot het gebruik en de genieting dezes levens kan geraken; vervolgens dat het ten dezen aanzien met den mens ellendiger dan met de bomen gesteld is. Hetwelk hij verhaalt om God tot barmhartigheid te bewegen, opdat Hij hem in dit leven nog enige rust zou laten. Vergelijk dit met boven, Job 7:7,8, enz. **voor een boom,** Of, *een boom heeft verwachting;* dat is, hoop, enz. Den bomen en anderen planten worden gemoedsbewegingen, zinnen, verstand en spraak oneigenlijk en bij gelijkenis toegeschreven, gelijk ook den creaturen, die zelfs het groeiende leven in zich niet hebben, als afgrond, zee, stenen, aarde, enz., om de materie kracht, klaarheid en luister toe te brengen, en den lezer tot meerdere aandachtigheid op te scherpen. Zie Richt. 9:8, en de aantekening. Idem, hier in Job 14:9, alwaar den boom *reuk* toegeschreven wordt. Zie ook onder, Job 28:14,22, en Job 31:38. **als hij afgehouden wordt, is er verwachting, dat hij zich nog zal veranderen,** Dat is, vernieuwen. **en zijn scheut niet zal ophouden.**

8. Indien zijn wortel in de aarde veroudert, en zijn stam in het stof versterft;

9. Hij zal

Te weten, door vochtigheid die hij uit de aarde zuigt, verkwikt en in den groei gekomen zijnde. **van den reuk der wateren weder uitspruiten, en zal**

een tak maken, gelijk een plant. Dat is, niet min of meer, dan alsof hij de wortel van een jongen stam ware.

10. Maar een man sterft, als hij **verzwakt** Anders, *en wordt uitgeroeid*, of *gedempt*. Of, *maar als een man sterft, hij wordt uitgeroeid*. Het Hebreeuwse woord wordt aldus genomen Exod. 17:13. **is, en de mens geeft den geest, waar is hij dan?** Te weten, in dit aardse leven te vinden, alsof hij zeide: Het is hier uit met hem, en daar is geen ommezien voor hem in dit leven. Zie boven, Job 7:8,9.

11. **De wateren** De zin is: Gelijk de wateren, die van hun plaats in een andere afgelaten worden, niet wederkeren tot de voorgaande, alzo de ziel des mensen, als zij uit het lichaam gescheiden is, keert daarin niet wederom, te weten om hier op de aarde wederom te leven. Anders: *Verlopen de wateren uit de zee; en droogt een rivier uit en verdort zij?* Job 14:12. *Maar de mens ligt*, enz. **verlopen uit een meer, en een rivier droogt uit en verdort;**

12. **Alzo ligt de mens** Dat is, sterft; want de dood wordt hier vergeleken bij het nederliggen om te slapen; zie hiervan Deut. 31:16. **neder, en staat niet op;** Te weten, om in dit aardse en vergankelijke leven weder te komen. **totdat** Dat is, totdat de hemelen met een sterk gedruis zullen voorbij gaan, 2 Petr. 3:10, en de eerste hemel en de eerste aarde vergaan, Openb. 21:1; want de opstanding uit de doden zal dan eerst geschieden. **de hemelen niet meer zijn, zullen zij niet opwaken, noch uit hun slaap opgewekt worden.**

13. **Och, Hebreeuws, wie zal geven dat gij**, enz. Zie boven, Job 6:8. **of Gij mij** Hij spreekt God toe, veroorzaakt zijnde door het overgroot en diep gevoel zijns lijdens. **in het graf** Dat is, maakte dat ik voor een tijdlang dood en begraven ware, opdat hier intussen uw toorn, die nu gans zeer tegen mij ontstoken is, voorbijgaan mocht, en daarna uit het graf weder opstaan, om hier tot uw eer en der mensen onderwijzing nog voor een tijd in rust te leven. **verstaakt, mij**

verborgt, totdat Uw toorn zich afkeerde; dat Gij mij Hij spreekt God toe, veroorzaakt zijnde door het overgroot en diep gevoel zijns lijdens. **een bepaling** Dat is, een bestemden tijd, welken ik in het graf zou moeten blijven. **steldet, en mijner gedachtig waart!** Te weten, om door de opwekking mijns lichaams een nieuwe weldaad aan mij te bewijzen. Hoe God de gedachtenis toegeschreven wordt, zie Gen. 8:1.

14. **Als een man** Job voegt deze tegenstelling hier in, om te tonen dat hij zulke opwekking tot een aards en vergankelijk leven niet geloofde of verwachtte; want deze manier van ondervragen loochent sterkelijk. Zie Gen. 18:17. **gestorven is, zal hij weder leven? Ik zou** Te weten, indien het zo ware dat een mens weder levend kon worden. **al de dagen** Versta, den gansen tijd in welken het Gode believen zal mij in dit leven op aarde aldus te bezoeken. **mijns strijds** Zie van dit woord boven, Job 7:1, en vergelijk boven, Job 14:5, en de aantekening op het woord *bepalingen*. **hopen,** Te weten, zo Gij mij maar voor een zekeren tijd in het graf verbergdet, om mij daarna weder daaruit te trekken tot een vreedzame genieting van dit aardse leven. **totdat mijn verandering** Dat is, mijn wederopstanding tot een nieuw aards leven. **komen zou.**

15. **Dat Gij zoudt roepen,** Te weten, om mij uit het graf, waarin ik tot den dag mijner verandering zou gelegen hebben, weder op te wekken. **en ik U zou antwoorden,** Dat is, uw roepende stem gehoorzamen, mits uit het graf te komen. **dat Gij tot het werk** Zo noemt hij zichzelf. Zie boven, Job 10:8; Ps. 119:73. **Uwer handen zoudt begerig zijn.** Dat is, Gij zoudt dat genadiglijk ontvangen en daarom weldadigheid bewijzen.

16. **Maar nu** Alsof hij zeide: Ik wenste vergeefs voor een tijd in het graf te rusten, overmits Gij voorgenomen hebt mij om mijn zonden, die Gij zeer nauw waarneemt, zeer zwaarlijk in dit leven te straffen. Vergelijk onder, Job 33:11. **telt Gij De treden, of de**

gangen des mensen te tellen, heet niet alleen die te aanschouwen, maar ook waar te nemen en acht daarop te geven, om die, of te bezorgen en te zegenen, Ps. 56:9, of te straffen, gelijk hier. Zie onder, Job 31:4. **mijn treden**; Dat is, al het voornemen, doen en laten mijns levens, hoe klein het ook zij. Alzo onder, Job 31:4, en Job 34:21; Spreuk. 16:9; Jer. 10:23. **Gij bewaart** Dat is, Gij draagt geen zorg voor mijn welstand, maar zoekt mij te verdrukken te verdoen, tot zulk een einde al mijn zonden U voorstellende. Anders, *houdt Gij niet wacht over mijn zonde?* Dat is, hebt Gij niet grote achting op mijn zonde, om mij daarover te straffen? Of, *Gij verschoont niet van mijn zonde. mij niet om mijner zonden wil.*

17. **Mijn overtreding is in een bundeltje verzegeld**, Dat is, vast tezamen bijeengesloten en als met een zegel bewaard, opdat zij U uit de gedachtenis niet vergaan zou. *Zegelen* voor besluiten, opsluiten, toesluiten; Deut. 32:34; Job 37:7. **en Gij pakt** Dat is, Gij vlecht en voegt bij mijn voorgaande misdaden ook de tegenwoordige, om mijn zaak nog te bezwaren en mij nog harder te straffen. **mijn ongerechtigheid opeen.**

18. **En voorwaar, een berg vallende** Hetwelk geschieden kan door aardbeving, wind, watervloed, of anderszins. De zin is: Gelijk een berg, nederstortende, teniet wordt, en een rots van haar plaats wijkt, en het water de stenen uitholt, en het stof der aarde, dat vanzelf daaruit voortkomt, overstelpt, hetwelk God doet; alzo is het hem nog veel lichter den welstand des mensen, die nog veel zwakker is dan de voorgemelde schepselen, om te keren en te vernietigen. **vergaat, en een rots wordt versteld uit haar plaats;**

19. **De wateren vermalen de stenen, het stof der aarde overstelpt het gewas**, Zie van het Hebreeuwse woord 2 Kon. 19:29; Jes. 37:30. **dat van zelf daaruit voortkomt; alzo verderft Gij de verwachting des mensen.**

20. **Gij overweldigt hem in eeuwigheid, en hij gaat heen;** Dat is, verscheidt van hier door den dood. **veranderende zijn gelaat**, Dat is, het wezen des lichaams, de kloekheid zijns geestes, den staat zijns levens, de heerlijkheid van zijn huis, de grootheid zijner middelen, de vermaardheid zijns naams, enz. **zo zendt Gij hem weg.**

21. **Zijn kinderen komen** Te weten, door groten voorspoed, overvloedigen rijkdom, hogen staat, enz. **tot eer, en hij weet het niet;** Te weten, omdat hij uit de wereld gescheiden is, zulks dat zijner kinderen welvaren hem niet vermaakt. **of zij worden klein**, Te weten, door tegenspoed, armoede, lagen staat, enz. **en hij let niet op hen.** Of, *hij verneemt niet naar hen, of hij slaat hen niet gade*; dat is, dood zijnde, is hij over hen niet bekommerd. Vergelijk Pred. 9:5.

22. **Maar zijn vlees**, De zin is, dat de mens alleen de ellende van dit leven en het kwalijkvaren van zijn huisgezin gevoelt, terwijl hij hier nog op aarde is. **nog aan hem zijnde, heeft smart; en zijn ziel, in hem zijnde, heeft rouw.**

Job 15

1. **Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:**

2. **Zal een wijs man** Te weten, waarvoor gij uzelfen uitgeeft. **winderige** Hebreeuws, *wetenschap des winds*; dat is, die niet vast of zeker is, maar vergaande en verwaaiende. Vergelijk boven, Job 7:7, en de aantekening. **wetenschap voor antwoord geven, en zal hij zijn buik** Dat is, zijn binnenste, of verborgenste, te weten, zijn zin, hart en gemoed; alzo onder, Job 15:35, en Job 20:20, en Job 32:19; Spreuk. 20:27, en Spreuk. 22:18, gelijk in den buik de darmen met ander ingewand gesloten en verborgen zijn, alzo zijn in de ziel de gedachten, de wil en bewegingen. **vullen met oostenwind?** Dat is met woorden en redenen, die niet alleen ijdel en licht zijn als de wind, maar ook schadelijk als in dat land de oostenwind. Zie Gen. 41:6; Exod. 10:13, en de aantekening.

3. Bestraffende door woorden, *die* niet baten, en door redenen, met dewelke hij geen voordeel doet?

4. Ja, gij vernietigt de vreze, Te weten, Gods, mits die door uw redenen uit de harten der mensen te verdrijven, en in dezelve te verzwakken de genegenheid om Hem in den nood aan te roepen. Hij schijnt te zien op hetgeen Job gezegd had, boven, Job 9:22. **en neemt** Of, *vermindert, verhindert.* **het gebed** Of, *aanspraak.* Versta, gebed, hetwelk met een nederig gemoed, in den nood tot God uitgesproken wordt, om voor Hem zijn klachten uit te storten en van Hem hulp te verzoeken. **voor het aangezicht Gods weg.**

5. **Want uw mond** Het woord *mond*, gelijk ook *tong* in Job 15:5, en *lippen* in het volgende, betekenen de woorden en redenen, die door mond, tong en lippen uitgesproken worden. Alzo onder, Job 16:5; Ps. 5:10; Spreuk. 2:6, en Spreuk. 14:3, en Spreuk. 15:2, en Spreuk. 18:7, en Spreuk. 21:6, enz. **leert** Dat is, geeft getuigenis van de verkeerdheid uws harten, door welke gij deze vreemde redenen drijft. Anders, *uw ongerechtigheid leert uw mond;* dat is, de boosheid uws harten doet u zulke redenen spreken. **uw ongerechtigheid,** Te weten, waardoor gij in het spreken aangenomen hebt de manier van doen der node schalken, die met een schijn, zowel van woorden als van redenen, een zaak weten te bewimpelen, verduisteren en om te keren. **en gij hebt de tong der arglistigen verkoren.**

6. Uw mond verdoemt u, en niet ik; en uw lippen getuigen tegen u.

7. Zijt gij de eerste Dat is, de oudste van alle mensen, zulks dat gij meer weten zoudt dan iemand, en dat een ieder voor u zou moeten wijken als voor den oudste, den wijste en aanzienlijkste. **een mens geboren? Of zijt gij voor de heuvelen** Dat is van eeuwigheid geweest, of eer de wereld geschapen was; vergelijk Ps. 90:2; Spreuk. 8:25. **voortgebracht?** Het Hebreeuwse woord is gebruikt van de ordinaire geboorte des mensen, Ps. 51:7, en van de wonderbare

geboorte des Eniggeborenen van den Vader, die de wijsheid Gods is; Spreuk. 8:24,25.

8. **Hebt gij den verborgen raad Gods gehoord,** Te weten, dat gij alle hemelse en goddelijke verborgenheden zoudt weten, meer dan een ander. *Den raad Gods horen,* heet Jeremia, *in den raad Gods staan;* Jer. 23:22. **en hebt gij de wijsheid naar u getrokken?** Te weten, alzo, dat gij haar alleen bij u zoudt hebben, en niemand anders.
9. **Wat weet gij, dat wij niet weten? Wat verstaat gij, dat bij ons niet is?**
10. **Onder ons is ook een grijze, ja, een stokoude, meerder van dagen** Dat is, bedaagder, of ouder van jaren. Hij ziet op hetgeen Job gezegd heeft, boven, Job 12:12. **dan uw vader.**
11. **Zijn de vertroostingens Gods** Te weten, die wij u voorgehouden hebben; maar die Job verachtte, onder, Job 16:2. **u te klein,** Dat is, te slecht en te onwaardig om uw persoon voorgesteld te worden. **en schuilt** Dat is, is er enige meerdere wetenschap bij u, die wij niet vatten; of voordeel, om der oudere vermaningen te mogen verwerpen? of ook enige snoodheid, achter welke wij niet kunnen geraken, waardoor gij onze redenen zo onwaardiglijk veracht? Of, *is er iets dat dezelve,* te weten, *vertroostingens, bij u bedekt?* **er enige zaak bij u?**
12. **Waarom rukt** Te weten, om God zo te tergen, uzelfen te rechtvaardigen en ons te versmaden. **uw hart u weg, en waarom Tot teken van hoogmoed. Anders, waarop mikken uw ogen?** Dat is, waarheen zien, wat zoeken zij? Wat hebt gij voor, dat gij met een zo verwaand opzet en opzicht ons bejegent? en schijnt onze redenen gans te verachten? **wenken uw ogen?**
13. **Dat gij uw geest** Dat is, uw gemoed door ongeduldigheid ontstelt en door gramschap met kwade rechten laat uitvaren tegen God. Anders, *dat uw geest mort tegen God, en zulke redenen uit uw mond voortbrengt.* **keert tegen God, en zulke redenen uit uw mond laat uitgaan.**

14. **Wat is de mens,** De zin is, dat hij gans niets is en geen stof heeft om zich voor zuiver en rechtvaardig uit te geven. De vraag loochent sterkelijk; zie Gen. 18:17. **dat hij zuiver zou zijn, en die geboren is van een vrouw, dat hij rechtvaardig zou zijn?**

15. **Zie, op Zijn heiligen** Dat is, de goede engelen, die boven, Job 1:6 worden genaamd *Gods zonen*. Idem Job 4:18, *zijn knechten*, en Tim. 5:21, *de uitverkoren engelen*. Zij worden *heiligen* genaamd, omdat zij volkomenlijk Gods wil doen, Ps. 103:20; Matth. 6:10, en dienvolgens Hem volkomenlijk liefhebben. **zou Hij niet** Zie boven, Job 4:18. **vertrouwen, en de hemelen** Dat is, de voorgemelde goede engelen, wier woonstede in de hemelen is; waarom zij ook *engelen der hemelen* genaamd worden, Matth. 24:36; en worden gezegd aldaar het aangezicht des hemelsen Vaders te aanschouwen; Matth. 18:10. **zijn niet zuiver in Zijn ogen.**

16. **Hoeveel te meer is een man** Of, *een mens*. Zie boven, Job 12:10, maar het schijnt dat Elifaz hier liever het woord *man* gebruikt heeft, om Job daarmee een neep te geven. **gruwelijk en stinkende, die het onrecht** Dat is, met zulken lust en overmatigheid de boosheid doende, gelijk de mensen en beesten, dorstig zijnde, zeer begerig zijn om te drinken. Vergelijk onder, Job 34:7; Spreuk. 26:6. **indrinkt als water?**

17. **Ik zal u wijzen,** Te weten, dat het waar is, hetgeen ik gezegd heb, dat de goddelozen alleen van God uitgeroeid worden. Zie boven, Job 4:7,8. **hoor mij aan, en hetgeen Anders, want ik heb het gezien, daarom zal ik het vertellen.** ik gezien heb, dat zal ik vertellen;

18. **Hetwelk de wijzen verkondigd hebben, en men voor hun vaderen niet verborgen heeft;**

19. **Denwelken alleen het land gegeven was,** Te weten, van de volken des lands, om dat te regeren door hun wijsheid en groot aanzien, want denzulken werd in de vorige tijden de regering der landen

toevertrouwd en overgegeven. **en door welker** Dat is, door wier land geen vreemde volken vijandiglijk passeerden. De zin is, dat de wijzen zo wel geregeerd hebben, dat hun landen door geen buitenvolken zijn beroerd geweest. Of, *geen vreemde*; dat is, die enige andere of vreemde leer in hun land brachten, gelijk de wijze oudvaders leerden. **midden niemand vreemds doorging.**

20. **Te allen dage** Dat is, den gansen tijd zijns levens. Hier begint Elifaz te verhalen hetgeen de oude en wijze mannen voor een lering nagelaten hadden, zeer overeenkomende met hetgeen hij voorgedragen heeft, boven, Job 5:3, enz. **doet de goddeloze** De zin is: Hoewel de bozen uiterlijk welvaren in deze wereld, dat zij nochtans ongelukkig zijn vanwege de inwendige onrust huns gemoeds. **zichzelf weedom aan; en weinige** Hebreeuws, *een getal der jaren*; inplaats van *jaren des getals*. Dat is, weinige, die licht kunnen geteld worden; gelijk Gen. 34:30. Zie de aantekening. De boze heeft tweeërlei plagen; de ene dat hij in zijn tijdelijk geluk nimmermeer gerust is; de andere, dat zijn voorspoed niet lang duurt. Anderen zetten het laatste van Job 15:20 aldus over: *En het getal der jaren, te weten, zijns levens, is voor den tiran verborgen.* **jaren in getal zijn voor den tiran weggelegd.** Te weten, in Gods eeuwigen raad, die voor de mensen verborgen is.

21. **Het geluid der verschrikkingen** Te weten, die hem zijn conscientie zal aanjagen, hem voorstellende zijn boosheden en dreigende met Gods rechtvaardig oordeel. Vergelijk Lev. 26:36, en Deut. 28:65. **is in zijn oren; in den vrede** Dat is, in het midden van zijn welstand en rust. Zie van het woord *vrede*, Gen. 37:14. **zelve komt de verwoester hem over.**

22. **Hij gelooft niet uit de duisternis** Dat is, lijden en tegenspoed. Zie Gen. 15:12. Alzo onder, in het volgende en Job 15:30. **weder te keren, maar dat hij** Dat is, hij gelooft dat hem lagen gelegd worden om hem

een geweldigen dood aan te doen. **beloerd wordt ten zwaarde.**

23. **Hij zwerft** Dat is, hij is in gedurige onrust en woeling, om den kost en de verzorging des lichaams; hier intussen overtuigt hem ook zijn gemoed dat zijn verderf nabij is. **heen en weder om brood, waar het zijn mag; hij weet, dat bij zijn hand** Dat is, dat hem voorhanden is en staat te verwachten. **gereed is de dag** Dat is, de tijd des lijdens. Vergelijk onder, Job 30:16, en de aantekening daarop. **der duisternis.**

24. **Angst en benauwdheid verschrikken hem; zij overweldigt hem,** Te weten, de benauwdheid. **gelijk een koning, bereid ten strijde.** Men houdt dat het Hebreeuwse woord *chidor*, hetwelk nergens meer dan hier gevonden wordt, zeer hetzelfde is als *caddur*, betekenende een *bal*, Jes. 22:18, en dat *chidor* anders niet zou betekenen dat een heir, zo in orde gesteld dat het in rondigheid den vorm van een bal of ei had, gelijk zij dan in die tijden hun heiren plachten te ordineren.

25. **Want hij strekt** Dat is, door een trots opzet en moedwillig bedrijf stelt hij zich met al zijn macht tegen God, hem tergende door allerlei gruwelen, en de mensen, doch voornamelijk de vromen, door velerlei overlast verdrukkende, zonder God enigszins te ontzien; wiens oordelen hij meent door louter geweld van zich te zullen afkeren. Vergelijk Lev. 26:21; Num. 15:30, en de aantekening. **tegen God zijn hand uit, en tegen den Almachtige** Zie van dezen naam Gods Gen. 17:1. **stelt hij zich geweldiglijk aan.**

26. **Hij loopt tegen Hem aan** Namelijk, God. **met den hals,** Te weten, opgeheven en uitgestrekt, gelijk de stouten, verwaanden en hoogmoedigen plegen te doen. **met zijn dikke,** Dat is, met zijn wapenen en geweld, en al zijn uiterlijke middelen. Hebreeuws, *met de dikte en hoogten, of ruggen zijner schilden.* **hoog verhevene schilden.**

27. **Omdat hij zijn aangezicht** Dat is, zijn lichaam door lekkernij, gulzigheid en allerlei

overdaad opgemest heeft, niets anders dan den buik bezorgende. Vergelijk Ps. 17:10, en Ps. 73:7. **met zijn vet bedekt heeft, en rimpelen gemaakt om de weekdarmen;** Het Hebreeuwse woord betekent *de darmen*, die bij de Latijnen *ilia* genaamd worden, en van ons overgezet worden *weekdarmen*; Lev. 3:4. Zie aldaar de aantekening.

28. **En heeft bewoond verdelgde steden,** Te weten, die door zijn macht weder oprichtende en herbouwende, om zich een naam te maken en zijn geweld tentoon te stellen; zie boven, Job 3:14. **en huizen, die men niet bewoonde, die gereed waren tot steen hopen te worden.**

29. **Hij zal niet rijk worden,** Te weten, voor een langen tijd; want zijn goederen zullen hem niet beklijven, gelijk de volgende woorden verklaren. **en zijn vermogen zal niet bestaan; en hun volmaaktheid** Dat is, der bozen heerlijkheid, rijkdom en verheven staat, waardoor zij schenen volmaakt te wezen. **zal zich niet uitbreiden op de aarde.**

30. **Hij zal van de duisternis** Te weten, der ellende en katijvigheden, als hij eenmaal in deze zal gekomen zijn; zie boven, Job 15:22. **niet ontwijken** Dat is, vergaan en teniet worden. Of, hij zal moeten afhouden van hem, tegen welken hij zich gesteld had; zie boven, Job 15:25., **de vlam** Te weten, der tegenheden en plagen. Alzo Jes. 29:6, en Jes. 43:2; Jer. 48:45; Klaagl. 2:3. **zal zijn scheut verdrogen; hij zal wijken** Dat is, vergaan en teniet worden. Of, hij zal moeten afhouden van hem, tegen welken hij zich gesteld had; zie boven, Job 15:25. **door het geblaas** Dat is, voor Gods toorn; zie boven, Job 4:9, en de aantekening. **zijns monds.**

31. **Hij betrouwe niet op ijdelheid, waardoor** Dat is, op alle dingen, die lichtelijk vergaan, als eer, staat, rijkdom, sterkte, steden, mensen, enz. Alzo is het woord *ijdelheid* genomen, Ps. 62:10, en Ps. 119:37, en Ps. 144:4; Spreuk. 31:30; Rom. 8:20. **hij verleid wordt; want ijdelheid**

zal zijn Dat is, verdriet, ondergang, verderf en nietigheid; want dit zal de beloning wezen van al de voorgaande ijdelheid, bestaande in eer, rijkdom, geweld, enz., dat zij hem niet zal kunnen verlossen uit de hand Gods, ja ten verderve dienen zal. Zie van deze betekenis des woords *ijdelheid* boven, Job 7:3. **vergelding** Hebreeuws, *verandering, verwisseling*. **wezen**.

32. **Als zijn dag** Te weten, den dag zijns doods, gelijk 1 Sam. 26:10; Ps. 37:13, tot welken hij natuurlijkerwijze had kunnen geraken. De zin is, dat de goddeloze als hij in het beste zijns levens is en in goeden welstand naar het lichaam, haastelijk en door enig onverwacht ongeluk zal vergaan, of uitgeroeid worden. Vergelijk onder, Job 18:20, en de aantekening. **nog niet is, zal hij** Te weten, de voorverhaalde vergelding. **vervuld worden; want zijn tak zal niet groenen**.

33. **Men zal** Anders, *God zal zijn ontijdige druiven afrukken*. Deze gelijkenissen leren dat de verwachting der goddelozen, waarmede zij zich en anderen bedriegen, gans teniet worden zal. Zie boven, Job 8:13. **zijn onrijpe druiven afrukken, als van een wijnstok, en zijn bloeisel afwerpen, als van een olijfboom**.

34. **Want de vergadering der huichelaren** Zie boven, Job 8:13. **wordt eenzaam, en het vuur** Te weten, der tegenheden, ellenden en plagen. Alzo wordt het woord *vuur* gebruikt, Ps. 66:12; Jes. 9:18, en Jes. 26:11; Ezech. 30:8, enz., gelijk het woord *vlam*, boven, Job 15:30. **verteert de tenten** Dat is, waarin geschenken ontvangen zijn, en die door middel van onbehoorlijke geschenken opgebouwd zijn en onderhouden worden. **der geschenken**.

35. **Zijn ontvangen** Vergelijk boven, Job 4:8. **moeite, en baren ijdelheid, Of, ongerechtigheid, ondeugd, onrecht. en hun buik** Dat is, hun hart. Zie boven, Job 15:2. **richt bedrog aan**.

1. **Maar Job antwoordde en zeide:**

2. **Ik heb vele dergelijke dingen** Te weten, als gij mij voorgesteld hebt, van den ondergang en het verderf der goddelozen. **gehoord; Niet alleen van u en uw metgezellen, maar ook van anderen. gij allen zijt moeilijke** Hebreeuws, *vertroosters der moeite*, welke boven, Job 13:4, worden genaamd *nietige medicijnmeesters*. Zie aldaar de aantekening. **vertroosters**.

3. **Zal er een einde zijn aan de winderige woorden?** Hebreeuws, *woorden des winds*. Vergelijk boven, Job 15:2, en zie de aantekening. **Of wat stijft u,** Dat is, wat vaste redenen hebt gij, welke u zo moedig, streng en stout maken, om mij met zulke antwoorden te bejegenen? Dat het Hebreeuwse woord, hetwelk nergens dan hier in deze vervoeging gevonden wordt, de betekenis heeft van *sterk, of krachtig zijn*, gelijk te zien is 1 Kon. 2:8; boven, Job 6:25, en Micha 2:10. **dat gij alzo antwoordt?**

4. **Zou ik ook,** Te weten, mij uitgevende voor een vertrooster. Anders, *ik mocht ook als gijlieden spreken, indien* Dat is, zo uw personen in de plaats van mijn persoon waren, lijdende hetzelfde lijden, waar ik nu in ben. *Ziel voor persoon; zie Gen. 12:5. enz., ik mocht woorden tegen u, enz., en ik mocht over u* Dat is, u verachten en bespotten, en dat bewijzen met het schudden des hoofds. Zie 2 Kon. 19:21. *Hij wil zeggen dat hij zulks niet doen zou, want al deze vragen hebben kracht om te loochenen, gelijk het blijkt uit Job 16:5., enz.* **als gijlieden, spreken, indien** Dat is, zo uw personen in de plaats van mijn persoon waren, lijdende hetzelfde lijden, waar ik nu in ben. *Ziel voor persoon; zie Gen. 12:5.* **uw ziel ware in mijner ziele plaats? Zou ik woorden tegen u samenhopen, en zou ik over u** Dat is, u verachten en bespotten, en dat bewijzen met het schudden des hoofds. Zie 2 Kon. 19:21. *Hij wil zeggen dat hij zulks niet doen zou, want al deze vragen hebben kracht om te loochenen, gelijk het blijkt uit Job 16:5.* **met mijn hoofd schudden?**

5. Ik zou u versterken met mijn mond, en de beweging mijner lippen zou zich inhouden. Of, *ingehouden worden*; te weten, van zoveel gesnaps en geraas te maken, gelijk gij nu doet tegen mij. Anders, *zou u of uw droefheid in, of wederhouden*. Of, aldus: *Het medelijden zou mijn lippen inhouden*.
6. Zo ik spreek, mijn smart wordt niet ingehouden; en houd ik op, wat gaat er Dat is, wat zal er van mijn droefheid verminderd worden? Hij wil zeggen: Hetzij dat ik spreek of zwijg, het is evenveel; ik doe geen voordeel, want zo ik spreek, men misduidt mijn woorden, en ik word evenwel uit mijn lijden voor een goddeloos mens veroordeeld; zo ik zweeg, men zou menen dat ik mijzelf overtuigd vond. **van mij weg?**
7. Gewisselijk, Hij heeft Te weten, God, die hem al dit lijden toegezonden had, en dien hij terstond met de volgende woorden, door de grote beroering zijns gemoeds, in den tweeden persoon toespreekt. Van de verzwijging des naams van *God*, zie boven, Job 3:20; also onder, Job 16:9. Anders, *maar nu heeft zij mij vermoeid; Dat is, moede gemaakt door dit zwaar en menigvuldig lijden*. te weten de smart, van welke hij in Job 16:6 gesproken had. **mij nu vermoeid;** Dat is, moede gemaakt door dit zwaar en menigvuldig lijden. **Gij hebt mijn ganse** Versta, zijn huisgezin, vrouw, kinderen, vrienden, huisgenoten en dienstvolk, die de Heere alle op verscheidene manieren, òf hem ontnomen, òf van hem vervreemd had; zie boven, Job 1, Job 2, en Job 19:13,14,15, enz. **vergadering verwoest.**
8. Dat Gij mij rimpelachtig gemaakt hebt, is tot Te weten, van de grootheid mijner benauwdheid en smart, waardoor mijn geest zo ontsteld is dat mijn lichaam allengskens verdwijnt en uitdroogt. **een getuige; en mijn magerheid staat tegen mij op, zij getuigt** Dat is, mijn gerimpeld, mager, dor en uitgeteerd lichaam spreekt tegen mij als een getuige, vallende op de zijde van mijn wederpartijders. Want deze oordelen van des mensen vroomheid of onvroomheid uit zijn tijdelijken en uiterlijken stand, welk gevoelen toegestaan zijnde, was

zijn ellendig lichaam een genoegzaam getuige van Gods verbolgenheid tegen hem. **in mijn aangezicht.** Dat is, openlijk tegen mij. Vergelijk boven, Job 1:11.

9. **Zijn toorn** Versta, den toorn Gods. Hij spreekt weder van God in den derden persoon. **verscheurt,** Het is een gelijkenis, genomen van de leeuwen, of andere verscheurende dieren, om des te beter uit te drukken hoe vreeslijk het is in de handen des levenden Gods te vallen, als Hij met ernst wil straffen; Hebr. 10:31. Vergelijk Ps. 50:22; Klaagl. 3:10,11; Hos. 5:14, en Hos. 6:1. **en Hij haat mij;** Of, *haat mij innerlijk*. Alzo Gen. 49:23, en Gen. 50:15. **Hij knerst** De knersing der tanden, welke geschiedt door samenbijting en samenwringing derzelve, is een gebaar dergenen, die met zeer felle gramschap bevangen zijn, gelijk Ps. 35:16, en Ps. 37:12, en Ps. 112:10; Klaagl. 2:16; of dergenen, die in zeer grote pijn, kwelling en smarten gesteld zijn; Matth. 8:12; Luk. 13:28. Hier wordt zij Gode in den eersten zin bij gelijkenis toegeschreven, om des te beter het geweld en de vreeslijkheid zijner gramschap ons bekend te maken. **over mij met Zijn tanden; mijn wederpartijder scherpt** Dat is, stelt een vergramd en vreeslijk gezicht tegen mij, even alsof Hij met zijn ogen, gelijk met een vreeslijken bliksem, mij doorstralen wilde. **zijn ogen tegen mij.**
10. **Zij gapen** Hij meent de werktuigen, of instrumenten, die God gebruikte om hem door velerlei kastijdingen te beproeven; maar voornamelijk schijnt hij te zien op Elifaz en zijn metgezellen, die tegen hem den mond opengedaan hadden om hem schandelijk te veroordelen, als een, die verlaten was van God. Vergelijk Ps. 35:21. **met hun mond tegen mij; zij slaan met smaadheid op mijn kinnebakken;** Dat is, doen mij spijtige verachting aan. Zie 1 Kon. 22:24. **zij vervullen** Dat is, verzadigen hun toorn, of koelen hun moed. Zie een gelijke manier van spreken Exod. 15:9 en vergelijk de aantekening. Anders, *zij hebben zich tezamen tegen mij met menigte vergaderd.* **zich te zamen aan mij.**

11. God heeft mij den verkeerde Het schijnt dat hij hiermede verstaat de Chaldeën en Sabeërs, van wie gesproken wordt boven, Job 1:15,17. **overgegeven,** Anders, *besloten bij de verkeerden;* te weten, als in een gevangenis, om van hen gekweld en geplaagd te worden. **en heeft mij afgewend** Dat is, gemaakt dat ik in hun handen gevallen ben. **in de handen der goddelozen.**

12. Ik had rust, maar Hij heeft mij verbroken, Te weten, door vuur, door wind, door vijanden; boven, Job 1:15,16,17,19. **en bij mijn nek** Gelijk wanneer een geweldige reus een klein en zwakachtig mens aantastende en bij den hals vattende, hem meteen tegen de aarde slingerde en verpletterde. **gegrepen, en mij verpletterd; en Hij heeft mij Zich tot een doelwit** Te weten, tegen hetwelk Hij de pijlen zijner verbolgenheid uitschiet. Vergelijk boven, Job 7:20. **opgericht.**

13. Zijn schutters Sommigen menen dat hij door deze verstaat zijn huisvrouw, vrienden en anderen, die door verkeerde oordelen, spottingen en plagerijen zijn lijden vermeerderden. Anderen nemen dit van zijn zweren, die hem de huid en het vlees doorboorden. Het kan ook in het algemeen genomen worden van al zijn plagen. **hebben mij omringd; Hij heeft mijn nieren** Dit zijn overtollige manieren van spreken om de grootheid zijns lijdens, waarin hij stak, uit te drukken. De zin is, dat God niet alleen zijn lichaam van buiten met zweren en van binnen met grote smarten vervuld had, maar ook zijn geest met heftige beroering alzo doorsneden had, dat hij al zijn aandoeningen of bewegingen, in grote kwelling der zinnen en benauwdheid des harten had uitgestort. **doorspleten, en niet gespaard; Hij heeft mijn gal op de aarde uitgegoten.**

14. Hij heeft mij gebroken met breuk Hebreeuws, *met breuk op het aangezicht der breuk.* Hij wil zeggen dat hij van het begin zijns lijdens tot nu toe geen respijt gehad had om een weinig adem te halen, maar dat

plagen op plagen tot nu toe zonder ophouden zich opeengehoopt hadden, en nu nog tegenwoordiglijk hem overvielen. **op breuk; Hij is tegen mij aangelopen als een geweldige.** Dat is, als een geweldig, vreeslijk en sterk gewapend krijgsman.

15. Ik heb een zak over mijn huid Versta, den zak, dien hij aan zijn huid getogen had, als hij al de droeve tijdingen gehoord had van het verlies zijner beesten en zijner kinderen. De zin is, dat die zak nu zo aan zijn huis, welke vol etter en verzwering was, vastkleefde, dat hij scheen daaraan genaaid te wezen. **genaaid; ik heb mijn hoorn** Dat is, mijne eer, aanzien en vermogen is teniet geworden en veranderd in schande, verachting en armoede. Alzo is het woord *hoorn* voor eer, macht, hoogheid, enz. genomen. Zie Deut. 33:17, en het woord *stof* voor *schande, verachting, zwaarigheid, nietigheid, onvermogen, nederheid.* Zie 1 Kon. 16:2. Of men kan door den hoorn verstaan *bij gelijkenis van de beesten* het hoofd, hetwelk zij in rouw met stof bestrooiden. **in het stof gedaan.** Dat is, vuil gemaakt.

16. Mijn aangezicht is gans bemodderd Of, *bezoedeld, besmeerd, bekrozen.* Het Hebreeuwse woord betekent een vuiligheid, komende van vochtigheid, die omgeroerd is; Ps. 46:4, en Ps. 75:9. **van wenen, en over mijn oogleden is des doods** Dat is, zeer dikke duisternis, hoedanig den mensen overkomt nabij den dood zijnde. Zie de aantekening boven, Job 3:5, en Job 10:21. Job wil zeggen dat zijn gezicht zeer verdonkerd was door zijn groot verdriet en zijn veel wenen. **schaduw.**

17. Daar toch De zin is dat hij zijn naaste geen leed gedaan en God oprechtelijk gediend had. Het gebed is het voornaamste deel van den godsdienst. **geen wrevel in mijn handen is, en mijn gebed zuiver is.**

18. O, aarde! Hij neemt de aarde tot getuige van zijn onnozelheid en vroomheid, waarvan hij gesproken had, wensende, zo hij enig geweld en wrevel met bloedvergieten tegen zijn naasten bedreven had, gelijk zijn

vrienden hem oplegden, dat God zulks openbaren en in het licht brengen wilde, makende dat de aarde zulk bloed ontdekte. **bedek** De aarde wordt gezegd *het bloed te bedekken* als onrecht, geweld en moord verholen en ongestraft blijven; daarentegen *niet te bedekken* als zij geopenbaard en gestraft worden. Vergelijk Gen. 4:10,11; Jes. 26:21; Ezech. 24:7. **mijn bloed niet;** Dat is, dat ik ten onrechte zou mogen vergoten hebben. **en voor mijn** Dat is, ik wens dat mijn gebed van God niet verhoord worde, indien ik zodanig ben, gelijk mijn vrienden mij beschrijven en afmalen. **geroep zij geen plaats.**

19. **Ook nu, zie, in den hemel is mijn Getuige,** Hij verstaat hiermede God, die van zijn conscientie en onschuld ten volle getuigenis geven kon. Dezen noemt hij ook terstond zijn *medegetuige*; want hij zegt hetzelfde tweemaal. **en mijn Getuige in de hoogten.** Dat is, in de allerhoogste plaatsen, of hoogste hemelen. Vergelijk onder, Job 25:2, en Job 31:2; Ps. 148:1; Matth. 21:9; Luk. 2:14.

20. **Mijn vrienden zijn mijn bespotters; doch mijn oog druipt** Dat is, wacht vuriglijk met tranen op God, dat Hij mijn rechtvaardige zaak eenmaal aan den dag brenge; waarom ik hem ook zonder ophouden aanroep. Vergelijk Ps. 69:4. **tot God.**

21. **Och, mocht men rechten voor een man met God, gelijk** Hebreeuws, *en*. Zie boven, Job 5:7. **een kind** Dat is, een mens. Zie 1 Kon. 8:39. **des mensen voor zijn vriend.**

22. **Want weinige** Hebreeuws, *jaren des getals*; dat is, *weinige jaren*; te weten *mijns levens*. Zie Gen. 34:30; idem boven, Job 15:20. Het is zoveel alsof hij zeide: Wat wens ik met God te rechten? Het is tevergeefs; want ik moet haast sterven. Anders, *want de aftelling der jaren zal aankomen*. Zo zou Job reden geven waarom hij gezind was met God in samenhandeling te treden, namelijk, omdat zijn leven hier haast ten einde zou zijn, en dat hij wel wilde dat dit geschil gedaan ware eer

hij stierf. **jaren in getal zullen er nog aankomen, en ik zal Anders aldus: *het pad is daar; ik zal niet wederkeren; ik zal heen gaan. het pad henengaan, waardoor ik niet zal wederkeren.***

Job 17

1. **Mijn geest** Versta hier, door het woord *geest* de levenskrachten des mensen. Zie 1 Kon. 10:5. **is verdorven,** Dat is, vergaan, verdaan en uitgeteerd. Anders, *verzwakt, of wordt afgetrokken*; te weten van het lichaam. **mijn dagen** Dat is, de dagen mijns levens zijn bijna ten einde gebracht. Hij vergelijkt zijn leven bij een licht, dat allengskens uitgaat. **worden uitgeblust, de graven zijn voor mij.** Dat is, zij zijn gelijk als bereid voor mij, zodat er niets overig schijnt te wezen, dan dat ik sterf, zo gans is mijn leven gesmolten en uitgeteerd. Vergelijk Ps. 88:4,5,6.

2. **Zijn niet bespotters** Versta, niet eigenlijk van zijn lijden, maar van zijn woorden; vergelijk onder, Job 21:3. Anders, *bespottingen*; te weten, waarmede ik overhaald word. **bij mij, en overnacht** Dat is, zijn mijn gedachten niet zo bekommerd met de redenen, waarmede zij mij verbitteren, dat ik daarover mijn ogen des nachts openhoud en mijn slaap verlies? Hij geeft reden waarom de krachten zijns levens allengskens verdwenen. **niet mijn oog in hunlieder** Te weten, zijner vrienden, die hem bedroefden met hun verkeerd oordeel en bittere aanspraken. **verbittering?**

3. **Zet toch bij,** Te weten, borgtocht of pand, Job keert zich tot God, wensende dat hij over het geschil, dat hij met zijn vrienden had, met God zou mogen pleiten, om zijn recht alsoo voor Hem te verdedigen. Vergelijk boven, Job 16:21. **stel mij** Te weten, die van uwentwege beloven zal, dat Gij in het recht met mij zult treden, en vasthouden aan hetgeen billijk zal bevonden worden. **een borg bij U; wie zal hij zijn? Dat in mijn hand** Te weten, van den borg, tot verzekering van hetgeen hij voor u beloven zal. Dit was een manier van doen, gebruikelijk

onder degenen, die in hun samenhandelingen elkander ter trouw wat beloven wilden. Zie Spreuk. 6:1, en Spreuk. 11:15, en Spreuk. 17:18, en Spreuk. 22:26. **geklapt worde.**

4. **Want hun hart** Anders: *het verstand hebt gij voor hun hart verborgen.* Hij spreekt van zijn vrienden, die hem onverstandiglijk troostten. *Het hart van het verstand te versteken, of te verbergen,* is zoveel als te maken dat het hart des mensen de ware wijsheid niet begrijpt. **hebt Gij van kloek verstand verborgen; daarom zult Gij hen niet verhogen.** Te weten, om hun in dit geschil de overhand over mij te laten hebben, en nog veel min om mijn rechters te wezen, maar zult veel meer wederstaan en straffen.
5. **Die** Job schijnt hiermede voor te komen dat zijn vrienden hem hadden mogen tegenwerpen, aldus: Het schijnt dat gij ons versmaadt, omdat wij u bestraffen; wilt gij dan dat wij u pluimstrijken? Job antwoordt dat hij dat niet wil, omdat God een vijand is der vleiers; of hij dreigt hier zijn vrienden, omdat zij het recht Gods voorspraken, meer door aanzien van Gods persoon dan door een verstandig begrip van het recht der zaak, boven, Job 13:7, ja ook omdat zij hem schenen te vleien, als zij hem wilden vertroosten met tijdelijken zegen zo hij zich kwam te bekeren; zie boven, Job 5:20,21, enz., en Job 8:5, enz. en Job 11:15,16, enz. **met vleijing den vrienden wat aanzegt, ook zijner kinderen** Dat is, niet alleen hij, maar ook zijn nakomelingen die door een rechtvaardig oordeel van God verlaten en gestraft worden. **ogen zullen versmachten.**
6. **Doch Hij heeft** Namelijk, God. **mij tot** Dat is, een straatmare, die van mij overal loopt, uit oorzaak van het verdriet en den smaad waarin ik lig. **een spreekwoord der volken gesteld; zodat ik een trommelslag** Dat is, een algemeen tijdverdrijf en stof van schimp en spotterij. **ben voor ieders aangezicht.**
7. **Daarom is mijn oog** Hij wil zeggen dat de krachten zijner zinnen met de sterkte zijns lichaams en de gedaante van zijn aangezicht

vergaan en verstorven waren. Vergelijk Ps. 6:8. **door verdriet** Dat is, door de heftige beroering en ontstelling mijns gemoeds. **verdonkerd, en al mijn ledematen** Anders, *gedichtselen.* **zijn gelijk een schaduw.**

8. **De oprechten zullen hierover** Te weten, omdat ik, vroom zijnde, nochtans zo vreeslijk gestraft word van God en snodelijk bespot van de mensen. **verbaasd zijn, en de onschuldige zal zich tegen den huichelaar** Zie boven, Job 8:13. **opmaken;** Te weten, om den huichelaar zijn kwaad gevoelen te wederstaan. Want hoewel de vromen zich ontstellen over den welstand der goddelozen en den tegenspoed der godvrezenden, nochtans laten zij niet de huichelaars te wederspreken, die daaruit valse besluiten maken om Gods voorzienigheid te loochenen en de godzaligheid te verachten.
9. **En de rechtvaardige zal zijn weg** Dat is, van zijn vroomheid niet afwijken om den tegenspoed, die hem, of andere vromen, wedervaart. Aldus toont Job dat hij met zijn redenen de vreze Gods niet verminderde, of wegnam, gelijk Elifaz hem verweten had; boven, Job 15:4. **vasthouden, en die rein** Dat is, die met de uiterlijke daad tegen de wet Gods niet misdooft. Zie Gen. 20:5. Hij maakt gewag van de uitwendige reinheid, als een bewijs en teken zijnde van de inwendige, waarvan zij niet mag afgescheiden wezen. **van handen is, zal in Hebreuws, zal sterkte toedoen;** dat is, in kracht of sterkte toenemen, groeiende meer en meer in het geloof, in de hoop, en hierdoor gewapend zijnde tegen allerlei kruis, verdriet en verachting der mensen. **sterkte toenemen.**
10. **Maar toch gij allen,** Hebreuws, *zijlieden allen.* Alzo 1 Kon. 22:28; Micha 1:2, enz. Het is een verandering der personen. Hij spreekt zijn vrienden toe, welken hij vermaant dat zij zich bekeren zouden van hun verkeerd gevoelen en kwaadspreken. **keert weder, en komt nu;** Te weten, om naar mijn woorden te luisteren, die u ware en

vaste lering zullen voorhouden. **want ik vind onder u geen wijze.**

11. Mijn dagen zijn voorbijgegaan; uitgerukt zijn mijn gedachten, Te weten, die ik had van uit dit lijden weder te mogen opkomen en in mijn vorigen staat hersteld te worden. **de bezittingen** Dat is, welke gedachten mijn hart bezat als iemand zijn erve, waarin hij zich vermaakt. **mijns harten.**

12. Den nacht verstellen zij Versta, zijn vrienden, die maakten dat hij des nachts niet kon rusten door het overleggen van hun redenen. Of versta, zijn voorgemelde gedachten van welke in Job 17:11 gesproken is. Vergelijk boven, Job 7:3,4. **in den dag; het licht** Versta, het licht des daags, veroorzaakt door den opgang der zon. Alzo onder, Job 24:14. Hierom wordt onder, Job 25:3, en Job 31:26, het woord *licht* voor de *zon* genomen. Zie daar de aantekening. **is nabij** Dat is, kort en haast vergaande. **den ondergang vanwege** Dat is, uit oorzaak der ellende, die mij overkomen is. Zie Gen. 15:12. De zin is, dat de dag met der haast hem verdween, zonder vermaak of gemak daarin te hebben, en dat door het groot lijden, hetwelk hem van alle kanten benauwde. **de duisternis.**

13. Zo ik wacht, Te weten, op de verandering, waardoor ik voor dezen mijn ellendigen stand een zeer gelukzaligen hier beneden krijgen zou; gelijk gijlieden mij wijsmaken wilt. Hij ziet op hetgeen zij hem beloofd hadden van den uiterlijken welstand, dien hij in dit leven genieten zou. Zie boven, Job 8:5, en Job 11:15,16,17. **het graf** Alsof hij zeide: Hoe zou ik hier op aarde nog hopen, gelukkig te zullen wezen; ik verwacht toch hier anders niet dan den dood, en vervolgens het graf voor mijn woning, enz. Vergelijk boven, Job 17:1. **zal mijn huis wezen; in de duisternis** Dat is, in het graf; hetwelk ook een *land der duisternis* genaamd wordt, boven, Job 10:21. **zal ik mijn bed spreiden.**

14. Tot de groeve Dat is, ik zal in het graf en bij het gewormte in het kort wonen; gelijk

de kinderen bij hun vader en moeder en andere maagschap plegen te wonen. **roep ik: Gij zijt mijn vader! Tot het gewormte: Mijn moeder, en mijn zuster!**

15. Waar Alsof hij zeide: Nergens. Alzo in het volgende: *wie zal mijn verwachting aanschouwen?* Niemand; het zijn vergeefse woorden, waarmede gij mij ophoudt. **zou dan nu mijn verwachting wezen?** Dat is, de gelukzaligheid, die ik hier, naar ulieder zeggen, zou te verwachten hebben. **Ja, mijn verwachting, wie zal ze aanschouwen?**

16. Zij zullen Te weten, de verwachting en het aanschouwen derzelve; of hij gebruikt het getal van vele om daaronder te begrijpen allerlei hoop en verwachting, die dit tegenwoordige leven aangaat. **ondervaren met de handbomen** Dat is, met de baar, waarmede het dode lichaam ter aarde gedragen wordt. Anders, *in het graf*. Anders, *tot de grendelen des grafes*; dat is, in de macht en geweld des grafes. **des grafes, als er rust** Of, *aangezien mijn rust tezamen in het stof wezen zal*; te weten, in het kort, of haastelijk; dat is, aangezien ik in het kort in het graf zal varen, en ik geen rust dan daar hebben zal. **tezamen** Te weten, met andere overleden mensen. **in het stof wezen zal.**

Job 18

1. Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:

2. Hoe lang Dat is, hoelang zal het nog zijn, eer gij een einde Hebreuws, *den woorden einden stellen zult?* uwer redenen maakt? **is het, dat gijlieden** Bildad, naar veler gevoelen, spreekt Job toe in het getal van velen, opdat hij onder zijn persoon mede begrijpt enige omstanders, die hem toegedaan waren en hem in zijn verantwoording voorstonden. Anderen menen dat hij Job en zijn metgezellen Elifaz en Zofar tezamen toespreekt, dezelve allen van twee dingen berispande: I. dat zij het te lang met hun disputeren maakten; II. dat zij niet wel letten op elkanders redenen, eer zij die

beantwoordden. Sommigen menen dat hij het alleen op zijn twee vrienden heeft geladen, hen berispende dat zij te veel woorden gebruiken ten Job niet grondiglijk genoeg wederlegden. **een einde** Hebreeuws, *den woorden einden stellen zult?* **van woorden zult maken?** Merkt op, Of, *geeft acht*; te weten op de ganse zaak. Zo wordt het Hebreeuwse woord ook genomen Ezra 8:15; Neh. 13:7; Spreuk. 7:7. Anders, *maakt ons verstandig.* **en daarna zullen wij spreken.**

3. **Waarom worden wij geacht** Te weten, ik en mijn twee metgezellen. **als beesten**, Dat is, als botten, plompen, onverstandigen. Hij schijnt te zien op hetgeen Job gezegd had boven, Job 12:7, en Job 17:4,10. **en zijn onrein** Dat is, als overtuigd van onwetendheid en verkeerdheid. Hij schijnt te zien op hetgeen Job gezegd had boven, Job 17:4,10. **in ulieder** Dat is, in het oordeel van Job en die het met hem hielden: *In iemands ogen te zijn*, is in zijn oordeel gehouden te worden voor zulke, of zulke; also onder, Job 19:15, en Job 32:1; Spreuk. 3:7; Jes. 5:21, enz.; vergelijk Lev. 13:5, en de aantekening. **ogen?**

4. **O gij, die zijn ziel** Hij spreekt van God in den derden persoon, dien hij daarna in den tweeden persoon toespreekt. Zie gelijke verandering van persoon, boven, Job 12:4, en Job 16:7, en Job 30:19,20; Obad.:3. Hij wil zeggen, dat Job door ongeduldigheid zichzelf verzwakte, verloor en vernielde. **verscheurt door zijn toorn!** Zal om uwentwil de aarde verlaten worden, en zal een rots versted worden uit haar plaats?

5. **Ja**, Alsof hij zeide: Hoezeer dat gij ons tegenspreekt, het is nochtans also, dat de goddelozen gestraft worden; en vervolgens, dewijl gij gestraft wordt, zijnde van God uit uw gehele welvaren gruwelijk gesloten, dat zij goddeloos moet zijn. **het licht** Versta, den voorspoed dezes levens, bestaande in eer, macht, rijkdom, gezondheid, weelde en vreugde, die velen hier op aarde hebben. Het woord *licht* is voor allerlei welstand en

vreugde genomen. Zie Esth. 8:16; onder, Job 22:28, en Job 30:26, en Job 38:15; Ps. 97:11; Spreuk. 13:9; Jes. 59:9, enz. Vergelijk hiermede boven de aantekening op Job 11:17. **# Job 11.17 der goddelozen zal uitgeblust worden, en de vonk** Dat is, het minste van zijn heil of voorspoed zal hij niet genieten. Het woord *vuur* betekent hier evenveel als het voorgaande woord *licht*, dat is, voorspoed en welstand. Vergelijk Gen. 15:17. **zijns vuurs** Te weten, des goddelozen, of een ieder van hen. **zal niet glinsteren.**

6. **Het licht** Zie op Job 18:5. **zal verduisteren in zijn tent**, Dat is, woning. Alzo in het volgende. Zie 2 Kon. 13:5. **en zijn lamp** Versta, even hetzelfde, dat in Job 18:5 over het woord *licht* gezegd is. Alzo Ps. 18:29; Spreuk. 13:9, en Spreuk. 20:20. **zal over hem uitgeblust worden.**

7. **De treden** Dat is, de sterke voorgang van zijn vermogen en tijdelijken welstand zal ingetoomd en verzwakt worden, dat hij niet zo wijd en breed zal kunnen uitspringen om zijn geweld door veel stoutmoedig bedrijf uit te breiden. **zijner macht zullen benauwd worden, en zijn raad** Dat is, door zijn eigen onverstand, aanslagen en voornemens zal hij tenonder gaan. **zal hem nederwerpen.**

8. **Want met zijn voeten** Anders, *door zijn voeten*; dat is, door zijn eigen beleid zal hij geraken in het gevaar, hetwelk hem door Gods rechtvaardig oordeel zal toebereid wezen. **zal hij in het net geworpen worden, en zal in het wargaren** Dat is, hij zal geduriglijk in duizend gevaren wezen. **wandelen.**

9. **De strik zal hem** Anders, *hij zal met de verzenen den strik vatten*; dat is, door zijn eigen onvoorzichtigheid zal hij zelf zijn voet in den strik steken en verwarren. **bij de verzenen vatten; de struikrover** Zie boven, Job 5:5. **zal hem overweldigen.**

10. **Zijn touw is in de aarde verborgen**, Dat is, door Gods heimelijk en rechtvaardig oordeel bereid, om daarin

gevangen te worden en te vergaan. **en zijn val** Men meent, dat het woord betekent een instrument, hetwelk op den weg gesteld werd, om daarmede vogelen te vangen. **op het pad.**

11. De beroeringen Te weten, der conscientie en andere uitwendige, die God pleegt te gebruiken om de goddelozen te pijnigen. **zullen hem rondom verschrikken, en hem verstrooien** Dat is, hem brengen op de benen, hem jagende herwaarts en derwaarts door vele gedachten, die hem van binnen het hart doorsteken zullen. Zie Jes. 57:20,21. **op zijn voeten.**

12. Zijn macht Versta, al hetgeen, waardoor hij enig aanzien en vermogen onder de mensen heeft. **zal hongorig** Dat is, zeer zwak worden, verkranken en afgaan. *Hongerigen* worden genaamd die in enig gebrek, ellende, of onvermogen zijn. Vergelijk 1 Sam. 2:5; Ps. 107:9,36; Jes. 32:6; Luk. 1:53. **wezen, en het verderf is bereid aan zijn zijde.** Dat is, omtrent en nabij hem.

13. De eerstgeborene Dat is, een geweldige en schrikkelijke dood; want gelijk de eerstgeborene de overste was zijner broeders, en de meeste macht onder die had, alzo wordt *de eerstgeborene des doods* gezegd, die in geweld en vreeslijkheid andere doden tebovengaat. Alzo worden van Jesaja genaamd *de eerstegeborene der armen* die de armste waren, Jes. 14:30, of de duivel, die de macht des doods heeft; Hebr. 2:14. **des doods zal de grendelen** Versta, de benen, waarmede de huid vastgemaakt en het gehele lichaam ondersteund wordt. Anders, *lidmaten*, of *de takken*; dat is, de zenuwen en aderen, welke als takken door het gehele lichaam uitgespreid zijn. Het Hebreeuwse woord heeft verscheidene betekenissen. **zijner huid verteren, zijn grendelen zal hij verteren.**

14. Zijn vertrouwen Dat is, al hetgeen waarop hij zich verlaat. Alzo wordt het woord *vertrouwen* genomen, boven, Job 8:14; onder, Job 31:24; Spreuk. 25:19. **zal uit zijn tent uitgerukt** Vergelijk boven, Job 8:13,14,15. **worden; zulks** Of, *gij zult hem doen*

treden, enz. als ene aanspraak tot God. **zal hem doen treden tot den koning** Zo wordt genaamd de *dood*, omdat hij de goddelozen ten hoogste verschrikt. Of, versta, de allermeeste en gruwelijkste verschrikking, gelijk in Job 18:13 door den *eerstgeborene des doods* te verstaan is een zeer schrikkelijke dood. Ook kan men hierbij verstaan den duivel, wiens regering vrees en slavernij medebrengt; Hebr. 2:15. **der verschrikkingen.**

15. Zij zal wonen Te weten, de verschrikking, of elk ene der verschrikkingen. **in zijn tent, waar zij de zijne niet is; zijn woning zal met zwavel** Dit schijnt een dreigement te zijn van dorheid en onvruchtbaarheid van het land; Deut. 29:23; Jes. 34:9. Het kan ook zien op de straf, die over Sodom en Gomorra gevallen was, Gen. 19:24, en om Job te meer te bezwaren, schijnt hij te wijzen op hetgeen zijn volk en schapen wedervaren was, verslonden zijnde met vuur uit den hemel; boven, Job 1:16. **overstrooid worden.**

16. Van onder Dat is, hij zal ten enenmaal vergaan, gelijk een boom, wiens wortel verdort en wiens tak Het Hebreeuwse woord is ook alzo genomen, boven, Job 14:9; onder, Job 29:19, en Jes. 27:10. **zullen zijn wortelen verdorren, en van boven zal zijn tak** Het Hebreeuwse woord is ook alzo genomen, boven, Job 14:9; onder, Job 29:19, en Jes. 27:10. **afgesneden worden.**

17. Zijn gedachtenis zal vergaan van de aarde, en hij zal geen naam hebben op de straten. Hebreeuws, *op het aangezicht der straat*; dat is, onder de mensen in het openbaar en in de algemene vergaderingen zal hij niet voor eerlijk en vroom vermaard worden.

18. Men zal Hebreeuws, *zij zullen hem verdrijven*; dat is, hij zal verdreven worden, of *men zal hem verdrijven*. Zie boven, Job 4:19. **hem stoten van het licht** Te weten, van dit leven, of uit alle waardigheid, voorspoed, rijkdom en welstand. Zie boven, Job 18:5. **in de duisternis,** Te weten, des doods en der

hel, gelijk de volgende woorden schijnen mede te brengen. Zie een gelijk exempel in den rijken vrek, Luk. 16:23. Anders kan het woord *duisternis* hier genomen zijn voor tegenspoed en ellende. Zie Gen. 15:12. en men zal hem van de wereld verjagen.

19. Hij zal geen zoon, noch neef hebben Of, *kindskind*. onder zijn volk; en niemand zal in zijn woningen overig zijn.

20. Over zijn dag Dat is, den dag zijns ondergangs van God gesteld om zijn rechtvaardig oordeel tegen hem uit te voeren. Alzo Ezech. 21:25; en alzo is door een *menselijken dag* te verstaan een menselijk oordeel, 1 Cor. 4:3. Vergelijk boven, Job 15:32, en de aantekening. zullen de nakomelingen Dat is, die na hem leven zullen. verbaasd zijn, en de ouden Of, *voorgaande*; dat is, die voor de nakomelingen geweest waren, en leefden niet alleen als hij nog in zijn weelde was, maar ook daarna, als hij een schrikkelijk einde nam. met schrik Het Hebreeuwse woord betekent zulk een schrik, waardoor een mens de haren te berge staan. Alzo Ezech. 27:35, en Ezech. 32:10. De zin is uitgedrukt boven, Job 4:15. bevangen worden.

21. Gewisselijk, zodanige zijn de woningen des verkeerden, en dit is de plaats Dat is, staat en conditie. Vergelijk boven, de aantekening Job 8:18. *desgenen die God niet kent*.

Job 19

1. Maar Job antwoordde en zeide:
2. Hoe lang zult gijlieden mijn ziel bedroeven, en mij met woorden Dat is, met veel gezwets en gesnater mij balorig maken; of met ongegronde en vijandige aanspraken verdrukken? verbrijzelen?
3. Gij hebt nu tienmaal Dat is, dikwijls; een zeker getal voor een onzeker. En alzo wordt het getal van *tien* menigmalen gebruikt; zie Gen. 31:7. mij schande aangedaan; gij schaamt u niet, gij verhardt u Of,

verstijft; dat is, zo onbeschaamdelyk en hardnekkiglyk tegen mij twist? Anders, zo *vreemd tegen mij stelt?* tegen mij.

4. Maar ook het zij waarlijk, dat ik Dat is, genomen dat ik door misverstand of zwakheid mij vergrepen had. gedwaald heb, mijn dwaling Dat is, mijn fout, zo ik ze heb, raakt mij, niet u; gijlieden hebt daarvoor niet te zorgen; laat mij met vrede, dat ik mij verzoene met God en wachte wat daarvan komen wil, zonder zo voort te varen met mij te versmaden en te lasteren. zal bij mij vernachten.

5. Indien gijlieden waarlijk u verheft Of, *grootmaker*; dat is, u stoutelyk en trotselyk tegen mij met hoge woorden en bittere passien aanstelt. Het Hebreeuwse woord is ook zo genomen Ps. 35:26; Jer. 48:26; Klaagl. 1:9; Ezech. 35:13; Zef. 2:8. tegen mij, en mijn smaad Dat is, poogt met heftige twisting te bewijzen hetgeen mij schadelijk is, en met mijn smaadheid verenigd. *Smaad*, voor hetgeen dat smadelijk maakt. Vergelijk onder, Job 20:3, de aantekening over het woord *beschamende*. tegen mij drijft;

6. Weet nu, dat God Hij wil zeggen dat zij behoorden te bedenken, dat hij buitengewoon door de hand Gods vernederd was, en daarom veel meer tot barmhartigheid bewogen te zijn en hem te vertroosten, dan zo smadelijk tegen hem uit te vallen en met verkeerde oordelen zijn lijden te bezwaren. Vergelijk Job 6:14,15,16. mij heeft omgekeerd, Of, *gekromd*; dat is, door velerlei lijden gans terneder gedrukt en verdorven. en mij met Zijn net Of, *over mij*; dat is, Hij heeft mij zo omsingeld met velerlei ellenden en plagen, dat ik niet ontgaan kan, even alsof ik rondom met strikken bezet ware, die men niet kan mijde. Zie van dezelfde gelijkenis boven, Job 18:8, en onder, Job 22:10; Klaagl. 1:13; Ezech. 12:13, en Ezech. 32:3; Hos. 7:12. omsingeld.

7. Ziet, ik roep, geweld! Dat is, dat mij geweld geschiedt, omdat ik, vroom zijnde, dus geweldiglyk van God gestraft en smadelijk van mijn vrienden veroordeeld en bespot word, en daarover roepende tot God, niet wordt geholpen. Zie gelijke manier van spreken Jer.

20:8; Hab. 1:2. doch word niet verhoord; ik schreeuw, doch er is geen recht. Te weten, voor alsnu, waardoor mijn zaak verdedigd en ik uit dit lijden zou mogen verlost worden. Alzo worden de vromen somtijds in hun kruis als verlaten, omdat zij de tegenwoordige hulp van God niet gevoelende, onder het lijden schijnen te versmachten; Ps. 13:2, en Ps. 88:15; Klaagl. 3:8; Hab. 1:2. Hetwelk ook den Heere *Christus*, het hoofd der gelovigen, wedervaren is; Ps. 22:3.

8. Hij heeft Vergelijk hiermede boven, Job 3:23; Klaagl. 3:7,9. De zin is dat hij rondom zo met alle lijden bezet en omtuind was, dat hij gans geen uitkomst kon bemerken. Vergelijk boven, Job 19:6 de laatste aantekening, en Hos. 2:5. mijn weg toegemuurd, dat ik niet doorgaan kan, en over mijn paden heeft Hij duisternis Vergelijk boven, Job 3:23 de aantekening. **gesteld.**

9. Mijn eer Dat is, Hij heeft mij ontbloot en beroofd van al mijn staat, vermogen, waardigheid en aanzien. Het woord *eer* is aldus genomen Ps. 7:6; Jes. 16:14, en Jes. 21:16. Vergelijk Gen. 31:1. **heeft Hij van mij afgetrokken, en de kroon** Versta door de *kroon* hier al hetgeen hem tot heerlijkheid en sieraad gediend had. Alzo is dit woord genomen onder, Job 31:36; Spreuk. 4:9, en Spreuk. 12:4, en Spreuk. 14:24, en Spreuk. 16:31, en Spreuk. 17:6; Klaagl. 5:16; Ezech. 21:26. **mijns hoofds heeft Hij weggenomen.**

10. Hij heeft mij rondom afgebroken, Versta dit van het verlies der goederen, hetwelk hij aan alle zijden geleden had. **zodat ik henenga,** Dat is, verga en tenonder kome. **en heeft mijn verwachting** Versta hiermede de hoop van zijn tijdelijken welstand in dit leven; want aan de hoop van zijn eeuwig welvaren heeft hij zich altijd vastgehouden; gelijk te zien is boven, Job 13:15,16, en onder Job 19:25,26,27. **als een boom weggerukt.** Hebreeuws, *doen verreizen*; dat is, uitgeroeid en vervoerd; want, gelijk voor een boom, die uitgeworteld is en zo gelaten wordt, geen

hoop meer is van weder te zullen groeien en groenen, alzo zegt Job, dat hij zo ontbloot was van alle tijdelijk welvaren, dat er geen hoop meer voor hem was om weder op te komen.

11. Daartoe heeft Hij Zijn toorn tegen mij ontstoken, en mij bij Zich geacht Zo oordeelt het vlees als God de zijnen beproeft en kastijdt. Alzo boven, Job 13:24. **als Zijn vijanden.**

12. Zijn benden Hij verstaat hierdoor de menigte der kwalen en plagen, die hem overkomen waren, boven, Job 1, Job 2, ja zelfs zijn vrienden, die met hun verkeerd oordeel en kwaadspreken hem veel verdriet aandeden, boven, Job 19:2,3. **zijn te zamen aangekomen, en hebben tegen mij haar weg gebaad,** Te weten, naar de wijze van doen der heirlegers, welke een stad door belegering willende krijgen, rondom dezelve alle ongangbare en onbruikelijke wegen effenen, en tot hun gebruik bekwaam maken, om des te meer de stad te beschadigen en te eer te veroveren. Hebreeuws eigenlijk, *opgehoogd.* **en hebben zich gelegerd rondom mijn tent.**

13. Mijn broeders Versta, zijn vleselijke maagschap, of ook de geestelijke, van welke hij, om de enigheid des geloofs, broederlijke vertroostingenv verwacht zou hebben. Zie Gen. 13:8. **heeft Hij verre van mij gedaan; en die mij kennen, zekerlijk,** Dat is, zonder enigen twijfel, gelijk het nu blijkende is. Anders, *alleen vervreemden zij zich van mij;* dat is, dat zij hem geen anderen dienst wisten te bewijzen in zulk een droevigen staat, dat hem te aanschouwen, als niet wetende hem te helpen. **zij zijn van mij vervreemd.**

14. Mijn nabestaanden houden op, Anders, *ontbreken*; te weten, van mij te bezoeken, te vertroosten en de onderlinge gediensigheden te bewijzen, die men elkander in zulk een nood schuldig is. **en mijn bekenden vergeten mij.**

15. Mijn huisgenoten Of, *de inwoners van mijn huis,* of *die in mijn huis verkeren.* Het Hebreeuwse woord schijnt algemeen te zijn, betekenende niet alleen degenen, die in het

huis steeds wonen als huisgenoten, maar ook die daarin veel verkeren als goede bekenden. **en mijn dienstmaagden achten mij voor een vreemde; een uitlander ben ik** Dat is, zij houden en achten mij voor een, die hen niet aangaat en met wien zij niet te doen hebben. Zie boven, Job 18:3. **in hun ogen.**

16. **Ik riep mijn knecht, en hij antwoordde niet; ik smeekte** Te weten, om iets voor mij te doen. Hij gebood hem niet alleen als huisvader, maar bad hem ook als een van zijns gelijken. **met mijn mond tot hem.**

17. **Mijn adem** Hebreeuws, *geest*. Alzo boven, Job 9:18. De zin is, dat zijn huisvrouw zich van hem afkeerde als van een, die een stinkenden adem heeft; vervolgens dat zij van hem een afkeer, ja afschuw had, en hem alle schuldige diensten weigerde. **is mijn huisvrouw vreemd; en ik smee om der kinderen** Dat is, om den trek en de genegenheid, die zij tot mij nog zou mogen hebben, vanwege de kinderen, die wij hier tevoren tezamen gekregen en opgebracht hebben. **mijns buiks wil.**

18. **Ook versmaden mij de jonge kinderen;** Alzo wordt het Hebreeuwse woord genomen onder, Job 21:11. Anders, *de verkeerde, of ongerechtige*; gelijk boven, Job 16:11. **sta ik op,** Te weten, om hen te stillen en van kwaadspreken te doen ophouden. Anders, om die door beleefdheid en schone woorden aan mij te verbinden. **zo spreken zij mij tegen.**

19. **Alle mensen** Versta, de mannen, dien hij zijn geheimen placht te vertrouwen, en zich daarmede te beraden. **mijns heimelijken raads hebben een gruwel aan mij; en die ik liefhad, zijn tegen mij gekeerd.**

20. **Mijn gebeente** Hij wil zeggen dat al de vochtigheid en kracht zijns levens zo verteerd en uitgedroogd was, dat hij niet veel meer had dan het vel en de benen, welke met het vel en het weinige vlees zou uitstaken, dat zij niet daarmede schenen te groeien, maar daaraan gehecht te zijn. Vergelijk Ps. 102:6.

kleeft aan mijn huid en aan mijn vlees; en ik ben Dat is, de Heere heeft mijn lichaam zo aangetast, dat daaraan niets overig is gebleven dan het vel, hetwelk is aan de tanden, dat is het tandvlees, of de lippen, waarmede de tanden bedekt zijn. Hij wil zeggen dat hij niet dan een geraamte was van beenderen met vel bedekt, zodat hij bijna anders niets had dan den mond om te spreken. **ontkomen met de huid mijner tanden.**

21. **Ontfermt u mijner, ontfermt u mijner, o gij, mijn vrienden! want de hand Gods heeft mij aangeraakt.** Dat is, zeer beschadigd en geplaagd aan mijn lichaam, vrienden en middelen; zie Gen. 26:11. Aldus wordt onze Zaligmaker genoemd de *geraakte Gods*, Jes. 53:4. Dat is, die van God zeer geplaagd was.

22. **Waarom vervolgt gij mij als God,** Dat is, gelijk God mij vervolgt, even alsof gij hetzelfde recht over mij hadt. **en wordt** Dat is, waarom is het u niet genoeg, dat mijn vlees door mijn lijden vergaan is, maar dat gij nog mijn geest bezwaart met uw verkeerd oordeel en kwade lasteringen. **niet verzadigd van mijn vlees?**

23. **Och, Hebreeuws, wie zal nu geven, dat mijne,** enz. Alzo in het volgende van Job 19:23; zie boven, Job 11:5. **of nu mijn woorden toch opgeschreven wierden.** **Och, Hebreeuws, wie zal nu geven, dat mijne,** enz. Alzo in het volgende van Job 19:23; zie boven, Job 11:5. **of zij in een boek ook wierden ingetekend!**

24. **Dat zij met een ijzeren griffie en lood** Te weten, dat gesmolten en gegoten zijnde in de snede door de griffel gemaakt in de rots, dezelfde snede klaarder zou aftekenen. Sommigen verstaan hier een loden plaat, waar het ook op gehouwen zou worden. **voor eeuwig in een rots gehouwen wierden!**

25. **Want ik weet:** Hij wil zeggen: Dewijl ik tegenwoordig zo ellendig ben, en daarenboven verdacht gemaakt word, dat ik God niet vrees noch op hem hoop, boven, Job 18:21, hoewel ik mij hier tevoren daarover

verklaard heb, boven, Job 13:15,16; zo verklaar ik nu dat ik geloof dat de beloofde *Messias* mijn Zaligmaker is, die mij ten jongsten dage ten eeuwigen leven opwekken zal. **mijn Verlosser leeft**, Hebreeuws, *goël*. Versta, den beloofden *Messias*, onzen Heere *Jezus Christus*. Vergelijk Gen. 48:16; Jes. 59:20 met de aantekening. Zie wijders van het gebruik van dit woord Lev. 25:25, enz.; Ruth 2:20, en Ruth 3:9,12, enz. **en Hij zal** Dat is, *ten laatste*, of *ten laatsten dage*. Of, *de laatste*; dat is, die de eindelijke en laatste rechter over allen zijn zal. **de laatste over het stof** Dat is, zich ten jongsten dage met grote heerlijkheid over al degenen, die in het stof of in de aarde liggen vertonen zal, om die op te wekken, te oordelen, en de zijnen, waarvan ik een ben, tot zich in de eeuwige zaligheid op te nemen. Sommigen nemen deze woorden aldus: *En de laatste te weten, mens zal op het st of opstaan*; dat is, alle mensen zullen opstaan tot den laatsten toe. Sommigen verstaan dat Job hier spreekt van zijn eigen opstanding, en zetten het aldus over: *En dit te weten, lichaam of vlees, gelijk in Job 19:26 zal ten laatste op het stof opstaan. opstaan*;

26. **En als zij** Te weten, de doorboorders, dat is, de wormen en maden, die mijn huid en gehele lichaam in de aarde doorboren zullen. **na mijn huid** Dat is, na de doorboring en verslinding mijner huid. **dit doorknaagd** Versta, het overige zijns lichaams, waarop hij met zijn vinger gewezen heeft, alsof hij zeide: Dit ellendig vlees en deze zwakke benen, die met de huid bedekt zijn. De zin is, dat de wormen niet alleen zijn huid, maar ook zijn vlees en benen, of het gehele lichaam doorknagen zouden, doch dat daarna in de verrijzenis hetzelfde hem weder geworden zou, om daarin zijn God te zien. **zullen hebben, zal ik uit mijn vlees God aanschouwen**; Namelijk den Heere *Christus*, God geopenbaard in het vlees, en zichtbaar in grote majesteit ten oordeel verschijnende.

27. **Denwelken ik voor mij** Dat is, tot mijn best, of tot mijn eeuwige vreugde en zaligheid. **aanschouwen zal, en mijn**

ogen zien zullen, en niet een vreemde; Te weten, mens, of oog; dat is, met geen ander lichaam of ogen zal ik Hem aanschouwen, dan met deze mijn eigene, gelijk ik ook met mijn eigen lichaam opstaan zal, en niet met een ander van nieuws geschapen; zie 1 Cor. 15:53. **mijn nieren** De *nieren* worden in de Heilige Schrift zeer dikwijls voor het inwendigste, als voor de begeerten, aandoeningen, of bewegingen des mensen genomen, gelijk Job 19:27 en Ps. 7:10, en Ps. 26:2; Spreuk. 23:16; Jer. 12:2, enz. Vergelijk onder, Job 38:36. **verlangen zeer** Of, *vergaan*; te weten van verlangen, dat is, mijn begeerten en genegenheden zijn zo ontstoken tot de aanschouwing van mijn Heere en Zaligmaker, dat zij bijna versmachten, of bezwijken. Het Hebreeuwse woord wordt zo genomen 2 Sam. 13:39; Ps. 84:3, en Ps. 119:81,82,123, en Ps. 139:13. **in mijn schoot**. Versta, het binnenste des mensen. Zo wordt dit genomen Pred. 7:9.

28. **Voorwaar, gij zoudt zeggen**: Dat is, gij behoortet te zeggen. **Waarom vervolgen wij hem? Nademaal** Dat is, omdat de eerste stof en oorsprong van ons geschil is het lijden, dat mij God toegezonden heeft; waarover gij, als vrienden, eer medelijden met mij moest hebben, dan mij dus smadelijk te overhalen. Of versta, door den *wortel der zaak* den vasten grond des geschils, vervattende de bondige redenen, die het dispuut behoorden te eindigen, en niet waren in de redenen zijner vrienden, maar wel in de zijne te vinden. Men kan ook door dezen *wortel* verstaan de schone belijdenis des geloofs, die Job gedaan had, en zijn vrienden behoorde te voldoen, om hem niet meer voor een huichelaar te houden. **de wortel der zaak in mij gevonden wordt**.

29. **Schroomt u vanwege** Hebreeuws, *van het aangezicht des zwaards*. Hij noemt één soort der straffen, voor alle, welke van God over de onboetvaardigen gezonden worden. **het zwaard; want de grimmigheid** Versta, de grimmigheid Gods, welke zich openbaart over de ongerechtigheden der mensen; Rom. 1:18. Zie

2 Kron. 28:13. Anders, *zulke grimmigheid*, te weten, als de vrienden van Job tegen Job openbaarden *is een der misdaden van het zwaard*, of *brenge mede de straffen van het zwaard*. **is over de misdaden des zwaards**; Dat is, die het zwaard of enige andere straffen verdienen. **opdat gij weet, dat er een gericht** Te weten, bij God, die de zonden straft in dit leven, òf in het toekomende, òf in beide. **zij**.

Job 20

1. Toen antwoordde Zofar, de Naamathiet, en zeide:
2. Daarom Dat is, om hetgeen Job recht tevoren gesproken had, boven, Job 19:29; dreigende zijn vrienden met Gods straf, uit oorzaak van hun verkeerd oordeel en kwaadspreken. **doen mijn gedachten** Zie van dit woord boven, Job 4:13. **mij antwoorden**, Anders, *wederkeren*; te weten om Job te antwoorden; want dit had hij tevoren nog eens gedaan, boven, Job 11. **en over zulks is mijn verhaasten in mij**. Anders, *om mijnentwil*; te weten om mijn eer te verdedigen.
3. Ik heb aangehoord een bestraffing, die mij Hebreuws, *een bestraffing*, of *tucht mijner schande*; dat is, die met mijn schaamte en schande verenigd is, overmits Job ons daarin bestraft van onwetendheid en onbeleefdheid; also *mijn schande* of, *schaamte*, voor hetgeen mij schande aandoet of beschaamd maakt; 2 Sam. 13:13; boven Job 19:5. **schande aandoet; maar de geest** Versta, den Heiligen Geest, van welken de rechte wetenschap en uitspraak voortkomt; Num. 11:29; 1 Cor. 12:11. Of versta de ziel des mensen, die niet alleen met redelijk verstand begaafd is door de schepping, maar ook met bovennatuurlijke wetenschap verlicht wordt door de wedergeboorte. **zal uit mijn verstand** Dat is, uit welgestelde en gematigde zinnen, en niet uit toornig gemoed en kwade driften. Of, *boven mijn verstand*. **voor mij antwoorden**.

4. Weet gij dit? Van altoos af, van dat *God* Vergelijk boven, Job 3:20. Alzo onder, Job 20:23, waar het woord *God* ook ingevoegd is. **den mens op de wereld gezet heeft**,
5. Dat het gejuich Of, *het vreugdegeschrei*; dat is, de blijdschap en vreugde, voortkomende uit den tijdelijken voorspoed. **de goddelozen van nabij** Dat is, onlangs begonnen. Alzo worden de nieuwe goden genoemd *goden van nabij gekomen*, Deut. 32:17; dat is onlangs opgekomen. Vergelijk boven, Job 17:12. **geweest is, en de vreugde des huichelaars voor een ogenblik?**
6. Wanneer zijn hoogheid tot den hemel Dat is, zeer uitstak; zie Gen. 11:4. **toe opklomme, en zijn hoofd tot aan de wolken raakte;**
7. Zal hij, gelijk zijn drek, Vergelijk 1 Kon. 14:10. **in eeuwigheid vergaan; die hem gezien hadden, zullen zeggen: Waar is hij?**
8. Hij zal wegvlieden als een droom, Dat is, zeer haastelijk en schielijk; want gelijk de gedachtenis van den droom zelf zeer lichtelijk verdwijnt, alzo vindt men ook gemeenlijk niet, wanneer men wakker wordt, hetgeen men gedroomd heeft; Jes. 29:7,8. **dat men hem niet vinden zal, en hij zal verjaagd worden als een gezicht** Te weten, dat den mens in zijn droom vertoond wordt. **des nachts**.
9. Het oog, dat hem zag, zal het niet Hebreuws, *zal niet toedoen*; dat is, zal hem niet meer zien. Vergelijk Gen. 8:10. **meer doen; en zijn plaats** Dat is, hij zal in zijn plaats niet meer gezien of gevonden worden. Zie boven, Job 7:10. **zal hem niet meer aanschouwen**.
10. Zijn kinderen zullen zoeken den armen te behagen; Te weten, omdat zij nog armer zouden worden dan de gemene armen, of omdat zij vrezen zouden door de armen, die van hun ouders geweld geleden hadden, voor het gericht betrokken te worden. **en zijn handen zullen zijn**

vermogen Dat is, zijn goed, dat hij met geweld den armen onttrokken heeft. moeten weder uitkeren.

11. Zijn beenderen zullen vol van zijn verborgene Vergelijk Ps. 90:8, en de aantekening. Sommigen verstaan het van de zonden der jeugd, verstaande de zonden in den tijd zijner jonkheid begaan, mitsgaders de plagen en de ziekten, die de zonden der jonkheid plegen na te volgen als rechtvaardige oordelen Gods. **zonden zijn; van welke elkeen** Te weten, der beenderen, vol van de plagen zijner zonden, welke hem alle tot den dood toe bijblijven zullen. Anders, *elkeen*; te weten, der heimelijke zonden zijner jonkheid. De zin komt op een uit. **met hem op het stof nederliggen zal.**

12. Indien het kwaad Te weten, der zonde en boosheid. Alzo Gen. 6:5; 1 Sam. 17:28; Ps. 28:4, enz. **in zijn mond** Dat is, in zijn oordeel en beweging. Alzo is het woord *mond* in het tegendeel genomen, Ps. 119:103. **zoet is,** Dat is, aangenaam en gemakkelijk, als een lieflijke spijs in den mond; want gelijk deze, wat in den mond gehouden zijnde, den mens somtijds wel voor een wijle vermaakt, maar daarna zeer bitter opkomt of in het lijf wederom veroorzaakt, alzo zal de zonde voor een tijdlang den mens wel wat genoeg geven, maar de straf, die daarop volgt, is met grote smart verenigd. Vergelijk Spreuk. 5:3,4. **hij dat verbergt,** Te weten, om den smaak, dat is het vermaak der zonde te langer te behouden. Vergelijk Job 20:13. **onder zijn tong,**

13. Hij dat spaart, Te weten, dat kwaad der zonde, hetwelk hier, gelijk tevoren, bij een spijs vergeleken wordt. **en hetzelfde niet verlaat, maar dat in het midden van zijn gehemelte inhoudt;**

14. Zijn spijsze Hebreeuws, *zijn brood*. Hij blijft in de voorgaande gelijkenis. **zal in zijn ingewand veranderd worden; gal der adderen** Welker vergif zeer haastelijk doodt. **zal zij in het binnenste** Dat is, in zijn hart of ziel. Alzo 1 Kon. 3:28; Ps. 49:12, en

Ps. 51:12, en Ps. 55:5, en Ps. 62:5, en Ps. 94:19; Jer. 9:8, en Jer. 31:33. **van hem zijn.**

15. Hij heeft goed ingeslokt, Dat is, met grote gretigheid, gierigheid en onverzadelijke begeerte vergaderd. Hij oordeelt dat Job zijn goed kwalijk gekregen had. **maar zal het uitspuwen;** Dat is, zijn zonden, ongerechtigheden en geroofde middelen zullen hem zo bekomen als een, die zijn spijs pijnlijk uitwalgt, of als het sterkste vergif, dat iemand ingedronken heeft. **God zal het uit zijn buik uitdrijven.**

16. Het vergif der adderen zal hij zuigen; de tong der slang zal hem doden.

17. De stromen, Versta hiermede een groten en rijken overvloed van allerlei goederen. Alzo Ps. 46:5; Jes. 41:18; Joh. 7:38. **rivieren, beken van honig** Door deze dingen en andere worden in de Heilige Schrift te kennen gegeven zeer uitnemende zegeningen, dit tijdelijk leven rakende. Zie Exod. 3:8; 2 Kon. 18:32; onder, Job 29:6, en de aantekening. **en boter zal hij niet zien.**

18. Den arbeid Dat is, anderer lieden goed, dat zij door hun arbeid gewonnen hadden. Alzo Deut. 28:33; Job 39:14; Ps. 78:46, en Ps. 109:11. **zal hij wedergeven** Te weten aan degenen, die hij onrecht gedaan en het hunne geroofd had, zijnde tot deze wedergeving door de overheid gedwongen. **en niet inslokken;** Dat is, niet verdoen, noch genieten. Dit strijdt niet tegen het *inslokken*, waarvan gesproken is Job 20:15, want dat is te verstaan van het onrechtvaardig verkrijgen en het bezitten voor een tijd; maar dit van het gedurig gebruik. **naar het vermogen** Te weten, naar zijn vermogen; dat is, naardat hij rijk en machtig geweest is, zal hij arm en katijvig worden, hetwelk genaamd wordt *zijn verandering*. Of, naar de mate, grootheid en veelheid van het goed, dat hij gestolen of geroofd heeft, zal zijn wedergeving moeten zijn, en deze wordt *zijn verandering* genaamd, omdat hij daardoor arm wordt die rijk was. **zijner verandering, zo zal hij van vreugde niet opspringen.**

19. Omdat hij onderdrukt heeft, de armen verlaten heeft, een huis geroofd heeft, dat hij niet Anders, *en hij heeft het niet gebouwd*; dat is, hij heeft de huizen wel geroofd, maar heeft den armen geen huizen gebouwd. **opgebouwd had**;
20. Omdat Dat is, omdat hij een onverzadijken buik gehad heeft. Zie Job 20:15. **hij geen rust in zijn buik** Dat is, in zijn hart of binnenste. Zie boven, Job 15:2. Of, in zijn persoon, zijnde een deel voor het geheel genomen. **gekend heeft, zo zal hij van zijn gewenst goed** Hebreeuws, *wens*, of *begeerte*; dat is, gewenste of begeerlijke dingen. **niet uitbehouden**.
21. Er zal niets overig zijn, dat hij ete; daarom zal hij niet wachten Te weten, overmits hij door zijn nood zo ten enenmale zal vallen dat hij geen uitkomst zien zal om iets beters te verwachten. **naar zijn goed**.
22. Als zijn Dat is, als hij goed en rijkdom genoeg zal hebben om gelukkiglijk zijn leven door te brengen. **genoegzaamheid zal vol zijn, zal hem bang zijn; alle hand** Dat is, alle armen, die van hem beroofd zijn en beroofd gemaakt, zullen het hunne weder zoeken te krijgen. **des ellendigen zal over hem komen**.
23. Er zij *wat* Dat is, genomen, dat er enige voorraad der spijs en drank zij om hem te verzadigen. **om zijn buik te vullen; God zal over hem de hitte Zijns toorns zenden, en over hem regenen** Te weten, zijn plagen en rechtvaardige straffen. Vergelijk Ps. 11:6. **op zijn spijsze**. Te weten, dat zij hem niet bekome. Anders, *als hij eer*. Vergelijk Num. 11:33.
24. Hij zij gevloeden Dat is, gesteld dat hij door de vlucht een gevaar ontkomen is, een ander zal hem treffen. Ditzelfde wordt met andere manier van spreken ook uitgedrukt Jes. 24:18; Jer. 48:44, en Amos 5:19. **van de ijzeren wapenen, de stalen boog zal hem doorschieten**. Hebreeuws eigenlijk, *doorgaan*.
25. Men zal *het* zwaard Het woord *zwaard* is begrepen in het woord *shalaph*,

- uittrekken, hetwelk meest van het zwaard gebruikt wordt. Zie Num. 22:23,31; Richt. 8:20, en Richt. 9:54, en Richt. 20:2,25; 1 Sam. 31:4. Anders, *Hij te weten, God zal uittrekken*, enz. Zie boven, Job 20:4,23; onder, Job 21:17; Deut. 32:41,42. # De 32.41,42 **uittrekken, het zal uit het lijf uitgaan, en glinsterende** Hebreeuws, *de glinster, blik*, of *glans*, te weten, van het zwaard, dat is: de blinkende punt van het zwaard. Alzo wordt het Hebreeuwse woord genomen Deut. 32:41; Ezech. 21:10,15; Nah. 3:3; Hab. 3:11. **uit zijn gal** Versta, het binnenste zijns lichaams; waarmee betekent wordt een dodelijke plaag, dat is, des bozen ondergang. **voortkomen; verschrikkingen zullen over hem zijn**.
26. Alle duisternis Dat is, tegenspoed en rampzaligheid, die hem God vanwege zijn boosheid laat overkomen; zie Gen. 15:12. Sommigen verstaan dat zijn schuilplaatsen, waar hij zich in het donker meende te verbergen, licht zullen zijn. **zal verborgen zijn in zijn schuilplaatsen**; Versta, de schuilhoeken en heimelijke middelen, die de bozen pogen uit te vinden om Gods oordelen te ontgaan. De zin is, dat het zo verre is van daarin enige hulp te zullen vinden, dat daarin ook anders niets voor hen weggelegd is dan tegenspoed en ellende. Andere verstaan de opgesloten rijkdommen der bozen, van welke hij niets goeds genieten maar allerlei verdriet krijgen zou. Zie van het Hebreeuwse woord Ps. 17:14. **een vuur**, Versta, den toorn en de wraak Gods, welke bij een vuur vergeleken wordt. Zie Deut. 32:22 met de aantekening; idem Jes. 26:11; Jer. 15:14; Klaagl. 2:3. **dat niet opgeblazen is**, Dat is, niet aangestoken door enig mens, maar voortkomende van Gods rechtvaardig oordeel. Het schijnt dat hij ziet op hetgeen staat boven, Job 1:16. Men kan dit ook verstaan in het algemeen van de oordelen Gods en het helse vuur. Vergelijk Jes. 30:33. **zal hem verteren; den overigen** Versta, zijn huisgenoten en nakomelingen, die zijn boosheid navolgen. **in zijn tent zal het kwalijk gaan**.

27. **De hemel** De zin is, dat alle schepselen, hemelse en aardse, geestelijke en lichamelijke, levende en levenloze, Gode ten dienst zullen staan, om zijn rechtvaardige oordelen tegen de goddelozen uit te voeren. **zal zijn ongerechtigheid openbaren, en de aarde zal zich tegen hem opmaken.**

28. **De inkomste van zijn huis zal weggevoerd** Dat is, wegraken, versmelten en vergaan. **worden; het zal** Hebreeuws, *wegvloeiende*, of *uitgestort*, in het getal van velen. **al henenvloeien in den dag Zijns toorns.** Versta den dag des toorns Gods, dat is den gezetten tijd, in welken God zijn gramschap bewijzen zou door zijn rechtvaardige straffen uit te zenden. Vergelijk onder, Job 24:1; Spreuk. 6:34 en Spreuk. 11:4; Jes. 13:13; Klaagl. 2:21; Ezech. 22:24; Zef. 1:15; Rom. 2:5. # Ro 2.5

29. **Dit is het deel** Dat is het loon of de straf, den bozen van God naar zijn rechtvaardig oordeel toebescheiden. Alzo onder Job 27:13, en Job 31:2; Ps. 50:18; Jes. 17:14 en Jes. 57:6. **des goddelozen mensen van God, en de erve** Versta hetzelfde dat recht tevoren *een deel* genaamd is. Alzo onder, Job 27:13 en Job 31:2. **zijner** Dat is, van de lasterlijke redenen, die de goddelozen tegen God uitgieten. Anders, *zijner uitspraak, van God*; dat is van het rechtvaardig vonnis, hetwelk God voorgenomen heeft tegen de goddelozen uit te voeren. **redenen van God.**

Job 21

1. Maar Job antwoordde en zeide:
2. **Hoort** Hebreeuws, *horende hoort*. **aandachtelijk mijn rede, en laat dit zijn** Te weten, dat gij stilzwijgt en mij met aandacht toehoort. **uw vertroosting.** Dat is, in de eerste plaats van de vertroosting, die gij mij in dezen droeven staat behoort te geven.
3. **Verdraagt mij, en ik zal spreken; en nadat ik gesproken zal hebben, spot dan.** Namelijk, gij Zofar, die met uw verhaasting recht tevoren mijne rede

afgebroken hebt; boven, Job 20:2. Job houdt Zofars antwoord voor bespottig.

4. **Is (mij aangaande) mijn klacht tot den mens?** Hij wil zeggen: Neen, maar veel meer tot God, die alleen zijn conscientie zag en zijn onschuld verdedigen kon. De mensen, gelijk zijn vrienden, deden hem anders niet dan kwellingen aan. **Doch of het zo ware,** Te weten, dat mijn klacht tot den mens ware. **waarom** Dewijl de mensen tegen mij, die zo ellendig ben, zo onbeleefd zijn. **zou mijn geest niet verdrietig Of, benauwd zijn.** Hebreeuws, *bekort zijn*. Alzo *kortheid des geestes voor benauwdheid des geestes*; Exod. 6:8. Elders, *verdrietig zijn*. Zie Richt. 16:16. **zijn?**

5. **Ziet mij aan, en wordt verbaasd,** Te weten, door de aanmerking van mijn grote ellende. **en legt de hand** Te weten, tot eenteken van stilzwijgendheid, komende uit verschrikking, die mijn lijden u behoort te veroorzaken. Zie van deze manier van spreken Richt. 18:19; idem onder, Job 29:9, en Job 39:37; Spreuk. 30:32. **op den mond.**

6. **Ja, wanneer ik daaraan** Te weten, dat ik dus veel lijden moet, die vroom ben, en velen zo welvaren, die goddeloos zijn; gelijk in het volgende gezegd wordt. **gedenk, zo word ik beroerd, en mijn vlees heeft een gruwen gevat.**

7. **Waarom leven de goddelozen, worden oud, ja, worden geweldig in vermogen?**

8. **Hun zaad** Dat is, kinderen, nakomelingen. Zie Gen. 9:9, en Jes. 21:15, welke in het volgende worden genaamd *spruiten* Zie boven, Job 5:25.. **is bestendig met hen voor hun aangezicht, en hun spruiten** Zie boven, Job 5:25. **zijn voor hun ogen.**

9. **Hun huizen hebben vrede** Hebreeuws, *hun huizen vrede*; dat is, hebben vrede, of zijn in vrede. Zie gelijke manier van spreken, 2 Sam. 17:3, en de aantekening. **Vrede** voor voorspoed en welstand; zie Gen. 37:14. **zonder vreze, en de roede Gods** Dat is, de straf en kastijding Gods; zie boven, Job 9:34. **is op hen niet.**

10. **Zijn stier** Te weten, des goddelozen. Het is een verandering des getals; want van de goddelozen wordt het veelvoudig getal gebruikt in de drie voorgaande verzen, Job 21:7,8,9, gelijk ook in de volgende, Job 21:11,12,13, enz., maar hier wordt het eenvoudig getal genomen. Alzo Exod. 34:15, en boven, Job 14:12, enz. **bespringt, en mist niet; zijn koe kalft, en misdraagt niet.**
11. **Hun jonge kinderen zenden zij uit** Te weten, de goddelozen. **als een kudde,** Te weten, van schapen of geiten. Zie van het Hebreeuwse woord Gen. 12:16. De zin is, dat zij veel kinderen hebben, die zich overal in den lande met vermaking der ouders uitbreiden. **en hun kinderen huppelen.** Namelijk, van uitwendige weelde en inwendige vreugde; gelijk het jonge vee gewoon is te doen in vette weiden, die alleszins wel voorzien en bewaard zijn.
12. **Zij heffen** Te weten, de voeten, of de stem. **op met de trommel en de harp, en zij verblijden zich op het geluid des orgels.**
13. **In het goede** Te weten, des tijdelijken levens, als staat, aanzien, rijkdom, gemak en de goede welstand. Alzo onder, Job 21:25; Ps. 104:28; Spreuk. 11:10; Pred. 6:3; Jes. 1:19, enz. **verslijten** Of, *verouden.* **zij hun dagen; en in een ogenblik** Dat is, haastelijk, zonder in langdurige en pijnlijke smarten te kwijnen. **dalen zij in het graf.**
14. **Nochtans zeggen zij** Te weten, niet zozeer met den mond, omdat zij zich des schamen, als met het hart, hetwelk vol is van verachting des goddelijken naams. Vergelijk Ps. 14:1, en Ps. 36:2; Mal. 3:14,15. **tot God: Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen** Zie Gen. 18:19. **hebben wij geen lust.**
15. **Wat is de Almachtige, dat wij Hem** Te weten, om Hem aan te roepen, gelijk Jer. 7:16. **zouden dienen? En wat baat zullen wij hebben, dat wij Hem** Te weten, om Hem aan te roepen, gelijk Jer. 7:16. **aanlopen zouden?**
16. **Doch ziet, hun goed** Dat is, hun welvaren is in hun macht niet, maar alleen in den genadigen zegen des Allerhoogsten. Job spreekt hier in zijn persoon, en verfoeit de ijdelheid en de goddeloosheid der ongelovige en onvrome mensen, verklarende geen gemeenschap daarmede te willen hebben. **is niet in hun hand; de raad** Dat is, het gevoelen, voornemen en bedrijf; vergelijk Deut. 32:28; boven, Job 10:3, en Job 18:7; Ps. 1:1. **der goddelozen is verre van mij.**
17. **Hoe dikwijls** Hij wil zeggen: Niet zeer dikwijls; alzo onder, Job 21:20. Hij staat wel toe dat het somtijds gebeurt hetgeen Zofar gedreven had, boven, Job 20:5, en Bildad, boven, Job 18:5, maar loochent zulks dikwijls te geschieden, veelmin altijd. Alzo in het volgende. **geschiedt het, dat de lamp** Dat is, zijn voorspoed en welvaren. Zie boven, Job 18:5. **der goddelozen uitgeblust wordt, en hun verderf hun overkomt; dat God hun smarten uitdeelt in Zijn toorn!**
18. **Dat zij gelijk stro** Vergelijk onder, Job 27:21; Ps. 1:4, en Ps. 35:5; Jes. 17:13, en Jes. 29:5; Hos. 13:3. **worden voor den wind, en gelijk kaf, dat de wervelwind wegsteelt;**
19. **Dat God Zijn geweld** Versta, des goddelozen geweld, dat is de straf, die hij door geweld en moedwil, aan anderen bedreven, verdiend heeft. **weglegt,** Dat is, ver stelt en ophoudt, om die op zijn kinderen, die de voetstappen zijner goddeloosheid navolgen, daarna te brenge; Exod. 20:5. Hij ziet op hetgeen Zofar gezegd had, boven, Job 20:10. **voor Zijn kinderen, hem** Dat is, den boze zelf in zijn eigen persoon. **vergeldt,** Het Hebreeuwse woord betekent niet alleen de vergelding der weldadigheid voor een goede daad, gelijk Ruth. 2:12; 1 Sam. 24:20, onder, Job 41:2, maar ook de vergelding der straf voor een kwade daad, gelijk hier, en onder, Job 21:31; Richt. 1:7; 2 Sam. 3:39; Jer. 32:18. **dat hij het gewaar wordt;**
20. **Dat zijn ogen zijn ondergang zien, en hij drinkt** Dat is, hij krijgt de straf der

gramschap Gods. De manier van spreken is daarvan genomen, omdat Gods wraak bij een drank vergeleken wordt. Zie Ps. 75:9. **van de grimmigheid des Almachtigen!**

21. Want wat lust Hij wil zeggen: Geen; overmits de mensen, dood zijnde, geen kennis hebben van hetgeen hier beneden geschiedt. Vergelijk boven, Job 14:21. Job bejegt hiermede degene, die op het voorgaande hadden mogen zeggen: Zo de bozen in hun eigen persoon in dit leven niet gestraft worden, tenminste worden immers hun kinderen na hun dood geplaagd; waarop Job antwoordt dat zulks den doden niet deert, die daarvan niet weten. **zou hij na zich aan zijn huis hebben, als het getal** Dat is, als de gezette tijd zijns levens geëindigd is. **zijner maanden afgesneden is?**

22. Zal men God wetenschap leren, Te weten, waardoor Hij behoefde te verstaan hoe Hij de wereld wijselijk en rechtvaardiglijk zou kunnen regeren. Job wil hiermede voorkomen degenen, die hadden mogen vragen hoe de gerechtigheid Gods lijden kan, dat de goddelozen hier zo zachtken behandeld worden. Hij antwoordt dat God niemands onderwijs behoeft, zijnde zijn wil de opperste regel van al wat recht en goed is, en daarom zijn regering zowel rechtvaardig als onbegrijpelijk. Vergelijk Gen. 18:25; boven, Job 8:3, en Job 34:12; Rom. 3:5,6, en Rom. 11:33,34. **daar Hij de hogen** Versta, de engelen en die in de wereld verheven zijn. **richt?** Dat is, regeert, of oordeelt.

23. Deze sterft Hij verklaart hoe wonderbaarlijk God den mens regeert. **in de kracht** Dat is, in het beste en hoogste zijns tijdelijken voorspoeds. **zijner volkomenheid, daar hij gans stil en gerust was;**

24. Zijn melkvaten Versta hierdoor allerlei overvloed van tijdelijke middelen. **waren vol melk, en het merg** Versta, de gezondheid des lichaams; gelijk door de *dorrigheid van het gebeente* de kwade gestaltenis des lichaams, onder, Job 30:30; Ps. 102:4. **zijner benen was bevochtigd.**

25. De ander daarentegen sterft met een bittere Dat is, zijnde in grote droefheid des harten. Vergelijk de aantekening 2 Kon. 4:27. **ziel, en hij heeft van het goede** Te weten, dezes tijdelijken levens, gelijk boven, Job 21:13. Zie de aantekening. **niet gegeten.** Dat is, gebruikt, of genoten. Alzo is *eten* dikwijls voor *krijgen* en *genieten* in de Heilige Schrift genomen, niet alleen in het goede, Spreuk. 13:2; Jes. 1:19, en Jes. 55:1,2, maar ook in het kwade; Spreuk. 1:31.

26. Zij liggen te zamen Dat is, de een moet zowel als de ander sterven en verrotten in de aarde. Vergelijk Pred. 9:2,3. **neder in het stof, en het gewormte overdekt ze.**

27. Ziet, Job spreekt zijn vrienden toe, om de gedachten, die zij van zijn kinderen mochten hebben, voor te komen. **ik weet ulieder gedachten, en de boze verdichtselen,** Het Hebreeuwse woord betekent wel in het algemeen allerlei gedachte, gelijk boven, Job 17:11, maar ook in het bijzonder een boze gedachte, gelijk hier en Spreuk. 12:2, en Spreuk. 14:17, en Spreuk. 24:8; Jes. 32:7; somtijds betekent het ook een kloek en voorzichtig bedenken, gelijk Spreuk. 1:4, en Spreuk. 3:21. **waarmede gij tegen mij geweld doet.**

28. Want gij zult zeggen: Te weten, in uw harten. **Waar is het huis** Sommigen verstaan het huis van Jobs oudsten zoon, hetwelk, dewijl het geruïneerd was, zijnde door een onweder omgeworpen geweest, boven, Job 1:19, zo schijnt het dat de vrienden van Job daaruit besluiten wilden, dat die zoon een goddeloos mens geweest was. Anderen verstaan het in het algemeen. **van den prins, en waar is de tent van de woningen der goddelozen?** Hij spreekt in het veelvoudig getal, ziende op de andere kinderen van Job en op de huisgenoten van Jobs oudsten zoon, die mede daaronder vergaan zijn; of menende de woningen van andere goddelozen, die ooit geweest waren, onder welke zijne vrienden, Jobs zoon, als een dien zij denzelven gelijk mochten oordelen, schenen bedektelijk te verstaan.

29. **Hebt gijlieden niet gevraagd** Te weten, hoe het gaat met de vromen en onvromen in deze wereld, alsof hij zeide: Indien gij dat gedaan hadt, gij zoudt de waarheid vernomen hebben van hetgeen ik nu zeggen zal. Zie Job 21:30. **de voorbijgaanden** Dat is, de reizende lieden, die gemeenlijk veel zien en horen, en daardoor veel ervaringen en wetenschap van alles krijgen. **op den weg, en kent gij hun tekenen niet?** Versta, de omstandigheden van personen, tijden en plaatsen, dienende tot verzekering van hetgeen zij verhalen.

30. **Dat de boze onttrokken** Te weten, opdat de algemene plagen over hem niet komen, maar dat hij daarvan meer dan anderen verschoond blijve. **wordt ten dage des verderfs; dat zij ten dage der verbolgheden** Versta de straffen, die door Gods toorn over de zonden der mensen komen. *Toorn*, of *gramschap*, wordt dikwijls genomen voor de straf, die daaruit voortkomen. Zie Exod. 15:7; Num. 16:46; Ps. 78:49, en Ps. 85:4; Klaagl. 4:11, enz. **ontvoerd worden.**

31. **Wie zal hem** Te weten, den goddeloze. **in het aangezicht zijn weg** Dat is, de manier, zo hij zijn leven aanstelt, om hem daarover te onderwijzen en te berispen. Zie Gen. 6:12. **vertonen? Als hij wat doet,** Te weten, wat kwaads. **wie zal hem** Te weten, den goddeloze. **vergelden?**

32. **Eindelijk wordt hij naar de graven** Versta, een der graven. Zie 2 Kon. 22:20; of tot de plaats der graven. De zin is dat hij nog een eerlijke begrafenis krijgt. Vergelijk Luk. 16:22,23. **gebracht, en is gedurig** Dat is, hij blijft in het graf als in een gemakkelijke slaapplek liggende. **in den aardhoop.**

33. **De kluiten** De zin is, dat het graf hem een plaats is als naar zijn wens, zijnde daar met vrede zonder zorg, en zonder kennis van het kwaad, dat na zijn dood zijn kinderen zou mogen overkomen. De profeet spreekt van het dode lichaam als van een levenden persoon. **des dals zijn hem zoet, en hij trekt na** De zin is, dat hij hen al heeft na

hem volgende; want een ieder is gesteld eenmaal te sterven. Hierom, ten aanzien van den lichamelijken dood, wedervaart den bozen anders niet dan dat in het algemeen allen moet overkomen. **zich alle mensen; en dergenen, die voor hem** Hebreeuws, *voor zijn aangezicht*; dat is, eer hij stierf is het getal oneindig geweest dergenen, die gestorven waren. **geweest zijn, is geen getal.**

34. **Hoe vertroost gij mij dan** Te weten, gij mijn vrienden. **met ijdelheid, dewijl in uw antwoorden overtreding** Dat is, dewijl zij vals zijn en van geen waarde, en vol van vergrijping tegen God en tegen mij, uw naaste. **overig is?**

Job 22

1. **Toen antwoordde Elifaz, de Themaniet, en zeide:**

2. **Zal ook** Hij wil zeggen: Neen, Ps. 16:2. Daarom hebt gij niet zozeer te beroemen over uw vroomheid; want Hij heeft geen voordeel daarvan, hetzij gij vroom zijnde lijdt, of goddeloos zijnde welvaart. Een wijs mens kan zichzelf deugd doen, maar niet Gode, die in zichzelf de volle genoegzaamheid is van alle goed; zie Gen. 17:1, op de woorden *God Almachtig*, en vergelijk onder, Job 35:7,8. **een man Gode voordelig zijn? Maar Anders, als hij;** te weten de mens, *nut is, zal Hij*, te weten God, *daardoor voorspoedig zijn, of welvaren?* **voor zichzelf zal de verstandige voordelig zijn.**

3. **Is het Anders, is het den Almachtige welgevallig, of behagelijk, dat gij u rechtvaardigt? voor den Almachtige nuttigheid,** Hebreeuws, *lust*, of *begeerte, vermaking*. Hetwelk hier zoveel is als voordeel *omdat voordelige zaken begeerd worden*, gelijk blijkt uit het voorgaande en navolgende, waar het woord, eigenlijk betekende *begeerte*, voor *gewin* genomen wordt. **dat gij rechtvaardig zijt; of gewin, dat gij uw wegen** Dat is, uw leven vromelijk aanstelt. Het tegendeel is, *zijn weg verderven*, Gen. 6:12, en *zijn werken verderven*; Zef. 3:7. **volmaakt?**

4. **Is het** Dat is, omdat Hij u vreest, dat gij Hem zoudt mogen beschadigen en leed doen; gelijk Jobs woorden boven, Job 7:12, zo zouden mogen getrokken worden. Of, omdat gij Hem vreest, dat is, door een religieuze godvruchtigheid voor ogen hebt. De vraag van Elifaz loochent sterkelijk, willende zeggen dat het daarom niet was, maar om hetgeen verhaald wordt in Job 22:5. **om uw vreze, dat Hij u bestraft, dat Hij met u in het gericht** Te weten, om u te veroordelen en te straffen. Alzo Ps. 143:2. **komt?**

5. **Is niet uw boosheid groot,** Of, *vele*; te weten, waarom gij gestraft wordt. Uit de grootheid en veelheid zijner straffen besluit Elifaz kwalijk de grootheid en veelheid van Jobs misdaden. **en uwer ongerechtigheden geen einde?**

6. **Want** Hij wil zeggen: Het moet zijn, dat gij u met enige dezer misdaden, die ik nu ga verhalen, of met alle, bezoedeld hebt, omdat gij zo vreeslijk van God gestraft wordt. **gij hebt uw broederen** Dat is, bloedvrienden. Zie Gen. 24:27. **zonder oorzaak** Dat is, ten onrechte; te weten, als het niet nodig was; of omdat gij te pand genomen hebt, dat gij niet moest te pand nemen; of, omdat gij meer genomen hebt dan het geleende waardig was, of omdat gij betaald zijnde, het pand nog behouden hebt dat genomen hebbende, niet zozeer om u te verzekeren, als om het goed van uw naaste in uw macht te krijgen. Zie Exod. 22:26,27; Deut. 24:6,10, enz. **pand afgenomen, en de klederen der naakten** Dat is, die van armoede bijna naakt waren. Zo worden de armen genoemd, Jes. 58:7, of die door het uitroven hunner goederen arm gemaakt werden. **hebt gij uitgetogen.**

7. **Den moede hebt gij geen water te drinken gegeven, en van den hongerige hebt gij het brood onthouden.**

8. **Maar was er een man van geweld,** Hebreeuws, *een man des arms*; dat is, die geweld pleegde en de lieden verdrukte; voor dien steldet gij het land open. Vergelijk deze manier van spreken met de aantekening

boven, Job 11:2. *Arm* voor *geweld*; alzo onder, Job 35:9, en Job 38:15. **voor dien was het land, en een aanzienlijk persoon** Hebreeuws, *aangenomen van aangezicht*; dat is, die men om enige uiterlijke hoedanigheid vóór anderen stelde, die van geringer aanzien waren. Zie van dusdanige aanneming, of aanzien, Lev. 19:15. **woonde daarin.**

9. **De weduwen hebt gij ledig weggezonden, en de armen der wezen** Versta, al de hulp en sterkte, die nog voor de wezen overig was; zie 2 Kron. 32:8. **zijn verbrijzeld.**

10. **Daarom zijn strikken** Te weten, der ellenden en tegenheden, die u omvangen en verwarren als een strik. Vergelijk boven, Job 18:8,9, enz., en Job 19:6 met de aantekening. **rondom u, en vervaardheid heeft u haastelijk beroerd.**

11. **Of gij ziet** Dat is, begrijpt niet, zo gij wel behoortet, de ellende waarin gij steekt en de oorzaken van die, te weten de zonden, waarvan in het voorgaande. *Duisternis* voor *ellende*. Zie Gen. 15:12, voor *zonden* Jes. 5:20; Ef. 5:11. **de duisternis niet, en des water** Versta, dezelve *ellende*; want de woorden *water, vloed, stromen*, enz. worden dikwijls voor allerlei tegenspoed genomen. Zie 2 Sam. 22:17. **overvloed bedekt u.**

12. **Is niet God** Nadat Elifaz den vromen Job in het voorgaande enige zonden tenlaste gelegd heeft, die hij tegen zijn naasten begaan zou hebben, bezwaart hij hem nu nog met hetgeen hij regelrecht tegen God, in het loochenen van zijne eeuwige voorzienigheid, gezondigd zou hebben; naar welken zin de woorden van Job 22:12 Jobs woorden zouden zijn. Anders kunnen zij verstaan worden van de woorden van Elifaz, waarmede hij Job zou vermanen, dat God, die hoog gezeten is en laag ziet, wel waarnemen kan wien Hij het goede of kwade wil toezenden; hetwelk wel recht gesproken is, doch op den persoon van Job kwalijk gepast. **in de hoogte** Dat is, is God niet de allerhoogste, en heeft Hij niet zijn woning boven alle zichtbare schepselen, ja ook boven de sterren? **der hemelen? Zie**

toch het opperste *Hebreeuws, het hoofd.* der sterren aan, dat zij Te weten, om daaruit te verzinnen hoe hoog God is, die nog veel hoger is dan de sterren. **verheven zijn.**

13. Daarom zegt gij: Job had dit alzo niet gezegd, maar Elifaz, verdraaiende Jobs redenen, heeft dit verkeerdelijk daaruit getrokken. **Wat weet er God van? Zal Hij door de donkerheid** Versta door deze hetgeen tussen de hoogste woonstede Gods en deze aarde begrepen is, waaronder zijn de wolken en dikke nevelen, door welke, omdat de mensen niet zien kunnen, het verdorven verstand des mensen oordeelt dat God ook daardoor niet zien kan wat hier in deze wereld omgaat. Dit ongerijmd oordeel heeft Elifaz en onrechte Job toegeschreven, gelijk ook wat volgt in Job 22:14. **oordelen?**

14. De wolken zijn Hem een verbergung, dat Hij niet ziet; en Hij bewandelt Dat is, Hij bemoeit zich in de regering der wereld met de hemelse en algemene dingen, niet met de aardse en particuliere. **den omgang der hemelen.**

15. Hebt gij het pad Dat is, den vorigen gang, dien de goddelozen vanouds af tot hun verderf ingegaan zijn. Alzo is het woord *eeuw*, of *eeuwigheid* genomen. Jes. 57:11; Jer. 2:20, en Jer. 28:8. **der eeuw waargenomen, dat de ongerechte lieden betreden hebben?**

16. Die rimpelachtig Anders, *uitgeroeid*, of afgesneden zijn. Hierdoor verstaan sommigen in het algemeen de plagen en oordelen Gods over de goddelozen, die dikwijls vergeleken worden bij water, gelijk hier, en bij vuur, gelijk Job 22:20. Sommigen nemen het in het bijzonder op den zondvloed. **gemaakt zijn, als het de tijd** Te weten, de volle tijd huns levens, tot welken zij naar den loop der natuur en den staat hunner gezondheid hadden kunnen geraken, zo zij niet door een geweldigen dood van versmoring waren omgekomen. Vergelijk Ps. 55:24. **niet was; een vloed is over hun grond uitgestort;**

17. Die zeiden tot God: Wijk van ons! Dit zijn de woorden, die Job tevoren verhaald had van de goddelozen, die in rijkdom en weelde oud werden; boven, Job 21:14. Deze keert nu Elifaz tot zijn rede, zeggende dat de doden door plagen in het algemeen, of den zondvloed in het bijzonder, omgekomen waren, omdat zij deze woorden gesproken hadden. **En wat had de Almachtige hun gedaan?**

18. Hij had immers hun huizen met goed gevuld; daarom is de raad Deze woorden had Job ook gebruikt, boven, Job 21:16, maar Elifaz schijnt ze te vernieuwen, met deze mening, dat ze hem beter betaamden dan Job, dien hij voor goddeloos hield. **der goddelozen verre van mij.**

19. De rechtvaardigen Namelijk Noach, met de zijnen; want deze woorden behoren nog *naar sommiger gevoelens* tot de historie van den zondvloed. **zagen het, en waren blijde,** Te weten, niet in den ondergang der goddelozen, maar in het bewijs van Gods rechtvaardigheid tegen dezelve, en zijn barmhartigheid tegen henzelfen. **en de onschuldige** Namelijk *Noach*. **bespotten hen;**

20. Dewijl onze stand Dat is, het leven en welvaren dergenen die vroom waren en God vreesden, onder wie Elifaz zich mede rekent, omdat hij zich hield een van hun navolgers en metgezellen in de godvruchtigheid. **niet verdelgd is, maar het vuur** Versta, het vuur der goddelijke gramschap en wraak. Alzo Deut. 32:22; Ps. 18:9; Jes. 26:11, en Jes. 66:16; Ezech. 22:31, of de tegenheid, die uit Gods gramschap komt, boven, Job 15:34. Sommigen verstaan het voornamelijk van de uitroeiing van Sodom en Gomorra. **hun overblijfsel** Anders, *hun uitnemendheid*. **verteerd heeft.**

21. Gewen u toch aan Hem, Namelijk, aan God, te weten, om Hem oprechtelijk te vrezen en te dienen als uw Heere en Vader. **en heb vrede;** Te weten, door geduldigheid in het tegenwoordig lijden en hoop van toekomstige verlossing. Het woord *vrede* betekent de inwendige en geestelijke

gerustheid des harten, gelijk Richt. 6:23, en Richt. 19:20; Jes. 57:21; Col. 3:15. Of, *gij zult vrede hebben*; dat is, *welvaren en voorspoed hebben*. Zie Gen. 37:14. *daardoor Anders, daarin, of in die dingen is uw toekomst goed.* zal u het goede Vergelijk boven, Job 21:13, en de aantekening. **overkomen.**

22. **Ontvang toch de wet** Anders, *lering.* uit Zijn mond, Namelijk, Gods. Versta door *den mond Gods*, zijn woord, of zijn dienaren, die zijn woord verkondigen. Zie Jes. 11:4; 2 Thess. 2:8. **en leg Zijn redenen in uw hart.**

23. **Zo gij u bekeert tot den Almachtige, gij zult gebouwd worden;** Dat is, hersteld worden in uw vorigen staat, of door zegen en voorspoed opkomen. Het woord *bouwen* wordt alzo genomen, Ps. 28:5; Jer. 12:16, en Jer. 31:4; Mal. 3:15. Vergelijk Gen. 16:2, en boven, Job 5:24. **doe het onrecht verre van uw tenten.** Dat is, huizen en woningen. Zie 2 Kon. 13:5.

24. **Dan zult gij het goud** Dat is, zeer overvloedigen rijkdom vergaderen. *Het goud op, of bij het stof te leggen*, schijnt zoveel te zijn als goud gelijk stof op te hopen, of het goud door den geweldigen overvloed, dien men heeft, te achten als stof, dat men niet met vaste bewaring behoeft te verzekeren. Anders, *men zal het goud op het stof leggen*; dat is, God zal door zijn zegen u het goud lichtelijk laten voortkomen. **op het stof leggen, en het goud van Ofir bij den rotssteen** Dat is, niet in hoge en vaste plaatsen, waar het zou mogen schijnen wel bewaard te zijn, maar in het lage aan den voet van een rotssteen, waartegen sterke stromen vloeien, die lichtelijk ontdekken en ook wegnemen kunnen wat daarbij ligt. De zin is, dat hij het goud in zulken overvloed zou hebben, dat hij het niet veel achten zou, en weinig bezorgd zijn om wel te bewaren. **der beken;**

25. **Ja, de Almachtige zal uw overvloedig goud zijn,** Het Hebreeuwse woord staat in het getal van velen, waarmede de overvloed te kennen gegeven wordt.

Anders, *uw bescherming.* en uw krachtig zilver zijn; Hebreeuws, *zilver der krachten.*

26. **Want dan zult gij u over den Almachtige verlustigen, en gij zult tot God** Dat is, Hem vrijmoediglijk aanbidden en alle goed van Hem verwachten. **uw aangezicht opheffen.**

27. **Gij zult tot Hem ernstiglijk bidden, en Hij zal u verhoren; en gij zult uw** Dat is, dewijl Hij weldadig zal zijn tegen u, vervullende uw begeerten, zo zult gij ook Hem dankbaar zijn, u in zijn weldaden verheugende. Vergelijk Ps. 50:14, en Ps. 61:9. **geloften betalen.**

28. **Als gij een zaak besluit, zo zal zij u bestendig zijn;** Dat is, zij zal in het werk gesteld worden en u vast blijven. Alzo Num. 30:4; Jes. 7:7, en Jes. 8:10. **en op uw wegen** Dat is, uw handelingen, werken en daden zullen door den zegen des Heeren voorspoedig zijn. **zal het licht schijnen.**

29. **Als men iemand** Dat is, als iemand vernederd zal worden, te weten door enige ellende en tegenspoed. **vernederen zal, en gij zeggen zult:** Dat is, bidden zult met vurige gebeden tot God, dat hij weder uit zijn lijden verhoogd en verlost zou mogen worden. **Het zij verhoging; dan zal God den nederige** Hebreeuws, *den nedergebogene, of geslagene van ogen.* Zie hiertegen de *hoge ogen*, van welken zie Spreuk. 6:17. **van ogen behouden.**

30. **Ja, Hij zal dien bevrijden, die niet onschuldig** Dat is, niet alleen de vromen, maar ook de onvromen en schuldigen zal God door uw gebed helpen; Gen. 18:32. Anders, *een onschuldige zal een eiland bevrijden; of, Hij zal het eiland des onschuldigen bevrijden.* is, want hij wordt bevrijd door de **zuiverheid** Versta, de gebeden, die met opheffing der handen geschieden, komende uit een gelovig en oprecht hart; 1 Tim. 2:8. **uwer handen.** Hebreeuws, *palmen.*

Job 23

1. Maar Job antwoordde en zeide:

2. Ook heden Te weten, na zoveel verdedigingen, die ik tot bewijs van mijn onschuld en oprechtheid voor dezen gedaan heb. Of men kan deze woorden vraagsgewijze nemen: *Zal ook heden mijn klacht Te weten, die ik doe over mijn grote ellende. wederspanningheid zijn?* is mijn klacht Te weten, die ik doe over mijn grote ellende. **wederspanningheid**; Dat is, zij wordt voor wederspanningheid tegen God gehouden. Dit zegt Job, omdat zijn verantwoordingen daarvoor van zijn vrienden veroordeeld werden. Vergelijk boven, Job 4:5, en Job 5:1, en Job 8:2,3, en Job 11:2,3, en Job 15:4, en Job 22:4,5. **mijn plage** Hebreeuws, *mijn hand*; dat is, de hand Gods, waarmede ik alsnu geplaagd en geslagen word; want de *hand* Gods is voor Gods *straf* genomen, die ook Jobs hand en straf genaamd wordt, omdat hij ze dragen en lijden moest; zie boven, Job 13:21, en de aantekening. **is zwaar** Dat is, zwaarder dan ik met mijn zuchten en klachten uitdrukken kan. Alzo in het Hebreeuwse woord *hal* ook gebruikt Ps. 89:8. **boven mijn zuchten.**
3. Och, Hebreeuws, *wie zal geven, ik heb geweten, en ik zal hem vinden.* Zie van deze manier van wensen boven, Job 6:8. **of ik wist, dat ik Hem Te weten, God. vinden zou, ik zou tot Zijn stoel Te weten, niet zijner strenge gerechtigheid, maar van zijn vriendelijke genade en vertrouwen, niet van enige volmaaktheid voor God, maar van onschuld voor de mensen. komen;**
4. Ik zou het recht Dat is, mijn rechtzaak. Vergelijk Num. 27:5, en 1 Kon. 8:45. **voor Zijn aangezicht ordentelijk** Dat is, ordelijk aandienen, beleiden en verweren. **voorstellen, en mijn mond zou ik met verdedigingen** Dat is, met redenen om mijn zaak te verdedigen; te weten, om te tonen en waar te maken dat ik geen huichelaar ben, waarvoor ik van deze mijn vrienden gehouden word. Zie van het Hebreeuwse woord boven, Job 13:6. **vervullen.**
5. Ik zou de redenen weten, die Hij mij antwoorden zou; Namelijk God. en verstaan, wat Hij mij zeggen zou.
6. Zou Hij naar de grootheid Dat is, naar de volheid zijns vermogens en de strengheid zijner gerechtigheid. **Zijner macht** De volle manier van spreken is boven, Job 1:8; zie de aantekening. De zin is dat God bereid zou zijn om Job te horen en kennis van de beschuldigingen, tegen hem gedaan, te nemen. Anders, *Hij zou kracht in mij leggen*; te weten om voor zijn majesteit te bestaan; verre vandaar dat Hij mij door die verdrukken zou, of ten hardste met mij handelen; Jes. 27:4,8. **met mij twisten? Neen; maar Hij zou acht** De volle manier van spreken is boven, Job 1:8; zie de aantekening. De zin is dat God bereid zou zijn om Job te horen en kennis van de beschuldigingen, tegen hem gedaan, te nemen. Anders, *Hij zou kracht in mij leggen*; te weten om voor zijn majesteit te bestaan; verre vandaar dat Hij mij door die verdrukken zou, of ten hardste met mij handelen; Jes. 27:4,8. **op mij slaan.**
7. Daar zou Te weten, waar God zijn volle recht en absolute macht niet in het werk zou stellen. Hij spreekt ten aanzien van het geschil, dat hij met zijn vrienden uitstaande had. **de oprechte met Hem pleiten; en ik zou mij in eeuwigheid van mijn Rechter Te weten, vrij verklaard zijnde van denzelfen over de beschuldigingen, waarmede mijn vrienden mij bezwaren. vrijmaken.**
8. Zie, Hij ziet op hetgeen hij gezegd had boven, Job 23:3. *Och, of ik wist dat ik Hem vinden zou!* Alsof hij zeide: Ik kan dat niet weten; hoe zou ik dan met Hem handelen? Want Hij is onzienlijk en onbegrijpelijk en een vrijwillig werkmeester, niet zijnde gehouden zich aan iemand te openbaren ten zijnen gevalle. Vergelijk boven, Job 9:11. **ga ik voorwaarts, zo is Hij er niet, of achterwaarts, zo verneem ik Hem niet.**
9. Als Hij De zin is, dat de oordelen Gods ons verstand teboven gaan, en waar men zich keert, dat men ze niet kan doorgronden. **ter**

- linkerhand werkt, zo aanschouw ik *Hem* niet; bedekt Hij Zich ter rechterhand, zo zie ik *Hem* niet.
10. Doch Hij kent den weg, Dat is, mijn genegenheid, wil, bewegingen, voornemen, woorden, werken en ganse leven. Zie Gen. 6:12. die bij mij is; Hij beproeve Vergelijk boven, Job 7:18, en de aantekening. mij; als goud Dat is, ik zal rein en zuiver bevonden worden over hetgeen mijn vrienden mij opleggen, even gelijk het goud zuiver uit het vuur komt, als het daarin gelouterd is geweest. zal ik uitkomen.
11. Aan Zijn Hij geeft reden van hetgeen hij gezegd had in Job 23:10, en wederlegt de beschuldigingen van Elifaz; boven, Job 22:5. gang Zie op het volgende woord *weg* Zie Gen. 18:19.. heeft mijn voet vastgehouden; Dat is, ik heb zijn weg Zie Gen. 18:19., dat is zijn geboden, gestadiglijk gevolgd. Vergelijk boven, Job 17:9. Zijn weg Zie Gen. 18:19. heb ik bewaard, en ben niet afgeweken.
12. Het gebod Zijner lippen Dat is, door zijn lippen of mond uitgesproken; dat is, door zichzelf, of door zijn dienaren. heb ik ook niet weggedaan; de redenen Zijns monds heb ik meer dan mijn bescheiden deel Versta, het dagelijks gezet en verordend onderhoud mijns lichaams; dat is, zoveel mij daartoe nodig, of van God bescheiden is. Alzo Gen. 47:22; Spreuk. 30:8, en Spreuk. 31:15. weggelegd. Dat is, in goede bewaring der memorie gehouden, en als een waardigen schat in het binnenste mijns harten opgesloten, om daaraan te gedenken in al mijn doen en laten. Alzo Ps. 119:11; Spreuk. 2:1,7, en Spreuk. 7:1.
13. Maar Alsof hij zeide: Ofschoon ik een goede conscientie heb, nochtans dewijl het Hem belijft mij aldus te bezoeken, wie kan er tegen? wie zal daarover rekenschap van Hem eisen? Zie boven, Job 9:12, en Job 11:10; Rom. 9:19. is Hij tegen iemand, Hebreuws, *enen*. Of, gelijk sommigen, *heeft Hij enig ding voor*. wie zal dan Hem afkeren? Wat Zijn ziel Dat is, Hij zelf; te

- weten God. Alzo Lev. 26:30; Jes. 1:14. begeert, dat zal Hij doen.
14. Want Hij zal volbrengen, dat over mij bescheiden is; en diergelijke dingen Dat is, verborgen en toch rechtvaardige oordelen. zijn er vele bij Hem.
15. Hierom word ik voor Zijn aangezicht beroerd; aanmerk het, Dat is, als ik betracht deze zijn grote macht, oneindelijke wijsheid en vreeslijke strengheid. en vrees voor Hem;
16. Want God heeft mijn hart week gemaakt, Dat is, blode, zwak, teder, en als gebroken door al mijn lijden en door de vrees, die mij de grootheid zijner macht en majesteit indrukt. Zie dezelfde manier van spreken Deut. 20:3. en de Almachtige heeft mij beroerd;
17. Omdat ik niet uitgedelgd ben Dat is, niet weggenomen ben uit deze wereld door den dood. voor de duisternis, Hebreuws, *van*, of *voor het aangezicht der duisternis*; dat is, eer de duisternis over mij kwam; of *vanwege*; dat is, *uit oorzaak der duisternis*. Versta door deze het lijden en de ellende, waarin hij stak. Zie Gen. 15:12. Hij Namelijk God. is verwonderd, dat hij door de grootheid zijns lijdens nog niet was gestorven. en dat Hij Namelijk God. van mijn aangezicht Dat is, van mijn kennis en wetenschap; teneinde ik mijn verdriet niet meer zien noch gevoelen zou. de donkerheid Versta, de donkerheid des doods, die den stervende overkomt. Deze wordt van iemands aangezicht bedekt zolang hij haar niet ziet, dat is, niet sterft, maar in het leven behouden wordt, waarvan Job een afschuw had, boven, Job 3:23, en Job 6:8,9. Anders, *en dat Hij van mijn aangezicht de donkerheid niet bedekt heeft*; dat is, dat Hij van mij dit lijden niet weggenomen heeft, te weten door den dood, opdat ik hetzelfde niet langer aanschouwen, noch lijden zou. Aldus is het woord *niet* uit het voorgaande lid van Job 23:17 hier weder ingevoegd; en het woord *donkerheid* in denzelfden zin als het

voorgaande *duisternis* genomen. **bedekt heeft.**

Job 24

- 1. Waarom zouden** De zin is, zo God van het begin der wereld af de bozen hier altijd heeft gestraft, gelijk Elifaz boven, Job 22:15,16, gezegd heeft, dat zou openbaar gebleken zijn; maar het is niet gebleken, want het belijft God de tijden Dat is, de straffen, die op zekere tijden, van God bestemd, over de bozen gezonden worden. zijner straffen te verbergen. Zo is dan het zeggen van Elifaz onvast. **van den Almachtige de tijden** Dat is, de straffen, die op zekere tijden, van God bestemd, over de bozen gezonden worden. **niet verborgen zijn,** Te weten, voor de mensen. Zie Hand. 1:7. **dewijl zij, die Hem kennen,** Welke zijn de ware gelovigen en godvrezenden. **Zijn dagen** Te weten, in welke God hier de goddelozen straft. Zo wordt *de dag des Heeren* genomen voor den dag in welchen Hij zijn oordelen uitvoert; Jes. 2:12, en Jes. 13:6; Jer. 46:10; Joël. 2:11. Vergelijk boven, Job 20:28; Spreuk. 6:34, en Spreuk. 11:4, waar zij genoemd zijn *dagen van Gods toorn, wraak en verbolgenheid.* Sommigen nemen het in het algemeen van de dagen der vergelding over goeden en kwaden. **niet zien?**
- 2. Zij tasten** Te weten, de goddelozen. Job geeft reden, waarom hij gezegd had dat de tijden van de straffen des Almachtigen verborgen zijn, die Hij tegen de bozen in den tijd, die Hem alleen bekend is, uitvoert. **de landpalen aan;** Te weten, de landpalen van hun naasten, die zij met geweld innemen om hun erven wijder uit te breiden. Zie Deut. 19:14, en Deut. 27:17; Spreuk. 22:28. **de kudde roven zij, en weiden ze.** Te weten, openbaar in hun eigen land, of zelfs in het land, dat zij hun naasten ontnomen hebben, en dat zonder van iemand vrees te hebben of gestraft te worden.
- 3. Den ezel der wezen drijven zij weg; den os ener weduwe nemen** Hetwelk God verbiedt, Exod. 22:26; Deut. 24:9,10,12,13,17. **zij te pand.**

- 4. Zij doen de nooddriftigen wijken** Te weten, door hun hoogmoed, wrevel en het geweld, dat zij overal plegen en dat de ellendigen ontzien. **van den weg; te zamen versteken zich de ellendigen des lands.**
- 5. Ziet, zij zijn woudezels** Dat is, als woudezels, die onder het wild gedierte zeer wild, ontemmelijk en wreed zijn. Vergelijk Gen. 16:12; onder, Job 39:8; Jer. 2:24; Hos. 8:9. **in de woestijn; zij gaan uit tot hun werk, makende zich vroeg op ten roof; het vlakke veld** Anders, *wildernis.* is hem Te weten, den boze en geweldige. **tot spijs, Hebreeuws, brood. en den jongeren.** Dat is, zijn kinderen, huisvolk en knechten, die hem in het roven ten dienste staan.
- 6. Op het veld maaien zij** Te weten, zijn jongens of arbeidslieden. **zijn voeder,** Te weten, des goddelozen Die hen onbeloont laat. Anders kan Job 24:6 aldus vertaald worden: *Op het veld,* te weten dat hun niet toekomt, *maaien zij elk zijn voeder, of deszelven,* te weten, akkers, *voeder; en, of ja den wijnberg des goddelozen lezen zij af,* te weten, dien zij voor goddeloos houden, of die zodanig in der waarheid is, maar dien zij niet meer dan de vromen sparen willen. Of hij noemt *den wijnberg des goddelozen,* denwelken de goddelozen berooft, en zijn naaste ontwerdigt. Anders aldus: *En de goddeloze leest den wijnberg af;* te weten van anderen.; dat is waarmede hij zich voedt. **en den wijnberg des goddelozen** Die hen onbeloont laat. Anders kan Job 24:6 aldus vertaald worden: *Op het veld,* te weten dat hun niet toekomt, *maaien zij elk zijn voeder, of deszelven,* te weten, akkers, *voeder; en, of ja den wijnberg des goddelozen lezen zij af,* te weten, dien zij voor goddeloos houden, of die zodanig in der waarheid is, maar dien zij niet meer dan de vromen sparen willen. Of hij noemt *den wijnberg des goddelozen,* denwelken de goddelozen berooft, en zijn naaste ontwerdigt. Anders aldus: *En de goddeloze leest den wijnberg af;* te weten van anderen. **lezen zij af.**
- 7. Den naakten** Te weten, dagloner, of dagwerker, dien zij loon schuldig zijn. **laten**

- zij vernachten zonder kleding, die geen deksel *heeft* tegen de koude.
8. Van den stroom der bergen Dat is, die van de bergen afloopt. worden zij Te weten, de voorgemelde dagloners en arbeidslieden. nat, en zonder toevlucht Dat is, zonder vertrekplaats, waar zij in den tijd des regens en onweders zich zouden mogen bergen. zijnde, omhelzen Dat is, om vrij te zijn van het ongemak der lucht, van koude, wind en vochtigheid, kruipen zij in de spelonken, die hier en daar in de steenrotsen zijn. zij de steenrotsen.
9. Zij rukken Te weten, de goddelozen. het weesje van de borst, Te weten, om de moeder tot hun slaafs werk voort te jagen; of om het weesken tot een slaaf te maken, en daarna zelf te gebruiken of daarvoor te verkopen. en *dat* Dat is, zijn kleding of zijn deksel. over den arme is, nemen zij te pand.
10. Den naakte Te weten, arbeider, of dagwerker, gelijk het blijkt uit het volgende. Vergelijk boven, Job 24:7. doen zij weggaan zonder kleed, en hongerig, Anders, en zij zijn hongerig die garven of schoven dragen; te weten, de schoven der goddeloze tirannen. die garven dragen.
11. Tussen hun muren persen Dat is, woonplaatsen. zij olie uit, Te weten, de arme en nooddriftige werklieden, van wie zie boven, Job 24:5,7,10. treden de wijnpersen, en zijn dorstig.
12. Uit de stad zuchten Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk het zuchten en kermen dergenen, die verdrukt zijn; zie Exod. 2:24, en Exod. 6:4; Ezech. 30:24. de lieden, en de ziel der verwonden schreeuwt uit; nochtans beschikt God niets ongerijmds. Zie boven, Job 1:22. De zin is: Hoewel God deze ongerechtigheden laat geschieden, zo doet Hij nochtans niets onbetamelijks en dat aan enige berisping onderworpen is.
13. Zij zijn onder de wederstrevers des lichts; Zowel van hetgeen aangeboren is, als van hetgeen gekregen wordt uit Gods Woord en de aanschouwing zijner werken. zij kennen Zijn wegen niet, Zie Gen. 18:19. en zij blijven niet op Zijn paden.
14. Met het licht Te weten, des daags, zie boven, Job 17:12, en de aantekening. staat de moorder op, doodt den arme en den nooddriftige; en des nachts is hij als een dief.
15. Ook neemt het oog des overspelers de schemering waar, Versta, de avondschemering, van welke zie 2 Kon. 7:5. zeggende: Te weten, bij zichzelf; dat is, denkende in zijn hart; zie Gen. 20:11. Geen oog zal mij zien; en hij legt Dat is, hij vermomt zijn aangezicht om niet gekend te worden. een deksel Hebreeuws eigenlijk, *verbergings*. op het aangezicht.
16. In de duisternis doorgraaft hij de huizen, Te weten, de moordenaar, van wien gesproken is, Job 24:14. die zij zich Te weten, de moorder met zijn metgezellen. des daags afgetekend Dat is, die zij, loerende op huns naasten goed, gemerkt hadden, om dezelve des nachts te doorbreken en te overweldigen. hadden; zij kennen *Niet kennen* heet hier niet begeren, noch zoeken, maar haten en vlieden, om niet betrapt en ontdekt te worden. Vergelijk Jer. 8:7; Rom. 3:17. het licht niet.
17. Want de morgenstond is hun te zamen Dat is, *hun allen*. de schaduw des doods; Versta, als de schaduw des doods, welke zeer schrikkelijk en vreeslijk is, ja, als de dood zelf. Zo in het volgende. Vergelijk boven, Job 3:5, en Job 10:21. als men hen kent, zijn zij *in* de strikken Dat is, zulke schrikken, als uit des doods schaduw voortkomen. van des doods schaduw.
18. Hij Namelijk, de boze. is licht Dat is, wakker, rap, snel, te weten om zeewaarts in met schepen de vlucht te nemen zo hij in zijn diefstal betrapt is, of om daarin op roof te leven. Of, naar sommiger gevoelen, dat zij in het verrichten hunner dieverij zo snel en wakker zijn als de schepen te water. op het vlakke der wateren; vervloekt De

woningen, die de straatschenders te land hebben, zijn gemeenlijk onvruchtbare, woeste, wilde en ongebouwde plaatsen. Zodanig land wordt *vervloekt* geheten, Gen. 3:17; daarentegen een wel bearbeid en vruchtbaar land *gezegend*, Gen. 27:27. Of, versta in het algemeen dat zij van God en alle mensen, met al wat zij hebben, vervloekt zijn. **is hun deel** Versta, het deel der bozen, van welken hij hier spreekt in het veelvoudig getal, daar hij nochtans van dezelve in het voorgaande en volgende van Job 24:18 maar het enkelvoudige gebruikt. Het is een verandering des getals. Alzo onder, Job 24:23, en Job 32:8. Vergelijk boven, Job 21:10. **op de aarde; hij wendt zich niet tot den weg** Versta, den algemenen weg, die door het gebouwde en bewoonde land gaat en van velen betreden wordt. **der wijngaarden.**

19. De droogte Dat is, gelijk de sneeuwwateren, die scherp en doordringend zijn, op een dorre aarde gevallen zijnde, door de hitte des daags lichtelijk indrinken en verteerd worden; alzo gaan veel zondaren zoetjes uit, wanneer hun sterfdag gekomen is, zonder lang onder veel smarten te kwijnen. Hij beschrijft aldus de uiterlijke gelukkigheid, die de goddelozen in hun sterven naar 's werlds aanzien hebben. **mitsgaders de hitte nemen de sneeuwwateren weg; alzo het graf dergenen, die gezondigd hebben.**

20. De baarmoeder Dat is, zijn moeder, die hem, namelijk den goddeloze, in haar lijf gedragen en ter wereld gebracht heeft, zal zijns niet meer gedenken; zowel om de grote zonden, die hij in zijn leven heeft bedreven, alsook omdat hij daarom van de vromen ongeacht zal blijven. **vergeet hem, het gewormte** Dat is, de dood, die de wormen in de lichamen voortbrengt, is hem gemakkelijk en als een zoete slaap, omdat hij de lichamen vóór het toekomstige gericht geen smart aandoet. Vergelijk boven, Job 21:33. **is hem zoet, zijns wordt** Dat is, men laat hem waar hij is, zonder meer om hem te denken, zodat zijn lichaam in het graf nevens andere met vrede gelaten wordt. **niet meer gedacht; en het onrecht**

Dat is, de ongerechte. Alzo Ps. 107:42; idem Spreuk. 13:6, *zonde* voor zondaar, Spreuk. 14:1, *dwaasheid* voor dwaas. Zie ook onder, Job 35:13. De zin is, dat degenen, die verkeerdheid en boosheid plegen, dikwijls gemakkelijk sterven, gelijk wanneer een dor hout haastelijk en lichtelijk in stukken gebroken wordt, zonder grote moeite of arbeid. **wordt gebroken als een hout.**

21. De onvruchtbare, die niet baart, teert In zulk een zin is het Hebreeuwse woord gevonden, Ps. 49:15, en Ps. 80:14; Jer. 2:16, en Jer. 6:3, en Jer. 11:16. *Afteren* is hier genomen voor kwellen, moeilijk vallen, beledigen, kwaaddoen, of vermorzelen; gelijk ook het woord van anderen vertaald wordt. **hij af, en aan de weduwe doet hij niets goeds.**

22. Ook trekt hij Te weten, onder zijn geweld. Hij spreekt van den goddelozen geweldrijver. **de machtigen** Dat is, die vermogen hebben, of door staat Dat is, van dat hij des morgens opgestaan is gaat hij voort met zijn moedwil, dat men schade, ja den ondergang te vrezen heeft. Anders, *verheft hij zich;* te weten, om de machtigen te beschadigen., of door rijkdom, of door vrienden, of door des lichaams sterkte. Vervolgens, de boze tast aan, niet alleen de geringen, armen, verlatenen en zwakken, maar ook die door enig aanzien macht hebben. Vergelijk boven, Job 9:24. **door zijn kracht; staat** Dat is, van dat hij des morgens opgestaan is gaat hij voort met zijn moedwil, dat men schade, ja den ondergang te vrezen heeft. Anders, *verheft hij zich;* te weten, om de machtigen te beschadigen. **hij op, zo is men** Hebreeuws, *gelooft men niet in het leven.* Zie zulk een manier van spreken ook Deut. 28:66, zie de aantekening aldaar. **des levens niet zeker.**

23. Stelt Anders, *geeft Hem God dat ter gerustheid dient, waarop hij steunt.* **hem** Te weten, den goddeloze. **God in gerustigheid,** Dat is, in welstand dezes levens. **zo steunt hij daarop; nochtans zijn Zijn ogen** Versta, Gods ogen. **op hun wegen.** Te weten, der goddelozen, opdat Hij hen straffe in dit leven, of in het toekomstige.

Versta door deze wegen hun voornemen, woorden en daden.

24. **Zij zijn** Job bekent wel dat de macht en heerlijkheid der bozen niet lang duurt, overmits het leven der mensen hier kort is, maar verklaart meteen dat hun dood uiterlijk niet verschilt van anderer mensen dood, ja meest zonder langdurige kwelling hun overkomt. Vergelijk Pred. 2:16. **een weinig tijds verheven, daarna is er niemand van hen; zij worden nedergedrukt; gelijk alle anderen worden zij besloten;** Te weten, in het graf. **en gelijk de top** Hebreeuws, *het hoofd*. **ener aar worden zij afgesneden.** Dat is, zeer haast, lichtelijk, en als zonder arbeid, en daarom ook zonder des goddelozen grote smart.

25. **Indien** Dat is, zo men meent, dat mijn zeggen niet waarachtig is. **het nu zo niet is, wie zal mij leugenachtig maken, en mijn rede tot niet brengen?**

Job 25

1. **Toen antwoordde Bildad, de Suhiet, en zeide:**

2. **Heerschappij** Dat is, het opperste regiment, verenigd met een oneindige macht en onbegrijpelijke majesteit, die van allen te vrezen is. **en vreze zijn bij Hem,** Namelijk, bij God, met welken nochtans gij, o Job, hebben willen rechten, boven, Job 23:3,4, daar het u beter betamen zou u onder zijn almogende hand met vreze en aanbidding te verootmoedigen. **Hij maakt vrede** Of, *Hij houdt*. De zin is, dat God in gehoorzaamheid en goede orde onderhoudt al de hemelse schepselen, niet alleen de redelijke, als de engelen, maar ook de onredelijke, als zon, maan, sterren, enz., waaruit Bildad besluit dat het dwaasheid voor Job was, enige twist tegen zulk een Almogende aan te vangen, gemerkt dat Hij hem zowel als de voorgemelde schepselen in orde en bedwang zou weten te houden. **in Zijn hoogten.** Dat is, in de hemelen, onder zijne engelen. Vergelijk boven, Job 16:19.

3. **Is er een getal Zijner benden?** Versta, de engelen, mitsgaders alle andere creaturen, die Gode als grote heirlegers ten dienst staan moeten wanneer Hij de bozen straffen wil, zulks dat niemand Hem wederstaan kan; zie 1 Kon. 18:15. **En over wien staat Zijn licht** Dat is, de zon, waardoor God niet alleen den mens, maar ook de gehele natuur goeddoet. Alzo onder, Job 31:26, en Job 37:21. Of versta Gods almachtigheid en de overalteenwoordige regering, waardoor Hij alle dingen in het algemeen en in het bijzonder onderhoudt en regeert, gelijk het licht der zon over alle schepselen uitgebreid is, om omtrent dezelve te werken; Matth. 5:45; Joh. 1:4; Hand. 17:28; Hebr. 1:3. **niet op?**

4. **Hoe zou dan een mens rechtvaardig zijn bij God, en hoe zou hij zuiver zijn, die van een vrouw geboren is?**

5. **Zie, tot de maan toe,** Dat is, men heeft zijn bemerkende van den oppersten hemel nederwaarts, tot den omloop der maan; en gij zult nergens enigen glans, klaarheid, zuiverheid of heerlijkheid vinden, die met de majesteit Gods te vergelijken is. Van de maan maakt hij gewag, en niet van de zon, omdat hij die, als naast ons gezicht zijnde, tot een exempel heeft willen stellen, daaronder begrijpende al de andere hemelse lichten. **en zij zal geen schijnsel geven; en de sterren zijn niet zuiver in Zijn ogen.**

6. **Hoeveel te min de mens,** Deze naam, en de volgende, *des mensen kind*, raken in het algemeen alle mensen, en daarom ook hetgeen wat van dezelve hier gezegd wordt. Zie boven, Job 5:17, en 1 Kon. 8:39. **die een made is, en des mensen kind, die een worm is!**

Job 26

1. **Maar Job antwoordde en zeide:**

2. **Hoe hebt gij geholpen** Namelijk, gij Bildad. **dien,** Dat is, mij. Alzo in het volgende. **die zonder kracht** Te weten, niet alleen door de ongezondheid en smarten zijns lichaams, maar ook de verslagenheid zijns gemoeds. **is, en** Deze vragen loochenen

sterkelijk. Hij wil zeggen dat Bildad hem niet geholpen noch behouden had; want inplaats van hem te vertroosten met Gods vriendelijke genade, had hij hem gezocht te verschrikken met Gods vreeslijke majesteit. **behouden den arm, die zonder sterkte is?**

3. Hoe hebt gij hem geraden, Te weten, opdat hij wijzer zij in het verstand, voorzichtiger in spreken, geduldiger in lijden, gestadiger in hopen. **die geen wijsheid heeft,** Hij spreekt spottenderwijze van zichzelf, omdat zijn vrienden hem voor een onverstandigen zwetser hielden; zie boven, Job 11:2,3. **en de zaak,** Zie van de betekenis van het Hebreeuwse woord boven, Job 5:12. Job veracht en bespot hier wat van Bildad was voortgebracht, niet ten aanzien van de leer zelve, maar van de toeëigening daarvan. **alzo zij is, ten volle** Hebreeuws, *in menigte*. **bekend gemaakt?**

4. Aan wien hebt gij die woorden Dat is, de voorgaande redenen gebruikt? Hij wil zeggen: Zijn mij die dingen niet zo wel bekend als u? Vergelijk boven, Job 12:3,4, en Job 13:2. **verhaald? En wiens geest** Dat is, door wiens geest hebt gij dit gesproken? Het is niet een extraordinaire ingeving van Gods Geest; want gij hebt niet dan algemene dingen voortgebracht, die een ieder bekend zijn. Het is dan van de drijving van uw eigen geest, die door zijn onverstand kwade toeëigeningen en besluiten maakt. Zie onder, Job 32:8. **is van u uitgegaan?**

5. De Nadat Job Bildads rede verworpen heeft, spreekt hij breder van de volmaakte eigenschappen en werken Gods, waarvan Bildad gehandeld had, om te tonen dat de dingen, van hem verhaald, hem wel bekend waren, en vervolgens dat zijn verhaal onnodig en ontijdig was geweest en niet wel passende op hun geschil. **doden** Versta, de gestorven mensen. Alzo is het Hebreeuwse woord *refaim* dikwijls in de Heilige Schrift genomen. Zie Ps. 88:11; Spreuk. 2:18, en Spreuk. 9:18; Jes. 14:9, en Jes. 26:14. Anderen verstaan de *dode dingen*, die in de aarde en wateren van God *geformeerd worden*, als goud, zilver, kostelijk gesteende, koper, staal, ijzer, enz. Sommigen verstaan de reuzen, gelijk het

Hebreeuwse woord dezen ook betekent; Deut. 2:20, en Deut. 3:13. **zullen geboren worden** Dat is, wedergeboren, of weder levend worden door de opstanding, welke een *wedergeboorte* genaamd wordt; Matth. 19:28. Het Hebreeuwse woord is voor *geboren worden* genomen; Ps. 51:7; Spreuk. 8:24,25. **van onder** Dat is, uit de aarde, die het onderste element is. **de wateren, en hun inwoners.**

6. De hel Versta, alle diepe en verborgen plaatsen, ja ook de hel, welke het gezicht der mensen niet geraken kan. Alzo is het woord *scheol* genomen, Ps. 139:8. Zie ook Gen. 37:35. **is naakt voor Hem,** Dat is, voor God, die alles door zijn voorzienigheid doorziet en regeert. **en geen deksel is er voor het verderf.** Versta, de plaatsen, waarin alle dingen verdorven worden en verloren gaan, en daaronder de plaats der verdoemden. Vergelijk Spreuk. 15:11, en Spreuk. 27:20.

7. Hij Namelijk, God. **breidt het noorden uit** Dat is, den hemel; die hier alzo van een deel genaamd wordt, omdat het land, waarin Job en zijn vrienden woonden, het noordelijke deel over zich gehad heeft, zijnde de hemel door de evenlijn in twee gelijke delen gedeeld, het noordelijke en het zuidelijke. **over het woeste;** Versta, de gehele ruimte, die tussen den hemel en de aarde is. **Hij** Namelijk, God. **hangt de aarde aan een niet.** Zodat de aarde geen ondersteunsel heeft dan Gods overgrote macht. Zie Ps. 24:2, en Ps. 104:5, en Ps. 136:6.

8. Hij bindt God maakt de wolken uit de dampen der aarde opwaarts stijgende, en door zijn voorzienigheid in de lucht zo samenklonterende, dat zij schijnen in zakken gebonden te zijn. Vergelijk Gen. 2:6, en 2 Sam. 22:12, en de aantekening. **de wateren in Zijn wolken; nochtans scheurt** Dat is, ontsluit of berst niet, vallende geheel op de aarde, niettegenstaande dat zij bestaat uit water, hetwelk van nature nederwaarts loopt, maar druipt alleen hier en daar, als en naar het den Heere belieft. **de wolk daaronder** Dat is,

in het onderste deel der wateren, die in de wolken als in een zak gesloten zijn. **niet.**

9. Hij houdt het vlakke Dat is, het middelste deel van de lucht. Dit maakt God vast, opdat het Hem diene als een werkplaats, waaruit Hij ons zijn goederen mededeelt en die Hij tot sieraad met wolken bestrooit. **Zijns troons** Dat is, des hemels, of der lucht. Van welke drie hemelen wordt gewag gemaakt Gen. 2:1 in de aantekening. **vast; Hij spreidt Zijn wolk daarover.**

10. Hij heeft een gezet perk Een gestelde grens in het rond, waarover de wateren der zee niet kunnen geraken om het droge te overstelpen en te bedekken. Zie de volgende Schriftuurplaatsen. **over het vlakke der wateren rondom afgetekend, tot aan** Dat is, zolang als het licht en de duisternis op de aarde zullen wezen; of zolang als de wereld staan zal. **de voleinding toe des lichts met de duisternis.**

11. De pilaren Vergelijk 2 Sam. 22:8; Ps. 18:8. Versta door de *pilaren des hemels* de krachten deszelven, Luk. 21:26, welke zijn de natuur, eigenschappen en werkingen des hemels, die uit haar stel schijnen gebracht te zijn, niet alleen door ongewoonlijke bliksemen, donderslagen, winden, stormen, regens, enz., maar ook door vele tekenen in de zon, maan, sterren, kometen en vuren in den hemel, enz. **des hemels sidderen, en ontzetten zich** Hebreeuws, *verwonderen zich.* **voor Zijn schelden.**

12. Door Zijn kracht klieft Als Hij onweder en stormen laat komen over de zee, die de baren en golven zo verheffen dat de zee schijnt te splijten en vol kloven te zijn; Ps. 107:25,26. **Hij de zee, en door Zijn verstand verslaat Hij haar verheffing.** Dat is, haar onstuimige en hooglopende baren; Ps. 104:7, en Ps. 107:29. Hebreeuws, *Rahab*, hetwelk enigen in den tekst behouden, verstaande daarbij Egypte, zo genoemd om den hoogmoed en de hovaardigheid der Egyptenaren; Ps. 89:11; Jes. 51:9.

13. Door Zijn Geest heeft Hij Anders, heeft de hemel schoonheid. de hemelen versierd; Zijn hand heeft de langwemelende Door deze kan men verstaan zekere grote slang, hetzij in de zee of op het land. Zij wordt hier en Jes. 27:1 genaamd met een bijwoord, betekenende *vluchtig, welvliedende, wegwemelende.* Sommigen willen het verstaan van het teken des hemels, de *slang* genoemd. **slang geschapen.**

14. Ziet, dit zijn Deze dingen, die wij van Gods werken en eigenschappen verhaald hebben. **maar uiterste einden** Kleine uiterste deeltjes, en gelijk afsnijdselen der zeer grote en wijd uitgebreide lering, die daar is van de gewone werkingen zijner wonderlijke kracht en regering. **Zijner wegen; en wat een klein stukje** Dat is, hoe weinig is het dat wij weten en begrijpen van Gods werken, bij hetgeen dat er van is. **der zaak hebben wij van Hem gehoord? Wie zou dan den donder** Dat is, zijn zeer grote en schrikkelijke macht. **Zijner mogendheden verstaan?**

Job 27

1. En Job ging voort Te weten, nadat hij een weinig gezwegen had, verwachtende antwoord van zijn vrienden. **zijn spreuk** Vergelijk Num. 23:7, en 1 Kon. 4:32, en de aantekening. **op te heffen, en zeide:**

2. Zo waarachtig als God leeft, Die Dat is, die mijn goede zaak, die ik tegen mijn vrienden heb, schijnt opgeschort en uit de hand gelegd te hebben om geen kennis daarvan te nemen en die door zijn oordeel af te handelen. **mijn recht weggenomen heeft, en de Almachtige, Die** Dat is, die mijn goede zaak, die ik tegen mijn vrienden heb, schijnt opgeschort en uit de hand gelegd te hebben om geen kennis daarvan te nemen en die door zijn oordeel af te handelen. **mijner ziel bitterheid** Dat is, zeer scherpe droefheid aangebracht. Vergelijk Ruth 1:20, en 2 Kon. 4:27, en de aantekening. **heeft aangedaan!**

3. Zo lang als mijn adem Versta, door den *adem* en het *geblaas* Gods in des mensen neus, het leven des mensen en de ziel, waardoor het lichaam leeft. Vergelijk Gen. 2:7, en 1 Kon. 17:17 met de aantekening, en Jes. 2:22. **in mij zal zijn, en het geblaas Gods** Zie de voorgaande aantekening. **in mijn neus;**
4. Indien mijn lippen onrecht zullen spreken, en indien mijn tong bedrog zal uitspreken! Voeg hierbij, *dat mij God straffe, of wee mij*, enz. Zie Gen. 14:23.
5. Het zij verre Anders, *het zij mij een onrein ding, indien ik ulieden rechtvaardig, totdat Dat is, zolang als ik leven zal; hetwelk naar de manier van spreken der Heilige Schrift zoveel is als nimmermeer; zie Gen. 28:15. ik den geest geve. van mij, dat ik ulieden rechtvaardigen zou;* Zie van de betekenis van dit woord Gen. 44:16. **totdat** Dat is, zolang als ik leven zal; hetwelk naar de manier van spreken der Heilige Schrift zoveel is als *nimmermeer*; zie Gen. 28:15. **ik den geest zal gegeven hebben, zal ik mijn oprechtheid** Dat is, niet nalaten tegen alle beschuldigingen te verdedigen. **van mij niet wegdoen.**
6. Aan mijn gerechtigheid Te weten, van mijn onstrafbaar leven voor de mensen en mijn goede conscientie voor God, zoveel aangaat de zonden, waarmede ik bezwaard word. **zal ik vasthouden, en zal ze niet laten varen; mijn hart zal die** Dat is, in geen gevaar laten komen, en over haar verdediging zorgeloos zijn. Alzo betekent het Hebreeuwse woord *versmaden* enige zaak door kleinachting in gevaar stellen en onbeschermd laten; Richt. 5:18; 2 Sam. 23:9. **niet versmaden van mijn dagen.** Dat is, mijn leven lang. Of, *vanwege mijn vorige dagen;* dat is, uit oorzaak van mijn voorgaand leven, te weten, alsof ik een huichelaar of goddeloos mens geweest ware.
7. Mijn vijand zij als Dat is, worde daarvoor gehouden; want het is goddeloosheid en verkeerdheid, den onschuldige te veroordelen; of: zo haat ik de goddeloosheid, dat ik mijn vijanden die toewens. Zie een gelijke manier van spreken 2 Sam. 18:32. Of, *zal zijn;* dat is, zover vandaar is het, dat ik een booswicht ben, dat zij, die mij daarvoor ten onrechte houden, voor zulken bevonden zullen worden. Zie onder, Job 42:7. **de goddeloze, en die zich tegen mij opmaakt, als de verkeerde.**
8. Want wat is de verwachting des huichelaars, Versta, gene. Het is een vraag, die sterkelijk loochent. Vergelijk Gen. 18:17. Job bewijst hiermede dat hij geen huichelaar was, omdat zijn verwachting gans goed en in God gegrondvest was. Zie boven, Job 13:15,16, en Job 19:25,26,27. **als hij zal gierig geweest zijn, wanneer God zijn ziel zal uittrekken? Of, ontbinden;** te weten, uit zijn lichaam door den dood. Een bewijs van de onsterfelijkheid der ziel. Vergelijk Gen. 35:18, en de aantekening, 1 Kon. 19:4; Jona 4:3; Luk. 12:20.
9. Zal God zijn geroep Te weten, des huichelaars en goddelozen, met welken ik geen gemeenschap heb, dewijl Hij mij verhoort, ik mij in hem vermaak en hem aanroep. Zie boven, Job 6:10, en Job 12:4, en Job 13:16, en Job 19:25,26. **horen, als benauwdheid over hem komt?**
10. Zal hij zich verlustigen in den Almachtige? Zal hij God aanroepen te aller tijd?
11. Ik zal ulieden leren van de hand Gods; wat bij den Almachtige is, zal ik niet verhehlen.
12. Ziet, gij zelve allen hebt het gezien; Dat is, door ervaring bevonden wat ik verhaald heb en nog verhalen zal van de regering, die God houdt omtrent de vromen en onvromen. **en waarom wordt gij dus door ijdelheid** Dat is, onverstandigheid, waardoor zij van het voorgemelde niet recht oordeelden noch spraken. **verijld?** Dat is, verdwaald en ver dwaasd in uw bedenkingen en redenen.
13. Dit is het deel Te weten, dat ik nu voordragen zal. Job stemt zijnen vrienden toe dat de bozen hier bij wijle mede gestraft worden, gelijk hij ook dat niet geloochend had, hebbende alleen geleerd dat zij meest in voorspoed leven en van algemene plagen vrij

- gaan. des goddelozen mensen bij God, en de erve der tirannen, *die* zij van den Almachtige ontvangen zullen.
14. Indien zijn kinderen Te weten, van den boze. vermenigvuldigen, het is ten zwaarde; Dat is, om ellendiglijk door de hand der vijanden, of der overheid, of anderen een geweldigen dood te sterven. en zijn spruiten Dat is, kinderen en nakomelingen. Zie boven, Job 5:25. zullen van brood Dat is, vergaan van honger. Van het tegendeel, hetwelk allermeeft geschiedt, zie Ps. 17:14. niet verzadigd worden.
15. Zijn overgeblevenen Die van het zwaard en den honger overig zijn. zullen in den dood Dat is, zij zullen zo in het graf geraken, dat hun gedachtenis mede zal begraven worden, als onwaardig en stinkende bij de mensen. Vergelijk Ps. 49:13. begraven worden, en zijn weduwen zullen niet wenen. Te weten, in derzelve begrafenis, en dat om de gedachtenis van hun grote boosheid; of, omdat zij niet statelijk begraven zouden worden.
16. Zo hij zilver opgehoopt zal hebben als stof, en kleding bereid als leem;
17. Hij zal ze bereiden, maar de rechtvaardige zal ze aantrekken, en de onschuldige zal het zilver delen.
18. Hij bouwt Hij vergelijkt den goddeloze bij een mot, die voor zich een zacht huisje maakt in kostelijk gewaad, waaruit zij haast verdreven wordt, om alzo zijn onzekeren en licht vergaanden voorspoed aan te wijzen. Vergelijk boven, Job 8:14. zijn huis als een motte, en als een hoeder Of, *als eenhut, die de hoeder maakt*. Een andere gelijkenis, die tenzelfden einde dient, genomen van een hoeder, die gesteld is om enig gewas of beesten te wachten, die wel een hut tot zijn gemak lichtelijk opmaakt, maar daarna haastelijk verlaten moet, omdat zijn werk ophoudt of de hut vervalft. de hutte maakt.
19. Rijk ligt hij neder, Te weten, om te slapen. Alzo wordt het woord *nederliggen* genomen Gen. 19:4; zie de aantekening. Anders, *de rijke zal nederliggen*, dat is sterven, *en niet vergaderd worden*, te weten, tot zijne volken, dat is, niet begraven worden. en wordt niet weggenomen; Te weten, door den dood, dat is, hij sterft nog niet. Zie Ps. 26:9. Anders, *als er niet weggenomen is*; te weten, door de dieven of rovers. doet hij Dat is, wordt hij des nachts wakker, niet denkende op enige zwaarigheid, zo komt hem in der haast en onvoorziens het verderf over, gelijk in het volgende verklaard wordt. Anders, *als hij zijn ogen opent, zo is er niet*; dat is, hij vindt zich in één nacht van al zijn goed beroofd. zijn ogen open, zo is hij er niet.
20. Verschrikkingen zullen hem als wateren Te weten, die met geweld ergens inbrekende, alles met zich wegrukken. Tegenheden en ellenden worden bij wateren vergeleken. Zie 2 Sam. 22:17, en boven, Job 22:11. aangrijpen; des nachts Dat is, het ongeluk zal hem onvoorziens en met geweld overvallen. De schrikkelijke oordelen Gods geschieden dikwijls des nachts; Exod. 12:29, en Exod. 14:24; 2 Kon. 19:35; Jes. 15:1; Dan. 5:30; Matth. 25:6. zal hem een wervelwind Zie van deze gelijkenis breder Job 9:17, en Job 21:18. wegstelen.
21. De oostenwind Hij vergelijkt bij dezen wind *die in die landen zeer fel, geweldig en schadelijk was* de gramschap Gods; zie Exod. 10:13. zal hem wegvoeren, dat hij henegaat, en zal hem wegstormen uit zijn plaats. Dat is, uit zijn aanzien, huis, rijkdom, gemak en waardigheid. Vergelijk boven, Job 8:18.
22. En God zal dit Te weten, de voorgemelde en derzelve gelijke straffen. over hem werpen, Te weten, den goddeloze. en niet sparen; van Zijn hand zal hij snellijk vlieden. Hebreeuws, *vliedende vlieden*; te weten, als hij zich zal gevoelen van God geplaagd te zijn.
23. Een ieder zal over hem Zie 1 Kon. 9:8. met zijn handen klappen, Te

weten, tot een teken dat men hem veracht en bespot. Alzo Klaagl. 2:15; Ezech. 25:6; Zef. 2:15. **en over hem** Zie 1 Kon. 9:8. **fluiten uit zijn plaats.** Te weten, desgenen die schuifelt, of des goddelozen, waarover geschuifeld wordt.

Job 28

- 1. Gewisselijk, er is voor het zilver een uitgang,** Dat is, plaatsen in de aarde, waar het uitgegraven wordt. Om deze uit te vinden het zilver van aarde, steen en andere metalen te onderscheiden, heeft de mens wetenschap genoeg; en alzo in het volgende. **en een plaats voor het goud, dat zij smelten.** Te weten, de kunstenaars, of *waar het gesmolten wordt.* Zie boven, Job 4:19.
- 2. Het ijzer wordt uit stof** Dat is, uit de aarde. **genomen, en uit steen** Welken sommigen *cadmiam* noemen, voegende daarbij den steen *chalcitem*, uit welken men meent dat het koper gemaakt wordt; *Plin. natural. Histor. lib. 34, cap. 1 en 2.* Anderen vertalen deze woorden: *De steen wordt tot koper gegoten. Of, de steen giet het koper uit. Of, uit gegoten steen komt koper.* **wordt koper gegoten.**
- 3. Het einde,** Dat is, de uiterste grenzen van alle groeven, kuilen, holen en spelonken der aarde. **dat God gesteld heeft voor de duisternis,** Versta de dingen, die in het allerdiepste en duisterste der aarde verborgen liggen, als metalen, gesteenten, enz., gelijk blijkt uit de volgende woorden. **en al het uiterste** Of, *alle volmaaktheid;* dat is al wat dienstig is om enige werken daaruit of daarmede te maken. **onderzoekt hij; het gesteente der donkerheid** Dat is, hetwelk in het donker is. Van des doods schaduw, zie boven, Job 3:5. **en der schaduw des doods.**
- 4. Breekt** Dat is, zo het gebeurt dat het hof der mijn, waar men enige metalen of gesteenten uitgraaft, vol water wordt, hetwelk daarin zakt en inbreekt van enige naburige plaats, verlatende alzo zijn oude groef en degenen, die daarbij woonden. **er een beek door, bij dengene, die daar woont, de**

wateren vergeten Dat is, welke wateren de voet des mensen niet doorgaan kan vanwege de grote diepte. De zin is, hoewel de wateren, die uit den voormelden vloed in de mijn vallen, zo diep zijn dat zij van den voet des mensen vergeten zijn, dat is, niet kunnen doorgaan worden, nochtans worden zij door de kunst en den arbeid des mensen uitgeput dat zij wegraken. Of aldus: *Daar de wateren van den voet vergeten waren;* dat is, waar tevoren geen water was geweest, of enig van den voet gevoeld. **zijnde van den voet, worden van den mens uitgeput, en gaan weg.**

- 5. Uit de aarde komt het brood voort,** Dat is, het koren, waaruit het brood gebakken wordt. Dat is, heeft binnen in zich aderen en lagen van sulfer en vurige stof, die de mensen weten uit te vinden.. **en onder zich wordt** Dat is, heeft binnen in zich aderen en lagen van sulfer en vurige stof, die de mensen weten uit te vinden. **zij veranderd, alsof zij vuur ware.**
- 6. Haar stenen** Te weten, der aarde. **zijn de plaats** Dat is, hebben bij zich saffierstenen, die de mijnwerkers uitgraven. Zie van dit gesteente ook onder, Job 28:16; idem Exod. 24:10, en Exod. 28:18; Hoogl. 5:14. **van den saffier, en zij heeft** Te weten, die plaats. **stofjes** Dat is, zandjes van goud, die onder de aarde gemengd zijn en daaruit, door het vernuft en werk des mensen, gezameld en gescheiden worden. **van goud.**
- 7. De roofvogel** Versta, een soort van een vogel, die gierig tot roven zijnde, zeer nauw de verborgen plaatsen doorzoekt. **heeft het pad** Te weten, om tot de voormelde plaatsen te geraken. **niet gekend, en het oog der kraai** Van welke men schrijft, dat zij een zeer scherp gezicht heeft. Zie Lev. 11:14. **heeft het niet gezien.**
- 8. De jonge** Hebreeuws, *de zonen van het,* enz. Vergelijk onder, Job 41:25. **hoogmoedige dieren hebben het niet betreden,** Dat is, het pad of de steeg, welke leidt naar de plaats des gouds en der edelgesteenten. Versta hierbij: Hoewel geen dieren tot die plaats kunnen indringen, door

enige uitnemendheid die in hen is, dat nochtans de mens zulks doen kan door zijn vernuft en arbeid. **de felle leeuw is daarover niet heengegaan.**

9. Hij legt Te weten, de mens. zijn hand aan de keiachtige Dat is, de allerhardste steenrotsen. **rots, hij keert** Te weten, met die te verdelen, te effenen, uit te hollen, enz. om metalen en gesteenten daaruit te halen, of om vloedden, beken en fonteinen daaruit te trekken, of om het land tot de bouwing bekwaam te maken. **de bergen van den wortel om.**

10. In de rotsstenen houwt hij *Splijt*, of *klieft hij rivieren*; dat is, hij maakt groeven in de rotsen, om het water daarin te lokken, die dan tot rivieren en beken of andere gebruiken dienen zouden. **stromen uit, en zijn oog ziet al het kostelijke.** Als goud, zilver en edelgesteenten, die, in de aarde verborgen liggende, door het graven van den mens ontdekt worden.

11. Hij bindt de rivier toe, dat niet een traan Hebreuws, *van het geweest, of getraan*; dat is, dat er geen water daarvan kan opbreken en uitvloeien in de mijnen. Versta, dat de mens de rivieren toedamt en opdroogt, waardoor het kostelijke, dat daarin verborgen was, ontdekt wordt. **uitkomt, en het verborgene brengt hij uit in het licht.**

12. Maar de wijsheid, Alsof hij zeide: De mens kan wel kostelijke dinge, die in de aarde verborgen zijn, door zijn wetenschap en arbeid uitvinden, maar die verborgen wijsheid, waardoor de redenen van Gods oordelen ten volle verstaan worden, kan hij niet bekomen. **van waar zal zij gevonden worden? En waar is de plaats des verstands?**

13. De mens weet haar waarde niet, en zij wordt niet gevonden in het land der levenden. Dat is, onder de mensen, die op de aarde leven. Vergelijk Ps. 27:13, en Ps. 142:6; Jes. 38:11, en Jes. 53:8.

14. De afgrond Versta, de diepte der wateren, die onder de aarde, ja in het onderste derzelve zijn. Zie Gen. 1:2. **zegt: Zij**

is in mij niet; en de zee Versta, het deel der zee, dat boven op de aarde drijft. Vergelijk Gen. 1:10. **zegt: Zij is niet bij mij.**

15. Het gesloten goud Zie 1 Kon. 6:20. kan voor haar niet gegeven worden, en met zilver kan haar prijs niet worden opgewogen.

16. Zij kan niet geschat worden tegen fijn goud van Ofir, Zie 1 Kon. 9:28. tegen den kostelijken Schoham, Zie Gen. 2:12. Velen houden dezen steen voor den onyxsteen, of sardonix, wiens kleur is wit en rood ineengemengd, gelijk de nagelen des mensen. **en den Saffier.** Een edelgesteente van hemelse kleur, blinkende met gouden stipjes.

17. Men kan het goud of het kristal Anders, *zeer blinkende parel, of den diamant.* haar niet gelijk waarderen; ook is zij **niet** te verwisselen voor een kleinood Hebreuws, *vat.* Zie Gen. 24:53; Num. 31:50; 1 Sam. 6:8; 2 Kon. 20:13; Esth. 1:7. **van dicht goud.** Zie 1 Kon. 10:18.

18. De Ramoth Enigen verstaan door dit woord *koraal*, anderen een edelgesteente, genaamd *sandastros*, of *garamantites.* **en Gabisch** De naam *naar eniger gevoelen* van een parel, groeiende in de schelp van een vis, bij de Latijnen genaamd *unio*, omdat geen twee onderscheiden wassen. Anderen verstaan daardoor een zeker edelgesteente. **zal niet gedacht** Te weten, als men gewag maakt van de waarde der wijsheid. **worden; want de trek der wijsheid is meerder dan der Robijnen.** Het woord betekent een gesteente, dat rood van kleur geweest is, uit hetgeen verhaald wordt Klaagl. 4:7.

19. Men kan de Topaas van Morenland Een edelgesteente van groene kleur. Zie van hetzelfde Exod. 28:17 en Exod. 39:10. haar niet gelijk waarderen; en bij het fijn louter goud kan zij niet geschat worden.

20. Die wijsheid dan, van waar komt zij, en waar is de plaats des verstands?

21. Want zij is verholen voor de ogen aller levenden, en voor het gevogelte Hij noemt de vogelen, omdat zij hoog vliegen en ver zien, en nochtans niet geraken kunnen tot de plaats, waar de wijsheid verborgen is; want de volmaakte wijsheid is alleen te vinden in God, die daarvan den redelijken creaturen zoveel mededeelt als het Hem belieft. **des hemels is zij verborgen.**

22. Het verderf Hij verdeelt alle plaatsen in drieën: in de middelste, waarin de levende mensen zijn, in de hoogste, waarin de vogelen vliegen, en in de onderste, waarin de doden zijn en al wat vergaan is. Vergelijk hiermede boven, de aantekening Job 26:6. **en de dood zeggen: Haar gerucht** Te weten, der verborgen wijsheid. De zin is dat zij van deze geen kennis hebben, maar alleen een gerucht dat zij in wezen is. Vergelijk boven, Job 28:14. **hebben wij met onze oren gehoord.**

23. God verstaat Dat is, niemand anders dan God. **haar weg,** Dat is, de wijze hoe men de wijsheid vinden kan, hoedanig zij is, en welke werkingen zij heeft, en welk beleid en einde daarin. **en Hij weet haar plaats.**

24. Want Hij schouwt tot aan de einden der aarde, De zin is, dat Gods wijsheid oneindig en onbepaald is; 1 Cor. 2:10; Hebr. 4:13. Hij ziet onder al de hemelen.

25. Als Hij Hij wil zeggen dat de wijsheid, die in God verborgen is, zich enigszins geopenbaard heeft door de schepping der wereld. **den wind** De zin is dat God allen schepselen naar zijne wijsheid niet alleen het wezen heeft gegeven, maar dat Hij hen ook heeft gesteld in orde, gewicht en maakt, en dezelve ingestort hun eigenschappen en manieren van werkingen. **het gewicht maakte, en de wateren opwoog in mate;**

26. Als Hij den regen een gezette orde maakte, Te weten, hoe, waar, wanneer en waartoe Hij den regen, donder,

bliksem, enz., zou laten vallen. **en een weg** Vergelijk onder, Job 38:25. **voor het weerlicht der donderen;** Hebreeuws, *der stemmen*. Alzo Exod. 9:23; 1 Sam. 7:10; onder, Job 37:4,5; Ps. 29:3.

27. Toen zag Hij Vergelijk Gen. 1:31. **haar,** Te weten, de wijsheid, van welke hier gesproken wordt. **en vertelde ze;** Dat is, openbaarde haar, en gaf den mensen stof om die te vertellen en te verkondigen. **Hij schikte ze,** Dat is, Hij ordeneerde haar tot het einde, waartoe Hij haar geopenbaard had. **en ook doorzocht Hij ze.** Dat is, Hij toonde dat Hij haar met de allervolmaakste doorzoeking en allerwijste bedenking de mensen voorgesteld had, opdat zij die met eerbied nazoeken en met ootmoed vereren zouden.

28. Maar tot den mens heeft Hij gezegd: **Zie, de vreze des HEEREN** Alsof Hij zeide: De verborgen wijsheid, waardoor Ik de wereld en daarin de mensen regeer, is voor mij; maar de wijsheid, die Ik voor de mensen behouden heb, is dat zij mij vrezen naar het voorschrift van mijn geopenbaarden wil. Zie Deut. 29:29. **is de wijsheid, en van het kwade te wijken is het verstand.**

Job 29

1. En Job ging voort Zie boven, Job 27:1. **zijn spreuk op te heffen, en zeide:**

2. Och, Hebreeuws, *wie zal mij geven te zijn,* enz. Zie boven, Job 6:8. **of ik ware, gelijk in de vorige maanden, gelijk in de dagen,** Dat is, in den vorigen tijd mijns levens. Vergelijk boven, Job 14:5, en zie de aantekening. **toen God mij bewaarde!**

3. Toen Hij Zijn lamp Dat is, mij met zijn zegen bijbleef. Zo wordt dit woord dikwijls genomen; zie boven, Job 18:6. **deed schijnen over mijn hoofd, en ik bij Zijn licht** Dat is, door zijn genade en zegen; want *licht* is hier evenveel als recht tevoren *lamp*; zie boven, Job 18:5. **de duisternis** Dat is, de ellende en den tegenspoed dezes levens doorkwam en overwon. *Duisternis*

- voor ellende en tegenheid; zie Gen. 15:12. **doorwandelde;**
4. **Gelijk als ik was in de dagen mijner jonkheid,** Dat is, mijner meeste kracht en gelukzaligheid. En versta deze, niet zozeer ten aanzien van zijn ouderdom als van den welstand zijns levens, die hem tevoren als een jeugd geweest was. Anders, *in de dagen van mijn herfst;* te weten, als ik overvloed en weelde gehad heb, gelijk men heeft in den herfst als de vruchten rijp zijn. Of *in de dagen mijns winters;* dat is, als ik rust en stilte gehad heb, gelijk de krijgslieden in den winter plegen te hebben als zij in een goede plaats logeren. **toen Gods verborgenheid** Versta, de eeuwige voorzienigheid Gods, waardoor Hij zorg voor Job droeg om hem te geleiden en te bewaren, mitsgaders zijn vriendelijke bijwoning door de onderwijzing en vertroosting van zijn Heiligen Geest. **over mijn tent was;**
5. **Toen de Almachtige nog met mij was,** Zie Gen. 21:22. **en mijn jongens rondom mij;**
6. **Toen ik mijn gangen wies in boter,** Het is een overtollige manier van spreken, betekenende groten overvloed van boter, niet ongelijk degenen, die wij hebben Gen. 49:11,12, en die hier in de naaste woorden ligt. **en de rots bij mij oliebeken** Vergelijk Deut. 32:13, en Deut. 33:24, en boven, Job 20:17. Hebreeuws, *en de rots bij mij met beken van olie uitgegoten werd.* **uitgoot;**
7. **Toen ik uitging naar de poort** Versta, de plaats van het gericht, bij ons genaamd de *vierschaar*. Zie Gen. 22:17, en boven, Job 5:4. **door de stad, toen ik mijn stoel** Rechterstoel, uit welken hij als een hoge overheid kennis nam van der onderzaten geschillen, en het recht uitte. **op de straat** Die bij de stadspoort was, waar het volk vergaderde om te pleiten en de uitspraak des rechters te verwachten. **liet bereiden.**
8. **De jongens zagen mij, en verstaken** Te weten, uit vrees of schaamte voor mij wijkende. **zich, en de stokouden rezen op** Te weten, totdat ik nedergezeten was, in teken van eerbied. Vergelijk Lev. 19:32; 1 Kon. 2:19. **en stonden.**
9. **De oversten hielden** Dat is, lieten hunne redenen varen, om mij te horen spreken of uit ontzag voor mijn tegenwoordigheid. **de woorden in, en leiden de hand op hun mond.**
10. **De stem der vorsten verstak zich, en hun tong kleefde aan hun gehemelte.**
11. **Als een oor mij hoorde, zo hield het mij gelukzalig; als mij een oog zag, zo getuigde het van mij.** Te weten, van mijne godvruchtigheid en vroomheid, die zich openbaarde in al mijn woorden en werken.
12. **Want ik bevrijdde den ellendige, die riep, en den wees, die geen helper had.**
13. **De zegen** Dat is, het goed hetwelk mij toegewenst werd van degenen, die ik uit zware noden hielp. **desgenen, die verloren** Dat is, die in gevaar stond van verloren te moeten gaan, indien ik hem met raad en daad niet geholpen had. **ging, kwam op mij; en het hart der weduwe deed ik vrolijk zingen.** Dat is, zich verblijden over de weldaad en den bijstand, die ik haar bewees in haar verdrukking.
14. **Ik bekleedde mij** De zin is: Gelijk Job zich vastgehouden heeft aan de gerechtigheid als aan een kleed, dat men niet aflegt, dat ook alzo de gerechtigheid hem diende tot een sieraad en aanzien bij de mensen. Vergelijk onder, Job 40:5; Ps. 132:9; Jes. 52:1. **met gerechtigheid, en zij bekleedde mij;** Te weten, de gerechtigheid. **mijn oordeel was** Te weten, dat ik uitte tot bescherming van de verdrukten. **als een mantel en vorstelijke hoed.**
15. **Den blinden** Versta, dat hij de ellendigen geholpen had, niet alleen met woorden van onderwijs, waarschuwing, raad en troost, maar ook met werken en middelen. **was ik tot ogen, en den kreupelen was ik tot voeten.**

16. Ik was den nooddruftigen een vader; en het geschil, *dat* ik niet wist, dat onderzocht ik. Hij wil zeggen dat hij niet alleen recht gehandeld heeft wat tot hem, als tot den gewonen rechter aangebracht werd, maar ook dat hij naarstiglijk nagespeurd had wat hem niet aangebracht was, om de verdrukten bijtijds te helpen.
17. En ik verbrak de baktanden Dat is, het geweld der onrechtvaardige mensen, die de armen en zwakken zochten te verdrukken. Zie gelijke manier van spreken Ps. 3:8, en Ps. 57:5, en Ps. 58:7; Spreuk. 30:14; Joël. 1:6. **des verkeerden, en wierp den roof uit zijn tanden.**
18. En ik zeide: Ik zal in mijn nest Dat is, in mijn huis en onder de mijnen. **den geest geven,** Dat is, allengskens en zachtjes uitgaan en als van enkel ouderdom sterven. Vergelijk de naastvolgende woorden. Het Hebreeuwse woord schijnt zo genomen te zijn, Gen. 25:8, en Gen. 49:33. **en ik zal de dagen vermenigvuldigen als het zand.** Dat is, in grote veelheid. Zie Gen. 41:49.
19. Mijn wortel Dat is, mijn vermogen en welvaren nam toe en vermeerderde, gelijk de wasdom van een boom, die uit den grond met water en uit den hemel met dauw wel bevochtigd wordt. Vergelijk boven, Job 18:16, en Ps. 1:3. **was uitgebreid** Hebreeuws, *geopend.* **aan het water, en dauw vernachtte op mijn tak.**
20. Mijn heerlijkheid Dat is de eer en achting, die ik onder de mensen had uit oorzaak van mijn groten welstand. **was nieuw** Dat is, bleef niet alleen gelijk tevoren, maar nam ook dagelijks toe. **bij mij, en mijn boog** Versta de macht en de middelen, die hij had om zijn staat te onderhouden en te beschermen tegen alle schadelijk geweld. Hij verklaart van die, dat zij veranderen door toeneming en vermeerdering. *Boog* voor macht en middelen, Gen. 49:24; 1 Sam. 2:4, enz. **veranderde zich in mijn hand.**
21. Zij hoorden mij aan, en wachtten, en zwegen op mijn raad.
22. Na mijn woord spraken zij Hebreeuws, *verdubbelden zij niet.* Alzo 1 Sam. 26:8; 2 Sam. 20:10. **niet weder, en mijn rede** Zie Deut. 32:2. **drupte op hen.**
23. Want zij wachtten naar mij, gelijk *naar* den regen, Vergelijk Ps. 72:6. **en sperden hun mond open, als naar den spaden regen.** Zie Deut. 11:14.
24. Lachte ik hun toe, *Of, jekte ik met hen.* zij geloofden het niet; Te weten, dat ik jekte; dat is, zij hadden mij in zulk een aanzien en waarde, dat zij mijn woorden, in jok gesproken, opnamen als in rechten ernst van mij voortgebracht. **en het licht** Dat is, mij blij gelaat bedroefden of beschaamden zij niet, uit oorzaak dat ik met mijn jokken hen zou mogen schijnen veracht te hebben. **mijns aangezichts deden zij niet nedervallen.**
25. Verkoos Dat is, indien ik vanzelf bij hen ging om hen te bezoeken en met goed onderwijs, raad of troost te vermaken en stichten. **ik hun weg, zo zat ik bovenaan,** Hebreeuws, *het hoofd;* of, *aan het hoofd.* **en woonde als een koning** Hij wil zeggen dat hij niet alleen geducht was als een koning om zijn autoriteit, maar ook bemind en begeerd als een vertrooster der bedroefden om zijne vriendelijkheid en weldadigheid. **onder de benden, als een, die treurigen vertroost.**

Job 30

1. Maar nu lachen over mij minderen Dat is, jonger van jaren. Alzo onder, Job 32:6. Het woord *dagen* wordt ook nagelaten, dezelfde zin blijvende; Gen. 19:31, en Gen. 48:14; Joz. 6:26; Richt. 6:15. Alzo *grote* voor oude; 1 Sam. 17:28, en onder, Job 32:9. **dan ik van dagen, welker vaderen ik versmaad zou hebben, om bij de honden** Dat is, om acht te nemen over de honden, die mijn schapen en geiten bewaarden. **mijner kudde te stellen.**
2. Waartoe zou mij ook geweest zijn de krachten hunner handen? Dat is, huns lichaams. **Zij was** Te weten, de kracht.

Anders, *de ouderdom was aan hen verloren*; dat is, de oude jaren waren in hen vruchteloos, zijnde zonder verstand en voorzichtigheid, die in de oude lieden vereist worden. **door ouderdom in hen vergaan.**

3. **Die door gebrek** Te weten, dat hun overkwam door hun onachtzaamheid en luiheid. **en honger eenzaam waren, vliedende naar dorre plaatsen,** In welke zij verdreven waren als onwaardigen der mensen, of die zij zelf verkoren door schaamte en vrees, om uit aller lieden ogen te wezen. **in het donkere,** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk den verleden nacht of avond, Gen. 19:34, maar hier is het voor donkerheid of donkere plaatsen genomen, als dikke bossen, spelonken, woeste Deze twee woorden zijn samengevoegd om een grote woestheid daarmee uit te drukken. Alzo onder, Job 38:27; Zef. 1:15. en ruige heiden, die ver van de woningen der mensen afgezonderd zijn. Anders, *eertijds woest*, enz. **woeste** Deze twee woorden zijn samengevoegd om een grote woestheid daarmee uit te drukken. Alzo onder, Job 38:27; Zef. 1:15. **en verwoeste** Deze twee woorden zijn samengevoegd om een grote woestheid daarmee uit te drukken. Alzo onder, Job 38:27; Zef. 1:15..

4. **Die ziltige kruiden** Dat is, die in zoutachtige aarde groeien. Anders, *pappel* of wilde *kruiden*. plukten bij de struiken, en welker spijs was de wortel der jeneveren. Zie 1 Kon. 19:4, en de aantekening. Hij wil zeggen dat zij gegeten hebben hetgeen anders niet eetbaar was. Anders, *de jeneverwortel was om hen te warmen*. Vergelijk Jes. 47:14, waar het Hebreeuwse woord alzo gebruikt wordt.

5. **Zij werden uit het midden** Te weten, der steden of der mensen; omdat men een mistrouwen en kwaad vermoeden van hen had. Anders, *uit het gezelschap*; te weten, der mensen. **uitgedreven; (men jouwde over hen, als over een dief),**

6. **Opdat zij wonen zouden in de kloven der dalen, de holen des stofs en der steenrotsen.**

7. **Zij schreeuwden** Te weten, uit het gevoelen van hun nood, ruchelende als woudezels, die hongerig zijn; in welken zin dit woord gebruikt wordt boven, Job 6:5 en een ander woord, dit zeer gelijk, boven, Job 24:12. **tussen de struiken; onder de netelen vergaderden** Te weten, om daar te schuilen, of gezocht werden. Anders, *verzengden*, of *wondden zich*; te weten, aan de netels, die door haar brand de lichamen dezer lieden met hittige pukkels en puisten deden uitlopen. **zij zich.**

8. **Zij waren kinderen der dwazen,** Zie de betekenis van dit woord 1 Sam. 25:25. Anders, *zij waren dwaze lieden, ja lieden zonder naam.* **en kinderen van geen naam;** Dat is, zonder eer en achting in de wereld. Het tegendeel zijn *mannen van naam*. Zie Gen. 6:4, en de aantekening. **zij waren geslagen** Dat is, verdreven en uitgesmeten. Anders, *verworpener*, of, *nedergedrukker dan de aarde*; te weten, door der mensen verachting. **uit den lande.**

9. **Maar nu ben ik hun een snarenspeel** Dat is, waarvan zij zingen, spelen en klappen, blijde zijnde over mijn ellende en daarmee den spot drijvende. Vergelijk boven, Job 17:2,5,6; Ps. 35:15, en Ps. 69:13; Klaagl. 3:14; Ezech. 33:32. **geworden, en ik ben hun tot een klapwoord.**

10. **Zij hebben een gruwel aan mij, zij maken zich verre van mij, ja, zij onthouden** Iemand te bespuwen is altijd een teken geweest van grote verachting. Vergelijk Num. 12:14; Deut. 25:9; Jes. 50:6; Matth. 26:67. **het speeksel niet van mijn aangezicht.**

11. **Want Hij heeft** Namelijk God. Zie boven, Job 3:20. Alzo onder, Job 30:18,20. **mijn zeel** Dat is, mijn aanzien en autoriteit, waarmee ik de mijnen bedwongen en als in den toom gehouden heb, heeft Hij mij gans ontnomen. **losgemaakt, en mij bedrukt; daarom hebben zij den** Te weten, de bozen, die mij nu tegenvallen en de behoorlijke eer weigeren. **breidel** Door welken zij van mij in orde gehouden werden. **voor mijn aangezicht** Dat is, in mijn

tegenwoordigheid. De zin is dat zij zich in het aanzien zelfs van Job ontbonden en onttrokken aan den plicht der eerbieding en gehoorzaamheid, die zij hem schuldig waren. afgeworpen.

12. **Ter rechterhand** Dat is, daar hij de meeste sterkte had. **staat de jeugd op,** Het woord heeft zijn oorsprong van *spruiten* en *bloeien*, betekenende de eerste groenende jeugd. Hij ziet op degenen, die hem in zijn lijden met de allermeeste onverstandigheid, felheid en heftigheid overvielen. **stoten** Te weten, om mij te doen struikelen en te gronde te storten. **mijn voeten uit, en banen** Dat is, zij hogen en maken den weg effen, dien zij ingaan en betreden willen om mij te verderven. Hebreeuws, *paden huns verderfs*. **tegen mij hun verderfelijke wegen.**

13. **Zij breken** Dat is, den raad en de orde, die ik volgen moet, om mij in dit lijden wel te gedragen, beroeren zij zo met hun twistingen, dat ik niet weet wat ik voornemen, of spreken, of doen zal. **mijn pad af, zij bevorderen** Dat is, zij vermeederen haar, te weten met hun verkeerd oordeel, valse beschuldigingen en bittere lasteringen. **mijn ellende; zij hebben geen helper** Te weten, om hun kwaad voornemen tegen mij uit te voeren. Zij zijn daartoe mans genoeg van zichzelf. *van doen*.

14. **Zij komen aan,** Te weten, tegen mij. Het is een gelijkenis, genomen van de krijgslieden, die door de bres, die zij in den muur ener stad gemaakt hebben, met groot geweld en gedruis de inwoners pogen te overvallen. **als door een wijde breuk; onder** Dat is, onder mijn benden hebben zij gewoeld en gearbeid, om die meerder te maken en met dezelve mij te overstorten en te gronde te brengen. **de verwoesting rollen zij zich aan.**

15. Men is *met* verschrikkingen tegen mij gekeerd; elk een vervolgt als een wind mijn edele *ziel*, Anders, *vorstin*, of *milddadige*, of *vrijwillige*, of *voorname*. Versta, de ziel, die de *eer* des mensen genoemd wordt, Gen. 49:6, en de *enige*, Ps.

22:21; zie de aantekening. **en mijn heil is als een wolk voorbijgegaan.**

16. **Daarom stort zich** Dat is, mijn leven gaat uit, versmelt in tranen en wordt verteerd door droefenis. Alzo Ps. 42:5. **nu mijn ziel in mij uit; de dagen des druks** Dat is, in welke mij druk en groot lijden overvallen; die elders ook genaamd worden *dagen der benauwdheid*, 2 Kon. 19:3, *der duisternis*, boven, Job 15:23, *der bezoeking en verwoesting*, Jes. 10:3, *der bestraffing*, Hos. 5:9. **grijpen mij aan.**

17. **Des nachts doorboort Hij mijn beenderen** Namelijk, God, gelijk boven, Job 30:11, en in het volgende, te weten, omdat Hij hem ook des nachts, als anderen rusten, geen rust liet genieten door het geweld zijner ziekte, hetwelk indrong tot de sterkste en binnenste delen des lichaams. Vergelijk boven, Job 7:3,14, en Job 17:12. **in mij,** Hebreeuws, *van boven mij*; dat is, uit den hemel, vanwaar Hij zijn plagen op mij zendt. **en mijn polsaderen rusten niet.**

18. **Door de veelheid** Te weten, die God tegen mij aanlegt om mijn lichaam met ongezondheid te ontstellen en te mismaken. **der kracht is mijn kleed veranderd;** Te weten, door de vlekken van etter en bloed, vloeiende uit mijn gezwollen en verzweringen. **Hij omgordt** Namelijk, God. **mij als de kraag** Hebreeuws, *de mond*. De zin is, gelijk het opperste en het hol des roks, waardoor het hoofd gestoken wordt, alzo omgordt de Heere mijn lichaam met smarten. **mijns roks.**

19. **Hij heeft mij in het slijk** Dat is, in de uiterste versmaadheid. Het woord *slijk* is in gelijken zin genomen Ps. 40:3, en Ps. 69:15; Micha 7:10. **geworpen, en ik ben gelijk geworden als stof en as.**

20. **Ik schrei tot U,** Namelijk, o God. **maar Gij antwoordt mij niet; ik sta,** Te weten, verwachtende uw hulp, of U biddende. **maar Gij acht** Anders, *en Gij merkt op mij*, te weten, zonder barmhartigheid, gelijk in Job 30:21. **niet op mij.**

21. **Gij zijt veranderd** Tegen uw natuur en gewoonte. **in een wrede tegen mij; door de sterkte Uwer hand wederstaat** Vergelijk boven, Job 13:24, en Job 16:9; Jer. 30:14. **Gij mij hatelijk.**
22. **Gij heft** Dat is, slingert mij naar lijf en ziel, door uw gramschap, gelijk stro en stoppel door een geweldigen wind opgeheven, verstrooid en overeen gerold worden. **mij op in den wind; Gij doet mij *daarop* rijden, en Gij versmelt mij het wezen.** Dat is, mijn leven en krachten. Zie van het Hebreeuwse woord boven, Job 5:12.
23. **Want ik weet, dat Gij mij ter dood brengen zult, en tot het huis der samenkomst** Dat is, tot het graf, of de plaats, die den doden lichamen tot den dag der verrijzenis van God bestemd is. Anders, *het huis der bestemming*; dat is, het bestemde huis. **aller levenden.** Te weten, mensen. Alzo Ps. 143:2.
24. **Maar Hij zal** Namelijk, God. **tot een aardhoop** Dat is, tot degenen, die in de aarde begraven liggen. **de hand niet uitsteken;** Te weten, om die daaronder liggen hier nog naar het lichaam te plagen. Hij wil zeggen dat het lijden dezes tijds eindigt met den lichamelijken dood, en dat hij dienvolgens met dien ontslagen zou zijn van het tegenwoordig verdriet. Vergelijk boven, Job 7:21, en Job 14:21. **is er bij henlieden** Te weten, bij de dode lichamen, die in de graven liggen. **geschrei in zijn verdrukking?**
25. **Weende** Deze vraag verzekert sterkelijk dat hij zulks gedaan had. Of het is een soort van eedzweren, waarin de straf, die hij wenste, verzwegen wordt, indien hij het gemelde niet gedaan had; maar dewijl hij het gedaan had, verklaart hij aldus dat het te verwonderen was dat niemand met hem medelijden had. **ik niet over hem,** Hebreeuws, *over den harde van dagen.* **die harde dagen had? Was mijn ziel niet beangst over den nooddruftige?**
26. **Nochtans** toen ik het goede verwachtte, zo kwam het kwade; **toen ik hoopte naar het licht,** Dat is, voorspoed en welvaren; zie boven, Job 18:5. **zo kwam de donkerheid.** Dat is, tegenspoed en kwalijk varen. Zie Gen. 15:12.
27. **Mijn ingewand ziet,** Dat is, is door de grootheid mijns lijdens en mijner ziekte zo ontsteld en beroerd, gelijk of het water ware, dat over een groot vuur zeer ziet en opwelt. **en is niet stil; de dagen der verdrukking zijn mij voorgekomen.** Dat is, buiten mijn verwachting mij overkomen en als overvallen, hopende dat ik naar mijn vroomheid nog een deel des goeden levens hier te genieten had.
28. **Ik ga zwart daarheen, niet van de zon;** Maar door de zwaarheid mijner ziekte en het geweld mijns lijdens, dat mij verteert en uitput. **opstaande schreeuw ik** Dat is, geef ik een klagelijk geluid, komende uit het gevoel van de smarten mijner ziekte. **in de gemeente.** Dat is, in de bijeenkomst van eerlijke lieden, waar men zich wat pleegt in te houden om der eerbaarheid wil.
29. **Ik ben den draken** De zin is dat hij met deze beesten te vergelijken was, ten aanzien van het droevig geschrei, hetwelk hij maakte; want dezen beesten is een ijselijk gehuil toegeschreven; Micha 1:8. De woorden *broeder* en *metgezel* betekenen hier een, die met iets ten zekeren aanzien te vergelijken is. Zie Gen. 49:5, en Spreuk. 18:9, en de aantekening. **een broeder geworden, en een metgezel der jonge struisen.** Hebreeuws, *dochteren der struisen.* Alzo Lev. 11:16. Vergelijk Lev. 1:14.
30. **Mijn huid is zwart geworden** Zie boven, Job 30:28. **over mij, en mijn gebeente** Dat is, mijn lichaam en deszelfs inwendigste krachten. **is ontstoken van dorrigheid.**
31. **Hierom is mijn harp** Dat is, mijne vreugde is veranderd in droefheid en weeklagen, door de zwaarheid mijner ellende. **tot een rouwklage geworden, en mijn orgel tot een stem der wenenden.**

Job 31

1. Ik heb een verbond gemaakt met mijn ogen; hoe zou ik dan acht gegeven hebben op een maagd? Te weten, om die onkuis te aanschouwen en ter onere te begeren. Vergelijk Matth. 5:28; 1 Joh. 2:16.
2. Want wat is het deel Gods Te weten, dat God geeft. Versta, de straf voor de onkuis verordend van God; vergelijk boven, Job 20:29. Sommigen verstaan het van de beloning der kuisheid, die hij zou verliezen door onkuis daden. van boven, of de erve des Almachtigen uit de hoogten?
3. Is niet het verderf voor den verkeerde, ja, wat vreemds Hebreeuws, *vreemdigheid*; dat is, wat zeldzaam, ongewoon en extraordinair is. voor de werkers der ongerechtigheid?
4. Ziet Hij niet Te weten, God. Alzo Job 31:6. mijn wegen, Zie Gen. 6:12. en telt Hij niet Te weten, God. Alzo Job 31:6. al mijn treden?
5. Zo ik met ijdelheid Dat is, leugen en valsheid in samenhandelingen. Alzo Exod. 23:1; Deut. 5:20; Jes. 5:18. omgegaan heb, en mijn voet gesneld heeft tot bedriegerij;
6. Hij wege mij op, in een rechte weegschaal, Hebreeuws, *in schalen der gerechtigheid*; dat is, men onderzoekte naar behoren mijn gemoed, voornemen, woorden en werken. en God zal mijn oprechtheid Te weten, dat ik geen huichelaar geweest ben, waarvoor ik van mijn vrienden aangezien word. weten.
7. Zo mijn gang uit den weg Dat is, van den regel en het voorschrift des levens, dat ons van God voorgesteld is. Hij spreekt van moedwillige zonden, waarin men voortgaat. geweken is, en mijn hart mijn ogen nagevolgd is, Dat is, ongerechtiglijk begeerd heeft dat den ogen aangenaam was en een ander toebehoorde. en aan mijn handen iets aankleeft; Te weten, van anderer lieden goed. Anders, *een vlek of smet*; dat is, enige kwade daad.
8. Zo moet ik zaaien, Hij wenst zichzelve de straf Gods toe, van welke te zien is Lev. 26:16; Deut. 28:30,33,38,39,40. maar een ander eten, en mijn spruiten Dat is, wat ik in de aarde geplant heb. moeten uitgeworteld worden!
9. Zo mijn hart verlok is geweest tot een vrouw, Te weten, om die ongehoorlijk te begeren en te gebruiken, daartoe de gelegenheden bespiedende. of ik aan mijns naasten deur geloerd heb;
10. Zo moet mijn huisvrouw met een ander malen, en anderen zich over haar krommen!
11. Want dat is een schandelijke daad, en het is een misdaad *bij de rechters*. Dat is, die waardig is door de rechters geoordeeld en gestraft te worden. Alzo onder, Job 31:28.
12. Want dat is een vuur, Dat is, veroorzakende een vuur; te weten der goddelijke wraak. Zie boven, Job 22:20. Want gelijk het vuur zeer haastelijk de stoppelen verteert, alzo ook Gods toorn en rechtvaardige straf der zondige mensen. Vergelijk Deut. 4:24, en Nah. 1:6. hetwelk tot de verderving toe verteert, en al mijn inkomen uitgeworteld zou hebben.
13. Zo ik versmaad heb het recht mijns knechts, of mijner dienstmaagd, als zij geschil hadden met mij;
14. (Want wat zou ik doen, Te weten, om mij te verantwoorden voor God. Want de slaven hadden in voortijden geen vrijheid om tegen hunne heren voor den wereldsen rechter enige klacht aan te stellen. als God opstond? Te weten, om te oordelen tussen mij en hen; hetwelk geschiedt door de straffen, die God den onrechtvaardigen en wreden in dit leven of in het toekomstige toezendt. En als Hij bezoeking deed, Dat is, straffe. Zie Gen. 21:1; Lev. 18:25. wat zou ik Hem antwoorden?)

15. Heeft Hij niet, Die mij in den buik maakte, hem *ook* gemaakt Te weten, mijn knecht. en Een ons Te weten, God. Anders, heeft Hij hem niet in de baarmoeder bereid op één manier? of in enerlei baarmoeder. in de baarmoeder bereid?)
16. Zo ik den armen *hun* begeerte onthouden heb, Te weten, dat ik die naar mijn vermogen niet zou voldaan hebben. Hebreeuws, *zo ik de armen van de begeerte* geweerd heb. of de ogen Men laat iemands ogen versmachten als men hem lang tevergeefs laat wachten naar iets goeds dat hij begeert; hetwelk gezegd wordt bij gelijkenis, genomen van de ogen, welke krachten als zij sterkelijk en zonder ophouden, doch tevergeefs, naar iets uitzien, vergaan en versmelten. Alzo Ps. 69:4, en Ps. 119:82,123; Klaagl. 4:17. der weduwe laten versmachten;
17. En mijn bete alleen gegeten heb, zodat de wees daarvan niet gegeten heeft;
18. (Want van mijn jonkheid af is hij bij mij Te weten, van welken in Job 31:16 gesproken is. Vergelijk boven, Job 29:16. opgetogen, Hebreeuws, *groot geworden.* als *bij* een vader, en van mijner moeders buik Een overtollige manier van spreken, betekenende de eerste jonkheid, in welke God hem deze liefde jegens de weduwen en wezen ingestort had. af heb ik haar Te weten, weduwe, van welke in Job 31:16 gesproken is. geleid; Dat is, geholpen met troost, raad en daad.)
19. Zo ik iemand heb zien omkomen, omdat hij zonder kleding was, en dat de nooddruftige Te weten, zonder van mij deksel en kleding te ontvangen. geen deksel had;
20. Zo zijn lenden Versta, de lenden des nooddruftigen, die Job met zijn vellen gekleed en gedekt had. De zin is: Zo hij, wiens die lenden waren, Job niet gedankt, goeds toegewenst en lof gegeven had, uit oorzaak van het gemak, dat hij daarbij voelde. Alzo is het woord *zegenen* genomen, Gen. 12:3; Deut. 24:13; 2 Sam. 8:10; Ps. 62:5. mij niet gezegend hebben, toen hij van de vellen mijner lammeren verwarmd werd;
21. Zo ik mijn hand tegen den wees bewogen heb, Te weten, om hem te slaan, of smijten, of dreigen, of enigszins met geweld te verdrukken. Vergelijk 1 Kon. 13:4. omdat ik in de poort Dat is, in de plaats van het gericht, of in de vierschaar, welke bij de ouden in de stadspoorten was. Zie Gen. 22:17. mijn hulp zag; Te weten, mij bereid van de rechters, die mij het recht wijzen zouden, uit vrees van mijn macht en aanzien, of uit begeerte van mijn vriendschap.
22. Mijn schouder valle van het schouderbeen, en mijn arm breke van zijn pijp af! Hebreeuws, *riet.* Versta, het opperbeen des arms, zich strekkende van den elleboog af tot den schouder.
23. Want het verderf Gods Dat is, dat God den verdrukkers der armen toezendt. was bij mij een schrik, en ik vermocht Dat is, ik had gans geen kracht, te weten om voor Hem te bestaan en zijn wrekende hand te verdragen. niet vanwege Dat is, uit oorzaak van zijn schrikkelijke majesteit en overgrote macht. Zijn hoogheid.
24. Zo ik het goud tot mijn hoop Alzo is het Hebreeuwse woord genomen boven, Job 8:14; Spreuk. 3:26. gezet heb, of tot het fijn goud gezegd heb: Gij zijt mijn vertrouwen;
25. Zo ik blijde ben geweest, omdat mijn vermogen Dat is, rijkdom en middelen. Alzo Gen. 34:29; Num. 31:9; Deut. 8:17. groot was, en omdat mijn hand geweldig veel verkregen had; Hebreeuws, *gevonden had.* Alzo Deut. 8:17,18; Jes. 10:10, enz.
26. Zo ik het licht Dat is, de zon; want hier worden de *grote lichten alzo genaamd* Gen. 1:16; Ps. 136:7 gemeld, de zon en de maan, over welker schoonheid en werkingen de heidenen zich zozeer verwonderd hebben,

- dat zij die goddelijke eer bewezen, Jer. 43:13, ja ook de Israëlieten zelf, 2 Kon. 21:3 en 2 Kon. 23:4,5,11; Ezech. 8:16. **aangezien heb**, Te weten, om dat goddelijke eer te bewijzen, gelijk de afgodendienaars doen. **wanneer het scheen**, De afgodendienaars hebben de zon meest geëerd als zij opging en in haar glans was, en de maan als zij vol was; hetwelk hier genoemd wordt *haar heerlijke voortgang*. **of de maan heerlijk voortgaande**;
27. **En mijn hart verlokt** Te weten, om die godsdienstige eer aan te doen. **is geweest in het verborgen**, Tegen de openbare belijdenis, die ik doe van den waren en levenden God alleen in geest en waarheid te dienen. Zie Deut. 27:15. **dat mijn hand** Dat is, mijn hand aan mijn mond gebracht hebt, tot bewijs van eerbied en onderdanigheid. Zie van den afgodischen kus, gedaan ter ere van de afgoden, 1 Kon. 19:18; zie ook Gen. 41:40. **mijn mond gekust heeft**;
28. **Dat ware ook een misdaad** Zie boven, Job 31:11. **bij den rechter; want ik zou den God van boven** Dat is, die boven in den hemel is en vandaar ons aanziet, regeert en goeddoet. Alzo Deut. 4:39; 1 Kon. 8:23. **verzaakt hebben**. Te weten, door de eer, die Hem alleen toekomt, den schepselen te geven; want zij kunnen beiden niet tezamen gediend worden. Zie Joz. 24:22,23; 1 Kon. 18:21; Matth. 4:10, en Matth. 6:24; 2 Cor. 6:16.
29. **Zo ik verblijd ben geweest in de verdrukking** Dat is, schade, kwalijk varen, ondergang, verderf. Alzo boven, Job 30:24; Spreuk. 24:22. **mijns haters, en mij opgewekt** Te weten, tot blijdschap en vreugde. **heb, als het kwaad** Versta, het kwaad der straf, dat is ellende en tegenspoed. Zie Gen. 19:19. **hem vond**; Dat is, overkwam en trof. Zie Gen. 44:34.
30. **(Ook heb ik mijn gehemelte** Dat is, mijn tong of mond. **niet toegelaten te zondigen, mits door een vloek zijn ziel** Dat is, met een vloek te wensen dat hij sterven zou. Anders, *mits over zijn ziel een vloek te wensen*. te begeren).
31. **Zo de lieden mijner tent** Dat is, mijner woning; zie 2 Kon. 13:5. Versta, zijn huisgenoten, knechten en dienstmaagden. **niet hebben gezegd: Och, of wij van zijn vlees hadden, wij zouden niet verzadigd worden**;
32. **De vreemdeling overnachtte niet op de straat; mijn deuren opende ik naar den weg**; Dat is, tegenover 's heren straat, om de voorbijgaande reizende lieden alzo in mijn huis te ontvangen; of, *voor den reizenden man* zie boven, Job 6:19.
33. **Zo ik, gelijk Adam**, Vergelijk Hos. 6:7. Anders, *gelijk een mens*; dat is, gelijk de mensen plegen te doen. **mijn overtredingen bedekt heb, door eigenliefde** Hebreeuws, *in*, of *met mij te beminnen*. Anders, *in mijn schoot*; dat is, bij mij in het verborgen, of in het heimelijke. **mijn misdaad verbergende!**
34. **Zeker, ik kon wel een grote menigte geweldiglijk** Te weten, door mijn macht en autoriteit, dat zij mijn gebreken niet zouden hebben durven openbaren: zulks dat ik niet behoefde te vrezen voor de blaam, die zij mij hadden mogen nageven. **onderdrukt hebben; maar de verachtste** Hebreeuws, *de verachting*; dat is, die allermint in enige huisgezinnen gezien en geacht waren. **der huisgezinnen zou mij afgeschrikt hebben**; Te weten, zo ik mij vergrepen hebbende, daarvan ware vermaand geweest. **zodat ik** Te weten, door zedigheid, schaamte en vrees. Anders, *doch ik heb mij stil gehouden en ben ter deure niet uitgegaan*. **gewezen zou hebben, en ter deure niet uitgegaan zijn**.
35. **Och**, De zin is: indien men niet gelooft wat ik verhaald heb, dat men mijn zaak onderzoeken en recht oordele; maar och, of ik daartoe nu een rechter had, die, van alles kennis genomen hebbende, recht richtte. Vergelijk Job 9:32, en Job 19:23. **of ik een hadde, die mij hoorde!** Zie, mijn oogmerk is, Hebreeuws, *trekken*. Anders, *mijn begeerte*. **dat de Almachtige** Dien ik

liefst tegen mijn vrienden voor een rechter heb. **mij antwoorde**, Te weten, waarom Hij mij also straft, dewijl ik niet zodanig een ben als mijn vrienden mij afmalen. Vergelijk boven, Job 10:2, en Job 13:22,23. **en dat mijn tegenpartij** Hebreeuws, *de man van mijn twist*. **een boek schrijve**. Inhoudende de beschuldigingen, die tegen mij gedaan worden.

36. Zou ik het niet Te weten, mij daarmede verblijdende en tentoonstellende, omdat ik, een goede conscientie hebbende, wel weet dat het geen bewijs zou kunnen inhouden, om mij te overtuigen dat ik een huichelaar ben geweest. **op mijn schouder dragen?** Ik zou het op mij binden **als een kroon**. Hebreeuws, *als kronen*; dat is, als een zonderling sieraad. Vergelijk Spreuk. 12:4.

37. Het getal mijner treden Dat is, mijner woorden en werken. **zou ik hem aanwijzen**; Versta, zijn beschuldiger. Dezen zou Job al zijn doen en laten rechtuit openbaren, steunende also op de goedheid zijner zaak, dat de partij haar beschuldiging niet zou kunnen waar maken. **als een vorst** Dat is, met een kloekmoedig en onbeschroomd hart. Anders, *als tot een vorst zou ik tot hem naderen*; dat is, hoewel hij mijn vijand zou zijn, ik zou nochtans hem als een prins aanzien uit verheuging, om de zekerheid van het proces te zullen winnen. **zou ik tot hem naderen**.

38. Zo mijn land tegen mij roept, Te weten, als om wraak, overmits ik het ongerechtelijk verkregen en bezeten zou hebben. Zie gelijke manier van spreken Gen. 4:10, en Hab. 2:11; idem, zie boven, Job 8:18. **en zijn voren** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk de verheven aarde of ruggen tussen twee voren. Also onder, Job 39:13; Ps. 65:11; Hos. 10:4. **te zamen wenen**;

39. Zo ik zijn vermogen Dat is, zijn vrucht. Also Gen. 4:12. **gegeten heb zonder geld, en de ziel zijner akkerlieden** Hebreeuws, *meesters, of heren*; dat is, bezitters, of gebruikers. **heb doen hijgen**;

Dat is, door bedrog, of geweld en tirannie heb verdrukt en overlast. Of, *en de ziel doen uitblazen*; dat is, ben ik oorzaak van hun dood geweest. Vergelijk boven, Job 11:20.

40. Dat voor tarwe distelen voortkomen, en voor gerst stinkkruid! De woorden van Job Te weten, die hij met zijn vrienden gesproken heeft. **hebben een einde**.

Job 32

1. Toen hielden de drie mannen op Namelijk, Elifaz, Bildad en Zofar. **van Job te antwoorden, dewijl hij in zijn ogen** Dat is, in zijn eigen oordeel; zie boven, Job 18:3. Zo gevoelen de drie mannen van Job, te weten, dat hij zichzelf voor rechtvaardig hield; gelijk zij daarentegen ook geen stof vonden om te bewijzen dat Job onrechtvaardig, dat is een goddeloos mens en huichelaar was; want dat hij nevens anderen mede een zondaar was, had hij vrijuit bekend; boven, Job 14:4. **rechtvaardig was**.

2. Zo ontstak de toorn Namelijk tegen Job en zijn drie vrienden. Vergelijk de manier van spreken met Gen. 4:5, en Gen. 39:19. **van Elihu, den zoon van Baracheel, den Buziet**, Dat is, een der nakomelingen van Buz, den zoon van Nahor, den broeder van Abraham. Zie Gen. 22:21. Sommigen houden hem voor Bileam, waarvan zie Num. 22:5. **van het geslacht van Ram**; Van dezen naam is verscheiden gevoelen. Vele menen dat *Ram* een bekorting des naams is voor *Aram*, den naam van een Syriër, van welken een huisgezin of geslacht der Syriërs, uit welke Elihu was, toegenaamd is. Anderen verstaan hier *Ram*, den vader van Aminadab, 1 Kron. 2:9,10, die ook *Aram* genaamd wordt, Matth. 1:4. Sommigen ook *Abram*, Gen. 11:27, die daarna *Abraham* genoemd werd; Gen. 17:5. **tegen Job werd zijn toorn ontstoken, omdat hij zijn ziel** Dat is, zichzelf. Zie 1 Kon. 19:4. **meer rechtvaardigde dan God**. Dat had Job niet uitdrukkelijk gezegd, maar Elihu besloot dit hieruit, omdat Job met God gelijk in proces wilde treden, en meer bezig was met zijn

oprechtheid te verdedigen dan Gods wijsheid en gerechtigheid de eer te geven.

3. Zijn toorn ontstak ook tegen zijn drie vrienden, omdat zij, geen antwoord vindende, Te weten, om Job te wederleggen en te overtuigen. nochtans Job verdoemden. Te weten, van huichelarij en goddeloosheid.
4. Doch Elihu had gewacht op Job En zijn vrienden. in het spreken, Hebreeuws, *in de woorden*; te weten om te vernemen of zij nog meer met elkander spreken zouden, of wanneer zij hun woorden eindigen zouden. De vrienden hadden ze geëindigd, Job 26, en Job de zijne met het einde van Job 31. Anders, *Elihu had met Job gewacht op hun woorden*; te weten, der drie vrienden. omdat zij Namelijk, Job en zijn drie vrienden. ouder van dagen waren dan hij.
5. Als dan Elihu zag, dat er geen antwoord was in den mond van die drie mannen, ontstak zijn toorn.
6. Hierom antwoordde Elihu, de zoon van Baracheel, den Buziet, en zeide: Ik ben minder van dagen, Dat is, jonger van jaren. Zie boven, Job 30:1, en de aantekening. maar gijlieden zijt stokouden; daarom heb ik geschroomd en gevreesd, ulieden mijn gevoel te vertonen.
7. Ik zeide: Te weten, bij mijzelf; dat is, ik dacht. Zie Gen. 20:11. Laat de dagen spreken, Dat is, die bedaagd zijn; alzo in het volgende, *veelheid der jaren* voor degenen, die veel jaren hebben. en de *veelheid der jaren wijsheid te kennen geven*.
8. Zekerlijk de geest, Versta, den Geest Gods, gelijk uit de volgende woorden kan verstaan worden. De zin is, dat de wijsheid eigenlijk alleen is oorspronkelijk van God, niet van de oudheid der jaren, die menigmaal feilt. Anders, *zekerlijk is de geest*, dat is de redelijke en verstandige ziel, *in den mens, maar de adem*, enz.; dat is, de rechte wijsheid komt alleen van de verlichting Gods. die in den mens is, en de inblazing des Almachtigen, maakt henlieden Te

weten, de mensen. Het is een verandering des getals; want hij had recht tevoren in Job 32:8 in het enkelvoudig getal gesproken. Zie boven, Job 24:18. verstandig.

9. De groten Dat is, de oude van jaren; zie boven, Job 30:1. De zin is, dat deze niet altijd wijs zijn, en niet eigenlijk noch voornamelijk door de oudheid. *zijn niet wijs, en de ouden verstaan het recht niet*.
10. Daarom zeg ik: Hoor naar mij; Hij spreekt Job toe. ik zal Te weten, die jonger ben van jaren. mijn gevoel ook vertonen.
11. Ziet, ik heb gewacht op ulieder woorden; Hij spreekt de drie vrienden van Job toe. ik heb het oor gewend tot ulieder Dat is, zo naarstiglijk en aandachtiglijk, dat ik geraakt ben tot in het begrip van al uw voorgestelde bedenkingen. *aanmerkingen, totdat gij redenen Te weten, waarmede gij Job zoudt mogen overtuigen. uitgezocht hadt*.
12. Als ik nu acht op u gegeven heb, ziet, er is niemand, die Job overreedde, die uit ulieden zijn redenen beantwoordde;
13. Opdat gij Sommigen vullen den zin der woorden aan met: *Ik zeg dit*, opdat gij niet zegt. niet zegt: Wij hebben de wijsheid Te weten, waarmede Job van ons overtuigd en beantwoord is. Deze wijsheid nu zou zijn dat God hem zijn lijden toegezonden had en niet een mens, en dewijl God rechtvaardig is en niemand ongelijk doet, voornamelijk als Hij zo vreeslijk straft, dat Job een goddeloos mens moet zijn. *gevonden; God heeft hem nedergestoten, geen mens. Hebreeuws, niet een man*.
14. Nu heeft hij tegen mij Namelijk Job. geen woorden gericht, en met ulieder woorden Namelijk, gij Elifaz, Bildad en Zofar. zal ik hem niet beantwoorden.
15. Zij zijn ontzet, Te weten, de drie vrienden van Job. Het schijnt dat hij, dit zeggende, zich gekeerd heeft tot de omstanders en toehoorders. zij

Job 33

- antwoorden niet meer; Te weten, op de redenen van Job. zij hebben de woorden van zich verzet. Dat is, afgeweerd en anderen overgelaten.
16. Ik heb dan gewacht, Te weten, op de antwoorden der drie vrienden van Job. maar zij spreken niet; want zij staan stil; zij antwoorden niet meer.
17. Ik zal mijn deel ook antwoorden, ik zal mijn gevoelens ook vertonen. Alzo boven, Job 32:10.
18. Want ik ben der woorden vol; de geest Versta, den ijver en goede genegenheid, die Elihu tot dezen handel had. Zie 2 Kon. 19:7. mijns buiks Dat is, van het innerste gemoed. Zie boven, Job 15:2. Alzo in Job 32:19. benauwt mij.
19. Ziet, mijn buik Versta dat het binnenste zijns gemoeds niet zonder schade zou zijn, indien hij verzwegen hetgeen hij over dezen handel bedacht had; gelijk de vaten scheuren en barsten, die, van nieuwen en sterken wijn vol zijnde, geen lucht hebben. is als de wijn, die niet geopend is; gelijk nieuwe lederen zakken Het Hebreeuwse woord betekent hier lederen zakken, waar men hier in voortijden den wijn in deed. Vergelijk Matth. 9:17. zou hij bersten.
20. Ik zal spreken, opdat ik voor mij Dat is, verlichting krijg van de bedenking en bekommernis, komende uit mijn voorgaand aanhoren en stilzwijgen. lucht krijg; ik zal mijn lippen openen, en zal antwoorden.
21. Och, dat ik niemands aangezicht Zie Lev. 19:15. aanneme, en tot den mens geen bijnamen Te weten, noch ten goede om hem te vereren met pluimstrijken, noch ten kwade om hem te versmaden met bittere vermaningen. gebruike!
22. Want ik weet geen bijnamen te gebruiken; in kort zou mijn Te weten, indien ik zulks deed. Maker Dat is, God, die mij gemaakt en geschapen heeft. Zie boven, Job 4:17. mij wegnemen. Dat is, doden en verderven.

1. En gewisselijk, o Job! hoor toch mijn redenen, en neem al mijn woorden ter ore.
2. Zie nu, ik heb *Den mond opendoen* is dikwijls met zeer groten ernst van gewichtige zaken spreken, of een statig verhaal aanvangen, gelijk hier en Richt. 11:35; Ps. 78:2; Spreuk. 24:7, en Spreuk. 31:8,9,26. mijn mond opengedaan; mijn tong spreekt onder Of, *met mijn raak*, of *gehemelte*; dat is in mijn mond. Het gehemelte helpt tot de spraak, boven, Job 29:10; daarom wordt hetzelfde ook de spraak toegeschreven. Zie boven, Job 31:30; Spreuk. 8:7. mijn gehemelte.
3. Mijn redenen zullen de oprechtigheid Dat is, het rechte, ware en onvervalste gevoelens mijns harten. Vergelijk boven, Job 6:25, en de aantekening. mijns harten, en de wetenschap Dat is, mijn lippen, die wetenschap of lering zullen en moeten voortbrengen; die ook *lippen der wetenschap* genaamd worden; Spreuk. 14:7. mijner lippen, wat zuiver is, Dat is, hetwelk onvervalst is en komt uit een oprecht hart. uitspreken.
4. De Geest Gods Elihu geeft te verstaan dat hij een mens was en schepsel Gods gelijk anderen; vervolgens dat Job met hem vrijelijk spreken mocht zonder schroom, als met zijns gelijke, zodat hij zich niet behoefde te ontschuldigen met de vreeslijke majesteit Gods, tegen welke hij verklaard had niet te kunnen verstaan. Zie boven, Job 9:32, en Job 13:21, en Job 16:21. heeft mij gemaakt, en de adem Hij schijnt te zien op de schepping van den eersten mens; Gen. 2:7. des Almachtigen heeft mij levend gemaakt.
5. Zo gij kunt, antwoord mij; schik u Of, *schik, richt uwe woorden*; gelijk Job 32:14. voor mijn aangezicht, stel u.
6. Zie, ik ben Dat is, ik behoort God toe, zijnde van Hem geschapen, en totnutoe van Hem in het leven onderhouden. Anders, *ik ben voor God naar uw woord*, te weten om zijn zaak te

verdedigen naar uw eigen begeerte. **Godes, gelijk gij; uit** Te weten, in den eersten voorvader Adam, zodat ik van stof en afkomst uws gelijke ben, en daarom van u niet te vrezen; zie Gen. 2:7. **het leem ben ik ook afgesneden.**

7. **Zie, mijn verschrikking** Te weten, waarmede ik u zou mogen verschrikken. **zal u niet beroeren, en mijn hand** Zie boven, Job 13:21, en de aantekening. **zal over u niet zwaar zijn.**

8. **Zeker, gij hebt gezegd voor mijn oren, en ik heb de stem der woorden gehoord;**

9. **Ik ben** Dit zijn de redenen, die Elihu uit Jobs redenen had gemerkt, oordelende die strafbaar te wezen. Men kan dezelve, of dergelijke vinden in de plaatsen hier recht tevoren op den kant aangetekend. Niettemin, Job heeft zijn zonden meermalen bekend, gelijk te zien is boven, Job 9:2, en Job 14:4; maar sprekende van zijn onnozelheid, verstaat hij daarmede de gerechtigheid zijner zaak tegen zijn vrienden, en niet de gerechtigheid zijns persoons voor God. **rein, zonder overtreding; ik ben zuiver, en heb geen misdaad.**

10. **Zie, Hij vindt** Te weten, God. Job had wel deze zelfde woorden niet gebruikt, maar die van gelijken zin waren, boven, Job 14:16,17. **oorzaken** Dat is, stof om mij te bezwaren, dat is te beschuldigen en te straffen. Anders, *afbrekingen*; dat is, middelen om zich van mij of mij van hem te scheiden en alle vriendschap te breken, of om al mijn voornemens en pogen te vernietigen. Vergelijk Num. 14:34. **tegen mij, Hij houdt mij** Zie boven, Job 13:24, en de aantekening; idem vergelijk boven, Job 16:9, en Job 19:11. **voor Zijn vijand.**

11. **Hij legt** Zie boven, Job 13:27, en de aantekening. **mijn voeten in den stok; Hij neemt** Vergelijk boven, Job 14:16, en Job 31:4, met de aantekening. **al mijn paden waar.**

12. **Zie, hierin** Dat is, in hetgeen ik nu van u verhaald heb. **zijt gij niet rechtvaardig,**

antwoord ik u; want God Hieruit besluit Elihu dat Job met meerder Ten aanzien niet alleen van zijn wezen en macht, maar ook van zijn wijsheid en rechtvaardigheid, enz.en ootmoed en eerbied tegen God gehandeld moest hebben; vervolgens, dewijl hij zich hierin vergrepen had, dat hij in dezen dele onrechtvaardig was, hoewel hij hem anders voor vroom bekende. **is meerder** Ten aanzien niet alleen van zijn wezen en macht, maar ook van zijn wijsheid en rechtvaardigheid, enz. **dan een mens.**

13. **Waarom hebt gij tegen Hem getwist? Want Hij antwoordt** De zin is dat God van al zijn doen ons geen rekenschap geeft, noch ook gehouden is te geven. Of aldus: *omdat Hij al zijn woorden niet gesproken heeft. Anders, want Hij verantwoordt geen zijner daden, of werken;* dat is, Hij is niet gehouden enige te antwoorden. **niet van al Zijn daden.**

14. **Maar God** De zin is, hoewel God niet gehouden is van zijn doen ons rekenschap te geven, nochtans door zijn vriendelijke goedheid doet Hij het dikwijls, te weten als het Hem belieft, hetwelk van velen niet waargenomen wordt. Vergelijk Gen. 6:3; Num. 14:42; 1 Kon. 22:28; 2 Kon. 17:13; Dan. 4:5,22,28; Matth. 27:19. **spreekt eens of tweemaal;** Een zeker getal voor een onzeker. Alzo onder, Job 33:29. Zie Lev. 26:8. **doch men let niet** Hebreeuws, *ziet*. **daarop.**

15. **In den droom,** Zie Gen. 20:3, en Gen. 28:12, en de aantekening. **door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger;**

16. **Dan openbaart** Dat is, opent en verlicht het verstand en bekeert den wil des mensen door zijn inwendige aanspraak en vermaning. Zie van dezelfde manier van spreken Ruth 4:4. **Hij het voor het oor der lieden, en Hij verzegelt** Dat is, Hij drukt in hun harten de zekerheid zijner bestraffing; dat is, dat Hij zijn voornemen om hen te straffen zekerlijk uitvoeren zal. Zie dezelfde manier van spreken Deut. 32:34. **hun kastijding;**

17. **Opdat Hij den mens afwende van zijn werk,** Te weten, kwaad werk dat hij voorhad. Zie Gen. 20:3, en Gen. 31:24. **en van den man de hovaardij** Dat is, de grootsheid en vermetelheid des harten, waardoor de mens tot een kwaad voornemen geraakt. **verberge;** Hebreeuws, *bedekke;* dat is, wegneme. Vergelijk de manier van spreken met degene die boven is, Job 3:10.
18. **Dat Hij zijn ziel van het verderf afhoude; en zijn leven, dat het door het zwaard** Het Hebreeuwse woord betekent een geweer, dat met werpen gebruikt wordt. Versta hierdoor, allerlei kwaad der ziel of des lichaams, tijdelijk of eeuwig. Vergelijk onder, Job 36:12. **niet doorga.**
19. **Ook wordt** De zin is dat God den mens vermaand heeft in voortijden, niet alleen door dromen en gezichten, maar ook, gelijk heden, door ziekten en krankheden, om op hun leven acht te nemen en God te vrezen. **hij gestraft met smart op zijn leger, en de sterke** Dat is, al zijn beenderen, die veel en sterk zijn; versta hierop, worden gestraft, uit het volgende. Anders, *en de twist zijner beenderen is geweldig;* dat is, de smart zijner beenderen, waardoor God gelijk met hem twist. **menigte zijner beenderen;**
20. **Zodat** Anders, *zodat zijn leven hem het brood doet verfoeien.* **zijn leven het brood zelf verfoeit, en zijn ziel de begeerlijke** Hebreeuws, *de spijs der begeerte;* dat is, die men begeert, of waartoe men belust is, als men gezond is. Alzo *vaten, of gereedschap der begeerte,* 2 Kron. 32:27; *het land der begeerte,* Ps. 106:24; *wijnstokken der begeerte,* Amos 5:11. **spijze;**
21. **Dat zijn vlees verdwijnt uit het gezicht,** Dat is, dat het niet meer gezien wordt vanwege zijn magerheid. **en zijn beenderen, die niet gezien** Te weten, uit oorzaak van de voorgaande vettigheid des lichaams. **werden, uitsteken;** Te weten, door de voorgemelde magerheid. Anders, *verbroken, of vermorzeld.*
22. **En zijn ziel** Dat is, zijn leven, gelijk terstond in het volgende verklaard wordt; zie Gen. 19:17. **nadert ten verderve, en zijn leven tot de dingen, die doden.** Dat is, die de mensen van het leven beroven.
23. **Is er dan bij Hem een Gezant,** Dat is, een profeet of leraar van God gezonden, om de mensen, die in enigen nood zijn, van zijn wil en hun schuldigen plicht te onderwijzen. Andere verstaan door dezen *gezant* een heiligen engel. **een Uitlegger, een uit duizend,** Te weten der vrome en trouwe leraars, die niet velen te vinden zijn; daarom worden zij gezegd *een uit duizend* te wezen. **om den mens zijn rechten** Dat is, wat hij behoort te doen en te laten, om God te behagen. **plicht te verkondigen;**
24. **Zo zal** Te weten, als de zieke mens de vermaning des leraars met een gelovig en gehoorzaam hart zal aangenomen hebben. **Hij hem** Namelijk, God. **genadig zijn,** Te weten, hem vergevende zijn zonden, en hem weder gezond makende. **en zeggen:** Te weten, tot den bode of gezant. **Verlos hem,** Dat is, verkondig hem de verlossing; Joh. 20:23; 2 Cor. 5:19,20. **dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.** Te weten, de verzoening van den *Messias.*
25. **Zijn vlees zal frisser worden** Versta dit van de nieuwe gezondheid en sterkte des lichaams, zijnde als een teken van de vernieuwing des geestes. **dan het was in de jeugd; hij zal tot de dagen zijner jonkheid wederkeren.**
26. **Hij zal tot God ernstiglijk bidden,** Die in hem een welbehagen nemen zal, en zijn aangezicht De zin is dat God de mens op wien Hij tevoren om zijn zonden vergramd was, daarna, als hij bekeerd is, vriendelijk en met een bijzonder welbehagen zal aanschouwen. Men kan ook verstaan dat de mens Gods aangezicht met vreugde zal aanzien, dat is, zijn genade en vaderlijke gunst gevoelen. De zin is enerlei. **met gejuich aanzien; want Hij zal den mens zijn gerechtigheid** Te weten, mits hem door

zijn Geest zekerheid te geven van zijn rechtvaardigmaking en de ware vernieuwing, die in hem door de zonde zeer afgenomen hadden. **wedergeven.**

27. **Hij zal** Namelijk, die krank door Gods weldaad gezond geworden zijnde. Anderen verstaan dit van God, omdat in Job 33:28, hetwelk hier aanhangt, voor *mijn ziel*, en *mijn leven*, sommigen lezen, *zijn ziel*, *zijn leven*, en zetten deze woorden aldus over: *Hij*, te weten God, *ziet op de mensen Die hij begeert te stichten met de belijdenis zijner zonden en de verkondiging der genade Gods aan hem bewezen., en zo daar iemand zegt: Ik heb gezondigd, enz., zo zal Hij zijn ziel verlossen, dat hij niet ga in het verderf, en zijn leven zal het licht zien.* **de mensen** Die hij begeert te stichten met de belijdenis zijner zonden en de verkondiging der genade Gods aan hem bewezen. **aanschouwen**, Dat is, hij zal zich bij dezelve voegen en daarmede vergezelschappen. **en zeggen: Ik heb gezondigd, en het recht verkeerd, hetwelk mij niet heeft gebaat; Zijnde daarom met een zware ziekte gestraft geweest. Het Hebreeuwse woord is in deze betekenis genomen Esth. 3:8, en Esth. 5:13.**

28. **Maar God heeft mijn ziel verlost, dat zij niet voere in het verderf**, Dat is, in het graf. **zodat mijn leven het licht** Dat is, goeden welstand geniet. *Licht* is hier zoveel als welstand. Zie boven, Job 18:5, en *zien* is genieten. Zie boven, Job 7:7. **aanziet.**

29. **Zie, dit alles werkt God twee** Dat is, dikmaals. Het is een zeker getal voor een onzeker. **maal of driemaal met een man; Dat is, met een mens.**

30. **Opdat hij zijn ziel afkere van het verderf, en hij verlicht** Dat is, dat hij niet alleen nog in het leven blijve, maar daarin zo welvare, dat hij aanzienlijk en geëerd onder de mensen worde. **worde met het licht der levenden.**

31. **Merk op, o Job! Hoor naar mij; zwijg, en ik zal spreken.**

32. **Zo er redenen zijn,** Te weten, om uw zaak te verantwoorden en mij tegen te spreken. **antwoord mij; spreek, want ik heb lust u te rechtvaardigen.** Dat is,

voor te spreken en te verdedigen, zover het mogelijk is, zulks dat ik dit werk niet uit enige twistgierigheid aanneem.

33. **Zo niet, hoor naar mij; zwijg, en ik zal u wijsheid leren.**

Job 34

1. **Verder antwoordde** Dat is, ving een nieuwe rede aan. Zie Richt. 18:14, of, ging voort in het antwoorden. **Elihu, en zeide:**

2. **Hoort, gij wijzen, mijn woorden, en gij verstandigen, neigt de oren naar mij.**

3. **Want het oor proeft** Dat is, het hoort ze en brengt ze tot het verstand, om daar geoordeeld te worden hoedanig dat zij zijn. **de woorden, gelijk** Hebreeuws, *en*. Zie boven, Job 5:7. Het gehemelte wordt de smaak toegeschreven. Alzo boven, Job 12:11; Spreuk. 24:13. **het gehemelte de spijs smaakt.**

4. **Laat ons kiezen voor ons, wat recht is; Hebreeuws, het oordeel, of recht; dat is, de waarheid en billijkheid, die wij in dezen gehelen handel zoeken moeten, verwerpende al hetgeen vals en onrecht is. Alzo is het Hebreeuwse woord dikwijls genomen. Zie Deut. 32:4; Job 32:9; Ps. 37:30; Spreuk. 2:8; Jes. 59:8; Micha 3:8, enz. laat ons kennen onder ons wat goed is.**

5. **Want Job heeft gezegd: Ik ben rechtvaardig,** Zie boven, Job 13:18, en Job 23:10, en Job 27:2,6, en Job 31:1, enz., waar Job niet wil zeggen dat hij gans zonder zonde was; want het tegendeel bekent hij boven, Job 14:4; maar alleen dat hij geen goddeloos mens, of hypocriet was, gelijk zijn vrienden meenden, en dat hij niet alleen had de burgerlijke gerechtigheid, maar ook de goede conscientie. **en God** Deze beschuldiging gedaan tegen Job wordt gesteld met zijn eigen woorden, gelijk wij dezelve vinden boven, Job 27:2. Doch Job heeft haar zo verstaan dat God geen kennis nam van zijn zaak; maar Elihu, dat God ongerechtiglijk tegen hem handelde. Evenwel had Elihu reden om Job te berispen, omdat hij zijn onnozelheid zo zeer voorstond, dat hij de

gerechtigheid Gods scheen ongelijk te geven.
heeft mijn recht weggenomen.

6. **Ik moet** Dat is, als ik mijn onschuld verdedig, word ik gehouden te liegen. Dit verhaalt Elihu mede als van Job gesproken. Vergelijk boven, Job 19:7. Anders, *zou ik liegen in mijn recht? liegen in mijn recht; mijn pijn* Te weten, de pijn mijns lijdens en van deze mijn bezoeking, waarmede mij God getroffen heeft. Zie boven, Job 6:4. Vergelijk Deut. 32:33. **is smartelijk zonder** Dat is, zonder dat ik daartoe schuld heb. **overtreding.**
7. **Wat man is er, gelijk Job?** Te weten, die zo wijs en kloek wil zijn als Job, en nochtans zulke redenen voortbrengt, die der bespotting waardig zijn, gelijk, naar het oordeel van Elihu, Job voortbracht. **Hij drinkt de bespotting in als water;** Zie dezelfde gelijkenis boven, Job 15:16, en de aantekening.
8. **En gaat** Hij wil zeggen dat Job met zijn redenen zich den kwaden en goddelozen mensen gelijk maakte en gemeenschap met hen had in het kwaad spreken. **over weg in gezelschap met de werkers der ongerechtigheid, en wandelt met goddeloze lieden.** Hebreeuws, *lieden der goddeloosheid.* Zie boven, Job 11:11.
9. **Want hij heeft gezegd:** Namelijk, Job. **Het baat een man niet, als hij welbehagen** Dat is, als zijn lust is God te dienen en te gehoorzamen. Anders, *als hij een behagen heeft met God te wandelen.* Dit woord is ingevoegd uit Gen. 5:22. **heeft aan God.**
10. **Daarom, gij, lieden** Hebreeuws, *lieden des harten;* dat is, des verstands. Alzo onder, Job 34:34. Zie boven, Job 9:4. **van verstand, hoort naar mij: Verre** Hebreeuws, *het zij Gode verre van goddeloosheid,* enz. **zij God van goddeloosheid, en de Almachtige van onrecht!**
11. **Want naar het werk des mensen vergeldt** Te weten, òf loon naar genade, zo het werk goed is, òf straf naar verdienste, zo

het werk kwaad is. **Hij hem, en naar eens ieders weg** Dat is, naar zijn gedachten, pogingen, woorden en werken. Zo spreekt ook Ezech. 7:27, en Ezech. 33:10. **doet Hij het hem vinden.** Te weten, dat hem naar Gods oordeel wedervaren en overkomen moet vanwege zijne werken.

12. **Ook waarlijk, God handelt** Anders, *en verdoemt den onschuldige niet.* Dergelijk invoegsel is ook Exod. 34:7. **niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet.**
13. **Wie heeft** Hebreeuws, *op hem besteld, of bevolen;* dat is, Hem last gegeven, te weten om die te onderhouden en te regeren. De zin is, dat niemand Hem daarover gesteld heeft, maar dat Hij alle macht van zich alleen heeft. Elihu bewijst dat God niemand onrecht doen kan, omdat Hij is de schepper, onderhouder en regeerder van alle dingen, die zo gerecht en heilig is van natuur dat Hij niet kan kwaad doen, en zo hoog van heerlijkheid dat Hij niemand gehouden is rekenschap van zijn doen te geven. **Hem gesteld over de aarde, en wie heeft de ganse wereld geschikt?**
14. **Indien Hij Zijn hart** Dat is, ten nauwste acht op hem wilde nemen, om het hoogste recht tegen hem te gebruiken. **tegen hem zette,** Te weten, den mens. Zie boven, Job 34:11. **zijn geest en zijn adem zou Hij tot Zich vergaderen;**
15. **Alle vlees** Dat is, alle mens Versta, het lichaam des mensen. Vergelijk Gen. 3:19; Pred. 12:7. **en.** Zie Gen. 6:12. **zou tegelijk den geest geven, en de mens Versta, het lichaam des mensen.** Vergelijk Gen. 3:19; Pred. 12:7. **zou tot stof wederkeren.**
16. **Zo er dan verstand bij u is, hoor dit; neig de oren tot de stem mijner woorden.**
17. **Zou hij ook, die het recht haat, den gewonde verbinden, en zoudt gij den zeer Rechtvaardige** Hebreeuws, *geweldig, krachtig;* dat is, die allermeest en ten hoogste rechtvaardig is. **verdoemen?**

18. **Zou men** Dat is, is het niet geoorloofd een koning of prins alzo toe te spreken, hoeveel temin van God alzo te spreken? Anders, *zoudt gij hem te weten God verdoemen, als Hij tot een koning zegt: Gij boet*, enz. Het woord *verdoemen* wordt hier weder ingevoegd uit Job 34:17. **tot een koning zeggen: Gij Belial;** Zie van dit woord Deut. 13:13. **tot de prinsen: Gij goddelozen!**
19. **Hoe dan tot Dien,** Die het aangezicht Zie van deze manier van spreken Lev. 19:15. **der vorsten niet aanneemt, en den rijke voor den arme niet kent?** Want zij zijn allen Zijner handen werk.
20. **In een ogenblik sterven zij;** Namelijk, rijken en armen, edelen en onedelen, sterken en zwakken, en dat als het God belieft door zijn macht, dat niemand wederstaan kan, en naar zijn gerechtigheid, die niemand vermag te wederspreken of te controleren. **zelfs ter middernacht** Dat is, onverwachts, en als zij zekerst menen te wezen. Zie Exod. 12:29; 2 Kon. 19:35. **wordt een volk** Dat is, gehele volken worden door Gods kracht en ook rechtvaardiglijk uit hun land, welvaren en staat vervoerd en weggerukt. **geschud, dat het doorga; en de machtige** Hebreeuws, *zij nemen de sterken weg;* te weten, de engelen of dienaars Gods. Zie boven, Job 4:18. **wordt weggenomen zonder hand.** Dat is, zonder menselijke hand, en dienvolgens door de kracht Gods.
21. **Want Zijn ogen zijn op ieders wegen,** Dat is, werken. Zie Gen. 6:12. **en Hij ziet al zijn treden.**
22. **Er is geen duisternis,** Vergelijk boven, Job 26:6. **en er is geen schaduw** Zie boven, Job 12:22. **des doods, dat aldaar de werkers der ongerechtigheid zich verbergen mochten.**
23. **Gewisselijk, Hij legt** Te weten, God. **den mens niet te veel op,** Dat is, te veel straf, gaande boven de verdiensten zijner zonden. **dat hij tegen God** Dat is, dat de mens oorzaak zou mogen hebben om tegen God van ongelijk te klagen en Hem in het gericht te willen betrekken, gelijk Job gedaan had. Zie boven, Job 13:3, en Job 16:21, en Job 23:3,4. **in het gericht zou mogen treden.**
24. **Hij vermorzelt de geweldigen, dat men** Hebreeuws, *zonder doorzoeking;* dat is zonder dat men uitvinden en rekenen kan, hoevelen Hij van deze geweldigen vernietigt; of doorgronden de redenen van deze zijne oordelen. Vergelijk boven, Job 5:9, en Job 9:10, en onder, Job 36:26. **het niet doorzoeken kan, en stelt anderen in hun plaats.**
25. **Daarom dat** Hij hun werken kent, **zo keert Hij** Dat is, Hij verderft hen onvoorziens en als zij menen in hun rust te wezen. Zie boven, Job 34:20. Anders, *Hij verandert den nacht,* waarmede zij hun zonden meenden te bedekken, in den dag, die hen tevoorschijn brengt. **Of, zo keert Hij op hen den nacht;** dat is, allerlei ellende, tegenheid en kwalijk varen. **hen des nachts om, en zij worden verbrijzeld.**
26. **Hij klopt** Dat is, drukt hen tezamen, slaat hen, smijt hen; te weten, door zijn rechtvaardige straffen. **hen samen als goddelozen,** Of, *voor goddelozen.* Hebreeuws, *inplaats van goddelozen,* gelijk ook zodanigen zijn. **in een plaats,** Hebreeuws, *in de plaats der zienden;* dat is, in een openbare plaats, waar hun straf van velen kan gezien worden, opdat de aanschouwers door hun exempel geleerd mochten worden hun leven te verbeteren. **waar aanschouwers zijn;**
27. **Daarom dat zij van achter Hem afgeweken zijn,** Te weten, God. **en geen Zijner wegen** Zie Gen. 18:19. **verstaan hebben;**
28. **Opdat Hij op hem** Dat is, op elkeen van hen, de straf die zij verdiend hebben, door den arme zo te verdrukken, dat hij genoodzaakt is geweest tot God te roepen. **het geroep des armen brenge, en het geroep der ellendigen verhoore.**

29. Als Hij stilt, wie zal Te weten, van degenen, op wie God zeer vergramd is; van wie in de voorgaande verzen gesproken is. **dan beroeren?** Dat is, onrust verwekken. Als Hij het aangezicht verbergt, Te weten, van den mens; dat is, als Hij zijn genade, zegen en hulp van hem trekt. Zie Deut. 31:17. **wie zal** Te weten, van degenen, op wie God zeer vergramd is; van wie in de voorgaande verzen gesproken is. **Hem dan** Te weten, God; dat is, zich voor God vertonen, te weten, door het gebed, om troost en bijstand te verzoeken. Vergelijk de manier van spreken met Ps. 34:6. **aanschouwen, zowel** Dat is, hetgeen ik verhaal van God is waarachtig, niet alleen ten aanzien van een mens in het bijzonder, maar ook van gehele volken in het algemeen, dien Hij kan òf rust verlenen, òf zijn aangezicht verbergen. **voor een volk,** Het Hebreeuwse woord is in dezen zin gebruikt Gen. 37:8, onder, Job 34:36, en Job 42:8; Ps. 32:6. **als voor een mens alleen?** Alzo wordt het Hebreeuwse woord genomen Ezra 4:3; Ps. 33:15; Hos. 11:7.

30. Opdat Hij toont dat God zijn aangezicht verbergt, niet alleen voor gemene lieden, maar ook voor de grote heren en regeerders derzelve. **de huichelachtige mens** Zie wat een huichelaar is, boven, Job 8:13. **niet meer regere, en geen strikken** Dat is, geen overlast, tirannie en geweld, waarmede hij zijn onderzaten zou kwellen en verdrukken. Anders, *vanwege*, of *uit oorzaak van de strikken des volks*, te weten, waarmede hij hetzelfde verdrukken zou. **des volks zijn.**

31. Zekerlijk heeft hij tot God Te weten, Job. Want tot dezen keert zich Elihu, om hem te vermanen tot zijn schuldigen plicht over hetgeen hij van God en tot God spreken moest, inplaats van tegen zijn oordelen klachtig te vallen, gelijk hij hem verweten had gedaan te hebben, boven, Job 34:5. **gezegd: Ik heb Uw straf verdragen, ik zal het niet verderven.** Dat is, in deze mijn zaak en ganse leven zal ik niets doen, noch met woorden noch met werken, dan wat recht en

behoorlijk is; of *ik zal de zaak*, dat is, dezen mijn handel met God *niet verderven*, te weten, met mijn onschuld al te zeer te verdedigen, gelijk ik gedaan heb; of *ik zal uw wetten niet verderven*, te weten door dezelve te overtreden. Anders, *heb ik weggenomen, ik zal geen pand nemen*. Alsof hij zeide: Heb ik pand genomen, ik zal het niet meer doen. Vergelijk boven, Job 22:6.

32. Behalve *wat ik zie*, Te weten, aangaande mijn zonden. **leer Gij mij;** Te weten, dat mij van mijn zonden nog onbekend is; dat is, maakt mij bekend mijn verborgen gebreken. Vergelijk Ps. 19:13. **heb ik onrecht gewrocht, ik zal het niet meer doen.** Te weten, mij te vergrijpen.

33. Zal het van u zijn, Dat is, zal het aan u staan, naar uw gevoelen en goeddunken gaan, hoe God het kwade met straffen vergelden zal, of het goede met weldaden? Zal Hij u raad moeten vragen, om te weten hoe Hij dat wel doen zal? Elihu spreekt Job toe. **hoe Hij iets** Te weten, God. **vergelden zal, dewijl gij Hem Namelijk, God over zijn regering, waardoor Hij de goede en kwade werken vergeldt. versmaadt? Zoudt gij** Dit zijn de woorden Gods, in wiens persoon Elihu die voortbrengt. De zin is: zoudt gij dan, o Job, mij voorschrijven de wijze hoe Ik straffen en zegenen zal, en niet Ik? **dan verkiezen, en niet ik? Wat weet gij dan?** Hier spreekt Elihu in zijn eigen persoon tot Job, alsof hij zeide: Wat hebt gij hiertegen te zeggen: spreekt uit, antwoord. Doch sommigen stellen Job 34:33 aldus: *Zal Hij vergelden hetgeen van u is, dewijl gij de kastijding versmaadt? Wanneer gij het verkoost, ik zou het evenwel niet doen*, enz. **Spreek.**

34. De lieden Hebreeuws, *de lieden des harten*. Hart voor verstand; alzo boven, Job 34:10. **van verstand zullen met mij zeggen,** De Hebreeuwse letter *lamed* betekent somtijds *met*; gelijk Gen. 46:26; Exod. 34:12; Num. 18:11. **en een wijs man zal naar mij horen;**

35. *Dat* Job niet met wetenschap gesproken heeft, en zijn woorden

niet met kloek verstand geweest zijn.

36. **Mijn Vader,** Te weten, die in den hemel zijt; dat is, o mijn God. Anders, *mijn begeerte is dat Job beproefd worde.* laat Job beproefd worden Te weten, door kruis en tegenspoed. Zie Gen. 22:1. **tot het einde toe,** Dat is, tot de voleinding van het werk zijner bezoeking, namelijk, als zijn godvruchtigheid ten volle blijken zal door een oprechte bekentenis zijner zonden. Anders, *tot de overwinning toe;* dat is, totdat hij God als zijn overwinnaar de eer geve en ophoude zo kwalijk te spreken. Of aldus: *zal Job beproefd worden tot den einde toe?* alsof hij vreesde dat Job door al te langdurige beproeving zijn zonden zou vermenigvuldigen. **om zijner antwoorden** Dat is, redenen, die hij met antwoorden voortbrengt. **wil onder de ongerechte** Hebreeuws, *lieden der ongerechtigheid;* dat is, als zijnde een der ongerechte lieden, die Gods oordelen tegenspreken. Of, *met de ongerechte lieden;* dat is, zijnde in zijn doen hun metgezel. Anders, *voor de ongerechten;* te weten, als hun voorspraak zijnde. **lieden.**
37. **Want tot zijn zonde** Dat is, de misdaad, die hij totnutoe gedaan heeft, door misverstand en dwaling. **zou hij nog overtreding** Dat is, zijn zonden vermenigvuldigen. **bijvoegen;** hij zou onder ons in de handen klappen, Alsof hij ons met zijn disputen overwonnen had. Zie boven, Job 27:23, en vergelijk 1 Kon. 9:8. Sommigen verstaan het alzo, dat hij hun tot dispuut geroepen had en borgtocht wilde aangaan. Vergelijk boven, Job 17:3. **en hij zou zijn redenen vermenigvuldigen tegen God.**

Job 35

1. Elihu antwoordde verder, Zie boven, Job 34:1. en zeide:
2. Houdt gij dat voor recht, Dat is, voor een goede en billijke zaak, die in het gericht verdedigd kan worden. Zie boven, de

aantekening Job 34:4. *dat gij gezegd hebt: Mijn gerechtigheid* Dit had Job niet vormelijk zo gesproken, maar Elihu wil het uit zijn woorden besluiten, die hij daarom in Job 35:3 voortbrengt. **is meerder dan Gods?**

3. **Want gij hebt gezegd:** Vergelijk Job 9:20, en Job 10:15. **Wat zou Te weten, uw gerechtigheid. zij u baten?** Namelijk, uw persoon, o Job. **Wat meer voordeel zal ik daarmede** *Dat is, met mijn gerechtigheid en vroomheid. Job had zulks geklaagd uit ongeduldigheid, omdat hij, vroom zijnde, schrikkelijk geplaagd en wredelijk veroordeeld werd.* **doen, dan met mijn zonde?**
4. **Ik zal u antwoord** Te weten, met welke ik u wederleggen zal. **geven, en uw vrienden** Te weten, die tegen u gehandeld, doch u ten volle, niet beantwoord hebben. Evenwel, Elifaz had bijna hetzelfde, dat hier nu van Elihu voortgebracht wordt Job 35:6,7, tevoren gezegd, boven, Job 22:2,3. Sommigen duiden het op degenen, die het met Job hielden. Vergelijk Job 18:2. **met u.**
5. **Bemerk den hemel en zie; en aanschouw de bovenste wolken,** Zie Deut. 33:26. **zij zijn hoger** De zin is: Zijn de wolken hoger, hoeveel te meer God? Is God hoger, wat kunt gij Hem helpen met uw vroomheid, of schaden met uw zonde? **dan gij.**
6. **Indien gij zondigt, wat bedrijft gij** Te weten, waarmede gij Hem, dat is God, zoudt mogen beschadigen. **tegen Hem? Indien uw overtredingen menigvuldig zijn, wat doet gij Hem?** Te weten, wat kwaad, schande, of nadeel.
7. **Indien gij rechtvaardig zijt, wat geeft gij Hem,** Versta, niet met al; dat is, Hij heeft geen voordeel of baat van uw gerechtigheid. Vergelijk Ps. 16:2, en Ps. 50:10,11,12. **of wat ontvangt Hij uit uw hand?**
8. **Uw goddeloosheid zou zijn tegen een man,** Te weten, om hem te beschadigen. **gelijk gij zijt, en uw gerechtigheid voor** Te weten, om hem voordelig te zijn en enige weldaad te

bewijzen. eens mensen kind. Zie 1 Kon. 8:39.

9. **Vanwege** Elihu schijnt hier te zien op de woorden van Job, boven, Job 24:12, welke hij ten onrechte alzo zou duiden, alsof Job daarmee God van ongerechtigheid beschuldigd had. Want Job had God zijn eer gegeven, Job 35:12, en den verdrukten de schuld opgelegd, Job 35:13. **hun grootheid** Dat is, groot geweld. **doen zij de onderdrukten** Te weten, de goddelozen. **roepen; zij schreeuwen** Te weten, de verdrukten. **vanwege den arm** Dat is, het geweld en den overlast. Vergelijk en zie boven, Job 22:8. **der groten.** Dat is, der machtigen en geweldigen.

10. **Maar** Elihu geeft reden waarom de verdrukten in hun nood niet geholpen worden. **niemand zegt:** Te weten, dergenen, die onderdrukt worden. Hebreeuws, *maar hij zegt niet.* **Waar is God, mijn Maker,** Hebreeuws, *mijne Makers,* in het getal van velen. Vergelijk Gen. 20:13; idem, zie boven, Job 32:22. **Die de psalmen geeft in den nacht?**

11. **Die ons geleerder** Dat is, die ons met rede, verstand en wijsheid begaafd boven de onredelijke dieren, zodat wij Hem recht behoren te kennen en in den nood te zoeken. **maakt dan de beesten der aarde, en ons wijzer maakt dan het gevogelte des hemels?**

12. **Daar** Te weten, in hun nood, als zij verdrukt worden. **roepen zij;** Te weten, tot God. **maar Hij antwoordt niet, vanwege den hoogmoed** Dat is, het trots geweld dergenen, van wie zij verdrukt worden. Hoewel hun roepen niet vergezelschap was met godvruchtigheid, gelijk het volgende verklaart; zie ook boven, Job 35:9,10. **der bozen.**

13. **Gewisselijk zal God de ijdelheid** Dat is, de ijdele mensen, die ledig zijn van het rechte geloof en de ware godvruchtigheid. Alzo *snoodheden* voor snode mensen, Ps. 12:9; *bedrog* voor bedriegers, Spreuk. 12:24; *valsheid* voor valschaard, Spreuk. 17:4; *begeerte* voor begerige, Spreuk. 21:26. Zie

ook boven, Job 24:20, en de aantekening op het woord *onrecht.* **niet verhoren, en de Almachtige zal die niet aanschouwen.**

14. **Dat gij** Elihu keert zich tot Job, verhalende hetgeen hij gezegd had boven, Job 23:8,9. De zin is: Zo God der ijdele mensen gebeden niet verhoort, Hij zal ook niet aanzien degenen, die voorgeven dat zij God niet zien en Hem niet vinden kunnen, als zij in hun nood door het gebed tot Hem vlieden. ook gezegd hebt: **Gij zult Hem niet aanschouwen; er is *nochtans* gericht voor Zijn aangezicht, wacht gij dan op Hem.**

15. **Maar nu, dewijl het niets is,** Dat is, een zeer geringe straf, ten aanzien van hetgeen Job verdiend had. Elihu dit sprekende, keert zich tot de omstanders. **dat Zijn toorn** Dat is, Gods toorn. **Job bezocht heeft,** Zie Gen. 21:1. **en Hij hem** Te weten, God. Sommigen zetten Job 35:15 aldus: *Maar omdat zijn toorn Job niet bezocht had, en hij in groten overvloed dien niet gekend had,* enz. Verstaande dit van Jobs voorgaanden voorspoedigen staat, en dat hij derhalve uit ongewoonte van tegenspoed ongeduldig gesproken had. **niet zeer in overvloed doorkend heeft;**

16. **Zo heeft Job in ijdelheid** Dat is, met onverstandigheid. Vergelijk boven, Job 27:12. **zijn mond geopend, en zonder wetenschap** **woorden vermenigvuldigd.**

Job 36

1. Elihu ging nog voort, en zeide:
2. **Verbeid mij een weinig, en ik zal u aanwijzen, dat er nog redenen of, woorden,** inhoudende vaste redenen, om de gerechtigheid Gods te verdedigen. **voor God zijn.**
3. **Ik zal mijn gevoel van verre** Dat is, van omhoog af, te weten, van de natuur, eigenschappen en werken Gods. **ophalen, en mijn Schepper** Hebreeuws, *werker,* dat is, Schepper. Vergelijk boven, Job 4:17.

- gerechtigheid toewijzen. Hebreeuws, *geven*.
4. **Want voorwaar, mijn woorden zullen geen valsheid zijn; een, die oprecht is** Elihu verstaat hiermede zichzelf, sprekende in den derden persoon uit manierlijkheid, om geen achterdenken van hovaardigheid te verwekken. **van gevoelen, is bij u.**
5. **Zie, God is geweldig,** Alsof hij zeide: Hoewel God almachtig is, dat Hij doen kan al hetgeen wat Hij wil, Gen. 17:1, en Gen. 18:14; Ps. 115:3, nochtans is Hij ook rechtvaardig, dat Hij niemand ten ongelijke straffen zal, *gelijk Jobs woorden schenen te luiden, boven, Job 19:7, en Job 23:13, en Job 30:21;* en dat overmits Hij machtig is, niet alleen in zijn daden, maar ook in zijn hart, gelijk volgt. **nochtans versmaadt Hij niet;** Te weten, zonder rechtvaardige oorzaak. Zie het volgende. **geweldig is Hij in kracht des harten.** Versta door het *hart Gods* zijn wijsheid en wil, die ten hoogste volmaakt zijn.
6. **Hij laat den goddeloze niet leven,** Te weten, niet eeuwiglijk, maar eindelijk doodt Hij hem, òf hier, òf hierna. Anders, *Hij bewaart het leven des goddelozen niet.* en het recht der ellendigen beschikt Hij. Hebreeuws, *geeft*.
7. **Hij onttrekt Zijn ogen niet van den rechtvaardige, maar met de koningen zijn zij** Te weten, de rechtvaardigen. De zin is, dat zij eindelijk zeer hoog verheven worden; hetwelk voornamelijk vervuld wordt in het toekomstige leven. Vergelijk 1 Sam. 2:8; Ps. 113:7. Anders, *met de koningen is Hij te weten God bij den troon, opdat Hij hen daar zette,* enz. in den troon; daar zet Hij hen voor altoos, en zij worden verheven.
8. **En zo zij, gebonden zijnde in boeien,** Zo worden genaamd de kastijdingen, die God den vromen toezendt, uit oorzaak van hun zonden, om hen tot leedwezen en betering te brengen. Zie boven, Job 13:27; onder, Job 36:13, en Job 42:10; Ps. 107:10. **vast gehouden worden met banden der ellende;** Dat is, die hun ellende toebrengen.
9. **Dan geeft Hij hun hun werk** Dat is, hun kwaad leven, waardoor zij de straffen Gods over zich gebracht hebben, gelijk het volgende woord verklaart. **te kennen,** Te weten, door die ellende en kastijding. **en hun overtredingen, omdat zij** Dat is, omdat zij zeer groot en vele geworden zijn. **de overhand genomen hebben;**
10. **En Hij openbaart** Dat is, Hij opent hun verstand, onderwijst en bekeert hen. Alzo onder, Job 36:15; zie boven, Job 33:16. **het voor hunlieder oor ter tucht, en zegt,** Dat is, beveelt en vermaant; alzo boven, Job 9:7; zie ook 2 Kron. 29:24. **dat zij zich van de ongerechtigheid bekeren zouden.**
11. **Indien zij horen, en Hem dienen,** zo zullen zij hun dagen eindigen in het goede, Vergelijk boven, de aantekening Job 21:25. **en hun jaren in liefelikheden.** Dat is, in welvaren des geestes en des lichaams. Zie Ps. 36:8,9.
12. **Maar zo zij niet horen, zo gaan zij door het zwaard door, en zij geven den geest zonder kennis.** Dat is, zonder geloof en boetvaardigheid.
13. **En die** Dat is, die onzuiver, onheilig en vals van geest zijn, en niet zijn die zij schijnen; Matth. 23:27,28; Luk. 16:15. **met het hart huichelachtig zijn, leggen** Dat is, vergaderen een schat van Gods wraak, Rom. 2:5. Het woord *toorn* alleen gesteld, betekent zeer dikwijls den toorn Gods. Zie 2 Kron. 28:13. **toorn op; zij roepen niet,** Dat is, zij bidden God niet om zijn genade en hulp. *Roepen* voor ernstig en vurig bidden, Exod. 14:10,15; Neh. 9:9; Ps. 22:3, enz. **als Hij hen** Dat is, als hen God gestraft heeft. Vergelijk boven, de aantekening Job 36:8. **gebonden heeft.**
14. **Hun ziel** Dat is, hun leven zal in de eerste jaren eindigen. **zal in de jonkheid sterven, en hun leven onder de schandjongens.** Versta, onder een soort van gruwelijke zondaren alle anderen; zie van deze zondaren Deut. 23:17, en de aantekening.

15. Hij zal Te weten, God. den ellendige in zijn ellende vrijmaken, en in de onderdrukking zal Hij het Dat is, Hij zal hen onderwijzen en vermanen tot hun schuldigen plicht, gelijk boven, Job 36:10. **voor hunlieder oor openbaren.**
16. Alzo zou Hij ook u afgekeerd hebben van den mond des angstes Dat is, het geweld der benauwdheid; want gelijk de wilde dieren met hun muil verslinden, alzo verteert het geweld van den druk den mens. **tot de ruimte,** Dat is, in een vrije en open plaats, waar hij onbenauwd en naar zijn wens zou geweest zijn. Alzo Ps. 18:20. **onder dewelke geen benauwing** Dat is, geen zwaarigheid, noch druk, die den mens benauwt. **zou geweest zijn; en het gerecht** Anders, *uw tafel zou gerust geweest zijn, vol vettigheid* Dat is, *overvloed en lieflijke spijs..* **uwer tafel zou vol vettigheid** Dat is, overvloed en lieflijke spijs. **geweest zijn.**
17. Maar gij hebt het gericht Dat is, de maat uwer zonde, met kwaad en onbedacht spreken; hetwelk straf verdient. Vergelijk boven, Job 34:8. **Recht** wordt hier genomen voor de rechtvaardige straf, en deze voor de zonde, die rechtvaardiglijk gestraft moet zijn. **des goddelozen vervuld; het gericht** Dat is, de maat uwer zonde, met kwaad en onbedacht spreken; hetwelk straf verdient. Vergelijk boven, Job 34:8. **Recht** wordt hier genomen voor de rechtvaardige straf, en deze voor de zonde, die rechtvaardiglijk gestraft moet zijn. **en het recht houden u vast.** Te weten, dat gij aan de straf schuldig zijt. Anders, *zouden het recht en het gericht dat ondersteunen?* Dat is, voorstaan?
18. Omdat er grimmigheid is, Namelijk, bij God, dewijl Hij rechtvaardig is. **wacht u, dat Hij u misschien niet met een klop** Dat is, met een zeer zware plaag, die u gans tenonder brengt. Anders, *met samenklapping der handen.* **wegstote; zodat u een groot rantsoen er niet zou afbrengen.**
19. Zou Hij uw rijkdom achten, **dat gij niet in benauwdheid zoudt zijn; of**

enige versterkingen Versta, al hetgeen men zou mogen toebrengen om zich te wapenen en sterken tegen Gods gramschap, en de verdiende straffen te ontgaan. **van kracht?**

20. **Haak niet** Dat is, zijt niet begerig om zeer zorgvuldig te onderzoeken de oorzaak van Gods oordeel, waardoor Hij somtijds in één nacht gehele volken uitroeit, de goeden met de kwaden. Versta daarbij, dat Job ook niet curieuslijk moest onderzoeken waarom hij in een weinig tijds uit zijn welvaren geworpen was. Sommigen verstaan door den **nacht** den tijdelijken dood, en dat Job vermaand wordt daarnaar niet te verlangen, alzo de goddelozen door denzelfden doorgaan tot den eeuwigen dood. **naar dien nacht,** Van welken Elihu gesproken had, boven, Job 34:20. **als de volken van hun plaats opgenomen** Dat is, uitgeroeid, verdelgd worden, omkomen, vergaan. Het Hebreeuwse woord is zo genomen Ps. 102:25. **worden.**
21. **Wacht u, wend u niet tot ongerechtigheid; Of, ijdelheid,** waardoor gij God over zijn oordelen beschuldigen zoudt. **overmits** Dat is, dewijl gij deze ongerechtigheid reeds aangenomen hebt, gelijk het schijnt uit dezen uw handel en de redenen, die van u gekomen zijn. **gij ze in dezen verkoren heb, uit oorzake van de ellende.** Te weten, die u alsnu toegezonden is van God. Anders, *verkoren hebt meer dan de ellende?* dat is, meer dan de lijdzaamheid, die gij in uw ellende behoortet te hebben.
22. **Zie, God verhoogt** Te weten, de ellendigen; dat is, verlos hen uit hun nood. **Verhogen** voor verlossen, Ps. 9:14, en Ps. 18:49. Anders, *God verhoogt zich;* te weten, in de ganse regering der wereld, vertonende alleszins daarin zijn wonderbare wijsheid, almogendheid en hoge oordelen. **door Zijn kracht; wie is een Leraar, gelijk Hij?** Versta, niemand; en daarom kan Hem ook niemand leren hoe Hij de wereld regeren moet; hetwelk gij, o Job, schijnt te willen doen, als gij tegen zijn regering klachtig valt.

23. **Wie heeft Hem gesteld** Dat is, Hem voorgeschreven wat Hij doen moet, de wijze hoe Hij werken en regeren moet. **over Zijn weg? Of wie heeft gezegd: Gij hebt onrecht gedaan?**
24. **Gedenk, dat gij Zijn werk groot maakt,** Te weten, met dat te prijzen, inplaats van iets daarin te berispen. **hetwelk de lieden aanschouwen.** Te weten, met verwondering.
25. **Alle mensen** Te weten, die enig verstand hebben en dat wel gebruiken. **zien het aan; de mens schouwt het van verre.** Dat is, niet volkomenlijk, zulks dat hij het werk en de redenen daarvan maar ten dele begrijpen kan.
26. **Zie, God is groot,** Te weten, in wezen, eigenschappen en werken; doch hier wordt voornamelijk van zijne werken gesproken. **en wij begrijpen** Voornamelijk in dit leven, waar onze kennis maar stuksgewijs is; 1 Cor. 13:10,12. Hebreeuws, *wij weten het niet.* **het niet; er is ook geen onderzoeking** Te weten, waardoor zijn eeuwigheid en oneindelijkheid van ons zou kunnen uitgevonden en begrepen worden. **van het getal Zijner jaren.**
27. **Want Hij** Door enige exempelen van Gods werken bewijst hij zijn grote wijsheid en kracht. **trekt de druppelen der wateren op,** Te weten, die hier beneden zijn en voornamelijk in de zee. Deze trekt God opwaarts, door de dampen daaruit rijzende, in de lucht, alwaar zij ineens klonteren en wolken worden; zie Gen. 2:6. **die den regen na zijn damp** Dat is, na Gods damp; te weten, nadat God van die dampen, die Hij uit de wateren in de lucht opgetrokken had, wolken gemaakt heeft. Of, nadat de damp is, die God uit de wateren heeft opgetrokken om in wolken veranderd te worden. **uitgieten;**
28. **Welke** Te weten, regen. **de wolken uitgieten, en over den mens overvloediglijk afdruipen.**
29. **Kan men ook verstaan de uitbreidingen** Dat is, hoe ver en wijd, en

over welke plaatsen zij zich uitspannen, als zij den regen uitstorten. **der wolken, en de krakingen Zijner hutte?** Te weten, der hut Gods. Versta daarmede de wolken, die Gods hut worden genaamd, Ps. 18:12, omdat Hij daarin schijnt te wonen als Hij daardoor werkt met deuningen en ruischingen, dat is, door winden en donder. De wolken worden ook om gelijke oorzaak *God wagen* geheten; Ps. 104:3.

30. **Zie, Hij breidt** Namelijk God. **over hem Zijn** Te weten, den mens. Anders, *over die;* te weten, wolk. **licht uit,** Versta het weerlicht, hetwelk God doet voortbreken en schieten uit de wolken. Alzo onder, Job 37:3,15. Sommigen zetten het woord *licht* hier over, *regen.* Alzo onder, Job 37:11. **en de wortelen** Dat is, de gronden der zee, tot welke God het weerlicht doet doorschijnen, dat zij daarmede schijnen bedekt te wezen. **der zee bedekt Hij.**
31. **Want daardoor** Dat is, door de wolken, den regen, donder, bliksem en andere zaken, die in de lucht geschieden, voert Hij straffen uit en bewijst ook weldaden. **richt Hij de volken; Hij geeft spijze ten overvloede.**
32. **Met handen** Versta, de wolken, die bij vlakke en open handen vergeleken worden, omdat zij eerst in een klaren hemel opkomende, zowat somtijds de gelijkenis hebben van een uitgebreide hand. Vergelijk 1 Kon. 18:44. **bedekt Hij** Namelijk, God. **het licht,** Te weten, der zon. Vergelijk boven, Job 17:12. Anderen verstaan, het weerlicht. **en doet aan** Dat is, verbiedt het licht der zon niet te schijnen; dat is, God ordineert en maakt dat de zon voor een tijd haar licht niet geve. Het Hebreeuwse woord is in de constructie of samenstelling, die hier is genomen voor verbieden, dat is gebieden, dat enige zaak niet geschiede; Gen. 2:16, en Gen. 28:6; Jes. 5:6. **hetzelve verbod door dengene,** Versta de wolk, die, tussen het lichaam der zon en ons gezicht komende, ons het schijnsel der zon beneemt. Anderen vertalen Job 36:32 aldus: *Hij verbergt de vlam te weten, des bliksems, in de palmen zijner*

handen, en gebiedt die wat haar moet bejegenen, te weten, om te slaan en te beschadigen. die tussen doorkomt.

33. Daarvan Te weten, van den regen, waarvan gesproken is boven, Job 36:27, en waarvan ook hier voornamelijk gehandeld wordt. verkondigt Dat is, geeft een voorteken. Zijn geklater, Dat is, Gods donder, dien Hij dikwijls laat horen als er een grote regen voorhanden is. en het vee; Als in hetwelk enige voortekenen gevonden worden van het aanstaande weder. ook van den opgaanden damp

Job 37

1. Ook heeft hierover Te weten, over de werken Gods, die ik nu verhalen zal. mijn hart, en springt Hebreuws, *wordt verzet, of versted.* op uit zijn plaats.

2. Hoort Hebreuws, *horende hoort.* met aandacht de beweging Zijner stem, Te weten, Gods. Versta, den donder. Alzo onder, Job 37:4,5; Ps. 29:3. en het geluid, Anders, *gerommel,* of *gedreun.* Hebreuws, *spraak.* dat Dat is, dat door zijn bevel geschiedt. Vergelijk Deut. 8:3, en de aantekening. uit Zijn mond uitgaat!

3. Dat zendt Te weten, het geluid des donders. Hij rechtuit Te weten, God. onder den gansen hemel, en Zijn licht Dat is, Gods bliksem en weerlicht. Alzo boven, Job 36:30. over de einden Hebreuws, *vleugelen.* Alzo onder, Job 38:13; Jes. 11:12. der aarde.

4. Daarna Te weten, na het zenden des lichts, vermeld in Job 37:3. brult Hij met de stem; Dat is, met den donder. Elihu wil niet zeggen dat het geklater des donders natuurlijk geschiedt na den bliksem, maar hij ziet op hetgeen de mensen eerst gewaar worden, want het licht des bliksems valt eer in het gezicht dan het geluid des donders in de oren. Hij dondert met de stem Zijner hoogheid, en vertrekt die dingen niet, Te weten, regen, hagel, wind en ander onweder, dat met den donder pleegt verenigd te zijn. Of, men kan invoegen

het woord, die *bliksemen.* als Zijn stem zal gehoord worden.

5. God dondert met Zijn stem zeer wonderlijk; Hij doet grote dingen, en wij begrijpen ze niet.

6. Want Hij zegt Gods *zeggen* is zijn doen. Zie Gen. 1:3. tot de sneeuw: Wees op de aarde; en tot den plasregen Hebreuws, *de plasregens der regens zijner sterkte.* Te weten, gebiedt God dat hij op de aarde vallen zou. des regens; dan is er de plasregen Hebreuws, *de plasregens der regens zijner sterkte.* Zijner sterke regenen.

7. Dan Te weten, als het zeer sneeuwt of regent. zegelt Dat is, sluit de handen toe, dat zij op het veld niet werken kunnen door het onweder. Hebreuws, *in, of op de hand.* Hij de hand van ieder mens Dat is, van alle landbouwers. toe, opdat Hij kenne Dat is, opdat de landbouwer door de gelegenheid van den stilstand des werks, uit een ieder zijner werklieden tehuis op zijn gemak vernemen zou, hoe het met hun ganse werk te veld gesteld is. Anders, *tot kennis aller mensen, die Hij gemaakt heeft.* al de lieden Zijns werks.

8. En het gedierte Te weten, als het onweder is; gelijk in Job 37:7. gaat in de loerplaatsen, Het Hebreeuwse woord betekent zulke plaatsen, waarin de beesten niet alleen schuilen voor het onweder, maar ook loeren op hun aas; vergelijk onder, Job 39:2. en blijft Hebreuws, *woont in zijne woningen.* in zijn holen.

9. Uit de binnenkamer Vergelijk boven, Job 9:9, en de aantekening. Sommigen verstaan de dikke wolken of andere verborgen schatkamers, waar de winden uit voortkomen. komt de wervelwind, en van de verstrooiende Die uit het noorden komen. *winden* de koude.

10. Door *zijn* Versta den wind, die ook zo genaamd wordt 2 Sam. 22:16; Ps. 18:16. Hebreuws, *door het geblaas Gods geeft Hij de vorst.* geblaas geeft God de vorst, zodat de brede wateren Hebreuws, *de*

breedte der wateren in klontering, of pranging, of praming, of stijvigheid en vastigheid is; dat is vast ineengedrongen en geklonterd door de koude. verstijfd worden.

11. Ook vermoeit Hij de dikke wolken **door klaarheid**; Namelijk, mits die door het schijnsel der zon te verdunnen, te verdelen en te verstrooien. Anders, **door bevochtiging der aarde**; dat is, als Hij de wolk Dat is, waardoor Hij licht en klaarheid voortbrengt, als zij verstrooid is. Of, versta, *de wolk van zijn weerlicht*, of bliksems, waardoor God het weerlicht of den bliksem doet voortschieten. Anders, *Hij verstrooit de wolken zijns regens*. Vergelijk boven, Job 36:30, met de aantekening.en zeer ontsluit om water uit te gieten; waardoor de wolk Dat is, waardoor Hij licht en klaarheid voortbrengt, als zij verstrooid is. Of, versta, *de wolk van zijn weerlicht*, of bliksems, waardoor God het weerlicht of den bliksem doet voortschieten. Anders, *Hij verstrooit de wolken zijns regens*. Vergelijk boven, Job 36:30, met de aantekening.en bij gelijkenis van degenen, die veel werk doen, worden gezegd vermoeid te worden. **Hij verstrooit de wolk** Dat is, waardoor Hij licht en klaarheid voortbrengt, als zij verstrooid is. Of, versta, *de wolk van zijn weerlicht*, of bliksems, waardoor God het weerlicht of den bliksem doet voortschieten. Anders, *Hij verstrooit de wolken zijns regens*. Vergelijk boven, Job 36:30, met de aantekening. **Zijns lichts**.
12. Die keert Te weten, de wolk, van welke in Job 37:11 gesproken is. **zich dan naar Zijn wijzen raad** Het Hebreeuwse woord betekent meest vlijtige kloekheid en beraadzaamheid in het regeren; gelijk de stuurlieden ter zee met bijzondere behendigheid hun schip weten te sturen en ter gewenste plaats te brengen. Alzo hier, Spreuk. 1:5, en Spreuk. 11:14, en Spreuk. 20:18, en Spreuk. 24:6. Elders wordt het in het kwade genomen voor des bozen listige en schalkse raadslagen; gelijk Spreuk. 12:5. **door ommegangen**, Te weten, waardoor de wolk van het ene oord der lucht in het andere gedreven wordt, geleid zijnde door Gods voorzienigheid, naar de orde, die Hij in de natuur gesteld heeft. **dat zij doen** Te weten, niet alleen de wolk, maar ook al de

andere voorverhaalde schepselen, als de winden, de sneeuw, de regen, enz. **al wat Hij ze gebiedt**, Dat is, al wat Hij daardoor doet. Zie boven, Job 36:32. **op het vlakke Hebreuws, op het aangezicht der aarde**. Vergelijk Gen. 1:2. der wereld, op de aarde.

13. Hetzij dat Hij die tot Te weten, de wolk. **een roede**, Dat is, kastijding en straf voor de mensen; zie boven, Job 9:34. **of tot Zijn land**, Dat is, om het land met al de andere schepselen, die daarin zijn, naar zijn goed welbehagen te bezoeken. Zij worden *Gods* genaamd, omdat zij Hem toebehoren, zijnde van Hem geschapen. **of tot weldadigheid** Te weten, om die tegen de mensen te bewijzen. **beschikt**. Hebreuws, *doet vinden*.
14. Neem dit, o Job, ter ore; sta, en **aanmerk de wonderen Gods**.
15. Weet gij, wanneer God over **dezelve** Te weten, wolken. Anders, *wonderen*. **orde stelt**, Te weten, om door dezelve te werken; of, *op die zijn hart stelt*; dat is, achtgeeft, met een voornemen, om door dezelve zijn weldaden te bewijzen, of oordelen uit te voeren. **en het licht** Dat is, den bliksem en het weerlicht, alzo boven, Job 37:3, en Job 36:30. Hij wil zeggen, dewijl Job zodanige natuurlijke dingen ten volle niet kon begrijpen, dat hij nog veel minder den grond van Gods oordelen kon uitvinden. **Zijner wolk laat schijnen?**
16. Hebt gij wetenschap van de **opwegingen** Dat is, van de manier, op welke de wolken in de lucht worden opgehangen als in een gelijke weegschaal, dat zij niet ten enenmale nedervallen op de aarde. **der dikke wolken; de wonderheden Desgenen**, Dat is, Gods, wiens wijsheid volkomen is in het beschikken, en kracht in het uitvoeren van al zijne werken; vergelijk 1 Sam. 2:3. **Die volmaakt is in wetenschappen?**
17. Hoe uw klederen Alsof hij zeide: Kunt gij ook dit geringe stuk ten volle wel begrijpen, hoe de kleding aan uw lijf warm

wordt door de verwarmde lucht. Weliswaar dat Job dit wel enigszins verstaan kon; maar Elihu spreekt van een volmaakte doorgronding aller omstandigheden, om ten volle te weten hoe, waarom, wanneer, waar, over wien de Heere zulks wil doen. **warm worden, als Hij de aarde stil maakt** Dat is, vrijmaakt van de winden, die koude veroorzaken. **uit het zuiden?** Dat is, door de zon uit het zuiden schijnende.

18. **Hebt gij met Hem** Te weten, met God, alsof gij zijn metgezel in het scheppen der wereld geweest waart. **de hemelen uitgespannen, die vast zijn,** Te weten, hoewel ze van een zeer dunne zelfstandigheid zijn. **als een gegoten spiegel?** Namelijk, vanwege haar klaarheid en doorluchtigheid. Elihu wil zeggen, naardien Job dat grote werk der schepping niet gemaakt had, noch ook zou kunnen maken, dat hij zich billijk onder dien Almogende behoorde te vernederen, voornamelijk omdat men uit de volmaaktheid zijner macht moet oordelen van de volmaaktheid zijner rechtvaardigheid.

19. **Onderricht ons, wat wij Hem zeggen zullen;** Te weten, God, zo wij in twist en tegenspreking met Hem komen zouden, gelijk gij dan wilt, om uw recht tegen Hem te verdedigen. Zie boven, Job 13:3, en Job 23:3,4, enz., en Job 31:35. **want wij zullen niets ordentelijk** Te weten, waartoe noch stof van redenen, noch bekwaamheid van woorden, noch kunst van stellen vindende. **voorstellen kunnen vanwege de duisternis.** Te weten, van ons verstand, hetwelk niet ten volle Gods werken kan doorgronden, veelmin in samenspreking bestaan tegen zijn wijsheid.

20. **Zal het Hem** Te weten, Gode; dat is, zal iemand Gode durven verhalen en voorstellen, hetgeen ik zou mogen voorgenomen hebben kwalijk van God te spreken? **verteld worden, als ik zo** Te weten, gelijk gij, o Job, van God en zijn regering gesproken hebt. **zou spreken? Denkt iemand** Hebreeuws, *zegt*; te weten in zijn hart; dat is, denkt iemand. Zie Gen. 20:11; of *zegt hij*; te weten, met den mond. *dat*, Te weten, dat hij

zulke woorden Gode zou durven voordragen. **gewisselijk, hij zal verslonden worden.** Namelijk, van de majesteit Gods.

21. **En nu ziet men het licht** Dat is, de zon, als zij in haar vollen glans is en de lucht doorstralende. Zie boven, Job 25:3. De zin is, dewijl wij de zon, als zij ten allerklaarste schijnt, met onze ogen niet kunnen aanschouwen, hoeveel minder kunnen wij de oneindelijke majesteit Gods verdragen en zijn verborgen oordelen met ons verstand begrijpen? **niet als het helder is in den hemel, als de wind doorgaat, en dien zuivert;** Te weten, hemel.

22. **Als van het noorden** Te weten, als de hemel door den noordenwind gezuiverd en klaar gemaakt is; vergelijk boven, Job 37:9. **het goud** Versta, schoon en klaar weder met zonneshijn, welke bij het goud wordt vergeleken, om zijn klaarheid en zuiverheid. Vergelijk Zach. 4:12, met de aantekening. **komt;** Dat is, zich uitspreidt in de lucht. **maar bij God is een vreselijke majesteit!** Te weten, welker glans oneindig meerder is dan van de zon. Anders, *bij den vreeslijken God is majesteit.*

23. **Den Almachtige, Dien kunnen wij niet uitvinden; Hij is groot van kracht; doch** Dat is, hoewel Hij almogend is, nochtans zal Hij zijn grote kracht niet gebruiken, om naar het hoogste recht hier met den mens te handelen. Anders, *Hij is groot van kracht en van oordeel, en van grote gerechtigheid, Hij verdrukt niet. door gericht en grote gerechtigheid verdrukt Hij niet.*

24. **Daarom vreze Hem de lieden; Hij ziet** De zin is, dat God, om barmhartigheid en weldadigheid tegen de mensen te bewijzen Dat is, die een kloek en wijs verstand hebben. Alzo Exod. 28:3, en Exod. 31:6, en Exod. 35:25; vergelijk ook boven, Job 9:4, en de aantekening. Anders, *Hij ziet geen wijzen van hart; of, zal Hij niet alle wijzen van hart aanzien?* dat is, achtneemen op degenen, die recht wijs zijn?, wordt bewogen, niet door iets da Hij in den mens ziet, al ware hij een van de allerwijste, maar alleen door zijn liefde, die Hij ons toedraagt in den *Messias*, en dat tot verheerlijking zijns

heiligen naams. **geen wijzen** Dat is, die een kloek en wijs verstand hebben. Alzo Exod. 28:3, en Exod. 31:6, en Exod. 35:25; vergelijk ook boven, Job 9:4, en de aantekening. Anders, *Hij ziet geen wijzen van hart; of, zal Hij niet alle wijzen van hart aanzien?* dat is, acht nemen op degenen, die recht wijs zijn? van harte aan.

Job 38

1. **Daarna antwoordde de HEERE Job uit een onweder,** Door hetwelk God Job zijn tegenwoordigheid te kennen gaf, hem aandachtig maakte en vernederende voor zijn majesteit. Zie gelijke voorbeelden Exod. 19:16,18,22, enz.; Deut. 4:11; 1 Kon. 19:11,12; Ezech. 1:4; Nah. 1:3. **en zeide:**
2. **Wie is hij, die den raad** Versta, Gods besluiten en oordelen. Alzo Ps. 33:11; Spreuk. 19:21; Jes. 28:29; Hand. 2:23. **verduistert met woorden zonder wetenschap?**
3. **Gord nu,** Dat is, maak u vaardig om met mij in samenspreking te treden, gelijk gij begeerd hebt. Het is een manier van spreken, genomen van degenen, die, lange klederen dragende, dezelve opschorten als zij zich vaardig maken tot enig werk. Vergelijk de aantekening 1 Kon. 18:46. **als een man, uw lenden, zo zal Ik u vragen, en onderricht Mij.** God spreekt Job spottenderwijze toe, om hem te vernederen door de overlegging der menselijke nietigheid, vergeleken met de goddelijke majesteit, waarmede hij geschenen had in twisting te willen treden. Zie 1 Kon. 22:15.
4. **Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde?** Dat is, maakte en haar grond legde. Zie boven, Job 26:7, en de aantekening. Hij wil zeggen, nergens. Dit en het volgende zijn manieren van spreken, genomen bij gelijkenis van het bouwen van enige timmering. **Geef het te kennen, indien gij** Hebreeuws, *indien gij verstand weet*, dat is, kloek en verstand, zeer ervaren en verstandig zijt. Vergelijk 1 Kron. 12:32; 2 Kron. 2:12; Jes. 29:24. **kloek van verstand zijt.**
5. **Wie heeft haar maten** Dat is, omloop, of breedte en diepte. **gezet, want gij** God

spreekt hem weder spottenderwijze toe, gelijk boven, Job 38:3. Anders, *indien gij het weet. weet het; of wie heeft over haar een richtsnoer* Te weten, opdat zij haar rechte verhouding, gestalte en schoonheid zou hebben. Vergelijk Ps. 19:5. **getrokken?**

6. **Waarop zijn haar grondvesten nedergezonden, of wie heeft haar hoeksteen** Hebreeuws, *de steen haars hoeks*; dat is, die het werk samenhecht en vastmaakt. Vergelijk Ps. 118:22; Matth. 21:42. **gelegd?** Hebreeuws, *geworpen*.
7. **Toen de morgensterren** Sommigen verstaan door deze de allerklaarste sterren; vergelijk Ps. 148:3. Anderen nemen uit het volgende af, dat hiermede moeten verstaan worden de heilige engelen. Van de sterren eigenlijk genomen, zie onder Job 38:31,32. **te zamen vrolijk zongen, en al de kinderen** Dat is, de heilige engelen; zie boven, Job 1:6, en Job 2:1. **Gods juichten.**
8. **Of wie** Dit woord is hier ingevoegd uit Job 38:5. **heeft de zee met deuren toegesloten,** Hebreeuws, *bedekt*; dat is, ingehouden, of *afgetuind*; opdat zij niet buiten haar gestelde palen zou uitvloeien. **toen zij uitbrak, en uit de baarmoeder** Dat is, uit de ordinantie en het bevel Gods in één ogenblik, gelijk een kind ter wereld uit zijns moeders lichaam voortkomt. Anderen verstaan door der moeders lijf den afgrond, waarmede de aarde in het eerst bedekt was; Gen. 1:2. **voortkwam?**
9. **Toen Ik** God, om zijn grote macht te tonen, vergelijkt de zee bij een jong kind, hetwelk moet gekleed en nog ingewonden worden. De *klederen* nu der zee zijn de wolken, die haar bedekken, de *windeldoek* zijn alle donkerheden, dampen, nevelen en schaduwen. **de wolk tot haar kleding stelde, en de donkerheid tot haar windeldoek;**
10. **Toen Ik voor haar** Dat is, voor de zeer; te weten, om die in het land te laten invloeien. **met Mijn besluit de aarde doorbrak, en zette grendel** Versta, de

duinen en oevers der zee, die het water inhouden, dat het niet verder over den aardbodem uitvallen kan; Jer. 5:22. **en deuren;**

11. **En zeide:** Van Gods zeggen, zie Gen. 1:3. **Tot hiertoe zult gij komen, en niet verder, en hier zal hij zich** Te weten, *de grendel*, waarvan in Job 38:10, dat is, zand, klippen, oever der zee. **stellen tegen den hoogmoed uwer golven.** Het Hebreeuwse woord is ook alzo genomen Ps. 89:10; Jes. 48:18; Zach. 10:11.

12. **Hebt gij van uw dagen** Dat is, van het beginsel uws levens af. Vergelijk boven, Job 27:6. **den morgenstond geboden?** Te weten, dat hij voortkomen zou door het oprijzen der zon, naar de orde, die men nu in de natuur kan aanschouwen. **Hebt gij den dageraad zijn plaats** Dat is, het oord des hemels, waar hij op elken dag des jaars voortkomt, nadat de zon op- en ondergaat. **aangewezen;**

13. **Opdat hij de** Te weten, de dageraad. **einden** Hebreeuws, *vleugelen*. Alzo boven, Job 37:3. Zie de aantekening. Versta, de uiterste delen en hoeken der aarde, tot welke het schijnsel der zon zich uitbreidt. **der aarde vatten zou; en de goddelozen uit haar uitgeschud** Dat is, uitgeroeid, als stof dat men uitschudt, Neh. 5:13, of, als iets anders, dat uit zijn plaats uitgeschud wordt; Exod. 14:27. Of, *uitgeschud worden;* te weten, omdat zij het licht des daags schuwen, bedrijvende hun boosheden meest in den nacht, en die daarmede bedekkende, boven, Job 24:13,14; Joh. 3:20; idem, omdat zij bij klaren dag van de overheid plegen met den dood gestraft en zo uit de wereld weggeruimd te worden. **zouden worden?**

14. **Dat zij veranderd zou worden gelijk zegelleem,** Hebreeuws, *het leem des zegels;* dat is, waar het zegel ingedrukt wordt. De zin is, gelijk het leem van zichzelf geen bijzonderen vorm of gedaante heeft, maar wel als een zegel daarin gedrukt is; alzo is de aarde des nachts zonder gedaante en vorm door de duisternis, maar des daags door het licht der zon verandert zij, tonende

verscheidene gestaltenissen van de dingen, die daarop zijn. **en zij gesteld** Te weten, de schepselen, die op de aarde zijn en dezelve als een kleed bedekken en versieren. Anders, *en zij gesteld worden als met een kleed bedekt;* verstaande dit van de goddelozen, van welken in Job 38:13 gesproken is, die voor het gericht gesteld worden, waar hun hun proces gemaakt wordt. De misdadigers plachten hier vroeger met een kleed overdekt te worden; Esth. 7:8. Anders, *gesteld worden;* dat is, verhinderd in hun boosheid voort te varen, alsof hun handen en voeten in een kleed gewonden waren. **worden als een kleed?**

15. **En dat van de goddelozen hun licht** Dat is, welvaren, rijkdom, eer; zie boven, Job 18:5. **geweerd worde, en de hoge arm** Dat is, hun geweld, hoogmoed en tirannie, waardoor zij in staat verheven zijn en groten overlast bedrijven. Alzo *een man des arms*, voor degenen, die geweld pleegt, boven, Job 22:8; zie aldaar de aantekening. **worde gebroken?** Dat is, vermorzeld, vernietigd. Alzo Ps. 10:15; Ezech. 30:22.

16. **Zijt gij gekomen tot aan de oorsprongen** Hebreeuws, *tranen*, of *traningen*. Versta, de allerdiepste gronden, springaders en opwellingen, uit welke de meeste en sterkste vloed voortbreken. **der zee, en hebt gij in het onderste** Hebreeuws, *in de onderzoeking*, dat is, in de plaats der zee, die de allerdiepste is, en wel met het dieplood doorzocht, maar niet gevonden kan worden. **des afgronds** Vergelijk Gen. 1:2, en boven, Job 28:14. **gewandeld?**

17. **Zijn u de poorten des doods** Versta, de onderste plaatsen der aarde, en de gangen daarheen leidende, welke alzo genaamd worden, omdat de doden onder de aarde schuilen. Hetzelfde is te verstaan door de *poorten van de schaduw des doods*. Vergelijk boven, Job 3:5, en Job 10:21. **ontdekt, en hebt gij gezien de poorten van de schaduw des doods?**

18. **Zijt gij met uw verstand gekomen tot** Te weten, om te begrijpen en te

bemerken wat in de wijde wereld omgaat aan alle oorden en plaatsen; of ook, waarom de wereld niet breder of enger is. **aan de breedte der aarde? Geef** Vergelijk boven, Job 38:4. **het te kennen, indien gij dit alles weet.** Te weten, dat Ik tot nu toe u gevraagd en voorgesteld heb.

19. **Waar is de weg, daar** Dat is, om te komen tot de plaats, waar het licht Versta, de zon. Alzo boven, Job 25:3. Zie de aantekening. **woont;** te weten, om dat licht en de duisternis orde en bepaling te stellen, en hetzelfde daarin te onderhouden en te regeren. Want versta dit, en het volgende, niet alleen van de kennis, die de mens van deze dingen heeft, maar van de ordinantie en het beleid en de regering, die God alleen daarover heeft. **het licht** Versta, de zon. Alzo boven, Job 25:3. Zie de aantekening. **woont? En de duisternis,** Te weten, die veroorzaakt wordt door het afwezen en den ondergang der zon. **waar is haar plaats?**

20. **Dat gij dat** Te weten, licht, of ook de duisternis, van welke in Job 38:19 gesproken is. **brenge** Hebreeuws, *nemen zoudt;* dat is, nemen en brengen, of nemende brengen. Zie Gen. 12:15. **zoudt tot zijn pale,** Waarmede de loop der zon bepaald is, te weten, in een natuurlijken dag, bestaande uit vier en twintig uren, of in een jaar door beide de *solstitia*, wanneer in den winter de korste en in den zomer de langste dag is. **en dat** Te weten, licht, of ook de duisternis, van welke in Job 38:19 gesproken is. **gij merke** **zoudt de paden** Versta den weg, dien de zon doorloopt om een natuurlijken dag en het jaar te maken. **zijns huizes?** Versta, de plaats waar zij op- en ondergaat, alsmede waar zij het jaar begint en eindigt.

21. **Gij weet het,** Dit is van God spottenderwijze tot Job gesproken. Alzo boven, Job 38:3,5; zie de aantekening. *Anders, wist gij dat gij toen geboren zoudt worden? en uw dagen vele zouden zijn in getal? want gij waart toen geboren, en uw dagen zijn veel in getal.*

22. **Zijt gij gekomen tot de schatkamers der sneeuw,** God

spreekt bij gelijkenis, om zijn grote macht te tonen, waardoor Hij, als het Hem belieft, groten overvloed van sneeuw en hagel kan voortbrengen, alsof Hij grote schatkamers gereed had, waarin Hij de sneeuw en den hagel, tegen dat Hij die gebruiken wilde, weggesloten had. **en hebt gij de schatkamers des hagels gezien?**

23. **Dien Ik ophoude tot den tijd** Te weten, om daarmede mijn rechtvaardige oordelen uit te voeren. Zie exempelen hiervan Exod. 9:18; Joz. 10:11; 1 Sam. 7:10. **der benauwdheid, tot den dag des strijds en des oorlogs!**

24. **Waar is de weg,** Versta door den *weg* alle redenen, middelen, toevallen, wijzen, werkingen en eindelijke oorzaken van hetgeen in de lucht geschiedt, en dat niet alleen in het algemeen, maar voornamelijk in het bijzonder. **daar het licht** Dat is, dat bliksem, weerlicht, verschietsing van aangestoken dampen, enz. in de lucht beginnen, ophouden, verschillen in plaatsen, stonden, hoedanigheden, uitkomsten, enz. **verdeeld wordt, en de oostenwind** Versta onder één soort van wind al de andere; want hoe zij zo verscheidenlijk nu en dan komen te waaien, is niemand ten volle bekend dan God. Van den oostenwind in het bijzonder, zie Gen. 41:6, en Exod. 10:13. **zich verstrooit op de aarde?**

25. **Wie deelt voor den stortregen** Of, den plasregen. Hebreeuws, *overvloeiing.* **een waterloop** Te weten, waardoor de wateren, uit de lucht vallende, hun loop hebben op de aarde, om het een of het ander land te bevochtigen. **uit, en een weg** Vergelijk boven, Job 28:26. **voor het weerlicht** Anders, *voor de ruisende vlag.* Hebreeuws, *weerlicht,* of *vlag der stemmen.* **der donderen?**

26. **Om te regenen op het land, waar niemand is,** Te weten, om het land door arbeid van werklieden te bevochtigen. **op de woestijn, waarin geen mens is;**

27. **Om het woeste** Dat is, dat zeer woest is, zijnde dor en onvruchtbaar in zichzelf,

en daartoe door oorlog en rooverij onbewoond en verlaten van de mensen. Vergelijk boven, Job 30:3, en de aantekening. **en het verwoeste te verzadigen, en om het uitspruitsel der grasscheutjes te doen wassen.**

28. **Heeft de regen** Hij wil zeggen: Neen hij; maar ik alleen breng hem voort. Alzo in het volgende. **een vader, of wie baart de druppelen des dauws?**

29. **Uit wiens buik komt het ijs voort, en wie baart den rijm des hemels?** Het Hebreeuwse woord is ook in deze betekenis genomen Exod. 16:14; Ps. 147:16.

30. **Als met een steen verbergen** Te weten, door de vorst, welke maakt dat er geen water meer schijnt te wezen, maar enkel steen, waaronder het onbevroren water schuilende is. **zich de wateren, en het vlakke** Dat is, het opperste, of bovenste der zee, of der diepe wateren. **des afgrond wordt** Dat is, door de vorst omgrepen en vastgehouden alsof het gevangen ware, overmits het door de koude gestremd zijnde, niet wegvloeien kan. **omvat.**

31. **Kunt gij de liefelikheden van het Zevengesternte binden,** *Binden* is hier verhinderen, of vasthouden, dat het Zevengesternte niet rijze en medebrengende zoetheit der lente. Zie van dit gesternte boven, Job 9:9. **of de strengen des Orions** Versta, door deze strengen de trekkende krachten, waardoor Orion in November medebrengt wolken, regen, onweder, koude. Deze op te lossen is hun werking te verhinderen en te doen ophouden. **losmaken?**

32. **Kunt gij de Mazzaroth** Wat dit voor een gesternte of teken is, daarvan is zeer verscheiden gevoelen. Enigen verstaan de gesternte, die omtrent den zuidpool zijn, boven, Job 9:9, *Binnenkamers* genaamd; maar hier *Mazzaroth* van *Nazar*, *scheiden*, omdat zij zeer ver zijn van Europa en de plaats waar Job woonde. Sommigen daarentegen nemen deze *Mazzaroth* voor noordelijke sterren, bewogen zijnde door de gelijkenis van het woord *Mezarim*, boven, Job 37:9, hetwelk betekent

verstrooiende, te weten winden, die uit het noorden komen. Anderen menen dat zij zijn de *Mazzaloth*, dat is, de planeten, of de twaalf tekenen *Zodiaci*, waarvan te zien is 2 Kon. 23:5; ook zijn er die ze houden voor het hemelse teken, genaamd de *Kronen*. **voortbrengen op haar tijd, en den Wagen** Zie van dit gesternte boven, Job 9:9. **met zijn kinderen** Versta, enige mindere sterren, die rondom den Wagen staan, als de kinderen rondom hun moeder. **leiden?**

33. **Weet gij de verordeningen** Dat is, de orde, die God in de hemelse lichten en tekenen en omlopen houdt, om daardoor uit te voeren hetgeen Hem behaagt. **des hemels, of kunt gij** Dat is, kunt gij den loop en de werkingen des hemels daar op de aarde regeren? **deszelfs heerschappij** Of, *regering*. **op de aarde bestellen?**

34. **Kunt gij uw stem tot de wolken opheffen,** Te weten, om haar te bevelen hoeveel water zij uitgieten zullen, en wanneer en waar. **opdat een overvloed van water u bedekke?**

35. **Kunt gij de bliksemen uitlaten, dat zij henenvaren, en tot u zeggen: Zie,** Te weten, bereid, om uw bevelen uit te voeren. Zie Gen. 22:1. *hier zijn wij?*

36. **Wie heeft de wijsheid in het binnenste** Het Hebreeuwse woord is genomen voor de *nieren*. Door de *nieren* nu wordt verstaan het inwendigste en innerste van den geest des mensen. Vergelijk boven, Job 19:27. Het Hebreeuwse woord is ook Ps. 51:8; zie aldaar de aantekening. **gezet? Of wie heeft den zin** Anders, *het hart*. **het verstand gegeven?**

37. **Wie kan de wolken** Dat is, haar bewegingen, krachten, werken en ganse natuur ten volle verklaren. Voor *tellen* is het Hebreeuwse woord genomen Ps. 22:18. Anders, *wie kan den hemel als een saffier maken*; dat is, geheel klaar en helder. **met wijsheid tellen, en wie kan de flessen** Versta, de wolken, omdat in dezelve, als in flessen, het water bewaard wordt, hetwelk zij door een regen uitgieten, als het den Heere belieft. **des hemels nederleggen?** Dat

is, doen ophouden, dat zij geen water meer uitgieten; dat is, wie kan den regen doen ophouden dan God alleen? Het is een gelijkenis, genomen van de vaten, waaruit men enige vochtigheid giet, die men opheft als men daaruit gieten wil, maar nederzet als men ophoudt te gieten. Anders, *doen slapen*.

38. Als het stof doorgoten is Dat is, de aarde, die door langdurige droogte in stof veranderd is. **tot vastigheid**, Dat is, door overvloedigen regen zo bevochtigd is geweest, dat het stof weder samenloopt en in kluiten verandert, die aan elkander hangen. **en de kluiten samenkleven?**

Job 39

1. Zult gij voor den ouden leeuw Te weten, die niet veel kracht meer heeft om zijn aas te bekomen. De zin is dat hem hetzelfde door de voorzienigheid Gods toegeschikt wordt, niet door de zorg en den arbeid der mensen, Ps. 104:21, want anders zou hij moeten vergaan; boven, Job 4:11. **roof jagen, of de graagheid** Hebreeuws, *het leven*. Versta den gierigen lust en trek, dien de jonge leeuwen naar het aas hebben. Het Hebreeuwse woord *chajah* is in dit boek somtijds van enerlei betekenis met het woord *nepesch*, *ziel*, gelijk te zien is boven, Job 33:18,20,22. Nu *nepesch* is somtijds zoveel als lust en begeerte tot iets, gelijk Ps. 27:12, en Ps. 107:9; Spreuk. 23:2; Jes. 56:11. Anders, *den jongen leeuwen den kost, of leeftocht ten volle beschikken?* **der jonge leeuwen vervullen?** Te weten, als zij van de oude vergeten of verlaten worden. Vergelijk Ps. 47:9.

2. Als zij nederbukken in de holen, en in den kuil Hebreeuws, *hut*, of *tent*; dat is, schuilhol, kuil, of schuilplaats. **zitten, ter loering?** Dat is, om enig gedierte te bespieden, dat zij vangen en verslinden mochten. Anders, *in de loerplaats*, te weten, waaruit zij loeren; alzo boven, Job 37:8.

3. Wie bereidt de raaf haar kost, Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk den kost, die met jagen gekregen wordt. Zie Gen. 27:3, en de aantekening. **als haar jongen**

Hebreeuws, *geborenen*. **tot God** Dat is, als zij in hun nest schreeuwen om aas; hetwelk een *geroep tot God* genaamd wordt, omdat God voor het voedsel der jonge raven zorg draagt. Men schrijft dat zij in het eerst, omdat zij wit paddenhaar hebben, van de ouden verlaten worden, totdat zij zwart zijn, en hier intussen wonderbaarlijk van God gespijsd worden met zekere wormpjes, die in het nest uit hun drek groeien. Vergelijk Ps. 147:9. **schreeuwen, als zij dwalen**, Te weten, omtrent het nest van de moeder verlaten zijnde. **omdat er geen eten is?**

4. Weet gij Versta hierdoor het gehele beleid en werk van de geboorten, voorttelingen en opkwekingen der wilde beesten; hetwelk alleen de voorzienigheid Gods moet toegeschreven worden, en niet de zorg des mensen. **den tijd van het baren der steengeiten?** Zie 1 Sam. 24:3. **Hebt gij waargenomen den arbeid** Dat is, den tijd, wanneer zij in den nood van baren zijn, om die, als zij in gevaar en smart zijn, te helpen. **der hinden?**

5. Zult gij Dat is, kunt gij verzinnen het ogenblik van hun ontvangen? Deze vragen loochenen alle sterkelijk. **de maanden tellen, die zij vervullen**, Dat is, afdoen en volbrengen; te weten, met het dragen van hun jongen. **en weet gij den tijd van haar baren?**

6. Als zij zich krommen, Te weten, om te beter te baren. **haar jongen met versplijting voortbrengen, haar smarten** Versta, de geboortepijnen, die in deze dieren groot zijn, en van welke zij alleen geholpen worden door de goddelijke voorzienigheid. Zie Ps. 29:9. **uitwerpen?**

7. Haar jongen Hebreeuws, *zonen*; zie Lev. 1:14. **worden kloek**, Dat is, worden weder gezond, fris en sterk, ofschoon zij eerst geworpen zijnde, door de zwaarheid der geboorte slap en teer waren. **worden groot door het koren**; Het woord *bar* in het oorspronkelijke betekent in het Hebreeuws *koren*, of *tarwe*, waarvan deze beesten hun voedsel nemen; maar het betekent in het Syrisch *akker*, of *veld*, gelijk

ook het Chaldeeuwse woord *bara* zulks betekent; Dan. 2:38 en Dan. 4:12. Waarom enigen hetzelfde zo overzetten. **zij gaan uit, en keren niet weder tot dezelve.**

8. Wie heeft den woudezel De zin is, dat de ontembare en onbedwingelijke natuur der wilde ezels alleen van Gods regering en voorzienigheid komt, welker redenen, zodat de mens niet kan begrijpen, hij nog veel minder andere diepe en ondoorgrondelijke werken Gods vatten kan. **vrij henengezonden, en wie heeft de banden des wilden ezels gelost?**

9. Dien Ik de wildernis Anders, het *vlakke veld*. Doch versta zulk vlak veld, dat wel wild en woest ligt, maar nochtans enig voeder voor de beesten heeft, gemengd uit velerlei groente en ruigte, hetwelk den wilden beesten wel smakend is. **tot zijn huis besteld heb, en het ziltige** Dat is, het dorre, onvruchtbare en onbebouwde land. Zie Richt. 9:45, en Ps. 107:34. **tot zijn woningen.**

10. Hij belacht Dat is, hij acht de menigte en het bedrijf der mensen niet, omdat hij de woestijn liever heeft, of omdat hij ook niet vreest het geweld, dat vele mensen zouden mogen aanleggen om hem te bedwingen. Dit is menselijkerwijze van de beesten gesproken, gelijk onder, Job 39:21,25,28, en Job 40:22,23, en Job 41:18,20. **het gewoel der stad; het menigerlei** Dat is, het geroep, hetwelk pleegt gemaakt te worden van degenen, die enigen arbeid of dienst van mensen of beesten gedaan willen hebben. **getier des drijvers hoort hij niet.**

11. Dat hij uitspeurt op de bergen, is zijn weide; en hij zoekt allerlei groensel na. Dat is, groen kruid, dat in het wild wast.

12. Zal de eenhoorn Versta, ganselijk niet, en dat vanwege zijn moedige en onbedwingelijke kracht. Zie Num. 23:22. **u willen dienen? Zal hij vernachten aan uw kribbe?**

13. Zult gij den eenhoorn met zijn touw Te weten, waarmede hij gebonden zou

worden om het ploegwerk te doen. **aan de voren binden?** Dat is, aan het verheven land, hetwelk in de akkers tussen twee voren is. Zie boven, Job 31:38. Doch versta hier het ploegwerk, waardoor de voren gemaakt worden, om welke oorzaak de overzetting gesteld kan worden aldus: *Met zijn touw binden ter ploeging*; dat is om te ploegen. **Zal hij de laagten** Of, diepten, valleien, gronden. Sommigen verstaan hierdoor wederom *de voren*. **achter u eggen?**

14. Zult gij op hem vertrouwen, Dat is, u verzekeren dat hij uw werk in het veld zou mogen doen, gelijk de tamme beesten wel doen, die van de mensen in het akkerwerk gebruikt worden. **omdat zijn kracht groot is, en zult gij uw arbeid** Dat is, uw vruchten, die gij door uw arbeid gewonnen hebt. Vergelijk boven, Job 20:18. **op hem laten?** Te weten, om te dragen, of te voeren naar de schuur. Zie Job 39:15.

15. Zult gij hem geloven, dat hij uw zaad zal wederbrengen, Dat is, maken dat gij de gewenste vruchten genieten zult? hetwelk zou moeten geschieden met ploegen en eggen, of met de vruchten in de schuur te brengen. **en vergaderen tot uw dorsvloer?**

16. Zijn an u de verheugelijke Te weten, waarmede de pauwen zich verheugen en verheffen, of ook de mensen zich vermaken. **vleugelen der pauwen? Of de vederen** Anders, *of de vleugel en het geveder des ooievaars*. Anders, *of de vleugel van den struis en zijn geveder, of pluimen*. des ooievaars, Zie Lev. 11:19. **en des struisvogels?** Het Hebreeuwse woord *notsah* betekent wel een pluim, maar uit de volgende woorden van Job 39: wordt van de overzetters afgenomen dat hier te verstaan is de struis, dat is, een vogel, die met vele pluimen voorzien is. Het volgende kan op den pauw en op den ooievaar niet passen.

17. Dat zij haar eieren Te weten, de struis. **in de aarde laat, en in het stof** Dat is, in het zand. **die verwarmt.** Te weten, latende de zon daarover schijnen, opdat door haar warmte de eieren zouden

uitgebroed worden. Want men schrijft dat deze vogel onaardig en zonder natuurlijke trek is tegen zijn eieren, die verlatende en de warmte der zon aanbevelende, zonder daarop te zitten.

18. En vergeet, dat de voet die drukken kan, Hebreeuws, *dat*; dat is, elk een van die, te weten, eieren. Alzo in het andere lid van Job 39:18. en de dieren des velds die vertrappen kunnen?

19. Zij verhardt zich tegen haar jongen, Of, haar eieren, uit welke zij jongen krijgt. Zij handelt daarmede hardelijk tegen het natuurlijke van andere vogels, om de redenen in Job 39:17,18 vermeld. alsof zij de hare niet waren; haar arbeid Te weten, die zij heeft met haar eieren te leggen, zo God voor dezelve niet zorgde. is te vergeefs, omdat Te weten, van haar eieren te verliezen en daaruit geen jongen te krijgen. zij zonder vreze is.

20. Want God heeft haar Hebreeuws, *heeft haar de wijsheid doen vergeten*; dat is, de wijsheid niet gegeven, of daarvan ontbloomt. Versta door deze, de natuurlijke beweging en trek, die anderen beesten van God ingestort is, waardoor zij hun jongen wel weten te bewaren, te verzorgen en buiten gevaar te brengen. van wijsheid ontbloomt, en heeft haar Hebreeuws, *heeft haar de wijsheid doen vergeten*; dat is, de wijsheid niet gegeven, of daarvan ontbloomt. Versta door deze, de natuurlijke beweging en trek, die anderen beesten van God ingestort is, waardoor zij hun jongen wel weten te bewaren, te verzorgen en buiten gevaar te brengen. des verstands niet medegedeeld.

21. Als het tijd is, Te weten, als zij van de jagers vervolgd wordt. verheft Te weten, wat boven de aarde, om haar loop te versnellen, en zo de pijlen en schichten te ontvlieden; want om de grootte en zwaarheid haars lichaams kan zij zich niet zeer hoog van de aarde oplichten. zij zich in de hoogte; zij belacht Dat is, zij veracht ze, omdat zij ze door haar erge en aardige snelheid kan ontkomen. Dit is menselijker wijze van

beesten gesproken; zie boven, Job 39:10. het paard en zijn rijder.

22. Zult gij het paard sterkte geven? Kunt gij zijn hals met donder bekleden? Versta hierbij, het briesen des paards, verenigd met geruis en onstuimigheid. Vergelijk Jer. 8:6.

23. Zult gij het beroeren als een sprinkhaan? Dat is, gelijk de mensen de sprinkhanen plegen te verschrikken en verjagen. De pracht van zijn gesnuif is een verschrikking. Dat is, een oorzaak om verschrikt te worden.

24. Het graaft in den grond, Het Hebreeuwse woord betekent wel gemeenlijk een dal, maar het wordt ook voor allerlei diepte en laagte genomen, gelijk boven, Job 39:13, voor de *laagte des lands*, of *der voren*, Spreuk. 9:18, voor de *diepte des grafes*; en hier voor een kuil, die van een moedig paard in de aarde gemaakt wordt. en het is vrolijk in zijn kracht; en trekt uit, den geharnaste Of, *gewapenden*. Hebreeuws, *wapen*, of *wapening*. tegemoet.

25. Het belacht de vreze, Dat is, de dingen, die den mensen vrees plegen aan te jagen, als allerlei wapenen en krijgsgereedschap. *Vrees* voor dat te vrezen is; alzo Spreuk. 1:26, en Spreuk. 10:24; Jes. 66:4. en wordt niet ontsteld, en keert niet wederom Hebreeuws, *van het aangezicht des zwaards*. vanwege het zwaard.

26. Tegen hem ratelt de pijlkoker, Te weten, des gewapenden ruiters, die daarop zit. het vlamig Hebreeuws, *vlam*; maar dit woord is ook bij gelijkenis genomen voor het blinkende en glinsterende ijzer van een spies, lans en zwaard. Zie Gen. 3:24: 1 Sam. 17:7; Nah. 3:3. ijzer des spies en der lans.

27. Met schudding en beroering slokt het Dat is, loopt daarover met zulke snelheid en vaardigheid, dat het schijnt deze in te slikken, overmits hij, die daarop zit, het land terstond uit het gezicht verliest, alsof het van een paard opgeslokt en ingezwolgen ware. Anders, *slorpt in*, te weten, het stof dat het met zijn voeten maakt, of *holt uit*. de aarde

op, en gelooft niet, De zin is dat de moedige paarden in den strijd zo over en weder lopen met zulke haastigheid en moed, en zo branden om aan het gevecht en gewoel te komen, dat zij niet merken, zelfs op den slag der trompetten. Of, zij zijn zo vrolijk, wanneer zij het geluid der trompetten horen, dat zij, om zo te spreken, hetzelfde kwalijk kunnen geloven. Anders, *houdt zich niet vast als het geluid der bazuin gaat.* Hebreeuws, *de stem der bazuin.* dat het is het geluid der bazuin.

28. In het volle Hebreeuws, *in de genoegzaamheid der bazuinen;* dat is, als de bazuin of de trompet ten allerklaarste slaat. Of, *onder de bazuin.* geklank der bazuin, zegt het: Heah! Dit is een woord, betekenende het geluid van vreugde, en ook somtijds van grote moedigheid, waarmede men zijn vijand trotseert. Vergelijk Ps. 35:21,25, en Ps. 40:16; Ezech. 36:2. en ruikt den krijg van verre, den donder der vorsten Versta het geroep en gebaar der oversten, waarmede zij elkander in den strijd, om schrik te maken, bejegenen en aanvallen. en het gejuich.

29. Vliegt Anders, *verpluimt de sperwer;* dat is, verandert hij van vederen? Anders, *gebruikt de sperwer vederen?* dat is, vliegt hij? de sperwer door uw verstand, en breidt hij zijn vleugelen uit naar het zuiden? Om de koude des winters te ontvlieden, en door de warmte der zon zo *enigen menen* te verpluimen.

30. Is het naar uw bevel, Hebreeuws, *uw mond;* dat is, bevel, gebod. Zie Gen. 41:40. dat de arend zich omhoog verheft, en dat hij zijn nest in de hoogte maakt?

31. Hij woont en vernacht in de steenrots, op de scherpte Hebreeuws, *op den tand.* Zo noemen de Hebreëen de uitstekende hoogten der steenrotsen, die niet beklimbaar zijn. Zie 1 Sam. 14:4. der steenrots en der vaste plaats.

32. Van daar speurt hij de spijs op; zijn ogen zien Van de natuuronderzoekers wordt den arend onder het gedierte een zeer

scherp en sterk gezicht toegeschreven, waardoor hij van verre en wijduit zijn aas kan bespeuren. van verre af. Het Hebreeuws woord betekent niet alleen *van verre*, maar ook *tot in vergelegen plaatsen.*

33. Ook zuipen zijn jongen bloed; Te weten, uit de dode lichamen der mensen en der beesten, die de ouden voor hen bejagen, en bij stukken, of geheel, naardat zij die dragen kunnen, in het nest brengen. en waar verslagenen zijn, De Heere Christus, in de plaatsen recht tevoren aan den kant getekend, ziet op deze woorden om te tonen dat de kinderen Gods door de verlichting en roering zijns Geestes, tot Hem, die door zijn dood het waarachtig en enig voedsel hunner zielen geworden is, van alle plaatsen vergaderen, gelijk de arenden door hun klaar gezicht en scherpen reuk tot de dode lichamen om hun voedsel toevliegen. daar is hij.

34. En de HEERE Te weten, nadat Hij, wat gezwegen hebbende, Job tijd gegeven had om daar intussen te spreken, en zich te verantwoorden; maar dewijl hij zweeg, is God voortgevaren. Zo is het woord *antwoorden* hier genomen voor het spreken van opnieuw aanvragen, of in de voorgaande rede voortgaan; zie Richt. 18:14. antwoordde Job, en zeide:

35. Is het twisten met den Almachtige onderrichten? Dat is, wijsheid leren en overtuigen dat hij ongelijk heeft. Wie God bestraft, Dat is, die zijn oordelen wil tegenspreken en berispen. die antwoorde daarop.

36. Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:

37. Zie, ik ben Vergelijk Gen. 32:10, en de aantekening. te gering; wat zou ik U antwoorden? Ik leg mijn hand Dat is, ik zwijg stil. Zie boven, Job 21:5. op mijn mond.

38. Eenmaal Hebreeuws, *een;* te weten, maal. Zie 2 Kron. 9:21. heb ik gesproken, maar zal niet antwoorden; of tweemaal, Een zeker getal voor een onzeker. Anders aldus: *Eenmaal heb ik*

gesproken, en zal niet antwoorden, doch de tweede maal zal ik niet voortvaren. maar zal niet voortvaren.

Job 40

1. En de HEERE antwoordde Job uit een onweder, Zie boven, Job 38:1. en zeide:
2. Gord nu Zie boven, Job 38:3. als een man uw lenden; Ik zal u vragen, en onderricht Mij. Zie op de voorgemelde plaats.
3. Zult gij ook Mij Dat is niet alleen uw oprechtheid verdedigen, maar ook mijn gerechtigheid tekort spreken. **oordeel** Versta, het recht dat God had in het straffen van Job. **te niet maken? Zult Gij Mij verdoemen,** Zie van dit woord Deut. 25:1. opdat gij rechtvaardig zijt?
4. Hebt gij een arm Dat is, macht en sterkte, gelijk God. Alzo Exod. 15:16; Deut. 33:27; Ps. 79:11, en Ps. 89:14, en Ps. 136:12. **gelijk God? En kunt gij, gelijk Hij, met de stem donderen?**
5. **Versier** Te weten, gelijk Ik daarmede versierd en bekleed ben. Zie Ps. 93:1, en Ps. 96:6, en Ps. 104:1; Jes. 51:9. God wordt gezegd hiermede aangetogen en bekleed te zijn, omdat zij zich in al zijne oordelen en werken vertonen, hetwelk Job vermaand werd na te komen, zo hij lust had met God te richten. Vergelijk boven, Job 29:14, en de aantekening. **u nu met voortreffelijkheid en hoogheid, en bekleed u met majesteit en heerlijkheid!**
6. **Strooi de verbolgheden** Versta, zeer heftige en uitvarende gramschap, die Gode menselijkerwijze hier toegeschreven wordt, alsook boven, Job 21:30; Ps. 78:49. De zin is dat Job de macht niet had om zijn vijanden en tegenpartijders te dempen en tenonder te brengen, gelijk wel God had, en dat hij daarom zich niet tegen God moest gesteld hebben, willende tegen hem als tegen zijn partij zijn zaak verdedigen. Zie boven, Job 13:22, en Job 16:21, en Job 23:3,4,5, enz. **uws toorns uit, en zie** Dat is, veracht hem en aanschouw hem met een gram en

dreigend oog; alzo in Job 40:7, en onder, Job 41:25. **allen hoogmoedige, en verneder hem!**

7. **Zie allen hoogmoedige, en breng hem ten onder; en verpletter de goddelozen in hun plaats!** Te weten, daar zij verheven en prachtig zijn, hebbende daar al hun staat, vermogen en geweld.
8. **Verberg hen te zamen** Te weten, de goddelozen. **in het stof;** Dat is, in het graf, waar zij in stof veranderd worden; dat is, dood hen. Vergelijk de manier van spreken met Ps. 22:16. **verbind** Dat is, maak dat men hen niet meer in de wereld ziet, want de aangezichten der doden pleegt men met doeken te verbinden en te dekken. Vergelijk Spreuk. 10:16, en de aantekening; idem Joh. 11:44, en Joh. 20:7. **hun aangezichten in het verborgen!**
9. **Dan zal Ik ook u loven, omdat** Dat is, dat gij genoegzaam voor uzelfen zijt, gelijk Ik ben, om u in het gericht tegen mij te vergelijken. **uw rechterhand** Dat is, uw kracht en sterkte; alzo Ps. 89:43; Jes. 41:13. **u zal verlost hebben.**
10. **Zie nu Behemoth,** Dit woord wordt van velen overgezet *olifant*. Anderen menen dat het een algemene naam is, begrijpende alle aardse beesten, zowel tamme als wilde, die zeer groot van lichaam zijn, onder welke de olifant een van de voornaamste is. Het woord staat in het getal van velen om de grootheid van dit beest uit te drukken; alzo *wijsheden*, voor de opperste en hoogste wijsheid; Spreuk. 1:20. **welken Ik gemaakt heb nevens u;** Dat is, zowel als u; of *met u;* dat is, op denzelfden dag der schepping als Ik de eerste twee mensen, en in hen u, oorspronkelijk gemaakt heb. Anders, opdat hij met u op de aarde wonen zou. **hij eet hooi,** Hetwelk een bewijs en teken is van Gods voorzienigheid en macht, waardoor de allergrootste en sterkste beesten worden getemd en den mensen onderworpen. **gelijk een rund.**
11. **Zie toch, zijn kracht is in zijn lenden, en zijn macht in den navel** De zin is, dat hij niet alleen in de lenden, dat is in

de opperste delen zijns lichaams, maar ook in de onderdelen *die het zwakst plegen te zijn*, als in den buik en den navel, enz., zeer sterk is. **zijns buiks.**

12. **Als het hem lust, zijn staart** Anders, *hij roert, of richt zijn staart op*, enz.; te weten, zo recht opgeheven en zo onbewegelijk als een ceder. **is als een ceder; de zenuwen zijner schaamte zijn doorvlochten.** Dat is, door elkander, ingewikkeld en doortrokken.

13. **Zijn beenderen zijn als vast koper;** Hebreeuws, *sterkten des kopers, of des staals.* **zijn gebeenten zijn als ijzeren handbomen.**

14. **Hij is een hoofdstuk** Dat is, het voornaamste stuk der werken Gods onder de viervoetige dieren, ten aanzien van zijn grootte en sterkte. **der wegen Gods; Die hem gemaakt heeft, heeft hem zijn zwaard** Die het woord *behemoth* voor den olifant nemen, verstaan door zijn zwaard zijn snuit, of uitstekende tanden, waarmede hij zich als met een hand behelpt en grote kracht bedrijft. Anders, *kan zijn zwaard tot hem voegen*; te weten, om hem te doden; dat is, kan hem doden. **aangehecht.**

15. **Omdat** Dat is, omdat hij niet leeft bij den roef, maar bij het gewas, dat op de bergen voortkomt, zo is het dat andere dieren hem niet vrezen, maar in zijn tegenwoordigheid zonder schroom en zorg zijn. Anders, *als de bergen, enz. zo spelen, enz.* **de bergen hem voeder voortbrengen, daarom spelen al de dieren des velds aldaar.** Dat is, in de plaats waar hij weidt.

16. **Onder schaduwachtige** Dat is, die schaduw van zich geven. Alzo in Job 40:17. **bomen ligt hij neder, in een schuilplaats** Te weten, waar hij verkoeling en verversing zoekt tegen de grote en felle hitte der zon. **des riets en des slijks.**

17. **De schaduwachtige bomen bedekken hem, elkeen** Of, *tot zijn schaduw*; dat is, opdat zij hem schaduw zouden maken. **met zijn schaduw; de beekwilgen omringen hem.**

18. **Zie, hij doet** Te weten, als hij in de rivier ingaat om te drinken, belet hij den loop van den rivier. Of, *hij zwelgt de rivier met geweld in.* Waarvan de zin is dat hij zoveel water inzuigt, dat hij de rivier schijnt te zullen inzwelgen. Dit zijn poëtische en overtollige manieren van spreken. **de rivier geweld aan, en verhaast** Te weten, in het drinken niet vrezende den waterstroom, noch dat enig mens of beest hem zou kunnen verjagen en verhinderen, gelijk men schrijft dat andere gedierten uit de rivier *Nijl* met grote zorg drinken, vrezende van den krokodil verslonden te worden. Anders, *dat zij*, te weten de rivier, *zich niet kan haasten*, te weten om in haar loop voort te vloeien. **zich niet; hij vertrouwt, dat hij de Jordaan** Zie van deze rivier Gen. 13:10. **in zijn mond zou kunnen intrekken.**

19. **Zou men hem voor zijn ogen** Dat is, dat hij het ziet, met geweld en niet met behendigheid. **kunnen vangen? Zou men hem met strikken den neus doorboren kunnen?**

20. **Zult gij den Leviathan** Versta, een zeer groot en schrikkelijk zeegedierte, hetwelk *leviathan* genoemd wordt, naar sommiger gevoelen van het Hebreeuws woord *lavah*, hetwelk betekent *bijdoen, bijvoegen*, omdat zijn lijf met vele schubben bedekt is, die zeer vast samengevoegd zijn. Sommigen verstaan een zeedraak. Vergelijk Jes. 27:1. **met den angel trekken,** Te weten, om hem te vangen, gelijk men andere vissen vangt. Hij wil zeggen: Neen gij, want hij is veel te groot en te sterk om zo gevangen te worden. **of zijn tong** Te weten, trekken, nadat gij hem met den angel of haak gevat hebt. Anders, *zult gij zijn tong met een koord nedertrekken?* **met een koord, dat gij laat nederzinken?**

21. **Zult gij hem een bieze in den neus** Versta, een ijzeren angel, hebbende den vorm van een gekromde bieze. De zin is dat een mens met een zodanig instrument den leviathan, als hij hem gevangen had, niet zou kunnen vasthouden en bedwingen, gelijk men wel doet met andere beesten. **leggen, of**

- met een doorn Of, *haak* uit doornen, of naar den vorm der doornen gemaakt. **zijn kaak doorboren?**
22. **Zal hij aan u veel smekingen** Te weten, om uit uw handen verlost te worden, nadat gij hem gevangen hebt, en zijns zelfs weder te worden. Het is van de beesten menselijkerwijze gesproken. Vergelijk boven, Job 39:21. **maken? Zal hij zachtjes** Hebreeuws, *zachte*, of *gladde dingen*, of *redenen*, voortkomende van degenen, die met ootmoedig bidden pogen iets te verkrijgen. **tot u spreken?**
23. **Zal hij een verbond met u maken? Zult gij hem aannemen tot een eeuwigen** Hebreeuws, *tot een slaaf*, of *knecht der eeuwigheid*; dat is tot een slaaf, die u eeuwiglijk dient en onderworpen is. **slaaf?**
24. **Zult gij met hem spelen gelijk met een vogeltje,** Zie van het Hebreeuwse woord Gen. 7:14, en Lev. 14:4. **of zult gij hem binden voor uw jonge** Te weten, opdat zij daarmede zich vermaken en tijdverdrijf hebben zouden. **dochter?**
25. **Zullen de metgezellen** Versta, de vissers, die tezamen in een verdrag en compagnie zijn, en zulk een vis zouden mogen gevangen hebben. **over hem een maaltijd** Te weten, uit blijdschap van een zodanige vangst, of uit hoop daarvan. **bereiden? Zullen zij hem delen onder de kooplieden?** Hebreeuws, de *Kanaänieten*. Zo waren de kooplieden genaamd, omdat de oude inwoners van het land Kanaän veel met koophandel omgingen, zijnde daartoe aan de Middellandse zee zeer wel gelegen. Het woord is zo ook genomen Spreuk. 31:24; Jes. 23:8; Hos. 12:8.
26. **Zult gij zijn huid met haken vullen,** Dat is, om en om vatten en gans doorsteken, om hem te vangen en vast te houden. **of met een visserskrawel zijn hoofd?** Te weten, waar de vissers mede geslagen, vastgehouden en gevangen worden.
27. **Leg uw hand op hem,** Te weten, om hem te strelen en troetelen, en alzo met vriendschap aan u te krijgen. Anders, *leg gij*

uw hand op hem, om hem geweldiglijk aan te tasten en zo te vangen. **gedenk des strijds,** Te weten, dien gij zoudt moeten uitstaan, indien gij hem enigszins aantastte om hem te vangen. **doe het niet meer.** Dat is, poog niet meer aan hem te komen, uit vrees van schade te lijden. Anders, *ik wil niet meer des strijds gedenken*.

28. **Zie, zijn hoop** Te weten, desgenen die hem vangen wil, en daartoe de hand aan hem legt. Anders, *de hoop van hem*; te weten, te vangen. **zal feilen;** Hebreeuws, *leugenachtig worden*; dat is, gans nietig en tevergeefs, overmits hij hem niet vangen zal. **zal hij ook** Te weten, de leviathan. Anders, *zal hij te weten, die hem zoekt te vangen ook niet voor zijn gezicht* Dat is, desgenen, die hem zoekt te vangen., of *als hij gezien wordt, nedergeslagen* Te weten, door vrees van dengene, die hem vangen wil., of *nedergeworpen worden?* **voor zijn gezicht** Dat is, desgenen, die hem zoekt te vangen. **nedergeslagen** Te weten, door vrees van dengene, die hem vangen wil. **worden?**

Job 41

1. **Niemand is zo koen,** Hebreeuws, *wreed, fel, gruwzaam*. dat hij hem opwekken zou; Den leviathan. Zie van dien boven, Job 40:20. **wie is dan** Zo de mensen het gezicht van zulk een beest niet verdragen kunnen, hoe zullen zij mijn majesteit verdragen om tegen mij te twisten. **hij, die zich voor Mijn aangezicht stellen zou?**
2. **Wie heeft Mij voorgekomen,** Te weten, met iets voor mij te doen, of enige weldaad aan mij te bewijzen. **dat Ik** Dat is, dat Ik gehouden zou zijn enige erkentenis te doen van de ontvangen weldaad. **hem zou vergelden? Wat onder den gansen hemel is, is het Mijne.**
3. **Ik zal zijn leden** Te weten, des leviathans. De Heere gaat voort in de beschrijving deszelven. **niet verzwijgen, noch het verhaal zijner sterkte, noch de bevalligheid** Of, *aangenaamdheid*, of *fraaiheid*. **zijner gestaltenis.** Of, *proportie*,

dispositie, maaksel; te weten, waarin al de leden, door grote wijsheid, zeer kunstiglijk en aardiglijk samengevoegd zijn.

4. **Wie zou het opperste** Hebreeuws, *het aangezicht zijns kleeds*. Velen verstaan hierdoor de zee, met welke hij bedekt is. En de zin zou zijn, dat geen mens hem uit de zee, waarmede hij als met een deksel bekleed is, op het land kan uittrekken, om daarmede te doen wat hij wilde. Anderen verstaan door *het opperste kleed* de huid of schubben, welke geen mens hem zou kunnen of durven aftrekken. **zijns kleeds ontdekken? Wie zou met zijn dubbelen** Dat is, met een zeer sterken breidel. **breidel hem** Te weten, om hem dien in den muil te leggen, en hem zo te breidelen. Job 41:5 brengt dezen zin mede. **aankomen?**
5. **Wie zou de deuren** Dat is, zijn muil, of bakhuis. **zijns aangezichts opendoen?** Te weten, om den breidel daarin te leggen en hem aan te doen. **Rondom zijn tanden is verschrikking.** Te weten, die hij den mens aanjaagt, als hij bij hem zou komen.
6. **Zeër** Hebreeuws, *een verheffing*, of *uitnemendheid*, of *hovaardij*, *zijn de sterkten der schilden*. **uitnemend zijn zijn sterke schilden**, Versta, de schubben dezer beesten, die in zich hebben het fatsoen en gebruik der schilden. Dit schijnt niet te passen op onze walvis, die een dikke en platte huid heeft zonder schubben. **elkeen gesloten** De zin is, dat zijn schubben zeer dicht aan elkander gehecht en samengevoegd zijn. Zie boven, Job 40:20, over het woord *leviathan*. **als met een nauwdrukkend zegel.**
7. **Het een is zo** Te weten, schild, of schubben van den leviathan. **na aan het andere, dat de wind daar niet kan tussen komen.**
8. **Zij kleven aan elkander**, Hebreeuws, *de man aan zijn broeder*; dat is, de een aan den ander. **zij vatten zich samen, dat zij zich niet scheiden.**
9. **Elk een zijner niezingen** Hebreeuws, *zijn niezingen doen een licht schijnen*; dat is, elkeen, enz. Versta daarmede het snuiven van den leviathan, als hij het water opwaarts

bruist en daarmede een glans en schijnsel maakt over de zee. **doet een licht schijnen; en zijn ogen zijn als de oogleden** Dat is, als de stralen des dageraads, waarbij de ogen van den leviathan vergeleken worden om hun grootheid, roodheid en klaarheid. Vergelijk boven, Job 3:9. **des dageraads.**

10. **Uit zijn mond** Dat is, zo groot en overvloedig is de rook, komende uit zijn snuiven en blazen, alsof er fakkelen in zijn balg brandden, en vurige Hebreeuws, *vonken*, of *sprankelen des vuurs*. Alzo *een fakkel des vuurs*, Gen. 15:17, voor vurige fakkel. *Kolen des vuurs*, Lev. 16:12; idem, *wagen des vuurs* en *paarden des vuurs*; 2 Kon. 2:11, enz. *vonken* daaruit berstten. Dit en het volgende schijnen overtollige manieren van spreken te zijn, om te tonen de grootheid van het bruisen en snuiven van dit beest, en de kracht der werking, daaruit volgende. **gaan fakkelen, vurige** Hebreeuws, *vonken*, of *sprankelen des vuurs*. Alzo *een fakkel des vuurs*, Gen. 15:17, voor vurige fakkel. *Kolen des vuurs*, Lev. 16:12; idem, *wagen des vuurs* en *paarden des vuurs*; 2 Kon. 2:11, enz. **vonken raken er uit.**
11. **Uit zijn neusgaten komt rook voort, als uit een ziedende pot en ruimen** Of, *waterpoel, staand water*, te weten, dat dampen opgeeft. **ketel.**
12. **Zijn adem** Hebreeuws, *ziel*. Alzo Dan. 10:17. **zou kolen** Het Hebreeuwse woord betekent somtijds aangestoken en vurige kolen, gelijk Spreuk. 6:28; Jes. 44:19; somtijds dode, of dove kolen, gelijk hier; idem, 2 Sam. 22:9; Ps. 18:9. **doen vlammen, en een vlam komt uit zijn mond voort.**
13. **In zijn hals herbergt** Dat is, heeft daar gelijk haar vaste plaats en woning. De zin is, dat hij in dat deel zijns lichaams zeer grote sterkte heeft. **de sterkte; voor hem** Een poëtische manier van spreken, te kennen gevende dat in den leviathan gans geen droefheid, zorg, vrees, noch bekommernis is; maar enkel moedigheid, moed en onbezorgde sterkte. Anders, *gij zoudt voor hem opspringen van droefheid*; dat is schrik en

- vrees. springt zelfs de droefheid van vreugde op.
14. **De stukken** Versta, dat de stukken van het vlees, dat in andere vissen, en voornamelijk grote, slap, onvast en afhingende zijn, in dit zeegedierte vast zijn en dicht aaneen klevende. **van zijn vlees kleven samen; elkeen** Te weten, der voorgenoemde vleesstukken. **is vast in hem, het wordt niet bewogen.**
15. Zijn hart is vast gelijk een steen; ja, vast gelijk een deel van den **ondersten molensteen**. In de molens waren twee molenstenen, de opperste en de onderste. En omdat de onderste van de allersterkste en hardste stenen gemaakt was, zo wordt daarbij vergeleken het hart van dit dier, om daarmede zijn kracht en sterkte enigszins bij gelijkenis aan te wijzen.
16. **Van zijn verheffen** Te weten, waardoor hij zich uitsteekt en verhoogt buiten het water. **schromen de sterken; om zijner** Waardoor hij woelt, wentelt en zwemt door de zee, de baren voor zich brekende en onstuimig makende. **doorbrekingen wille ontzondigen** Dat is, de allersterkste worden zo met vrees en schrik bevangen, dat zij zich zoeken te verzoenen met God, niet anders dan alsof hun de dood voor de ogen kwam. Vergelijk Ps. 107:23, enz., en Ps. 28, enz.; Jona 1:5. **zij zich.**
17. **Raakt hem iemand met het zwaard, dat zal** Te weten, het zwaard. **niet bestaan,** Dat is, niet uitrichten; maar het zal door de hardigheid van des leviathans huid eer gekromd of gebroken worden, dan hem wonden. **spies, schicht noch pantsier.** Te weten, zullen bestaan.
18. **Hij acht** Menselijkerwijze van de beesten gesproken. Zie boven, Job 39:21, en onder, Job 41:20. **het ijzer** Versta, de ijzeren wapenen, en zo in het volgende. **voor stro, en het staal voor verrot hout.** Hebreeuws, *hout der verrotting*.
19. **De pijl** Hebreeuws, *de zoon van den boog*, dat is, die door middel van den boog geschoten wordt; also wordt een pijl ook

- genaamd *een zoon des pijlkokers*, Klaagl. 3:13, omdat hij daaruit genomen wordt. Zie boven, Job 5:7. **zal hem niet doen vlieden, de slingerstenen** Vergelijk 2 Kron. 26:14, en de aantekening. **worden hem in stoppelen veranderd.**
20. **De werpstenen** Het Hebreeuwse woord betekent eigenlijk *zo enigen menen* een krijgsgereedschap, waarmede zeer geweldiglijk stenen uitgeworpen worden. Vanouds genoemd *blij*. **worden van hem geacht als stoppelen, en hij belacht de drilling der lans.**
21. **Onder hem zijn scherpe scherven;** Hebreeuws, *scherpten des scherfs*, of *der scherven*. Versta, de steenklippen, die onder in de zee hier en daar uitsteken, op welke de leviathan zich somtijds nederlegt, en die voor hem anders niets zijn dan gelijk een scherf, hetwelk hem uit oorzaak van zijn harde huid geen schade doet. **hij spreidt zich op het puntachtige,** Hebreeuws, *het uitgesnedene*. Versta, de klippen, die alzo staan met scherpe toppen, alsof zij door enige kunst der mensen gehouwen waren. **als op slijk.** De zin is dat dit beest op het puntachtige liggende, niet meer letsel daarvan heeft, dan alsof hij op enkel modder en slijk lag.
22. **Hij doet de diepte** Dat is, de zee. Alzo Ps. 107:24; Jona 2:3; idem, zo is in Job 41:23 het woord *afgrond* voor de zee genomen. **zieden** Dat is, opwellen, bruisen en schuimen, door zijn woelen en omwentelen in den grond der zee. **gelijk een pot; hij stelt de zee als een apothekerskokerij.** Het woord in het oorspronkelijke betekent eigenlijk een vermenging van drogerijen, kruiden en andere dingen, die in de zalven, conserven, parfumerieën, confituren en sausen ondereen vermengd worden. Hier wordt het genomen voor de omroering, die de leviathan maakt in den grond der zee, door de grootheid en het geweld zijns lichaams.
23. **Achter zich verlicht** Te weten, omdat hij door zijn geweldig en onstuimig woelen het water vol schuim maakt; hetwelk dan

door de wittigheid ook klaarheid veroorzaakt. hij het pad; men zou den afgrond voor grijzigheid Dat is, dat men zou mogen oordelen de zee als grijs haar te wezen, vanwege de wittigheid des schuims. houden.

24. **Op de aarde** Hebreeuws, *op het stof*.

Zo wordt de aarde *het stof der wereld* genoemd; Spreuk. 8:26. **is niets** Te weten, onder de dieren. **met hem** Te weten, met den leviathan. Zie Job 41:25. **te vergelijken**, Versta, ten aanzien van zijn ijselijke grootte en sterkte. **die gemaakt is om zonder schrik te wezen.**

25. **Hij aanziet** Hebreeuws, *ziet*; dat is,

veracht, ziet stoutelijk, zonder vrees aan. Alzo boven, Job 40:6. Zie de aantekening. **alles, wat hoog is, hij is een koning over alle** Hebreeuws, *zonen van het hoogmoedig gedierte*. Versta, de grootste, stoutste, hoogmoedigste en sterkste wilde dieren; vergelijk boven, Job 28:8. **jonge hoogmoedige dieren.**

Job 42

1. **Toen antwoordde Job den HEERE, en zeide:**

2. **Ik weet, dat Gij alles vermoogt, en dat geen van Uw** Dat is, van al hetgeen Gij naar uw eeuwige en oneindige wijsheid voorgenomen en besloten hebt. Zie van het Hebreeuwse woord boven, Job 21:27. **gedachten kan afgesneden** Dat is, verhinderd, achtergehouden en afgekeerd worden, dat het niet zou worden uitgevoerd. Vergelijk Gen. 11:6, en de aantekening. **worden.**

3. **Wie is hij, zegt Gij, die den raad** Namelijk, van God. **verbergt** Dat is, verduisterd, gelijk boven, Job 38:2. Zie de aantekening **aldaar. zonder wetenschap?** Zo heb ik dan verhaald, hetgeen ik niet verstond, dingen, die **voor mij** Hebreeuws, *wonderen boven mij*; dat is, die meerdere waren dan ik begrijpen kon. Alzo Ps. 131:1. Zie gelijke manier van spreken Deut. 17:8, en Deut. 30:11, en

vergelijk de aantekening. **te wonderbaar waren, die ik niet wist.**

4. **Hoor toch, en ik zal spreken;** Dat is, bidden, om van U onderwezen te worden in hetgeen mij te hoog gaat. *Spreken voor bidden*. Vergelijk 1 Sam. 1:13. **ik zal U vragen,** Job ziet op hetgeen God tot hem gesproken had, boven, Job 38:3, en Job 40:2. Hij wil zeggen dat God van hem niet kon, noch behoefde onderricht te zijn over zijn diepe oordelen en machtige werken, maar dat hij wel van God begeerde en verwachtte door zijn Geest onderwezen te worden. **en onderricht Gij mij.**

5. **Met het gehoor** Dat is, de kennis, die ik van uw majesteit tevoren gehad heb, door middel van het gehoor, dat is door de verhalen en onderwijzingen, is weinig ten aanzien van de verlichting, die ik nu door uw zichtbare verschijning en tegenwoordige aanspraak van uw goddelijke wijsheid, macht, oordelen en werken ontvangen heb. **des oors heb ik U gehoord; maar nu ziet U** Te weten, niet in uw goddelijk wezen, maar in het teken uwer openbaring; van hetwelk zie boven, Job 38:1, en Job 40:1. Vergelijk Gen. 32:30; Num. 12:8, en Num. 14:14; 1 Kon. 22:19, en zie de aantekening. **mijn oog.**

6. **Daarom verfoei** Over hetgeen ik tevoren door ongeduldigheid en het gevoel van mijn zwaar lijden onvoorzichtelijk voortgebracht heb. **ik mij, en ik heb berouw in stof en as.** Zie boven, Job 2:8, en vergelijk 2 Sam. 12:16.

7. **Het geschiedde nu, nadat de HEERE die woorden tot Job gesproken had, dat de HEERE tot Elifaz, den Themaniet, zeide: Mijn toorn is ontstoken tegen u, en tegen uw twee vrienden,** Namelijk, Bildad de Suhiet, en Zofar, de Naämathiet; zie boven, Job 2:11. **want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk** Het Hebreeuwse woord *el* is ook voor *van* genomen, Gen. 20:2; 2 Kon. 19:32, en onder, Job 42:8; Ps. 59:18. **Mijn knecht Job.**

8. Daarom neemt nu voor ulieden zeven varren en zeven rammen, en gaat henen tot Mijn knecht Job, en offert brandoffer Job wordt niet geheel ontschuldigd, maar zijn vergrijping wordt minder gemaakt dan van zijn vrienden. Want dezen hebben meest gezondigd door een onverstandig oordeel van Gods straffen en zegeningen, mitsgaders door onmin en wreedheid tegen Job, hem als een huichelaar veroordelende en leugens tegen hem verdichtende, inplaats van hem te vertroosten; maar Job heeft meest misdaan door menselijke zwakheid en ongeduldigheid, zijnde daartoe gekomen door de verkeerde oordelen en schampere aanspraken zijner vrienden. voor ulieden, en laat Mijn knecht Job voor ulieden bidden; want zekerlijk, Te weten, door de hand van Job. Ik zal zijn De Hebreeuwse woorden *chi im* zijn alzo genomen Spreuk. 23:18. aangezicht aannemen, opdat Ik Dat is, hem uit genade gunstig zijn en zijn gebed verhoren. Zie Gen. 19:21; aldus is deze manier van spreken in het goede genomen; maar in het kwade genomen zijnde, betekent zij den persoon van iemand aanzien uit een blinde en onrechtvaardige gunst. Zie Lev. 19:15, en de aantekening. aan ulieden niet doe naar uw dwaasheid; want gijlieden hebt niet recht van Mij gesproken, gelijk Mijn knecht Zie Job 42:7. Job.

9. Toen gingen Elifaz, de Themaniet, en Bildad, de Suhiet, en Zofar, de Naamathiet, henen, en deden, gelijk als de HEERE tot hen gesproken had; en de HEERE nam het aangezicht Zie Job 42:8. van Job aan.

10. En de HEERE wendde de gevangenis Versta hiermede het geweld des satans, die Job als gevangen hield om hem te plagen in zijn goed, boven, Job 1:12, in zijn kinderen, Job 1:18, in zijn lichaam, boven, Job 2:6, en in de versmaadheid, die hem zijn vrouw, zijn vrienden en anderen aandeden, boven, Job 2:9, en Job 19:13,14, enz., en Job 30:1, enz. Vergelijk boven, Job 36:8, en de aantekening. van Job, toen hij gebeden

had voor zijn vrienden; Hebreeuws, *zijn vriend*. Een enkelvoudig getal voor een veelvoudig, gelijk af te nemen is boven uit Job 42:8. en de HEERE vermeerderde al hetgeen Job gehad had tot dubbel Vergelijk zijn eersten rijkdom, waarvan te zien is boven, Job 1:3, met zijn laatsten, waarvan te zien is onder, Job 42:12. zoveel.

11. Ook kwamen tot hem al zijn broeders, Dat is, bloedvrienden en die hem in maagschap bestonden. Zie Gen. 24:27. en al zijn zusters, en allen, die hem te voren Dat is, zijn goede bekenden, met wie hij gemeenzaamlijk tot onderhouding van goede vriendschap verkeerde had. gekend hadden, en aten brood Zie Gen. 31:54. met hem in zijn huis, en beklaagden Zie boven, Job 2:11. hem, en vertroostten hem over al het kwaad, Versta, het kwaad der straf en kastijding. Zie Gen. 19:19. dat de HEERE over hem gebracht had; en zij gaven hem een iegelijk een stuk gelds, Zie Gen. 33:19. een iegelijk ook een gouden Anders, een gouden ooring. Zie Gen. 24:22. voorhoofdsiersel.

12. En de HEERE zegende Jobs laatste meer Te weten, het laatste zijns levens. dan zijn eerste; Zie boven, Job 1:2, enz. want hij had veertien duizend schapen, en zes duizend kemelen, en duizend juk runderen, en duizend ezinnen.

13. Daartoe had hij zeven zonen en drie dochteren.

14. En hij noemde den naam der eerste Jemima, Deze eerste heeft haar naam van den *dag*, uit oorzaak zo *enigen menen* van de klaarte harer schoonheid. en den naam der tweede Kezia, Zo genaamd van de specerij, geheten *kassie*, welke een zeer lieflijken en aangename reuk heeft. Zie van deze specerij Ps. 45:9. en den naam der derde Keren-Happuch.

15. En er werden zo schone vrouwen niet gevonden in het ganse land, als de dochteren van Job; en haar vader

gaf haar erfdeel Hebreeuws, *gaf haar*.

Alzo in het volgende; zijnde het mannelijk geslacht gesteld voor het vrouwelijke. Alzo Exod. 1:21, enz. **onder haar broederen**.

16. En Job leefde na dezen Versta, na deze zware bezoeking. **honderd en veertig jaren**, dat hij zag zijn kinderen, en de kinderen zijner kinderen, tot in vier geslachten.

17. En Job stierf, oud en der dagen zat. Vergelijk Gen. 25:8, en de aantekening.